ЗАМ, ГҮҮРИЙН ЗУРАГ ТӨСЛИЙН ЗӨВЛӨХ

"АРТ ТРАСС" ХХК

ШИФР: АТ0425

ТОНЬЮУКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ (УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРОО)-ЫН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

ТЕХНИКИЙН ШААРДЛАГА

УЛААНБААТАР

2025 ОН

Захиалагч:

Зөвлөх:

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАМЫН ХӨГЖЛИЙН ГАЗАР

"НИЙСЛЭЛИЙН ЗАМЫН ХӨГЖЛИЙН ГАЗАР"

"АРТ ТРАСС" ХХК

ШИФР: АТ0425

ТОНЬЮУКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ (УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРОО)-ЫН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

УЛААНБААТАР ХОТ
АРТ ТРАСС
ХХК
8346283
ШТМ3435 5023040943

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ: ..... Б.БИЛГҮҮН

ЗУРГИЙН ИНЖЕНЕР: ..... Б.МӨНХ-ЭРДЭНЭ

Зураг төслийг хянасан
ЭКСПЕРТ №.....
/Гарын /сэг/
.....он.....сар.....өдөр
Засвартай
эсэх.....
ЗАМ, ТЭЭВРИЙН ХӨГЖЛИЙН ТӨВ
11/IV 25г

УЛААНБААТАР

2025 ОН

ГАРЧИГ

100	ЕРӨНХИЙ
200	ЗАМЫН ТРАСС СЭРГЭЭЖ, ГАДАСЛАГАА ХИЙХ, ХЭМЖЭЭСИЙН ХҮЛЦЭХ АЛДАА
300	ТАЛБАЙН ЦЭВЭРЛЭГЭЭ
400	МАТЕРИАЛ БА ТЭДГЭЭРИЙН ШИНЖИЛГЭЭ
500	КАРЬЕР, ШОРООН ОРД, МАТЕРИАЛ НӨӨЦЛӨХ БА ХАЯГДАЛ МАТЕРИАЛ ЗАЙЛУУЛАХ ГАЗАР
600	ХӨДӨЛГӨӨНИЙГ НЭВТРҮҮЛЭХ
700	УС ЗАЙЛУУЛАХ ХИЙМЭЛ БАЙГУУЛАМЖИЙН НҮХИЙГ УХАХ, БАЙГУУЛАМЖИЙГ БУЛАХ, БЭХЭЛГЭЭ, ХАМГААЛАЛТЫН АЖИЛ
1000	БЕТОНЫ АЖИЛ
1100	ДАЛАН УХМАЛЫН АЖИЛ
1200	СУУРИЙН ДООД ҮЕ
1300	ХАЙРГАН ХӨВӨӨ
1400	ЗАМЫН СУУРЬ
1600	ЗАМЫН ХУЧЛАГА
1700	ЯВГАН ХҮНИЙ ЗАМ
1800	АВТО ЗАМЫН ТЭМДЭГЛЭЛ
1900	ЗАМЫН ТОНОГЛОЛ
2000	ӨДРӨӨР ТООЦОХ АЖИЛ

БҮЛЭГ 100. ЕРӨНХИЙ

БҮЛЭГ 100. ЕРӨНХИЙ.....1
101 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ.....3
102 ХАМААРАЛ.....3

101 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Энэхүү техникийн шаардлага /ТШ/ нь бүхэлдээ Гэрээний иж бүрдэлд байх бусад бүх баримт бичигтэй харилцан уялдаатайгаар ашиглагдана. Гэрээний иж бүрдэлд орсон баримт бичгүүдийн хооронд ямар нэгэн зөрүүтэй, мөн ойлгомжгүй буюу хоёрдмол утгатай зүйл гарвал тэдгээрийн байгаа дараалал, давуу байдлын эрэмбэтэй уялдуулан тайлбарлах ба хэрэглэнэ. Тухайлбал ажлын зураг ба ТШ-ын хооронд зөрүү байвал ТШ-д заасныг баримтална. Шаардлагатай гэж үзвэл энэ талаарх асуудлыг Гэрээний нөхцөлийн холбогдох заалтын дагуу Инженерт хандан тодруулж болно.

Гүйцэтгэгч нь манай улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа зам барилгын ажлын, мөн ажиллах хүчнийг авч ажиллуулах, тэдгээрийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдал, ахуйн хангалт, сургалт, цалин хөлс болон төрөл бүрийн татвар хураамж зэрэгтэй холбогдолтой хууль, эрх зүйн актууд, орон нутгийн засаг захиргааны тогтоол шийдвэрүүдийг урьдчилан судалж мэдсэн байх ба тэдгээрийг дагаж мөрдөх үүрэгтэй, гэхдээ эдгээрээр хязгаарлагдахгүй.

Гүйцэтгэгч нь ажил явагдах газар орон болон тухайн бүс нутгийн онцлог, цаг агаарын нөхцөл байдалтай сайтар танилцсан байх ба тэдгээрээс урьдчилан харж, анхааралтай авч үзэн тооцоолж болохуйц, барилгын ажилд шууд бусаар нөлөөлж болзошгүй хүчин зүйлс, цаашлаад байгаль орчны хамгааллын асуудлыг өөрийн өртөг зардлын тооцоонд заавал тусгах ба үйл ажиллагаандаа харгалзан ажиллана.

102 ХАМААРАЛ

“Арт Трасс” ХХК-ийн боловсруулсан ТШ нь Улаанбааатар хот, Баянгол дүүрэг, Багц–6 “Дүүргийн хатуу хучилттай авто зам, замын шинэчлэлт, гүүрэн байгууламж”-ийн хүрээнд хийгдэх хатуу хучилттай авто зам барилгын ажилд зөвхөн хамаарна.

Шинээр баригдах авто замын ангилал, зэрэглэл, хийцийн геометр хэмжээ, хучилтын болон хиймэл байгууламжийн тооцоо ба төрөл, тоо, замын хэсэг гэх мэт мэдээлэл замын ажлын зураг, тайлбар бичигт тусгагдсан болно.

Гэрээнд хамрагдах гол нэр төрлийн ажлууд нь:

а/ Замын трассыг хүлээн авах, сэргээх, гадаслаж бэхлэх
б/ Талбайг цэвэрлэх
в/ Зам барилгын орон нутгийн материалын хайгуул, судалгаа хийх, олборлолт явуулах, ордуудыг нөхөн сэргээх
г/ Ус өнгөрүүлэх хоолойг тавих
д/ Далан ба ухмал
е/ Далангийн дээд үе
ж/ Суурийн дэвсгэр үе
з/ Замын суурь
и/ Хайрган хөвөө
й/ Замын хучлага
л/ Битумэн цацлага, түрхлэг, гадаргуун боловсруулалт хийх
н/ Дохионы шон
о/ Тэмдэг
ө/ Тэмдэглэгээ хийх
п/ Мэдээлэх самбар суулгах
с/ Төрөл бүрийн хашлага тавих
т/ Төрөл бүрийн шуудуу татах, бэхлэх
ф/ Түр зам барих, арчлах зэрэг бөгөөд гэхдээ эдгээрээр хязгаарлагдахгүй.

Дээрх ажлын бусад заалтыг ” Авто зам, замын байгууламжийн барилгын ажлын жишиг техникийн шаардлага”-ын бүлэг 100-д заасан тус төсөлд тохирох заалтыг баримтална.

БҮЛЭГ 200. ЗАМЫН ТРАСС СЭРГЭЭЖ, ГАДАСЛАГАА ХИЙХ, ХЭМЖЭЭСИЙН ХҮЛЦЭХ АЛДАА

БҮЛЭГ 200. ЗАМЫН ТРАСС СЭРГЭЭЖ, ГАДАСЛАГАА ХИЙХ, ХЭМЖЭЭСИЙН ХҮЛЦЭХ АЛДАА 4

201 ТРАСС СЭРГЭЭХ, ГАДАСЛАГАА ХИЙХ 6

202 ХЭМЖЭЭСИЙН ХҮЛЦЭХ АЛДАА 8

203 ХҮЛЦЭХ АЛДААНААС ЗӨРҮҮТЭЙ АЖЛЫГ ЗАСАХ 10

204 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР 11

201 ТРАСС СЭРГЭЭХ, ГАДАСЛАГАА ХИЙХ

а/ Ерөнхий зүйл

Гүйцэтгэгч нь Зөвлөх болон Захиалагчийн төлөөлөгчийг байлцуулсан трасс хүлээн авах ба шаардлагатай хяналтын цэгийг олж тогтоон, устсан бол сэргээж гадаслагаа хийж, тэдгээрийг арчилж хамгаалах хариуцлага хүлээнэ.

Трасс сэргээх, гадаслагаа хийх ажил зайлшгүй дагалдан хийгдэх ажил гэж үзэх бөгөөд энэ ажил барилгын ажлын тоо хэмжээнд тусгагдаагүй бол Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар хийнэ. Гүйцэтгэгч хайгуулын үндсэн мэдээлэл, гадаслагааг хүлээн авсны дараа анхны хяналтын цэг, шугам, төвшин ба хэмжилтүүдийн нарийвчлалыг тодруулж бодитоор шалган, трасс сэргээлт хийж, далангийн 2 талын хормойн гадаслагаа хийнэ.

Хэрэв гүйцэтгэгч ТИ-ийн өгсөн хайгуулын мэдээлэлд ямар нэгэн алдаа юмуу зөрүү байгааг олвол ТИ-т нэн даруй мэдэгдэнэ. Хэрэв мэдээлсэн алдаа нь үнэн байвал засварласан зураг юмуу алдаа залруулахтай холбогдсон заавар ТИ өгнө.

Барилгын ажил эхлэхээс өмнө Гүйцэтгэгч нь анхан шатны хэмжилтийн цэгүүд болох, Монгол улсын геодезийн координатын (өндрийн) цэгүүдтэй холбогдсон, замын трассын дагууд байгаа репер болон хэвтээ хяналтын цэгүүдийн (өнцгийн орой, хэвтээ муруйн эхлэл, төгсгөлийн цэг г.м) байршил, бэхэлгээ зэргийг шалгаж, Зөвлөхийн инженерээс хүлээн авна. Үндсэн репер нь замын ихэнх хэсэгт хоорондоо 2км-ээс ихгүй зайд, гол төлөв замын зурвасын гадна, өнцгийн оройн ойролцоо байрлалтай байна.

Гүйцэтгэгч цаашид туслах реперийг замын дагууд хооронд нь 200м-ээс ихгүй зайд, замын тэнхлэгээс гадагш 50м-ээс багагүй зайд, аль болох өндөрлөг газарт байрлуулж бэхэлнэ. Бэхэлгээг дараах байдлаар хийнэ. Үүнд: 250х250х400мм хэмжээтэй бетон блок цутгаж, түүндээ 22мм-ийн диаметртэй, 200мм урт төмөр гадас блокын дээд гадаргуугаас 20мм дээш цухуйлган суулгаж бэхжүүлсний дараа уг хийцийг туслах репер байрлуулах цэгт хатуу хөрстэй газарт ухаж суулган, эргэн тойрны газрыг сайтар чигжиж булна.

Блокын дээд ирмэг газрын төвшинтэй ижил байх ба дээд гадаргуу дээр тухайн реперийн дугаарыг арилдаггүй будгаар тод бичсэн байна. Газарт суулгасан блокоос хааш хааш 0.5м-т 200мм гүнтэй шуудууг эргэн тойронд нь ухаж, гарсан шороог шуудууны гадна талаар овоолж орхино. Ухсан шуудууны аль нэг өнцөгт төмөр буюу модон гадас 400-500мм ил цухуйж байхаар суулгана. Туслах репер байрлуулж бэхэлсэний дараа тэдгээрийг үндсэн реперийн цэгтэй холбож өндөржилт тогтооно.

Гэрээний нөхцөл ба энэхүү Техникийн шаардлагад заасны дагуу бүх репер, хэвтээ хяналтын цэгийг барилга ашиглалтад хүлээлгэж өгсөн гэрчилгээ олгох хүртэл, ТИ-ийн шаардлага хангах хэмжээнд арчилж хамгаалах ажлыг Гүйцэтгэгч хариуцна.

Гүйцэтгэгч нь бүх реперийн болон хэвтээ хяналтын цэгийн өндөржилт, координат, байршил үзүүлсэн хүснэгт ТИ-т гарган өгч байхын дээр хэмжилтийн ажлын шинэчлэгдсэн мэдээллээр байнга хангах үүрэг хүлээнэ.

Гүйцэтгэгч нь Улсын геодезийн сүлжээний өндрийн тэмдэгт болон зургийн тэмдэгтийг эвдэж, гэмтээх болон зайлуулж болохгүй. Барилгын ажилд саад болох магадлалтай тэмдэгтүүдийн талаар Гүйцэтгэгч ТИ-т мэдэгдэх ба тэдгээрийг зайлуулах буюу шилжүүлэн байршуулахад шаардагдах арга хэмжээний талаар холбогдох байгууллагатай харьцаж, шийдвэрлэх ажлыг ТИ хариуцна.

Хэрэв өндрийн тэмдэгтүүдийг ТИ-ийн зөвшөөрөлгүйгээр зайлуулах болон хөндсөн тохиолдолд түүнийг дахин суурилуулах зардал болон үүнээс үүдэн гарах төлөвлөгөөний тасалдлын хариуцлагыг Гүйцэтгэгч хүлээнэ.

Гүйцэтгэгчийн талаас алдаатай хэмжилт хийснээс болж ажлын явцад ямар нэгэн хэмжилтийн ажлыг нэмж хийх шаардлага гарвал буруу хийгдсэн ажлыг Гүйцэтгэгч өөрийн хөрөнгөөр засаж гүйцэтгэнэ.

б/ Нарийвчилсан хэмжилт, гадаслагааны ажил

Репер болон хэвтээ хяналтын цэгийг хүлээн авсны дараа Гүйцэтгэгч тэдгээрийн координат, өндөржилтийг нарийвчлан шалгаж, үр дүнг ТИ-т танилцуулж зөвшөөрөл авна. Үүний дараа замын дагууд суулгаж бэхэлсэн туслах реперүүдийн өндөржилтийг үндсэн реперийн өндөржилттэй холбож тогтоон үр дүнг ТИ-ээр батлуулна.

Гүйцэтгэгч нь энэхүү Техникийн шаардлагын зүйл 201 /а/-д заасны дагуу замын тэнхлэгийн гадсыг зурагт үзүүлснээр (ТИ-ийн зааварчилснаар тэдгээрийг дахин хянаж үзсэн аливаа зүйлийг бодолцон) 20м зайтайгаар гадаслах бөгөөд Техникийн шаардлагын зүйл 202-т заасан хүлцэх алдааны дотор барилгын ажлыг гүйцэтгэхийн тулд хугарлын цэгт болон зарим онцлог газарт түүнээс ойр зайд нэмэлт гадаслагаа хийнэ.

Гадаслагааг хийсний дараа Гүйцэтгэгч замын тэнхлэгийн дагууд, пикет болон нэмэх цэгүүдийн зай хэмжээ, газрын өндөржилтийг нарийвчлан шалгаж, газрын төвшний дагуу ба хөндлөн огтлолыг замын нийт өргөнд тодорхойлох хэмжилтийг гүйцэтгэнэ. Мөн үүнтэй адилаар замын тэнхлэгийн дагуух бүх төлөвлөгдсөн хоолой ба байгууламжуудын хөндлөн, дагуу хэмжилтийг гүйцэтгэнэ.

Төлөвлөгдсөн хоолойн тэнхлэгийн дагууд газрын төвшинг тодорхойлохдоо замын тэнхлэгээс хоёр тийш ТИ-ийн зааварчилсан хязгаар хүртэл, тодорхой зайд хэмжилтийг гүйцэтгэнэ.

Бүх холбогдох мэдээллийг (дугаар, байршил, төвшин г.м) угаагдаж арилдаггүй будгаар, тодорхой тэмдэглэж бичсэн лавлагааны гадас, налуугийн самбарыг ухмал ба өндөрлөгөөний налуу, хучилтын үеүдийн төвшинг ямар ч үед шууд тодорхойлох боломжтойгоор, замын тэнхлэгтэй перпендикуляраар, замаас тодорхой зайд байрлуулна. Эдгээр нь Гүйцэтгэгчид барилгын ажлыг шалгах, хянах зориулалтаар ашиглагдана. Талбайн цэвэрлэгээг хийж дуусмагц Гүйцэтгэгч нь лавлагааны 50х50х1200мм хэмжээтэй модон гадсыг хөрсийг нь хуулсан талбайн хоёр захаас гадагш 0,5-0,8м зайнд, 400мм гүн суулгана.

Тэнхлэгийн дагууд байрлах лавлагааны гадаснуудын хоорондын зай 20м-ээс ихгүй байна. Гадасны газраас дээш ил гарсан хэсгийг цагаанаар будсан байна. 25 мм-ийн урттай хадаасыг гадсан дээр үе тус бүрийн өндрөөр зоох ба хадаасны толгой нь хэмжилт хийх цэг ба замын тэнхлэгийг зааж өгнө. Гадсан дээр пикетийн дугаар болон тэнхлэгээс хуулсан хөрсний зах хүртэлх цэвэр зайг ТИ-ийн шаардлагад нийцүүлэн тод, арилахааргүй тэмдэглэсэн байна. Замын дагууд хийгдсэн бүх гадаслагааг Гүйцэтгэгч нь шаардлагатай хугацааны туршид арчлан хамгаалж, эвдрэл гэмтэл гарсан бол нэн даруй засварлаж, тэмдэглэгээг тогтмол сэргээж байна.

Хэмжилтийг ТИ-ийн зөвшөөрсөн төрөл, маркийн хэмжилтийн багажаар гүйцэтгэх ба Гүйцэтгэгч дагуу болон хэмжилтийн үр дүн зургийн дагуу байгаа эсэхийг шалгах ба зөрүүтэй хэсгүүдийг ТИ-т танилцуулах ба өөрсдийн саналыг дэвшүүлж болно. Зураг төслөөс зөрүүтэй хэсгийн зургийг Гүйцэтгэгч дахин боловсруулж ТИ-ээр батлуулна. Гэхдээ Зөвлөхөд заавал мэдэгдэн тэдний саналыг авсан байна.

Гүйцэтгэгч эцсийн байдлаар боловсруулагдан гаргасан дагуу болон хөндлөн огтлолын зургийн хэвлэмэл болон дискэнд бичигдсэн тус бүр нэг хувийг ТИ-т өгнө.

Далангийн гадаргуугаас дээш ил байх гадасны өндөр нь 1м-ээс багагүй байна. Төмөр гадсан дээр зорчих хэсгийн хөндлөнгийн аль ч цэгт замын тэнхлэг болон төвшинг нарийн утас ашиглан шууд тодорхойлоход шаардлагатай бүх холбогдох мэдээллийг арилахгүйгээр тэмдэглэсэн байна.

Гадаснуудын хоорондох зай нь 20 м-ээс ихгүй байх ба ТИ ажлыг шалгахад шаардлагатай гэж үзсэн бүхий л хугацааны туршид Гүйцэтгэгч тэдгээрийг засварлан сэргээж байна. ТИ-ийн урьдчилсан зөвшөөрөлгүйгээр Гүйцэтгэгч аль нэг гадсыг хөдөлгөж болохгүй.

Хэмжилтийн ажлыг электрон дуран (total station) багажны тусламжтайгаар гүйцэтгэх ба өгөгдлийг ТИ /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/-ийн зөвшөөрсөн формат ба нарийвчлалын стандартын дагуу нэгтгэн боловсруулна.

Хөндлөн огтлолын зургийг тохиромжтой программ хангамж ба зураг боловсруулагчийг ашиглан 1:200 масштабтайгаар хэвлэж өгөх ба боловсруулсан өгөгдлийн төслийг зөвшөөрөлцөхөөр ТИ-т танилцуулна. Дагуу огтлолын зургийг хэвтээд 1:2000 масштабтай босоод 1:200-гийн масштабтайгаар боловсруулна. Замын тэнхлэгийг хэвтээд 1:2000 масштабтайгаар боловсруулна. Хөндлөн огтлолыг зөвшөөрөгдсний дараа Гүйцэтгэгч шаардлагатай нэмэлт өөрчлөлтүүдийг хийж болно.ТИ нэмж засварлан зөвшөөрөлцсөн хөндлөн огтлолын болон бусад зургийг гүйцэтгэгчээс авсанаас хойш 28 хоногийн дотор зам, хоолой, бусад байгууламжын байрлал ба төвшинг эцсийн байдлаар гаргаж явуулна.

ТИ-ийн зааварласан зам, хоолой ус зайлуулах байгууламжуудын эцсийн төвшин нь зураг үзүүлсэнээс өөр байж болно. Гүйцэтгэгч нь тендерийн бичиг баримтыг танилцуулахдаа ажлын хөтөлбөр, бусад дараа дараагийн хөтөлбөрүүдээ бэлтгэхдээ энэхүү зүйлийн шаардлагуудыг харгалзан үзсэн гэж тооцогдоно.

Гүйцэтгэгч эцсийн байдлаар засагдсан зам, хоолой ба бусад байгууламжуудын өгөгдлийг программд оруулан хөндлөн огтлолын зургийг боловсруулан гаргана. Гүйцэтгэгч эцсийн байдлаар боловсруулагдан гаргасан дагуу болон хөндлөн огтлолын зургийн хэвлэмэл болон дискэнд бичигдсэн тус бүр нэг хувийг ТИ-т үнэ төлбөргүйгээр өгнө.

Далангийн дүүргэлтийн газар шорооны ажлыг дуусангуут, гэхдээ далангийн дээд үе болон хучилтын үеүдийн ажлыг эхлэхээс өмнө Гүйцэтгэгч нь модон эсвэл төмөр гадасуудыг өндөрлөсөн далангийн хоёр талын ирмэгт, замын тэнхлэгээс ижил хэмжээтэй тогтмол зайд, аль болох бөх суулгана. Ухмалд болон өндөрлөгөөтэй хэсэгт талбайн нөхцлөөс шалтгаалан тэнхлэгээс гадас хүртэлх зай өөрчлөгдөж болох ба ийм тохиолдолд ТИ-ийн зөвшөөрсөн зайд суулгана.

Далангийн гадаргуугаас дээш ил байх гадасны өндөр нь 1м-ээс багагүй байна. Гадсан дээр зорчих хэсгийн хөндлөнгийн аль ч цэгт замын тэнхлэг болон төвшинг нарийн утас ашиглан шууд тодорхойлоход шаардлагатай бүх холбогдох мэдээллийг арилахгүйгээр тэмдэглэсэн байна. Гадасны хоорондох зай нь 20 м-ээс ихгүй байх ба ТИ /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/ ажлыг шалгахад шаардлагатай гэж үзсэн бүхий л хугацааны туршид Гүйцэтгэгч тэдгээрийг засварлан сэргээж байна.

202 ХЭМЖЭЭСИЙН ХҮЛЦЭХ АЛДАА

а/ Хэвтээ чиг

Замын хэвтээ чиг нь зураг үзүүлсэн юмуу зурагнаас тооцож гаргасан замын хучилтын тэнхлэгээс тодорхойлогдоно. Дэвссэн хучилтын тэнхлэг ба түүнтэй зэрэгцээ орших бусад чигийн нарийвчлал ± 10 мм-ийн дотор байвал зөв гэж үзнэ.

б/ Хучилтын үеүдийн зузаан

Дурын 100 метрийн дотор 5 цэгт хэмжсэн хучилтийн аль ч үеийн дундаж зузаан нь зураг тусгасан зузаанаас багагүй мөн 120%-иас ихгүй байна.

Үүнээс гадна, асфальтбетон хучлагын аль ч үеийн дурын нэг цэгт хэмжсэн зузаан нь 5 см үед зураг тусгасан зузааны 85%-иас багагүй бусад үеүдийн дурын цэгт хэмжсэн зузаан нь зураг тусгасан зузаанаас ихгүй 20 см хүртэл зузаантай үеүдэд 90%-иас багагүй, 40 см хүртэл зузаантай үеүдэд 95%-иас багагүй байна.

Хөвөөний дурын 100 м-ийн дотор 5 цэгт хэмжсэн дундаж зузаан нь зураг тусгасан зузаанаас багагүй, 15 см хүртэл зузаантай бол 110%-иас ихгүй, 30 см хүртэл зузаантай үеүдэд 115%-иас багагүй.

Харин хөвөөний дурын 100 м-ийн дотор 5 цэгт хэмжсэн дундаж зузаан нь зураг зузааны 95%-иас бага, 15 см хүртэл зузаантай үенд 110%-иас их, 30 см хүртэл зузаантай үенд 115%-иас их болохгүй.

в/ Далан ба хучилтын үеүдийн гадаргуугийн түвшин

Хучилтын үеүдийн болон далангийн дээд үеийн гадаргуугийн аливаа цэгт хэмжсэн төвшин ба зурагнаас тооцсон зохих төвшингийн хоорондох зөрүү нь хүснэгт 200-1-д үзүүлсэн хүлцэх алдаанаас илүүгүй байна.

Хүснэгтэд 200-1-д заасан шаардлагыг хангаж байгаа эсэхийг баталгаажуулахын тулд, ТИ-ийн сонгосон цэгүүдэд, замын тэнхлэгийн дагууд 10 м тутамд, тухайн үеийн голд болон хоёр захад гадаргуугийн төвшнийг хэмжихээс гадна замын суурийн болон өнгөн хучилтын гадаргуу дээр тэнхлэгээс хоёр тийш хөндлөнд 1.75-2.0 м-т хэмжилт хийнэ. Уулзвар дээр төвшинг торон хэмжилтийн аргаар хийх бөгөөд цэгүүдийн байршлыг ТИ тодорхойлно.

г/ Гадаргуугийн тэгш байдал

ТИ-ийн сонгосон газарт 3м-ийн төмөр рейкийг замын тэнхлэгт параллель буюу перпендикуляраар байрлуулж хучилтын үеүдийн болон далангийн дээд үеийн гадаргуугийн жигд байдлыг шалгана. Рейкийн доор гарах зайн хамгийн их зөвшөөрөгдөх хэмжээг хүснэгт 200-1-д үзүүлэв.

Үүнээс гадна Зураг заасан дагуугийн болон хөндлөнгийн налуу нь хүснэгт 200-1-т үзүүлснээс зөрөх ёсгүй.

Хүснэгт 200-1: Хучилтын үеүдийн болон далангийн дээд үеийн гадаргуугийн хүлцэх алдаа

Үеүд	Гадаргуугийн төвшингийн хамгийн их зөрүү	3м-ийн рейкийн доорх хамгийн их зай	Хөндлөн болон налуугийн хамгийн их зөрүү
Асфальт бетон хучилт	± 5 мм	3 мм	±15%
Суурь	-10 мм	8 мм	±25%
Суурийн дэвсгэр үе	- 15 мм	12 мм	±40%
Далангийн дээд үе	- 25 мм	20 мм	±50%
Хайрган хөвөө	± 10 мм	8 мм	±25%

д/ Далан ба ухмалын налуу

Засаж тэгшилсэн ба нягтарсан ухмал ба далангийн налуугийн хүлцэх хэмжээ ±20% байхыг зөвшөөрнө.

е/ Шороон далан, замын хучлага ба хөвөөний өргөн

Замын тэнхлэгээс нягтарсан шороон далангийн ирмэг хүртэл хэмжсэн өргөн нь аль ч талдаа зураг үзүүлснээс багагүй байх ба 200 мм-ээс ихгүйгээр илүү байж болно.

Замын тэнхлэгээс хэмжсэн өнгө хучлагын өргөн нь аль ч талдаа зураг үзүүлснээс багагүй байх ба 50 мм-ээс ихгүйгээр илүү байж болно.

Замын тэнхлэгээс нягтруулсан хайрган хөвөөний ирмэг хүртэл хэмжсэн өргөн нь аль ч талдаа зураг үзүүлснээс багагүй байх ба 200 мм-ээс ихгүйгээр илүү байж болно.

ё/ Ухмалын өргөн

Замын тэнхлэгээс ухмалын хажуу налуугийн доод зах хүртэл хэмжсэн хэвтээ зай нь аль талдаа 200 мм хүртэл хэмжээгээр илүү байж болох ба энэ нь ухмалын ёроолын өргөний зөвшөөрөгдөх хүлцэх алдаа болно. Харин ухмалын ёроолын өргөн нь ажлын зураг үзүүлснээс бага байж болохгүй.

ж/ Хажуугийн шуудууны дээд, доод өргөн

Шуудууны дээд, доод өргөн нь зураг үзүүлснээс багагүй, нөгөө талаас эдгээр хэмжээнээс 100мм-ээр илүү байж болно. Шуудууны гүн нь зураг үзүүлсний дагуу байна.

з/ Гүүрийн ажилд

Тулгуур (доод) хэсгийн бетон элементүүд

Тулгуур хэсгийн бетон элементийн хүлцэх алдаа хүснэгт 202.2-т үзүүлсэнээс ихгүй байна.

Хүснэгт 202.2 Тулгуур хэсгийн бетон элементүүдийн хүлцэх алдаа

Ангилал	Хүлцэх алдаа
Ажлын зурагт үзүүлсэн хөндлөн огтлолын хэмжээсүүдийн гажилт	+10 мм, -5 мм
Тогтоосон байршлаас шилжсэн зөрүү	10 мм
Гадаргуугийн дээд хэсгийн өндрийн гажилт	±10 мм
Тулгуур хэсгийн өндрийн зөрүү	±5 мм
Нийт өндрийн эгцлүүрийн гажилт	10 мм
3м-ийн төмөр рейкийн доорх гадаргуугийн тэгш байдлын гажилт: тулгуурын хэсэгт	3 мм
Бусад бүх газарт	5 мм

i. Тулах (дээд) хэсгийн бетон элементүүд

Тулах хэсгийн бетон элементийн хүлцэх алдаа хүснэгт 202.3-т үзүүлсэнээс ихгүй байна.

Хүснэгт 202.3 Тулах хэсгийн бетон элементүүдийн хүлцэх алдаа

Ангилал	Хүлцэх алдаа
Хавтан дам нуруу, хайрцган дам нуруу, Т хэлбэрийн дам нурууны зузааны гажилт	+10 мм, -5 мм
Торны зузааны өөрчлөлт	+10 мм, -5 мм
Нийт өргөн, гүний өөрчлөлт	±5 мм
Шонгийн хоорондох нийт зай болон уртын гажилт	±10 мм
3м-ийн төмөр рейкийн доорх гадаргуугийн тэгш байдлын гажилт	5 мм

203 ХҮЛЦЭХ АЛДААНААС ЗӨРҮҮТЭЙ АЖЛЫГ ЗАСАХ

Аль нэг хүлцэх алдаа ТШ-ын зүйл 202-т зааснаас зөрсөн тохиолдолд Гүйцэтгэгч зөрүүтэй хийгдсэн хучилт, газар шорооны ажил, буюу далангийн дээд үеийн ажлын талбайг бүрэн хэмжээгээр тодорхойлж, дор дурдсан байдлаар дахин засч янзална. Дахин засварлах талбайн хамгийн бага хэмжээ нь өнгөн хучилтаас бусад үеүдэд 3м багагүй өргөн, 30м урттай байна. Харин асфальтбетон хучилтын засварыг нийт өргөнөөр нь хуулж авч хийх ба уртыг ТИ тодорхойлно.

а/ Өндөрлөсөн далан ба ухмал

Хэрэв ухмалын налуу нь заагдсан налуугаас илүү огцом, далангийн налуу нь илүү налуутай байвал налууг заагдсан хэмжээнд хүртэл засаж тэгшилнэ.

Хэрэв далангийн налуу нь заагдсан хэмжээнээс илүү огцом байвал гүйцэтгэгч налууг шатлан ухаж гарсан материалыг зайлуулаад, оронд нь ижил төрлийн дүүргэгч материалыг дэвсэж нягтруулан налууг тэгшлэх ажлыг Техникийн шаардлагын бүлэг 500-д нийцүүлэн гүйцэтгэнэ.

Ухмалын налуу нь заагдсанаас илүү болсон бол илүү ухсан газар шорооны ажилд төлбөр хийгдэхгүй бөгөөд хэрэв илүү ухсанаас хөрсний тогтворгүйжил үүсэх буюу элэгдэлд орвол Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар зохих шаардлагын хэмжээнд засварлана.

Хэрэв ухмалын өргөн заагдсан өргөнөөс бага, эсвэл далангийн өргөн тогтоосон хэмжээнээс их байвал гүйцэтгэгч ухмал ба даланг заасан хэмжээнд хүртэл засаж тэгшилнэ. Ухмалын өргөн нь заагдсан өргөнөөс их буюу далангийн өргөн заагдсанаас бага байгаа хэсэгт гүйцэтгэгч техникийн шаардлагын бүлэг 500-гийн дагуу налууг шаталж дүүргэгч материал дэвсэж нягтруулан налууг тэгшилж засна.

Хэрэв хажуугийн шуудууны гүнийг заагдсан гүнээс бага хийсэн бол зохих хэмжээнд хүртэл нь тэгшилж янзална. Өөрийн шуудууны гүнийг заагдсан хэмжээнээс илүү гүнтэйгээр гүйцэтгэсэн хэсэгт гүйцэтгэгч тогтоосон гүнд хүртэл хөрсийг сийрэгжүүлэн, зохистой дүүргэгч материалыг дэвсэн ХУХИН-ийг 90%-иас багагүй (MNS ASTM D1557:2002) байхаар нягтруулна.

Далангийн өндөрлөгөө, хиймэл байгууламжийн ойролцоох буцаан дүүргэлтийн ажлын чанарын шинжилгээний дүн нь техникийн шаардлагад заасан хэмжээнд хүрэхгүй байгаа хэсэгт Гүйцэтгэгч үеийн нийт зузаанд дахин боловсруулалт хийнэ. Дахин засварлах талбай нь зөвшөөрөл авахаар танилцуулсан нийт хэсэг бүхлээрээ байх юмуу эсвэл шинжилгээний үр дүн муу гарсан байршлаас хоёр тийш дор хаяж 30м-ийн уртад, уг хэсгийн нийт өргөнөөр тогтоосон хэмжээтэй байна. ТИ энэхүү хэмжээг өөрөөр тогтоож болно.

б/ Далангийн дээд үе ба хөлдөлтөөс хамгаалах үе

Далангийн дээд үеийн төвшин нь хүлцэх алдаанаас хэтэрсэн бол техникийн шаардлагад нийцүүлэх үүднээс үеийг нийт өргөн ба гүнд нь дахин засварлаж хийнэ. Дахин хийх хэсгийн уртыг ТИ тогтооно.

Хэрэв далангийн дээд үеийн ажлын чанарын шинжилгээний дүн нь техникийн шаардлагад заасан хэмжээнд хүрэхгүй байгаа хэсэгт Гүйцэтгэгч үеийн нийт зузаанд дахин боловсруулалт хийнэ. Дахин засварлах талбай нь зөвшөөрөл авахаар танилцуулсан нийт хэсэг бүхлээрээ байх, эсвэл шинжилгээний үр дүн муу гарсан байршлаас хоёр тийш хамгийн багадаа 30м-ийн уртад, уг хэсгийн нийт өргөнөөр тогтоосон хэмжээтэй байна. ТИ энэхүү хэмжээг өөрөөр тогтоож болно.

в/ Суурь ба суурийн дэвсгэр үе

Хэрэв суурийн дэвсгэр үе болон суурийн төвшин ба өргөн, түүнчлэн гадаргуугийн тэгш байдал нь хүлцэх алдаанаас хэтэрсэн байвал эдгээрийг нийт гүн ба уртыг ТИ тогтоох мөн хуулан авч, дахин шинээр дэвсэх ажлыг техникийн шаардлагад нийцүүлэн хийнэ.

Харин суурийн доод үеийн төвшин ба өргөн нь хүлцэх алдаанаас нэмэх тал руу хэтэрсэн, гэхдээ энэ нь 50мм-ээс их бол Техникийн шаардлагад заасан хэмжээнд хүртэл хусаж, тэгшилж болох боловч ТИ зөвшөөрөөгүй тохиолдолд үеийг нийт гүнд нь хуулан авч, дахин шинээр дэвсэнэ. Дахин хийх хэсэг нь дор хаяж 30 м урт, 3 м-ийн өргөнтэй байх буюу эсвэл ТИ-ийн тодорхойлсон талбай байна.

Хэрэв суурь болон суурийн доод үеийн барилгын ажлын чанарын шинжилгээний дүн нь техникийн шаардлагад заасан хэмжээнд хүрэхгүй байгаа хэсэгт Гүйцэтгэгч үеийн нийт зузаанд дахин боловсруулалт хийнэ. Дахин засварлах талбай нь зөвшөөрөл авахаар танилцуулсан нийт хэсэг бүхлээрээ байх юмуу эсвэл шинжилгээний үр дүн муу гарсан байршлаас ТИ-ийн саналаар хоёр тийш дор хаяж 50м-ийн уртад, уг хэсгийн нийт өргөнөөр тогтоогдсон хэсэг байна.

г/ Асфальт бетон хучилт

Хучилтын зузаан нь хэтэрхий бага буюу техникийн шаардлагын зүйл 202-т заасан хүлцэх алдаанаас хэтэрсэн, эсвэл гадаргуугийн тэгш байдал алдагдан долгионтой болсон байвал Гүйцэтгэгч тухайн үеийг ТИ-ийн тогтоосон уртаар хуулан авч, шинэ хольцыг дэвсэн техникийн шаардлагад заасан хэмжээнд хүртэл индүүдэж нягтруулна. Дахин шинээр хийх ажлыг нэг удаагийн ажиллагаагаар, хучилтын нийт өргөнөөр гүйцэтгэнэ.

Хэрэв асфальт бетон хучилтын чанарын шинжилгээний үр дүн нь Техникийн шаардлагатай нийцэхгүй байвал Гүйцэтгэгч тухайн үеийг нийт зузаанаар нь ТИ-ийн тогтоосон уртаар хуулан авч, техникийн шаардлагын дагуу дахин шинээр хийнэ.

Дахин хийх талбай нь зөвшөөрөл авахаар танилцуулсан нийт хэсэг бүхлээрээ байх юмуу эсвэл шинжилгээний үр дүн муу гарсан байршлаас ТИ-ийн саналаар хоёр тийш дор хаяж 20 м-ийн уртад, уг хэсгийн нийт өргөнөөр тогтоогдсон хэсэг байна.

204 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

Техникийн шаардлагын зүйл 201, 202, 203-т тавигдсан шаардлагуудыг хангахтай холбогдсон зардлыг гүйцэтгэгч ажлын нэгж үнэ ба өртөгтөө оруулан тооцсон гэж үзнэ.

БҮЛЭГ 300. ТАЛБАЙН ЦЭВЭРЛЭГЭЭ

БҮЛЭГ 300. ТАЛБАЙН ЦЭВЭРЛЭГЭЭ....12
301 ТАЛБАЙН ЦЭВЭРЛЭГЭЭ....14
302 ӨНГӨН ХӨРСИЙГ ХУУЛАХ....14
303 ХААЛТ, ХАШЛАГА БА БАЙГУУЛАМЖ БОЛОН ЗҮЙЛИЙГ ЗАЙЛУУЛАХ....14
304 ХЭВЭЭР ҮЛДЭЭХ ЗҮЙЛСИЙГ ХАМГААЛАХ....15
305 ИНЖЕНЕРИЙН ШУГАМ СҮЛЖЭЭГ ӨРГӨХ, ШИЛЖҮҮЛЭХ....15
306 ГАЗАР ЭЗЭМШИЛ....15
307 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР....15

301 ТАЛБАЙН ЦЭВЭРЛЭГЭЭ

а/ Ерөнхий шаардлага

Талбайн цэвэрлэгээ гэдэг нь замын зурвас /бүр нарийвчилбал шинээр баригдах замын далан, шуудуу, явган хүний зам, хаалт хамгаалалтын далан, гэрэлтүүлэг гэх мэт шаардлагатай бүх байгууламжуудын ажилд зориулагдсан талбай/-т орсон хаалт хашаа, барилга, байгууламжийг буулгаж зайлуулах, инженерийн шугам сүлжээ /ИШС гэдэгт холбоо, цахилгаан, цэвэр, бохир ус, халаалт гэх мэтийн ил ба далд шугамыг хамруулна /-г өргөх, шилүүлэх, бусад төрлийн саадыг арилгах, өвс ургамал, хог шороо, материалын үлдэгдэл, өнгөн хөрсийг хуулах цэвэрлэж зайлуулах, бут сөөг, үндэс, хожуул, мод зэргийг булгалах, сугалах, хуучин замын суурь, хучилтыг хуулж авах, хиймэл байгууламжийг ухаж зайлуулах ба тэдгээрээс үүссэн нүхнүүдийг буцаан дүүргэж, янзлах гэх мэт ажлуудыг багтаасан ажиллагаа юм. ТИ-ийн зааварласан газруудад талбайн цэвэрлэгээг хийнэ.

Гүйцэтгэгч өөрсдийн түр суурин, материал нөөцлөх талбай ба хаягдал зайлуулах газар болон бусад бусад ажлын талбайд ТИ-ийн зааврaар талбайн цэвэрлэгээг хийнэ. Дээрх ажлууд нь төлбөрт хамаарагдахгүй.

Гүйцэтгэгч талбайн цэвэрлэгээний явцад нийтийн болон хувийн өмчийг гэмтээхгүй байх бүх шаардлагатай арга хэмжээг авах ба хэрэв ямар нэгэн гэмтэл учруулбал Гүйцэтгэгч гарсан хохирлыг бүрэн засах хариуцлагыг хүлээнэ.

ТИ талбайн цэвэрлэгээний явцад буулгаж, зайлуулж болохгүй мод, бут эсвэл тусгай объектуудын талаар заавар өгч болно.

Өнгөн хөрсийг хуулах ажил талбайн цэвэрлэгээнд багтана.

б/ Бусад шаардлага

Гүйцэтгэгч нь талбайн цэвэрлэгээг хийхдээ олон нийт болон хувь хүмүүсийн тав тухыг алдагдуулалгүй, мөн байгаль орчныг хагаалах шаардлагыг зөрчихгүйгээр гүйцэтгэнэ. Хаягдал зайлуулах газрыг энэхүү ТШ-ын бүлэг 500-д заасны дагуу зохион байгуулна.

Хэрэв гүйцэтгэгч барилгын үндсэн ажил эхлэхээс өмнө талбайг цэвэрлэсэн боловч барилгын ажил эхлэхэд аль нэг хэсэгт нь өвс ургамал ургасан байвал талбайн дахин цэвэрлэгээг өөрийн зардлаар хийж гүйцэтгэнэ.

302 ӨНГӨН ХӨРСИЙГ ХУУЛАХ

Талбайн цэвэрлэгээ хийгдэх хэсгүүдэд өнгөн хөрсийг зураг заасан буюу ТИ-ийн зааварчилсан гүнд Гүйцэтгэгч хуулж зайлуулна.

Хэрэв Гүйцэтгэгч заагдсан гүнээс илүү гүнд хөрсийг хуулбал өөрийн зардлаар заагдсан хэмжээнд хүртэл дүүргэж нягтруулна.

Замын 2 талд овоолсон өнгөн хөрсийг ачиж зайлуулах ажлыг Гүйцэтгэгч үндсэн ажлынхаа завсраар давхар гүйцэтгэхээр зохион байгуулалтаа хийх ба барилгын ажил дууссаны дараа замын хажуугаар ямар нэгэн хэмжээгээр тарааж хаясан, үлдээсэн өнгөн хөрс болоод бусад хаягдал материал байх ёсгүй.

303 ХААЛТ, ХАШЛАГА БА БАЙГУУЛАМЖ БОЛОН ЗҮЙЛИЙГ ЗАЙЛУУЛАХ

Гүйцэтгэгч зураг болон ТИ-ийн зааварчилгааны дагуу барилга, байшин, хашаа болон бусад байгууламжийг бүхэлд нь болон хэсэгчлэн буулгах, нураан зайлуулах ажлыг хийнэ.

Гүйцэтгэгч нь барилга, байгууламж, хашааг болгоомжтойгоор нураан буулгаж, салгаж цэвэрлэн тус тусад нь овоолон хураана. ТИ-ийн шийдвэрийн дагуу дахин ашиглах боломжгүй бүх материалыг Гүйцэтгэгч талбайгаас зайлуулан энэхүү техникийн шаардлага 301-д заасны дагуу хаягдал материал зайлуулах цэгт аваачиж буулгана. ТИ-ийн шийдвэрийн дагуу хэрэглэж болох бүх материал нь Захиалагчийн өмч байх бөгөөд захиалагч тэдгээрийг ачиж явах хүртэл Гүйцэтгэгч хадгалан хамгаална. Барилга байгууламж, хашаа болон бусад байгууламжийг буулган зайлуулснаас үүсэх хоосон зайг энэхүү техникийн шаардлагын 1111-д заасны дагуу буцаан дүүргэж нягтруулна.

304 ХЭВЭЭР ҮЛДЭЭХ ЗҮЙЛСИЙГ ХАМГААЛАХ

ТИ буулгаж зайлуулахгүйгээр хэвээр нь үлдээхийг зааварласан зүйлсийг ажил гүйцэтгэж байх явцад эвдэрч гэмтэхээс хамгаалсан шаардлагатай бүх арга хэмжээг Гүйцэтгэгч авна. Зохих арга хэмжээг аваагүйгээс болж эдгээрт ямар нэг хохирол учирвал сэргээн засварлах ажлыг Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар хийж буюу хохирлыг бүрэн барагдуулна.

305 ИНЖЕНЕРИЙН ШУГАМ СҮЛЖЭЭГ ӨРГӨХ, ШИЛЖҮҮЛЭХ

Зам барилгын ажлын талбайд орсон ИШС-г өргөх шилжүүлэх ажлыг Гүйцэтгэгч нь Монгол улсад мөрдөж байгаа холбогдох хууль тогтоомж, стандартын дагуу гүйцэтгэнэ. Энэ ажилтай холбогдсон төлбөрийг зөвхөн ТИ-ийн баталснаар Гүйцэтгэгчид төлнө.

холбоотой зардлыг зөвхөн Инженерийн баталсанаар Гүйцэтгэгчид төлнө.

306 ГАЗАР ЭЗЭМШИЛ

Газрын эзэмшилтэй холбогдсон зардлыг зөвхөн ТИ-ийн баталснаар Гүйцэтгэгчид төлнө.

307 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

а/ Зүйл: Талбайн цэвэрлэгээ

Нэгж: га

Замын уртад хийх талбайн цэвэрлэгээний ажлыг /байгууламжаас бусад/ гектараар хэмжинэ.

Түр суурин, нөөц материал, хаягдал материалын цэг, тэдгээрт хүрэх туслах замууд, суваг, шуудууны талбайн цэвэрлэгээний зардлыг Гүйцэтгэгч өртөг зардалдаа багтаасан гэж тооцно.

Талбайн цэвэрлэгээний ажлын зардалд дараах зүйлүүд багтана. Үүнд:

- Энэхүү ТШ-ын бүлэг 100, 200, 300, 500 болон 600-ын шаардлагыг хангах
- Шаардлагатай тээвэрлэлт
- Ажлыг бүрэн дуусахад шаардагдах ажилчид, материал, багаж, техник дагалдах материалуудын нөхөн төлбөр
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх

б/ Зүйл: ИШС-г өргөх, шилжүүлэх

Нэгж: О.Д /ойролцоо дүн/

в/ Зүйл: Газар эзэмшил

Нэгж: О.Д /ойролцоо дүн/

г/ Зүйл: Хуучин замын бетон хучилтыг хуулж авах, хиймэл байгууламжийг эвдэж, ухаж зайлуулах

Нэгж: $м^3$

БҮЛЭГ 400. МАТЕРИАЛ БА ТЭДГЭЭРИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

БҮЛЭГ 400. МАТЕРИАЛ БА ТЭДГЭЭРИЙН ШИНЖИЛГЭЭ 19
401 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ 19
402 АВТО ЗАМЫН БАРИЛГАД ХЭРЭГЛЭГДЭХ БАЙГАЛИЙН ГАРАЛТАЙ МАТЕРИАЛЫН ТОДОРХОЙЛОЛТ 19
403 МАТЕРИАЛЫН ЭХ ҮҮСВЭР 20
404 ТОХИРЛЫН ГЭРЧИЛГЭЭ БА ШИНЖИЛГЭЭНИЙ СЕРТИФИКАТ 20
405 МАТЕРИАЛ, ХИЙЦИЙН ХАДГАЛАЛТ, ХАМГААЛАЛТ 20
406 АШИГЛАХ СТАНДАРТУУД 20
407 ГҮЙЦЭТГЭГЧИЙН ХИЙХ ШИНЖИЛГЭЭ 29
408 МАТЕРИАЛЫГ БАТАЛГААЖУУЛАХ ШИНЖИЛГЭЭ 30
409 ЕРӨНХИЙ ШААРДЛАГУУД 30
410 ХӨРС БА ХАЙРГА 30
411 ЧУЛУУ, ЧУЛУУН МАТЕРИАЛ, ЭЛС БА ДҮҮРГЭГЧ МАТЕРИАЛ 31
412 ПОРТЛАНД ЦЕМЕНТ 32
413 БЕТОН 32
414 БИТУМЭН БАРЬЦАЛДУУЛАГЧ 33
415 БИТУМЭН ХОЛЬЦ 34
416 АРМАТУР 34
417 ТӨМӨР БЕТОН ХООЛОЙ 35
418 ЗАМЫН ТЭМДЭГ 35
419 ЗАМЫН ТЭМДЭГЛЭЛ 35
420 ЗАМЫН ТЭМДЭГ ХИЙХЭД ЗОРИУЛСАН ГЭРЭЛ ОЙЛГОГЧ МАТЕРИАЛ 35
421 ЗАМЫН ТЭМДГИЙН ӨНГӨ 36
422 ЗАМЫН ТУУЗАН ХАШИЛТ 36
423 ЗАВОД, ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН АШИГЛАЛТ, БАРИЛГЫН АРГАЧЛАЛ БА ТЕХНИКИЙН ШААРДЛАГЫГ БАТАЛГААЖУУЛАХ ТУРШИЛТУУД 36
424 ГАЗАР ШОРООНЫ АЖИЛ, ХУЧИЛТЫН ҮЕ БОЛОН ЗАЙЛУУЛАХ БОЛОН УС ЗАЙЛУУЛАХ ХИЙЦ, БАЙГУУЛАМЖИЙГ БУЦААЖ ДАРАХ АЖЛЫН БАРИЛГЫН ХЯНАЛТЫН ТУРШИЛТ 39
425 ТУРШИЛТЫН ДАВТАМЖ 39
426 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР 41

401 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Энэ бүлэгт материалын эх үүсвэрийг олж тогтоох, материалыг сонгох, хадгалах, хамгаалах ба тэдгээрийн чанарыг тодорхойлох, мөн барилгын ажлын өмнө болон ажлын үед хийгдэх талбайн болон лабораторийн шинжилгээний үр дүнг хянаж шалгахад зориулагдсан туршилт, шинжилгээнүүд, тэдгээрийг гүйцэтгэх арга, мөрдвөл зохих стандарт зэргийг хамруулсан.

Түүнээс гадна зам барилгад хэрэглэгдэх байгалийн гаралтай материалын /элс, хайрга, хад чулуу/ тодорхойлолтыг тусгасан.

402 АВТО ЗАМЫН БАРИЛГАД ХЭРЭГЛЭГДЭХ БАЙГАЛИЙН ГАРАЛТАЙ МАТЕРИАЛЫН ТОДОРХОЙЛОЛТ

1. ХАЙРГА, ЭЛС, ТООСОРХОГ ШАВАР

1.1 ХАЙРГА гэж 75 мм-ийн шигшүүрээр бүрэн өнгөрч 2.00 мм-ийн шигшүүр дээр үлддэг хэсгийг

1.2 ТОМ ШИРХЭГЛЭЛТЭЙ ЭЛС гэж 2.00 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч 0.425 мм-ийн шигшүүр дээр үлддэг хэсгийг

1.3 НАРИЙН ШИРХЭГЛЭЛТЭЙ ЭЛС гэж 0.425 мм-ийн шигшүүрээр 75 микроны шигшүүр дээр үлддэг хэсгийг

1.4 ТООСОРХОГ ШАВАР гэж 75 микроны шигшүүрээр бүрэн өнгөрдөг хэсгийг тус тус хэлнэ.

1.5 "ТООСОРХОГ" гэдэг тодорхойлолтыг 10 ба түүнээс доош уян налархайн тоотой материалд хэрэглэнэ.

1.6 "ШАВАРЛАГ" гэдэг тодорхойлолтыг 11 ба түүнээс дээш уян налархайн тоотой материалд хэрэглэнэ.

2. ХАД ЧУЛУУ БА ЧУЛУУЛАГ ХӨРС

2.1 ХАД ЧУЛУУ гэж том овор хэмжээ ба жинтэй байгалийн минерал, цул хатуу биет материалыг хэлнэ.

2.2 ЧУЛУУЛАГ ХӨРС гэж тунадас буюу тунамал чулуулгийг, эсвэл чулууны физик ба химийн задралын үр дүнд бий болсон салангид хатуу хэсгүүдийн хуримтлалыг хэлэх ба эдгээр нь заримдаа органик зүйлсийг агуулсан байж болно.

2.3 БУТАРСАН ХАД ЧУЛУУ гэж 75 мм-ийн шигшүүр дээр үлдсэн, олон өнцөг булантай, янз бүрийн хэлбэр дүрстэй чулуулгийн хэсгийг хэлнэ.

2.4 БӨӨРӨНХИЙ ЧУЛУУ гэж голдуу мөлгөр буюу хагас мөлгөр гадаргуутай, 75-305 мм-ийн хооронд хэлбэлзэх дундаж хэмжээтэй чулуулгийн хэсгийг хэлнэ.

2.5 БУЛ ЧУЛУУ гэж ерөнхийдөө нар, салхи, усны үйлчлэл, элэгдлийн улмаас мөлийсөн, 305 мм ба түүнээс дээш дундаж хэмжээтэй чулуулгийн хэсгийг хэлнэ.

3. ХӨРС-ЧУЛУУЛАГ БА ТҮҮНИЙ БҮРДЭЛ ХЭСГҮҮД

3.1 ХӨРС-ЧУЛУУЛАГ гэж байгалиас шууд олборлосон буюу бэлтгэсэн, чулуу, хайрга, элс зэргээс зонхилон бүрдсэн ба тоосорхог шавар агуулсан хольцыг хэлнэ.

3.2 ХОЛБОГЧ гэж тухайн хөрсний 0.425 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрдөг хэсгийг хэлнэ.

3.3 БУТАЛСАН ЧУЛУУ гэж буталсан буюу байгалийн хэлбэр дүрсээрээ байгаа, олон өнцөг булантай, 75 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч 2.00 мм-ийн шигшүүр дээр үлддэг хад чулууны хэсгийг хэлнэ.

3.3.1 ТОМ ШИРХЭГЛЭЛТЭЙ БУТАЛСАН ЧУЛУУ гэж 75 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч, 25.0 мм-ийн шигшүүр дээр үлддэг хэсгийг

3.3.2 ДУНД ШИРХЭГЛЭЛТЭЙ БУТАЛСАН ЧУЛУУ гэж 25.0 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч 9.5 мм-ийн шигшүүр дээр үлддэг хэсгийг

3.3.3 ЖИЖИГ ШИРХЭГЛЭЛТЭЙ БУТАЛСАН ЧУЛУУ гэж 9.5 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч 2.00 мм-ийн шигшүүр дээр үлддэг хэсгийг тус тус хэлнэ.

3.4 ХАЙРГА гэж хөрс чулуулгийн нийлмэл материал 75 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч 2.00 мм-ийн шигшүүр дээр үлддэг хад чулууны хэсгийг хэлнэ.

3.4.1 ТОМ ШИРХЭГЛЭЛТЭЙ ХАЙРГА гэж хөрс чулуулгийн нийлмэл материал 75 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч 25.0 мм-ийн шигшүүр дээр үлддэг хэсгийг

3.4.2 ДУНД ШИРХЭГЛЭЛТЭЙ ХАЙРГА гэж хөрс чулуулгийн нийлмэл материал 25.0 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч 9.5 мм-ийн шигшүүр дээр үлддэг хэсгийг

3.4.3 ЖИЖИГ ШИРХЭГЛЭЛТЭЙ ХАЙРГА гэж хөрс чулуулгийн нийлмэл материал 9.5 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч 2.00 мм-ийн шигшүүр дээр үлддэг хэсгийг тус тус хэлнэ.

3.5 ЭЛС гэж чулууны бутралт, үрэлт, салхинд элэгдэх зэргээс үүссэн 2.00 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч 0.075 мм-ийн шигшүүр дээр үлддэг ширхэглэл бүхий материалыг хэлнэ.

3.5.1 ТОМ ШИРХЭГЛЭЛТЭЙ ЭЛС гэж 2.00 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч 0.425 мм-ийн шигшүүр дээр үлддэг хэсгийг

3.5.2 НАРИЙН ШИРХЭГЛЭЛТЭЙ ЭЛС гэж 0.425 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч 75 микроны шигшүүр дээр үлддэг хэсгийг тус тус хэлнэ.

3.6 ТООСОРХОГ ШАВАР гэж хөрсний 75 микроны шигшүүрээр өнгөрсөн маш нарийн хэсгийг хэлнэ.

3.6.1 ТООСОРХОГ ХЭСЭГ гэж хөрсний 75 микроны шигшүүрээр өнгөрсөн дээрх материалын 0.002 мм-ээс том хэмжээтэйг хэлнэ.

3.6.2 ШАВАРЛАГ ХЭСЭГ гэж хөрсний 75 микроны шигшүүрээр өнгөрсөн дээрх материалын 0.002 мм-ээс бага хэмжээтэйг хэлнэ.

3.6.3 КОЛЛОЙД гэж 0.001 мм-ээс бага материалыг хэлнэ.

403 МАТЕРИАЛЫН ЭХ ҮҮСВЭР

Гүйцэтгэгч нь тухайн объектын ажилд хэрэглэх бүх материалын эх үүсвэрийг олж тогтоон, шаардлага хангасан материалаар хангана. Аливаа материалыг талбайд авчрахаас өмнө түүний эх үүсвэрийг ТИ-д танилцуулна. Захиалагчийн мэдлийн эх үүсвэрийг ашиглахыг зөвшөөрөөгүй тохиолдолд ондоо эх үүсвэрийг олж ашиглана.

Гүйцэтгэгч өөрийн зам барилгын ажлын төлөвлөгөөтэй уялдуулан материалын шинжилгээ, туршилтыг аль болох шуурхай явуулах ба бүх материал нь талбайд ирэхээс өмнө батлагдсан байна. Гэхдээ энэ нь тэдгээрийг бүрмөсөн зөвшөөрсөн хэрэг биш юм. ТИ-ийн эцэслэн зөвшөөрөөгүй ямар ч материалыг ямар ч ажилд ашиглахгүй

Энэхүү ТШ-ын дагуу ажилд хэрэглэх материалын нөөцийг тогтоох, хангах, тээвэрлэх, хадгалах зэрэг ажлыг Гүйцэтгэгч дангаараа хариуцна.

404 ТОХИРЛЫН ГЭРЧИЛГЭЭ БА ШИНЖИЛГЭЭНИЙ СЕРТИФИКАТ

Гүйцэтгэгч нь ажилд хэрэглэх ямар нэг материал, хийц хэсгүүдийн захиалгыг өгөхөөс өмнө тэдгээр нь тухайн төслийн гэрээний нөхцөл, шаардлагыг хангаж байгааг тодорхойлсон "Тохирлын гэрчилгээ" /ТГ/-г багтаасан холбогдох баримт бичгүүдийг үйлдвэрлэгчээс шаардаж авах ба тэдгээрийн хувийг үндсэн татан авалт хийхээс өмнө ТИ-т танилцуулсан байна.

Түүнээс гадна үйлдвэрлэгчээс "Бүтээгдэхүүний гэрчилгээ" /БГ/-г авна. Тухайлсан бүтээгдэхүүний гэрчилгээ нь тээвэрлэлт бүрт дагалдан ирэх бөгөөд түүнд бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэсэн газрын нэр, хугацаа, багцын дугаар, жин, чанар, бат бэх, бусад мэдээллийг агуулсан байна. Мөн үйлдвэрлэгчээс тэдгээр материал болон хийц хэсгийн дээжүүдэд хийсэн сүүлийн шинжилгээнүүдийн сертификатыг авч ТИ-т танилцуулна. Шаардлагатай тохиолдолд тухайн багцын материалд тусгайлсан шинжилгээг үйлдвэрлэгчээр хийлгэж, үр дүнг ТИ-д танилцуулна.

Тохирлын гэрчилгээг үндэслэн зөвшөөрсөн материал, хийцэд хэдийд ч шинжилгээ хийж болно. Хэрэв тэдгээр нь тухайн ажлын шаардлагыг хангахгүй байгаа нь тогтоогдвол талбайд ирсэн хэсгээс ТИ дээж авч тусгайлан шинжилж, зөвшөөрөх хүртэл уг материалын татан авалт хийсэн эсэхээс үл хамааран нийтэд нь гологдолд тооцож, татгалзана.

Тохирлын гэрчилгээгүй нийлүүлэгдсэн материал, хийцийг ямар нэгэн хэлцэл, маргаангүйгээр шууд хүчингүйд үзэж, тэр даруйд нь талбайгаас зайлуулна.

ТИ шаардсан тохиолдолд, ажилтай холбоотойгоор бүх шаардагдах материал, хийц хэсгүүдийн үнийн санал болон захиалгын хувийг Гүйцэтгэгч түүнд танилцуулна.

Хэрэв үндсэн ажилд ашиглахаар төлөвлөсөн юм уу эсвэл аль хэдийн ашиглагдаж буй бараа, материал нь холбогдох техникийн шаардлагыг хангахгүй байна болгох эрхтэй бөгөөд зөвшөөрөгдөх чанар бүхий бараа материалаар солих зааварчилгаа өгнө. Үүний үр дүнд гарах нэмэлт зардал болон чанаргүй хийгдсэн ажлын зардлыг, солих шаардлагатай бараа материал авах бүх зардлын хамт Гүйцэтгэгч хариуцна.

405 МАТЕРИАЛ, ХИЙЦИЙН ХАДГАЛАЛТ, ХАМГААЛАЛТ

Гүйцэтгэг нь тухайн объектын ажилд хэрэглэх бүх материал, хийцийг чанар, хэмжээ, хугацаа, бусад үзүүлэлтийнхээ тохиромжтой байдлыг алдахгүй байх тийм нөхцөлд хадгалах ба тэдгээрийн бүрэн бүтэн байдлыг хамгаална.

Материал, хийцийг хадгалах талбай, агуулахыг замын зурвасын зөвшөөрөгдсөн хэсэгт гэхдээ тэдгээрийн чанар ба хадгалалтыг шалгахад тохиромжтой ойр зайд байгуулж ашиглах ба энэ асуудалтай холбогдолтой байгаль, орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний нөхцөл, шаардлагуудыг хангаж ажиллах ёстой.

Агуулах буюу талбайд хадгалагдаж байгаа, урьд нь зөвшөөрөл өгсөн материалыг дахин шалгаж, шаардлагатай шинжилгээ хийж болно. Бүх материал, хийц хэсгүүдийг ТИ-ийн шаардлагад нийцсэн хэмжээнд, цаг агаар, үер ус болон бусад гадны нөлөөнд өртөхөөргүй байдлаар ажлын талбайд хадгална.

406 АШИГЛАХ СТАНДАРТУУД

Дор дурдсан стандартын хамгийн сүүлд оруулсан өөрчлөлт ба шинэчилсэн хувилбарыг энэ бүлэгт тусгасан асуудлуудтай уялдуулан ашиглана.

AASHTO-11	“Материалын тээвэрлэлт, материалаас дээж авах, шинжлэх аргуудад тавих стандартын шаардлагууд” Техникийн шаардлагууд 1А ба 1В хэсэг
AASHTO-11	“Материалын тээвэрлэлт, материалаас дээж авах, шинжлэх аргуудад тавих стандартын шаардлагууд” Шинжилгээнүүд 2А ба 2В хэсэг
AASHTO -11	Авто замын гүүрийн стандарт шаардлагууд
AASHTO M 6-08	Портланд цемент бетонд хэрэглэх нарийн ширхэглэлтэй чулуун материал
AASHTO M 17-11	Хучилтын битумэн хольцонд хэрэглэх эрдэс
AASHTO M 29-03 /2007/	Хучилтын битумэн хольцонд хэрэглэх жижиг ширхэглэлтэй чулуу
AASHTO M31 M/M 31-10/2011/	Төмөр бетонд хэрэглэх иржгэр болон гөлгөр арматур
AASHTO 32M/M32-09	Төмөр бетонд хэрэглэх гөлгөр арматур
AASHTO M33-99 /2007/	Бетонд хэрэглэх урьдчилан хэлбэржүүлсэн заадас бөглөх материал /битум хэлбэрийн/
MNS AASHTO M43:2002/ AASHTO M43-05 (2009)	Зам, гүүрийн барилгад хэрэглэх чулуун материалын ширхэглэлийн хэмжээ

AASHTO M 45-06 (2010)	Чулуун бэхэлгээний зуурмагт хэрэглэх буталсан чулуу
AASHTO M55M/M55-09	Бетонд зориулагдсан арматурын гагнасан гөлгөр ган утас
MNS AASHTO M57:2004/ AASHTO M57-80 (2008)	
	Замын далан ба далангийн дээд үед хэрэглэх буталсан чулуу
AASHTO M 80-08	Портланд цемент бетонд хэрэглэх том ширхэглэлтэй чулуун материал
MNS AASHTO M81:2004/ AASHTO M81-92 (2002)	
	Шингэн битум /түргэн царцдаг хэлбэр/
MNS AASHTO M82:2004/ AASHTO M82-75 (2008)	
	Шингэн битум /дунд зэргийн хурдтай царцдаг хэлбэр/
AASHTO M 85-11	Портланд цемент
AASHTO M 111/M111-11	Төмөр ба ган хийцүүдийг цайраар бүрэх
AASHTO M133-10	Модон материалд зориулсан хамгаалах бодисууд ба даралтаар боловсруулах процесс
MNS ASTM D 997:2004/ AASHTO M140-08	
	Битумын эмульс
MNS AASHTO M145:2004/ AASHTO M145-91 (2008)	
	Авто замын барилгад ашиглах зориулалтаар нь хөрс ба хөрс-чулуулгийн хольц
AASHTO M 146-91 (2008)	Далангийн дээд үе, өндөрлөгөөний материал, хөрс-чулуулгийн хольцтой холбогдолтой нэр, тодорхойолтууд
AASHTO M 147-65 (2008)	Хучилт, суурь, суурийн дэвсгэр үед хэрэглэх чулуун ба хөрс-чулуулаг материал
ASHTO M 153-06 (2011)	Бетон хучилт болон хийцэд зориулсан, урьдчилан хэлбэржүүлсэн сархиат резинэн ба үйсэн төрлийн заадас бөглөх материал
AASHTO M 154-11	Бетонд агаар оруулагч нэмэлт
MNS AASHTO D 290:2004/ AASHTO M156-97 (2009)	
	Хучилтын халуун битумэн хольц үйлдвэрлэх заводад тавигдах шаардлагууд
AASHTO M 157-11	Бэлэн (таваарын) бетон зуурмаг
AASHTO M 168-07	Модон бүтээгдэхүүнүүд
MNS ASTM C 76:2004/ AASHTO M170-10	
	Замын ус зайлуулах хоолой, борооны ус зайлуулах шугам ба ариутгах татуургын барилгад ашиглах дугуй төмөр бетон хоолойн хэсэглэл (метрийн)
MNS AASHTO M 180:2004 MNS 5614:2006 AASHTO M180-11	
	Замын хашилтын долгионт ган тууз
AASHTO M 194 M/M 191-11	Бетонд хэрэглэх химийн нэмэлт бодис

AASHTO M 195-11	Бетонд хэрэглэх хөнгөн дүүргэгч
AASHTO M 203-07 (2011)	Бетонд арматуржилтад хэрэглэх бүрээсгүй 7 утастай томсон арматур
MNS AASHTO M 208:2003/ AASHTO M208-01 (2009)	
	Катион идэвхт битумын эмульс
AASHTO M 213-01 (2010)	Бетон хучилт ба хийцэд зориулсан, урьдчилан хэлбэржүүлсэн заадас бөглөх материал (шахаагүй болон уян харимхай битумэн хэлбэрийн)
AASHTO M 216-05 (2009)	Хөрс бэхжүүлэхэд хэрэглэгдэх шохой
AASHTO M 221M/M 221-09	Бетонд зориулсан арматурын гагнасан иржгэр ган утас
AASHTO M 225M/M 225-09	Бетонд зориулсан иржгэр ган утас
MNS AASHTO M 226:2004/ AASHTO M226-80 (2008)	
	Зунгаглаг чанартай битумэн барьцалдуулагч
AASHTO M 240-11	Нэмэлт бодис бүхий цемент
AASHTO M 241M/M 241-11	Эзэлхүүнээр тунлаж, тасралтгүй холих аргаар зуурсан бетон
MNS 4596:2007*/ AASHTO M 247-11	
	Замын тэмдэглэгээнд ашиглах шилэн бөмбөлөг
MNS 4596:2007*/ AASHTO M 248-91 (2007)	
	Замын тэмдэглэгээнд ашиглах цагаан ба шар өнгийн бэлэн будаг
MNS 4596:2007*/ AASHTO M 249-11	
	Замын тэмдэглэгээнд ашиглах цагаан ба шар өнгөтэй, гэрэл ойлгогч термопластик материал (2007)
AASHTO M 251-06 (2011)	Гүүрийн хавтгай болон үелсэн хэлбэртэй, уян хатан тулах хэсэг
AASHTO M 259M-11	Замын ус зайлуулах хоолой, борооны ус зайлуулах шугам ба ариутгах татуургын барилгад ашиглах урьдчилан цутгасан төмөр бетон дөрвөлжин хэсэглэл (метрийн)
AASHTO 268-10	Замын хөдөлгөөний хяналтын хэвтээ ба босоо хэрэгслүүдэд зориулсан гэрэл ойлгогч бүхий наалт
AASHTO M 270M/M270-11	Гүүрэнд хэрэглэх хийцийн ган хавтан
AASHTO 280-09	Өргөстэй цайрдсан ган утсан тор
AASHTO 288-06 (2011)	Авто замд хэрэглэх нийлэг нэхмэл материалын шаардлага
AASHTO 295-11	Бетонд минерал хольц болгож хэрэглэх нүүрсний үнс, түүхий болон шатаасан байгалийн пуццолан
AASHTO 297-10	Гүүрэнд хэрэглэх урьдчилан хэлбэржүүлсэн, уян харимхай заадас бөглөх полихлорпрен материад
AASHTO M 302-11	Бетон болон зуурмагт ашиглах шатаах зуухны шаардлага
AASHTO M 303-89 (2010)	Асфальбетон хольцонд хэрэглэх шохой

AASHTO M 316-99 (2007)	Полимерээр сайжруулсан катион идэвхт битумын эмульс
MNS ASTM D 3628:2004/ AASHTO R 5-08	Битумын эмульсийг сонгох
AASHTO R 14-88	Халуун хольцыг дахин боловсруулахад ашиглах нэмэлт бодисын ангилал
AASHTO R 15-00	Битум барьцалдуулагчийн чанарыг өөрчлөх болон сайжруулах нэмэлт бодисууд
AASHTO R 23-99 (2008)	Усны хими, физик, биологийн шинжилгээ
AASHTO T 2-91(2010)	Чулуунаас дээж авах
MNS ASTM C 117:2004/ AASHTO T11-05	75мм-ийн шигшүүрээр гарсан, эрдэс чулууны ширхэгүүдийг угааж турших
MNS ASTM T 19:2003/ AASHTO T19M/T 19-09	Буталсан чулууны нэгж жин ба сүвшилийг тодорхойлох
AASHTO T 23-08	Талбайд бетоноос дээж авч бэлтгэх, түүнийг арчлах
MNS AASHTO D 724:2003/ MNS AASHTO T24:2003/ AASHTO T24M/T 24-07	Бетоноос цилиндр дээжийг өрөмдөж, гонзгой дээж хөрөөдөж авах ба тэдгээрийг турших
MNS AASHTO T 26:2005/AASHTO T26-79 (2008)	Бетонд хэрэглэх усны чанар
MNS AASHTO T 27:2003/ AASHTO T27-11	Жижиг болон том ширхэглэлтэй чулууны шигшүүрийн шинжилгээ
AASHTO T 30-10	Ялгасан чулууны механик шинжилгээ
AASHTO T 37-07 (2011)	Халуун асфальбетон хольцны эрдэс нунтагийн шигшүүрийн шинжилгээ
MNS ASTM D 140/ D 140M:2012/ AASHTO T40-02 (2006)	Битумэн материалаас дээж авах
AASHTO T 42-10	Бетоны барилгын ажилд зориулсан, тэлэлтийн заадас бөглөх урьдчилан хэлбэржүүлсэн материал
MNS AASHTO T 44:2003/ AASHTO T 44-03 (2007)	Битумэн материалын уусах чанар
AASHTO T 48-06 (2010)	Кливленд аягаар дөл авалцах, шатах цэгийг тодорхойлох шинжилгээ
MNS 5109:2001 AASHTO T 49-07	Битумын зүү шигдэлтийг тодорхойлох
MNS AASHTO D 139:2003 / AASHTO T50-09	Битумэн материалын урсалтыг хөвүүрээр тодорхойлох шинжилгээ
MNS 5110:2001 /AASHTO T51-09	Битумын суналт
MNS 5111:2002/AASHTO T 53-09	Битумын зөөлрөх температурыг тодорхойлох
MNS AASHTO T 55:2003/ AASHTO T55-02 (2006)	Нефть бүтээгдэхүүн ба битум дэх усны агуулгыг нэрэх аргаар тодорхойлох

MNS ASTM D 244:2004 / AASHTO T59-09 Битумын эмульс

AASHTO T65 M/T 65-11	Төмөр болон ган хийцийн цайр ба цайрын хайлшан бүрэлтийн жин
AASHTO T71-08	Жижиг ширхэглэлтэй чулуун дахь органик хольцуудын зуурмагийн бэхжилтэнд үзүүлэх нөлөө
MNS 5212:2002 /AASHTO T78-10	Шингэн битум /битумэн/ бүтээгдэхүүнийг нэрэх
AASHTO T79-96 (2008)	Дөл авалцах температур нь 93,3 С-ийн градусаас бага байх материалд зориулж задгай сав бүхий аппаратаар битумын дөл авалцах температур тодорхойлох
AASHTO T84-10	Жижиг ширхэглэлтэй чулууны жин ба шингээх чадвар
AASHTO T85-10	Том ширхэглэлтэй чулууны хувийн жин ба шингээх чадвар

MNS ASTM D 421:2002 / AASHTO R 58-11

Эвдэрсэн бүтэцтэй хөрс, хөрс- чулуулгийн дээжийг шинжилгээнд хуурайгаар бэлтгэх

MNS ASTM T 88:2004 / AASHTO T88-10

Хөрсний ширхэглэлийн бүрэлдэхүүний шинжилгээ

MNS ASTM D 4318:2006 / AASHTO T89-10

Хөрсний урсалтын хязгаарыг тодорхойлох

MNS ASTM D 4318:2006 / AASHTO T90-00 (2008)

Хөрсний уян налархайн хязгаар ба уян налархайн индексийг тодорхойлох

MNS ASTM C 535:2003 / AASHTO T96-02 (2010)

Жижиг ширхэглэлтэй чулуун бутрагдалтын эсэргүүцлийн зэргийг Лос Анжелесын машин дээр үрэлт цохилтоор тодорхойлох

AASHTO T 98-99 (2008) Портланд цементийн ширхэглэлийн нарийнийг Турбидиметрээр тодорхойлох

MNS ASTM D 698:2002 / AASHTO T99-10

Хөрсний чийг нягтшилийн харьцааг 2,5 кг алхыг 305 мм-ийн өндрөөс унагах аргыг ашиглан тодорхойлох

MNS AASHTO T 100:2003/ AASHTO T100-06 (2010) Хөрсний хувийн жин

MNS AASHTO T 102:2003/ AASHTO T102-09 (2010) Битумэн материалыг дуслын аргаар турших

AASHTO T 103-08 Чулууны бат бэхийг хөлдөлт, гэсэлтээр тодорхойлох

MNS ASTM C 88:2004 / AASHTO T104-99 (2007)

Чулууны бат бэхийг натрийн сульфат ба магнийн сульфат ашиглан тодорхойлох

MNS 0975:2002/ AASHTO T105-11 Гидравлик цементэн химийн шинжилгээ MNS AASHTO T 106 M/T 106:2012/ AASHTO T106 M/T 106-11

Гидравлик цементэн зуурмагийн шахалтын бат бэхийг тодорхойлох

MNS ASTM T 112:2004 / AASHTO T112-00 (2008)

	Чулуун дахь бутрамтгай хэсэг ба шаврын агууламж
MNS ASTM T 113:2004 / AASHTO T113-06 (2010)	
	Чулуун дахь хөнгөн жинтэй хэсгийн агууламж
AASHTO T 119 M/T 119 -11	Гидравлик цементэн бетон суулт
MNS 2122:1985/ AASHTO T121 M/T 121-11	
	Бетоны нягт (нэгж эзэлхүүн жин), суулт, агаарын агууламжиыг тодорхойлох
AASHTO T 127-11	Гидравлик цементийн дээж авах, шинжилгээний хэмжээ
AASHTO T 129-11	Гидравлик цементийн хэтийн өтгөрөл
MNS AASHTO T 131:2003/ AASHTO T 131-11	
	Гидравлик цементийн барьцалдалтын хугацааг Висатын зүүгээр тодорхойлох
AASHTO T 132-87 (2009)	Гидравлик цементийн зуурмагийн суналтын бат бэх
AASHTO T 133-11	Гидравлик цементийн нягт
AASHTO T 134-05 (2009)	Хөрс-цементэн хольцыг-хатаах аргаар турших
MNS AASHTO T 135:2004/ AASHTO T 135-97 (2009)	
	Нягтарсан хөрс-цементэн хольцыг чийглэх-хатаах аргаар турших
MNS AASHTO T 136:2004/ AASHTO T 136-97 (2009)	
	Нягтарсан хөрс-цементэн хольцыг хөлдөөх-гэсгээх аргаар турших
AASHTO T 137-04 (2008)	Гидравлик цементийн зуурмагийн агаарын агууламж
AASHTO T 141-11	Шинэхэн зуурсан бетоноос дээж авах
MNS ASTM D 2217:2002 / AASHTO T146-96 (2008)	
	Эвдэрсэн бүтэцтэй хөрсний дээжийг нойтон аргаар бэлдэх
AASHTO T 152-11	Шинэхэн зуурсан бетоны агаарын агууламжийг даралтын аргаар тодорхойлох
AASHTO T 157-11	Бетоны аргаар оруулах нэмэлт бодисууд
AASHTO T 158-11	Бетоны сүү гадаргуу дээр ялгарах
AASHTO T 160-09	Хатуурсан гидравлик цементэн зуурмаг ба бетоны уртын өөрчлөлт
AASHTO T 161-08	Хурдан хөлдөж, гэсэхд бетоны тэсвэрлэх чадварыг тодорхойлох
MNS AASHTO T162:2003/ AASHTO T162-09	
	Уян консистенц бүхий гидравлик цементэн зуурмаг болон лагшимыг механикаар холих
MNS ASTM D 2172:2004 / AASHTO T164-11	
	Халуун асфальтбетон хольцноос битумэн барьцалдуулагчийг ялган авч, хэмжээг тодорхойлох
MNS ASTM T 167:2005 / AASHTO T167-10	

	Халуун асфальтбетон хольцны шахалтын бат бэх
MNS ASTM T 168:2003 / AASHTO T168-03 (2011)	Бетон холцноос дээж авах
MNS ASTM D 2419:2005 / AASHTO T176-08	
	Зохист ширхэглэлтэй буталсан чулуу болон хайрган дахь уян налархай шинж чанартай нарийн ширхэглэлтэй хэсгийг элсний эквивалент шинжилгээний аргыг ашиглан тодорхойлох
MNS AASHTO T179:2003/ AASHTO T179-05 (2009)	
	Битумэн барьцалдуулагч материалд халуун ба агаарын үзүүлэх нөлөөлөл
MNS ASTM T 1557:2002* / AASHTO T180-10	
	Хөрсний чийг нягтшилийн харьцааг 4,54 кг алхыг 457 мм-ийн өндрөөс унагах аргыг ашиглан тодорхойлох
AASHTO T 188-05 (2009)	Гидравлик портланд цементэд агаар оруулах нэмэлт бодисуудыг хөлдөөх ба гэсгээх аргаар үнэлэх
MNS ASTM D 1556:2002* / AASHTO T191-02	
	Хөрсний нягтыг газар дээр нь элсэн конусын аргаар тодорхойлох
AASHTO T 192-11	Гидравлик цементийн ширхэглэлийн нарийнийг 45 μм буюу /№325/ 2-ын шигшүүрээр тодорхойлох
MNS ASTM D 1883:2002 / AASHTO T193-10	
	Хөрсний Даацын үзүүлэлт /CBR/
MNS AASHTO T196:2003*/ AASHTO T196M/T 196-11	
	Шинэхэн зуурсан бетон хольцын агаарын агуулгыг эзэлхүүний аргаар тодорхойлох
AASHTO T 197M/T 197-11	Бетоны хольцны барьцалдалтын хугацааг нэвчилтийн эсэргүүцлээр тодорхойлох
MNS ASTM D 2170:2004 / AASHTO T1210-10	
	Битумын кинематик зунгаарилыг тогтоох
MNS 3193:2001/ AASHTO T202-10 Битумын зунгаарилыг вакуум каппилляр	
	вискозиметрээр тодорхойлох
MNS AASHTO T209:2003*/ AASHTO T209-11	
	Асфальтбетон хольцны онолын хамгийн их хувийн жин ба нягт
AASHTO T 211-90 (2008)	Цементээр бэхжүүлсэн буталсан чулуун хольцон дахь цементийн агуулгыг шинжилгээ
AASHTO T 217-02 (2010)	Хөрсөн дэх чийгийн агууламжийг карбид кальцийн хийн даралтат чийг хэмжигчээр тодорхойлох
AASHTO T 218-86 (2008)	Зуурсан шохойноос дээж авах
AASHTO T 218-87 (2008)	Шохойны ширхэглэлийн хэмжээ ба химийн хольцын шинжилгээ
AASHTO T 220-66 (2008)	Шохойгоор бэхжүүлсэн хөрсний бат бэхийг тодорхойлох

AASHTO T 232-90 (2008)	Шохойгоор бэхжүүлсэн хөрсөн дэх шохойгы агуулгыг титрацын аргаар тодорхойлох
AASHTO T 243 M/T 243-08	Хийцийн ганд цохилтын буюу динамик шинжилгээ хийхэд дээж авах арга
AASHTO T 244-10	Ган, төмөр бүтээгдэхүүнүүдэд хийх механик шинжилгээ
MNS AASHTO T245:2004/ AASHTO T245-97 (2001)	Уян налархай шинжтэй шилжилтэд асфальтбетон хольцны үзүүлэх эсэргүүцлийфг Маршалын аппаратаар тодорхойлох
AASHTO T 265-93 (2008)	Хөрсний чийгийн агуулгыг лабораторт тодорхойлох
MNS AASHTO T245:2004/ AASHTO T269-11	Нягт ба сийрэг бүтэцтэй асфальтбетон хольцны индүүдсэний дараах агаарын сүвшилийн хувь
AASHTO T 280-06 (2010)	Гадна ачаалалд бетон цагирагийн эвдрэх бат бэх
AASHTO T 311-00 (2010)	Хайрган материалын ширхэглэлийн хэмжээг тодорхойлох шинжилгээ
AASHTO T 318-02 (2007)	Шинэхэн зуурсан бетон зуурмагийн усны агууламжийг өндөр давтамжтай цахилгаан зуух ашиглан тодорхойлох
ASTM C 29/ C29-09	Буталсан чулууны нэгж жин ба сүвшил
ASTM C 171-07	Бетоны арчлалтанд хэрэглэх ус нэвтэрдэггүй хальсан материалын стандарт шаардлага
ASTM C 227-10	Цемент-чулууны нэгдлийн шүлтний потенциал урвалжих чанарыг тодорхойлох
ASTM D 243-08	Өгөгдсөн зүү шигдэлт бүхий битумын үлдэгдэл
ASTM C 289-07	Буталсан чулууны потенциал урвалжих чанарыг тодорхойлох
ASTM C 309-11	Бетоны арчлалтад хэрэглэх шингэн мембраны хольцны стандарт шаардлага
ASTM A 829 M-06	Гүүрийн хийцэд хэрэглэх хайлшин хавтгай /лист/ төмрийн стандарт шаардлага
ASTM Боть 04.01	Цемент, шохой ба гипс
ASTM Боть 04.02 (2011. 10 сар)	Бетон ба буталсан чулуу
ASTM Боть 04.03 (2011. 6 сар)	Бетон ба буталсан чулуу
ASTM Боть 04.04 (2011. 6 сар)	Дээврийн, ус нэвтрүүлдэггүй болон битумэн материал
ASTM Боть 04.08 (2011. 3 сар)	Байгалийн гаралтай хөрс, чулуулаг
BS 381 C 1996	Таних, кодлох ба бусад зориулалтын өнгүүд
MNS BS 812 хэсэг 105.1:2003/ MNS BS 812 хэсэг 105.2:2003/ BS 812	Буталсан чулуун дүүргэгч материалын шинжилгээнүүд
BS 873	Замын тэмдгүүд, гэрэлтэгч түмбүүд
BS 1377	Хөрсний шинжилгээ

BS 1707	Замын гадаргуун боловсруулалт хийхэд зориулсан халуун битум цацагчийн техникийн шаардлага
BS 1881	Бетоны үзүүлэлтүүдийг турших аргууд
BS 4449	Бетонд зориулсан арматурын төмөр
BS 4482	Бетонд зориулсан арматурын төмөр утас
BS 4483	Бетонд зориулсан ган бүтээцүүд
BS 5607	Барилгын ажилд тэсрэх бодисыг аюулгүй ашиглах норм дүрэм
ACI 318-11	Хийцийн бетонд зориулсан барилгын норм дүрэм
ACI 347R-14	Бетоны хэв хашмалын заавар
AWS D 1.4	Гагнуурын стандарт

*Ийм тэмдэг бүхий стандартад үзлэг хийн хянаж, гадаад эх хувьтай нь зөрүүгүй болгосны дараа мөрдөнө.

Гүйцэтгэгч хэрэв энэхүү ТШ-ын үзүүлэлтээс илүү өндөр стандартын материал хангахаар шийдсэн бол, санал болгож буй хувилбар стандартын хуулбар хувь болон санал болгосон материалын техникийн иж бүрэн шаардлагын хамт ТИ-т хүргүүлнэ. Эдгээр материалыг Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар Зөвлөхийн зөвшөөрсөн лабораторт шинжлүүлж, баталгаажуулна. Энэ ажилд шаардагдах бүх зардлыг Гүйцэтгэгч хариуцна.

407 ГҮЙЦЭТГЭГЧИЙН ХИЙХ ШИНЖИЛГЭЭ

Гүйцэтгэгч нь ажилд хэрэглэх бүх материал хийцэд болон гүйцэтгэсэн бүх ажилд шаардлагатай туршилт, шинжилгээг хийж, тэдгээрийн үр дүнг ТИ-т танилцуулна. Түүнээс гадна энэхүү ТШ-д заасан бол материалын шинжилгээг үйлдвэрлэсэн газарт нь хийлгэж болох бөгөөд ийм тохиолдолд гүйцэтгэгч нь үйлдвэрлэгчийн шинжилгээний өгөгдлүүдийг эх хувиар нь ТИ-т өгнө.

Хэрэв ТИ үйлдвэрлэгчийн шинжилгээний үр дүнг зөрчилтэй буюу эсвэл найдваргүй гэж үзвэл Гүйцэтгэгч нь ТИ-ийн зааварчилсан буюу баталсны дагуу шаардлагатай шинжилгээг явуулахад тохиромжтой байдлаар сайтар төхөөрөмжлөгдсөн хараат бус лабораторд шинжилгээг давтан хийлгэнэ. Гүйцэтгэгчийн зам барилгын туршилт, шинжилгээний давтамж нь түүний чанарын хяналтын төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу байх ёстой ба мөн ТИ-ээс өөрөөр зааварчлаагүй бол энэхүү шаардлагын 425-р зүйлд тусгаснаас багагүй байна.

Гүйцэтгэгч нь барилгын ажлыг гүйцэтгэх нийт хугацааны туршид, талбайн лабораториудыг байгуулан ажиллах нөхцлийг нь хангаж байх ёстой. Талбайн лабораториуд нь Лабораторийн эрхлэгчийн бүрэн удирдлага, хяналтын дор ажиллана.

Гүйцэтгэгч нь ажлын чанарын хяналтын төлөвлөгөөний дагуу материалын сонголт, чанарын хяналт, мэргэжлийн ур чадварын хяналтад шаардлагатай дээж бэлтгэх, шинжилгээ хийж, дүгнэлт гаргах чадвар бүхий ажилтнууд (талбайн лаборатори бүрт хамгийн багадаа 1 лабораторийн эрхлэгч-инженер, 2 техникч, 2-4 туслах ажилтан) болон хангалттай тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.

Гүйцэтгэгчийн барилгын хяналтын шинжилгээний давтамж нь түүний төслийн чанарын хяналтын төлөвлөгөөний дагуу байх ба Инженертэй өөрөөр зөвшилцөөгүй бол энэхүү шаардлагад заасан удирдамжийн дагуу байна. Гүйцэтгэгч нь ажилд хэрэглэх бүх материал болон хийгдэж буй нийт ажлуудад туршилт шинжилгээг гүйцэтгэнэ.

ТИ нь Гүйцэтгэгчийн дээжлэх ажиллагаа, шинжилгээний байр байгууламж, тоног төхөөрөмж, лабораторийн ажилтнуудын үйл ажиллагаа болон шинжилгээний үр дүнгийн бүртгэл зэргийг ямар ч үед чөлөөтэй хянаж шалгах эрхтэй.

ТИ нь бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэсэн газарт нь хийх шинжилгээнээс өгсүүлээд төслийн чанарын хяналтын төлөвлөгөөний нэг бүрдэл хэсэг болох, Гүйцэтгэгчийн явуулах бүх шинжилгээнд байлцах, зааварчилгаа өгөх эрхтэй.

408 МАТЕРИАЛЫГ БАТАЛГААЖУУЛАХ ШИНЖИЛГЭЭ

Зам барилгын ажилд хэрэглэх бүх материал, хийц нь зохих шаардлагыг хангаж байхын дээр ТИ-ийн зөвшөөрөх хэмжээнд байх ёстой.

Өөрөөр хэлвэл энэхүү ТШ-ын зүйл 114-д дурдсан Стандарт техникийн шаардлага болон тэдгээртэй нийцэх ондоо хувилбарын шаардлагад нийцэж байх ёстой.

Хэрэв материал нь ТШ-д үйлдвэрлэгчийн худалдааны нэрээр тодорхойлсон боловч өөр үйлдвэрлэгчийн бүтээгдэхүүнийг хэрэглэх бол тэр нь чанарын хувьд нэрлэсэн бүтээгдэхүүнтэй ижил буюу илүү гэдгийг гүйцэтгэгч баталж, ТИ зөвшөөрсөн тохиолдолд ашиглаж болно. Ажилд ашиглахаар төлөвлөсөн бүх материалаас дээж авч шинжлэн, материалыг талбайд нийтэд нь татан авчрахаас өмнө шинжилгээний үр дүнж ТИ-т танилцуулж батлуулсан байна. Хэрвээ зарим материалыг гадны хараат бус лабораторд шинжлүүлэхээр багтах ба гэхдээ эдгээрээр зөвхөн хязгаарлагдах ёсгүй. Үүнд:

- Лабораторийн шинжилгээний хөлс
- Дээжээр хангах
- Дээжийг талбайгаас лаборатор руу, шаардлагатай бол буцааж талбай руу тээвэрлэх
- *Лабораторийн ажилтнуудын хөлс*
- Зөвлөхийн ажилтнуудын зардал гм.

Хараат бус лабораторд хийгдэх шинжилгээний төлөвлөгөө ТИ-т нэг далаа хоногийн өмнө танилцуулах ба тэрээр шинжилгээ хийх үед аль нэг ажилтнаа оролцуулж болно.

Эдгээр ТШ-ын дагуу юм уу эсвэл ТИ-ын зааварласны дагуу Гүйцэтгэгч нь ажилд хэрэглэх материал ба хийц хэсгүүдийг үйлдвэрлэгчийн шинжилгээний сертификатуудыг түүнд танилцуулна. Тэдгээр шинжилгээний сертификатууд нь материал ба хийц хэсгүүд энэ ТШ-ын дагуу шинжлэгдсэн гэдгийг батлах бөгөөд хийгдсэн бүр шинжилгээний хариунуудыг харуулсан байна. Гүйцэтгэгч, талбайд хүргэгдсэн материал ба хийц хэсгүүдийг ялгах хангалттай аргуудыг зохих шинжилгээний сертификатуудын хамт хангана.

409 ЕРӨНХИЙ ШААРДЛАГУУД

а/ Стандарт шаардлагууд ба шинжилгээний аргууд

ТИ өөрөөр зааварчилаагүй буюу энэхүү ТШ-д заагдаагүй бол ажилд хэрэглэх бүх материал нь AASHTO-гийн баталсан “Материалын тээвэрлэлт, материалаас дээж авах ба шинжилгээний аргуудын стандарт шаардлагууд”-д (1A ба 1B хэсэг, 2011 он, 31-р хэвлэл) нийцэж байх ёстой. Ажилд хэрэглэх материалын дээжлэлт ба шинжилгээний аргууд нь дээр дурдсан AASHTO-гийн хэвлэлийн 2A ба 2B-ийн дагуу байх ёстой.

AASHTO-гийн шинжилгээний дээрх аргуудад хамрагдаагүй буюу энэхүү шаардлагад тусгагдаагүй шинжилгээний хувьд Британий стандарт шаардлагуудыг, эсвэл Ти-ийн зааварчилсан буюу зөвшөөрсөн, олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн ижил төстэй бусад стандартыг хэрэглэгдэнэ.

б/ Шигшүүр

Бүх шинжилгээнд ASTM E11-д заасан шигшүүрүүд ашиглагдана. Мм болон μм -ээр өгсөн шигшүүрээр цувралыг дор үзүүлэв.

Том ширхэглэлд:

125, 106, 100, 90, 75, 63, 53, 50, 37.5, 31.5, 26.5, 25.0, 19.0, 16.0, 13.2, 12.5, 9.5, 6.3, 4.75, 4.00 мм

Жижиг ширхэглэлд:

2.80, 2.36, 2.00, 1.70, 1.40, 1.18, 1.00 мм, 850, 710, 600, 500, 425, 355, 300, 250, 212, 180, 150, 125, 75, 63 μм

Чулууны хэврэг хэсэг, мөн хавтгай ба үзүүрлэг хэсгийн агууламжийг тодорхойлоход:

63.0, 50.0, 40.0, 37.5, 31.5, 28.0, 25.0, 20.0, 16.0,14.0, 12.5, 10.0, 6.3 мм торон шигшүүр болно.

410 ХӨРС БА ХАЙРГА

а/ Материалын дээж авах

Хөрс ба хайрганаас дээж авах ба тэдгээр дээжийг бэлтгэхдээ доор дурдсан шаардлагыг баримтлана.

AASHTO R 58-11- Эвдэрсэн бүтэцтэй хөрс, хөрс-чулуулгийн дээжийг хуурайгаар бэлтгэх,

MNS ASTM D 2217:2002/AASHTO T 146-96 (2008) – Эвдэрсэн бүтэцтэй хөрсний дээжийг нойтон аргаар бэлтгэх

б/ Шижилгээний стандарт аргууд

Хөрс ба хайрганы шинжилгээг хүснэгт 410.1-д үзүүлсэн стандарт аргуудын дагуу гүйцэтгэнэ.

4.54 кг-ийн алхыг 457 мм-ийн өндрөөс унагах аргыг ашиглан хөрсний нягт-чийгийн харьцааг тодорхойлох лабораторийн нягтын шинжилгээг "MNS ASTM D 1557:2002/AASHTO T 180-10" гэнэ. Энэхүү шинжилгээний тодорхойлолтод "MDD (AASHTO T180) буюу (Хуурай үеийн хамгийн их нягт-ХҮХИН)-ийн х%" гэсэн томъёолол байвал энэ нь нягтруулах шинжилгээгээр тодорхойлогдсон хуурай үеийн хамгийн их нягтын стандартад хүрсэн болохыг илэрхийлнэ.

Хүснэгт 400-1: Хөрсний шинжилгээний аргууд

Үзүүлэлтүүд	Шинжилгээний аргууд
Хөрсний ширхэглэлийн бүрэлдэхүүнийг угаах аргаар тодорхойлох	MNS ASTM T 88:2004
Хөрсний ширхэглэлийн бүрэлдэхүүнийг тодорхойлох	MNS AASHTO T88-2004
Хөрсний урсалтын хязгаарыг тодорхойлох	MNS ASTM D 4318:2002
Хөрсний уян налархайн хязгаар ба уян налархайн индексийг тодорхойлох	MNS ASTM D 4318:2002
Хөрсний хувийн жин, нягтыг тодорхойлох	MNSAASHTO T100-2003
Ангилсан чулуу ба хөрсөн дэх уян жижиг хэсгүүдийг элсний эквивалент шинжилгээгээр тодорхойлох	AASHTO T176-02
Стандарт хүчлэл /600кнм/м3/ -ээр хөрсний чийг-нягтын харьцааг 2.5 кг алхыг 457 мм-ийн өндрөөс унагах аргыг ашиглан тодорхойлох	MNS ASTM D 698:2002
Стандарт бус хүчлэл /2700кнм/$м^3$/ -ээр хөрсний чийг-нягтын харьцааг 5 кг алхыг 457 мм-ийн өндрөөс унагах аргыг ашиглан тодорхойлох	MNSASTM D 1557:2002
Хөрсний нягтыг газар дээр нь элсэн конусын аргаар тодорхойлох	MNS ASTM D 1556:2002
Хөрсний ачаа даацын үзүүлэлт (CBR)-г тодорхойлох	MNS ASTM D 1883:2002
Хөрсний нягтыг зүсэгч цилиндрийн аргаар тодорхойлох	MNS ASTM D 5182:2003
Хөрсний чийгийн агуулгыг лабораторид тодорхойлох	AASHTO T265-93 (2000)
Чийгийн агуулгыг тодорхойлох (талбайд)	AASHTO T217-02
Хөрсний органик хэсгийг шатаах аргаар тодорхойлох	MNS AASHTO T 267-2004
Авто замд хэрэглэх зориулалтаар хөрс, хөрс-хайрган хольцыг ангилах. Техникийн шаардлага	AASHTO M145-2004

Хөрсийг инженерийн зориулалтаар ангилах нэгдсэн систем	MNS ASTM D 2487:2004
Динамик шигдэлтийн аргаар замын далан, суурийн даацыг хэмжих аргачлал	MNS 5678:2006
Нягтруулсан хөрс-цементэн хольцын хөлдөлт, гэсэлтийг тэсвэрлэх чадварыг тодорхойлох арга	MNSAASHTO T136 2004
Нягтруулсан хөрс-цементэн хольцын норолт, хаталтыг тэсвэрлэх чадварыг тодорхойлох арга	MNS AASHTO T135 2004

Хэрэв гүйцэтгэгчийн санал болгосон аргачлалын дагуу хийсэн нягтруулалтын

411 ЧУЛУУ, ЧУЛУУН МАТЕРИАЛ, ЭЛС БА ДҮҮРГЭГЧ МАТЕРИАЛ

а/ Дээж авах ба дээж бэлтгэх

Дээж авах ба дээж бэлтгэх үйл ажиллагааг AASHTO T 2-91 (2010)-ын дагуу гүйцэтгэнэ.

б/ Шинжилгээний стандарт аргууд

Чулуу, буталсан чулуу, элс ба дүүргэгчийн шинжилгээнүүдийг хүснэгт 411.1-т өгсөн шинжилгээний стандарт аргуудын дагуу явуулна.

Хүснэгт 411.1. Чулуу, хайрга, элс, дүүргэгч материалын шинжилгээний аргууд

Үзүүлэлтүүд	**Шинжилгээний Стандарт аргуудын дугаар**
Буталсан чулууны нэгж жин ба сүвшилийг тодорхойлох	MNS AASHTO T19:2003 AASHTO T 19M/T 19-09
Хайрганы потенциал дахь урвалжилт (Химийн аргаар)	ASTM C 289-07
Эрдэс материал дахь 75 мкм-ээс бага ширхэглэлтэй хэсгийг угаах аргаар шинжлэх	MNS ASTM C 117:2004 AASHTO T11-05 (2009)
Жижиг ширхэглэлтэй хайрга дахь органик хольц	AASHTO T21-05 (2009)
Жижиг болон том ширхэглэлтэй хайрганы ширхэглэлийн бүрэлдэхүүнийг тодорхойлох	MNS AASHTO T27:2003 AASHTO T 27-11
Жижиг ширхэглэлтэй хайрганы хувийн жин ба ус шингээлтийг тодорхойлох	AASHTO T 84-10
Том ширхэглэлтэй хайрганы хувийн жин ба ус шингээлтийг тодорхойлох	AASHTO T 85-10
Жижиг ширхэглэлтэй чулууны элэгдэл тэсвэрлэх чанарыг Лос Анжелес машинаар тодорхойлох	MNS ASTM C 535:2003 AASHTO T96-02 (2010)
Хүхэр хүчлийн натри эсвэл хүхэр хүчлийн магни ашиглаж хайрганы бат бэхийг тодорхойлох	MNS ASTM C 88:2004 AASHTO T104-99 (2003)
Хайрганы үелэлийн индексийг тодорхойлох	BS 812
Суналтын индексийг тодорхойлох	BS 812
Хайрганы бутралтын хэмжээг тодорхойлох	BS 812
Жижиг ширхэгтэй хайрганы хлоридын агуулгыг тодорхойлох	BS 812
Чийгийн агуулгыг тодорхойлох (лабораторд)	AASHTO T265-93 (2008)
Чийгийн агуулгыг тодорхойлох (талбайд)	AASHTO T217-02 (2010)

Хүснэгт 411.1-т нарийвчлан үзүүлсэн шинжилгээний стандарт аргууд дээр нэмэлт болгон дараах тестүүдийг тусгасан болно. үүнд:

i. Хайрганы хамгийн бага дундаж хэмжээг тодорхойлох шинжилгээ

ii. Хайрганы хлоридыг талбайд түргэн тодорхойлох шинжилгээ (Куантаб шинжилгээ)

412 ПОРТЛАНД ЦЕМЕНТ

а/ Хадгалах

Цементийг чийгээс хамгаалсан, тохиромжтой зөв нөхцөлд буюу хуурай, сэрүүн, дээвэртэй агуулахад хадгална. Харин шууд газар дээр хурааж, ил задгай орхих буюу пластик материалаар бүтээхийг хориглоно.

Доор дурдсан шинж тэмдэг бүхий хадгалалтын нөхцөлд байгаа цементийг ажилд хэрэглэхийг хориглоно. Үүнд:

- Хэсэгчлэн хатуурсан,
- Ондоо маркийн цементтэй юм уу өөр зүйлтэй холилдсон,
- Урьд нь онгойлгосон уутнаас авсан,
- Гэмтэлтэй уут, савтай.

б/ Туршилт, шинжилгээ

Портланд цемент нь AASHTO M85-11-ийн шаардлагуудад нийцэж байх ёстой ба түүнээс шинжилгээг хараат бус шинжилгээний лабораторд эсвэл ТИ-ийн зааврын дагуу гүйцэтгэх ёстой.

Талбайн лаборатор дахь шинжилгээг хүснэгт 412.1-т өгсөн стандарт аргуудын дагуу гүйцэтгэнэ.

Хүснэгт 412.1. Портланд цементийн шинжилгээний аргууд

Үзүүлэлтүүд	Шинжилгээний стандарт аргуудын дугаар
Гидравлик цементэн зуурмагийн шахалтын бат бэх	MNS AASHTO T 106 M/T106:2012/ AASHTO T 106/T 106-11
Гидравлик цементэн зуурмаг болон уян консистенц бүхий зуурмагийг механикаар холих	MNS AASHTO T 162:2003 AASHTO T 162-09

413 БЕТОН

Бетоны дээжлэлт ба шинжилгээг хүснэгт 413.1-т өгсөн аргуудын дагуу явуулна. Шинжилгээний дээжийг 27°C±2°C-ийн температурт сойхоор тусгасан болно. бетонд ашиглах усыг MNS AASHTO T 26:2005/AASHTO T26-79 (2008)-ийн дагуу шинжилнэ.

Хүснэгт 413.1 Бетоны шинжилгээний аргууд

Үзүүлэлтүүд	Шинжилгээний стандарт аргуудын дугаар
Цемент ба хайрганы хольцын шүлтлэгийн урвалжилт	ASTM C227-10
Гидравлик цемент бетоны суултыг тодорхойлох	AASHTO T119/T 119-11
Бетоны эзэлхүүн, жин, гарц, агаарын агуулга	MNS 2122:1985 AASHTO T121/T 121-11
Гидравлик цементэн зуурмагийн агаарын агуулга	AASHTOT137-07 (2008)
Шинэхэн зуурсан бетон зуурмагаас дээж авах	AASHTO T141-11
Бетонд агаар оруулах нэмэлтүүд	AASHTO T157-11
Бетоны урсалт	AASHTO T158-11
Бетоны хүйтэн ба гэсэлтийг тэсвэрлэх	AASHTO T161-08
Портланд цементэд агаар оруулах нэмэлтүүдийг хөлдөөж гэсгээж турших	AASHTO T188-05 (2009)

ТОНЬЮЧУКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЭХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ (УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРОО)-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

Шинэхэн зуурсан бетон зуурмагийн агаарын агуулгын эзэлхүүн тодорхойлох аргаар тодорхойлох	MNS AASHTO 196:2003 AASHTO 196M/T196-11
Шинэхэн зуурсан бетоноос дээж авах аргууд	BS 1881 Хэсэг 1
Шинэхэн зуурсан бетоныг турших аргууд	BS 1881 Хэсэг 2
Шинжилгээний дээжийг бэлтгэх, бэхжүүлэх аргууд	BS 1881 Хэсэг 3
Бетоны бат бэхийн шинжилгээний аргууд	BS 1881 Хэсэг 4

414 БИТУМЭН БАРЬЦАЛДУУЛАГЧ

а/ Ерөнхий зүйл

Битумэн барьцалдуулагчийг ажлын талбайд авчрахын өмнө нийлүүлэх материал нь энэхүү стандартын шаардлагад нийцэж байгааг батлах зорилгоор үйлдвэрлэгчийн сертификат, шинжилгээний үзүүлэлтүүд, дээж зэргийг ТИ-т танилцуулна. Битумын татан авалтын 200 тонн тутмыг нэг хэсэг гэж тооцох ба хэсэг тус бүрээс 1 дээж авна.

Нүх цоорхой гарсан, эвдэрсэн контейнер буюу саванд авчирсан битумыг хүлээн авахгүй.

б/ Өтгөн битум

Хэрэв өтгөн битумын асфальт бетон хольцонд хэрэглэх бол ӨБ 90/130 маркийн* байх ба хүснэгт 414.1-д дурдсан шаардлагыг хангасан байна.

Хүснэгт 414-1. ӨБ 90/130 өтгөн битумын техникийн шаардлага

Шинжилгээний нэр	Үзүүлэлт
25°C хэм дэх зүү шигдэлт (100 гр, 5 с) 0.1 мм	91-130
0°C хэм дэх зүү шигдэлт (200 гр, 5 с) 0.1 мм	28
Дөл авалцах температур (Кливлендийн задгай аяга)	230
25°C хэм дэх сунах чадвар, 5 см/мин.см	65
0°C хэм дэх сунах чадвар, 5 см/мин.см	4.0
Зөөлрөх температур °C (цагирга ба бөмбөлөгийн аргаар)	43
Халаасны дараах зөөлрөх температурын өөрчлөлт °C	5
Хэврэгших температур °C	-17
Шигдэлтийн индекс	-1.....+1
Усанд уусах нэгдлийн хувь, %	0.30

Өтгөн битумын шинжилгээг хүснэг 414.2-д дурдсан аргуудын дагуу явуулна.

Хүснэгт 414.2. Өтгөн битумын шинжилгээний аргууд

Үзүүлэлтүүд	Шинжилгээний аргууд
Битумын ууршимтгай чанар	MNS AASHTO T 44:2003 AASHTO T44-03
Кливлендын задгай сав ашиглаж дөл авалцах температурыг тодорхойлох	AASHTO T 48-06 2010
Битумын зүү шигдэлтийн гүнийг тодорхойлох	MNS 5109:2001 AASHTO T 49-07
Битумын сунах чанар	MNS 5110:2001 AASHTO T 51-09
Битумын зөөлрөх температурыг тодорхойлох	MNS 5211:2002 MNS AASHTO T 53-09
Нефть бүтээгдэхүүн болон битум дэх усны агуулгыг нэрэх аргаар тодорхойлох	AASHTO T 55-02 MNS AASHTO T 55:2003
Битумын цэгэн туршилт	AASHTO T 102-09 MNS AASHTO T102:2003
Биутмын халууны болон агаарын үзүүлэх нөлөө	MNS AASHTO T179:2003

ТОНЫЛУУКУЙИН ЗАМААС ЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХУРТЭЭХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
(УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРОО)-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

	AASHTO T176-05 (2003)
Битумын кинематик зунгааралт	MNS ASTM D 2170-2004 AASHTO T 201-10
Битумын зунгааралтыг вакум капилляр вискометрээр тодорхойлох	MNS 3193:2001 AASHTO T202-10

Түүнээс гадна битум нь усгүй байх ба 175°C хүртэл халаахад хөөсрөлт үүсэх ёсгүй.

415 БИТУМЭН ХОЛЬЦ

а/ Дээж авах

Битумэн хольцноос MNS AASHTO T 168:2003/AASHTO T168-03 (2011)–ийн дагуу дээж авна.

б/ Шинжилгээний стандарт аргууд

Битумэн хольцын шинжилгээг хүснэгт 415-1-д дурдсан аргуудын дагуу хийнэ.

Хүснэгт 415-1 Битумэн хольцны шинжилгээний аргууд

Үзүүлэлтүүд	**Шинжилгээний Стандарт аргуудын дугаар**
Ялгасан чулууны механик шинжилгээ	AASHTO T30-10
Хучилтын битумэн хольцоос битумыг ялгах	MNS ASTM D 2172:2004*/ AASHTO T 164-11
Нягтруулсан битумэн хольцын эзэлхүүний хувийн жинг ханасан хуурай гадаргуутай дээж ашиглан тодорхойлох	MNS ASTM T 166:2004/ AASHTO T 166-11
Хучилтын битумэн хольцоос дээж авах	MNS ASTM T 168:2003/ AASHTO T 168-03 (2011)
Хучилтын битумэн хольцын хамгийн их хувийн жинг тодорхойлох	MNS ASTM T 209:2002*/ AASHTO T 209-11
Битумэн хольцын тогтвортой байдлын үзүүлэлтийг Маршаллын аппарат ашиглан тодорхойлох	MNS ASTM T 245:2004/ AASHTO T 245-97 (2001)
Хучилтын битумэн хольцон дахь сүвшилийн хэмжээг тодорхойлох	MNS ASTM T 245:2004/ AASHTO T 269-11

416 АРМАТУР

Бетонд хэрэглэх арматурын төмөр нь хүснэгт 416-1-д дурдсан AASHTO стандарт техникийн шаардлагууд болон Британий стандартуудын аль нэгэнд нь нийцэж байх ёстой. Гүйцэтгэгч нь бүх арматурын төмрийн шинжилгээний үр дүнг ирүүлнэ. Арматур нь зохих техникийн шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг шалгахын тулд ТИ-ийн шаардлагад нийцэхүйц бие даасан шинжилгээний лабораторид шинжлэх ёстой.

Хүснэгт 416-1 Арматурын шинжилгээний аргууд

Үзүүлэлтүүд	**Шинжилгээний Стандарт аргуудын дугаар**
Төмөр бетонд хэрэглэх иржгэр болон гөлгөр арматур	AASHTO M 31M/M31-10 (2011)
Бетонд зориулсан, нугалж гагнасан арматурын ган утас	AASHTO M221M/M221-09
Бетонд зориулсан, нугалсан ган утас	AASHTO M225M/M225-09
Бетоны арматурт хэрэглэх сунгаж хүчитгэсэн ган	BS 4449
Бетоны арматурт хэрэглэх ган тор	BS 4483

ТОНЬЮЧУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

417 ТӨМӨР БЕТОН ХООЛОЙ

Бетон хоолой нь Хүснэгт 417-1-т дурдсан AASHTO стандарт техникийн шаардлагуудад нийцэж байх ёстой. Хоолойны хэмжээ ба арматурын деталиудыг техникийн зураг тусгайлан үзүүлсэн байна.

Хүснэгт 417-1 Төмөрбетон дугуй ба дөрвөлжин хоолойн хэсэглэлд тавигдах техникийн шаардлага ба шинжилгээний арга

Үзүүлэлтүүд	Шинжилгээний Стандарт аргуудын дугаар
Замын ус зайлуулах хоолой, борооны ус зайлуулах шугам ба ариутгах татуургын барилгад ашиглах дугуй төмөр бетон хоолойн хэсэглэл (метрийн)	MNS ASTM C 76 M:2004/ AASHTO M 170M-10
Гадны ачаалалд бетон цагирагийн эвдрэх бат бэх	AASHTO T 280-06 (2010)
Замын ус зайлуулах хоолой, борооны ус зайлуулах шугам ба ариутгах татуургын барилгад ашиглах урьдчилан цутгасан төмөр бетон дөрвөлжин хэсэглэл (метрийн)	AASHTO M 259M-11

Төмөр бетон хоолойны бетон нь энэхүү техникийн шаардлагын бүлэг 1000-ын шаардлагад нийцэх ёстой.

Төмөр бетон хоолойн хэсэглэлийг зохих техникийн шаардлагын дагуу хатаах ёстой. Цагираг ба дөрвөлжин хэсэглэлийг цутгаж үйлдвэрлэсэнээс хойш 21 хоногийн дараа ажилд хэрэглэх ёстой. Цутгасан өдрийг хоолойн хэсэглэл дээр арилахгүй байдлаар бичнэ.

418 ЗАМЫН ТЭМДЭГ

а/ Замын тэмдгийн будаг

Замын тэмдэг, шон ба тоноглолыг бэлтгэх, засварлах, будахдаа MNS 4597: 2014 стандартын шаардлагын дагуу гүйцэтгэх ба Британийн стандартын холбогдох хэсэгт заасан будгуудыг хэрэглэнэ.

б/ Бусад будаг

Ажилд хэрэглэх бусад бүх будгийг ТИ батална.

419 ЗАМЫН ТЭМДЭГЛЭЛ

Тэмдэглэгээнд ашиглах материал нь AASHTO M 248-91 (2007) " Замын тэмдэглэгээнд ашиглах цагаан ба шар өнгийн бэлэн будаг", AASHTO M 249-11 "Цагаан ба шар өнгийн, гэрэл ойлгогч термопластик (хатуу хэлбэрийн) материал" ба AASHTO M 247-11 "Замын тэмдэглэгээнд хэрэглэх шилэн бөмбөлөг"-ийн шаардлагыг хангасан байна.

420 ЗАМЫН ТЭМДЭГ ХИЙХЭД ЗОРИУЛСАН ГЭРЭЛ ОЙЛГОГЧ МАТЕРИАЛ

Гэрэл ойлгогч материал нь AASHTO M 268-10 Замын хөдөлгөөний хяналтын хэвтээ ба босоо хэрэгслүүдэд зориулсан гэрэл ойлгогч бүхий наалт"-ын шаардлагыг хангасан байх ёстой. Үүний дээр дараах нэмэлт шаардлагууд тавигдана. Үүнд:

а/ Гэрэл ойлгогч материал нь ямар ч өнцгөөс харахад тасралтгүй ойлгогч гадаргуутай байна. Гэрэл ойлгогч материалыг үйлдвэрлэгчийн гаргасан зааврын дагуу хэрэглэх ёстой.

б/ Замын тэмдгийн ойлгогч 45 градусын өнцгөөр байрлуулж хэрэглэхэд 2 жилийн дараа ямар нэг хагарал, цэврүү, хялгасан ан цав, хэмжээний хувьд өөрчлөлт гарахгүй байх ёстой.

в/ Гэрэл ойлгогчийг үндсэн суурь материал дээр тогтоосон наалт нь 20 С-ийн температурт хусууруар хусахад салахгүй, элдэв зүйлээр үрэхэд сэвтэж гэмтэхгүй, мөн хуурахгүй байх ёстой. 25 С-ийн хэмд усан дотор 8 цаг байлгахад ирмэг зах нь ямар нэг байдлаар хуйларч эргэхгүй байх ёстой. Цавуу нь ойлгогч материал дээр

толбо үүсгэх ёсгүй. Цавуу нь ойлгогч материалыг нааснаас хойш -40 С хэмээс +93 С хэмд 48 цагийн хугацаанд түүнийг найдвартай тогтоон барьж байх чадвартай байна.

г/ 20мм-ийн голчтой хүрээг тойруулан нугалахад 0.5 мм-ийн зузаантай хөнгөн цагаан дэвсгэр дээр наасан ойлгогч материалд ямар нэг хагарал үүсэхгүй байх ёстой.

д/ Орчны температур 20 С байхад замын тэмдгийн ойлгогч гадаргуу дээр 25 мм-ийн голчтой ган бөмбөлгийг 2 м-ийн өндрөөс унагаахад цохилтын цэгийн орчимд ямар нэг мэдэгдэхүйц хагарал үүсэх юмуу хуурах ёсгүй.

е/ Замын заалтын гэрэл ойлгогч материалыг метилийн спирт, керосин юмуу тосон давирхайд 10 минут, эсвэл ксилол буюу толуолд 1 минут дүрэхэд хайлах буюу цэврүүтэх, эсвэл завсар үүсэх ёсгүй. Гэрэл ойлгогч материал нь ус, зөөлөн уусмал, тосон давирхай болон метанолоор угаахад арилахгүй байх ёстой.

ё/ Гэрэл ойлгогч материал нь үйлдвэрлэгчийн зааврийн дагуу цэвэрлэж будахад дахин сэргээгдэж байх ёстой.

421 ЗАМЫН ТЭМДГИЙН ӨНГӨ

Замын тэмдэг, шон ба бусад тоноглолд хэрэглэх стандартын өнгө нь Британий стандартын дараах хэсгүүдэд заасны дагуу байна. Үүнд:

Улаан	BS 381 C No. 537
Цэнхэр	BS 4800 No. 18 E 53
Шар	BS 381 C No. 537
Ногоон	BS 4800 No. 14 C 39
Саарал	BS 4800 No. 10 A 11
Шаргал	BS 381 C No. 352
Цагаан	BS 873 Хэсэг 1 - Бүлэг 1-3.2
Хар	BS 873 Хэсэг 1 - Бүлэг 1-3.3

422 ЗАМЫН ТУУЗАН ХАШИЛТ

Замын туузан хашилт болон түүний бүрдэл хэсгүүд нь MNS AASHTO M 180:2004*MNS 5614:2006*/AASHTO M180-11-ийн шаардлагыг хангасан байна.

423 ЗАВОД, ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН АШИГЛАЛТ, БАРИЛГЫН АРГАЧЛАЛ БА ТЕХНИКИЙН ШААРДЛАГЫГ БАТАЛГААЖУУЛАХ ТУРШИЛТУУД

а/ Талбайн туршилтын төлөвлөгөө

Гүйцэтгэгч нь энэхүү зүйлийн дагуу газар дээр нь хийх талбайн туршилтын урьдчилсан төлөвлөгөөгөө доод тал нь хоёр долоо хоногийн өмнө ТИ-т танилцуулна.

б/ Талбайн туршилт

Барилгын ажилд ашиглахаар Гүйцэтгэгчийн төлөвлөсөн завод, тоног төхөөрөмжийн тохиргоо хийх, тэдгээрийг ашиглах арга ажиллагаа, түүнээс гадна бүх төрлийн газар шорооны болон хучилтын үеүдийн материалыг дэвсэх, нягтруулах аргачлалыг баталгаажуулах зорилгоор бүрэн хэмжээний талбайн туршилтуудыг гүйцэтгэгч хийж гүйцэтгэнэ.

Материалыг дэвсэж, боловсруулалт хийж, зохих хэмжээнд хүртэл нягтруулахад түүний машин, тоног төхөөрөмж болон ажлын аргачлал тохирч байгаа эсэх, түүнчлэн дууссан газар шорооны ажил эсвэл хучилтын үед тавигдах тодорхой шаардлагуудыг хангаж байгаа эсэхийг батлан харуулах зорилгоор туршилтуудыг явуулна.

Гүйцэтгэгч, энэхүү ТШ-ын бүлэг 400-д заасны дагуу даланд ашиглагдах гол нэр төрлийн материалуудыг нягтруулах саналаа ТИ-т танилцуулна. Үе тус бүрийн нягтраагүй зузаан,нягтруулах машин техникийн төрөл, жин, тэдгээрийн нэг мөрөөр явах явалтын тоо зэргийг уг төлөвлөгөөнд тусгасан байна. Гүйцэтгэгч нь газар шорооны ажилд тохируулан

хэрэглэхээр санал болгосон аргачлалаа ашиглан, шаардлагатай лабораторийн шинжилгээнүүдийг оролцуулан нятруулалтын талбайн туршилтуудыг ТИ-тэй зөвлөлдсөний үндсэн дээр явуулна.

Гүйцэтгэгч санал болгосон аргачлалаа ашиглан нягтруулалтын талаар тогтоосон бүх бүх шаардлагыг хангаж чадна гэдгээ ТИ-т батлан үзүүлэх ёстой. Барилгын гол ажлыг эхлэхээс өмнө гол нэр төрлийн материал бүр дээр хийгдэх нягтруулалтын талбайн туршилтууд дууссан байна. Хэрэв ямар нэгэн туршилтыг зам дээр хийх бол туршилтын хэсгийн урт нь 100м-ээс багагүй байх ба өргөн нь тухайн үеийн өргөнтэй ижил байна. Материалыг тогтоосон зузаанд нь хүргэж дэвсэнэ. Туршилтын талбайн өргөн болоод бусад үзүүлэлт нь энэхүү техникийн шаардлагад нийцэж байгаа тохиолдолд барилгын ажлын нэг хэсэг гэж үзэж болно. Харин тэдгээр нь зохих шаардлагад нийцэхгүй байвал туршилтыг цаашид үргэлжлүүлнэ. Гүйцэтгэгч нь ажлын хөтөлбөртөө талбайн туршилт, шинжилгээг нарийвчлан тусгасан байх ёстой.

Хучилтын аль нэг үе дээр хийх туршилтыг Гүйцэтгэгч тухайн үеийн үндсэн ажил эхлэхээс 21 хоногийн өмнө явуулна. Талбайн туршилт бүрийн явцад нягтруулалтын түвшин бүрт дараах үзүүлэлтүүдийг бүртгэж үзүүлэлтүүдийг бүртгэж авна. Үүнд:

- Туршилтаас өмнөх материалын найрлага ба ширхэглэл
- Нягтруулалтаас хойших материалын найрлага ба ширхэглэл
- Нягтруулах үеийн чийгийн агуулга, тодорхойлсон нягтруулалтын хамгийн тохиромжтой чийгийн агуулга
- Нягтруулах техникийн төрөл, хэмжээ, дугуйны даралт, доргилтын давтамж, явалтын тоо
- Талбайн туршилтыг явуулахын өмнө болон туршилт явуулах хугацааны туршид дээжинд хэмжсэн хамгийн их хуурай нягтрал эсвэл төлөвлөсөн нягтралын аль тохирох нь
- Эцсийн нягт
- Нягтруулсан үеийн зузаан
- ТИ-ийн зааварласан бусад холбогдох мэдээлэл

Гүйцэтгэгч тухайн материалыг ашиглахаар төлөвлөж байгаа газар шорооны ажил болон хучилтын үе бүрт зориулсан 100м-ийн урттай хэсэг бүр дээр дор хаяж найман иж бүрдэл туршилтыг явуулна. Үе бүрт явуулсан бүх найман иж бүрдэл шинжилгээний үр дүн нь шаардлагад нийцэж байвал талбайн туршилтыг амжилттай болсон гэж үзнэ. Талбайн туршилтын үед бүртгэж авсан үзүүлэлтүүд нь энэхүү техникийн шаардлагыг хангахын тулд гүйцэтгэгчийн санал болгож, ТИ-ийн зөвшөөрсөн, тодорхой материалыг олж ашиглах, түүнийг дэвсэх, нягтруулах болон тухайн ажилд тохирсон техникийг сонгон авах аргачлалыг тодорхойлох үндэслэл болох ёстой. Хэрвээ иж бүрдэл туршилтын аль нэг нь зохих үр дүнд хүрээгүй гэж ТИ үзвэл, Гүйцэтгэгч түүний зааврааар туршилтыг дахин явуулна.

Ажлыг гүйцэтгэх явцад, хэрвээ материалд тавигдах шаардлагууд тогтмол хангагдахгүй байгаа нь барилгын хяналтын туршилтаар нотлогдож байвал Гүйцэтгэгч шалтгааныг судалж, тогтоох хүртэл тухайн газар шорооны ажил буюу хучилтын үе дээр хийгдэж буй ажлыг зогсооно. Дээр дурдсан суалгааг хийх явцдаа тухайн үенд ашиглах бүх материалыг тээвэрлэх, дэвсэх болон боловсруулах аргачлалд зохих засвар өөрчлөлт оруулахын тулд иж бүрдэл өгөгдлүүдийг тодорхойлох зорилгоор шаардлагатай лабораторийн шинжилгээ болон талбайн туршилтыг уг судалгаанд хамруулан гүйцэтгэнэ.

Туршилтын үр дүн ТИ-ээр батлагдахаас нааш аливаа үндсэн ажлыг эхлэхгүй.

Талбайд хийсэн туршилтын явцад бүртгэгдсэн иж бүрдэл үзүүлэлтүүдийг ТИ зөвшөөрөх нь энэхүү техникийн шаардлагыг хангах аливаа хариуцлагаас Гүйцэтгэгчийг чөлөөлөхгүй.

424 ГАЗАР ШОРООНЫ АЖИЛ, ХУЧИЛТЫН ҮЕ БОЛОН ЗАЙЛУУЛАХ БОЛОН УС ЗАЙЛУУЛАХ ХИЙЦ, БАЙГУУЛАМЖИЙГ БУЦААЖ ДАРАХ АЖЛЫН БАРИЛГЫН ХЯНАЛТЫН ТУРШИЛТ

Энэ техникийн шаардлагын зүйл 111-д дурдсан төслийн чанарын хяналтын төлөвлөгөө болон Зөвлөхөөс хийх чанарыг баталгаажуулах туршилтын дагуу, бүх газар шорооны ажил, хучилтын үеүд, ус зайлуулах байгууламжийг буцаан дарах ажлууд нь зам барилгын чанарын шинжилгээ туршилтанд хамрагдана. Гүйцэтгэгч ажлынхаа дэс дарааллын дагуу ийм хяналтын туршилтууд явуулах хугацааг ажлын төлөвлөгөө болон тендертээ тооцсон байх ёстой.

Дараагийн үе шатны ажил эхлэхийн өмнө Гүйцэтгэгч нь газар шорооны ажлын хэсэг бүрийн үе болгонд, мөн хучилтын ажил, ус зайлуулах, байгууламжийг буцааж дарах ажлуудад ТИ-ийн зөвшөөрлийг бичгээр авна. Тухайн үеийн ажил нь энэ техникийн шаардлагуудын дагуу хийгдэж байна гэж Гүйцэтгэгч үзсэн тохиолдолд л иймхүсэлтийг гаргах ба өөрийн хийсэн шинжилгээний үр дүнгийн хувийг хавсаргана.

Үүний дараа Зөвлөх тухайн хэсэгт ус тогтсон, материал овойсон зэрэг нүдэнд ил харагдах доголдол гарсан эсэх, чулууны ялгарал, том хэмжээтэй материал байгаа эсэх, холилт ба нягтруулалт нь нэгэн жигд эсэхийг шалгана. Биечлэн шалгасан шалгалт нь хангалттай тохиолдолд ТИ баталгаа гаргах замын хэсгийг шалгана. Эдгээр шалгалтын үр дүнг ТИ Гүйцэтгэгчид бичгээр мэдээлэх ба үүний зэрэгцээ тухайн үе болон хэсгийг хүлээн авах буюу татгалзах шийдвэрээ гаргана.

ТИ өмнөх үеийг бичгээр баталгаажуулж, хүлээн авах хүртэл дараагийн үеүдэд хийгдэх ажлыг ямар ч тохиолдолд эхлүүлэхгүй. Гүйцэтгэгч нь батлуулахаар мэдүүлсэн ажлын хэвийн байдлыг хамгаалах, хадгалах хариуцлагыг бүрэн хүлээнэ.

Ямар нэг үеийг баталгаажуулсны дараа 24 цагаас илүү хугацаанд хамгаалалтгүй орхисон тохиолдолд Гүйцэтгэгч энэ үеийг дахин батлуулахаар хүсэлт гаргана. Хэрвээ ТИ шаардвал, энэ үе дээр хяналтын тэгшилгээ, барилгын хяналтын туршилт, зөвшөөрөгдөх алдааны шалгалтыг энэхүү техникийн шаардлагын дагуу явуулна. Ямар нэг үеийг ТИ баталгаажуулсан боловч тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн, усанд норж нэвчих, идэгдэх болон бусад шалтгаанаар үүссэн эвдрэлийг засах хариуцлагыг Гүйцэтгэгч хүлээнэ.

Ямар нэгэн эвдрэл, гологдол гарсан тухайн хэсгийг дахин тэгшлэх, нягтруулах ба хяналтын туршилт ба зөвшөөрөгдөх алдааны шалгалтыг энэхүү техникийн шаардлагын дагуу явуулна.

425 ТУРШИЛТЫН ДАВТАМЖ

а/ Материалаас авч шинжилгээнд өгөх дээжний хэмжээ

Материалын төрөл	**Дээжний жин**
Бетоны жижиг ширхэглэлтэй чулуу	35кг
Бетоны жижиг ширхэглэлтэй чулуу	95кг
Суурийн материал	100кг
Өнгө хучилтын материал	35кг
Суурийн материалын шинжилгээнд ХҮХИН-ын шинжилгээнд	95кг
Битумэн өнгө боловсруулалтын чулуу	16кг
Халуун битумэн хольцны материал	
Том ширхэглэлтэй	50кг
Дунд ширхэглэлтэй	95кг
Жижиг ширхэглэлтэй	15кг
Хад чулуу	70кг (150-200мм хүртэл)
Хөрсний ХҮХИН-ын шинжилгээнд	12кг (4.75-аар бүрэн өнгөрсөн тохиолдолд)
Хөрс ширхэглэлийн бүрэлдэхүүн Урсалтын уян ба налархайн хязгаар	5кг (4.75-аар бүрэн өнгөрсөн тохиолдолд)

ТОНЫЛУУЛУУЛИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХУРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

Мөн уян налархайн тоог тогтооход	25кг (4.75-дээр 15 ба түүнээс дээш хувь нь үлдсэн тохиолдолд)
Портланд цементээр бэхжүүлэх буталсан чулуунд, мөн хайрга ба бусад хөрсөнд	115кг (4.75-аар бүрэн өнгөрсөн тохиолдолд) 230кг (4.75-аар 15 ба түүнээс дээш хувь нь үлдсэн тохиолдолд)
Битумэн материалаас	
Шингэн битум	1л
Өтгөн битум	1л
Битумэн эмульс	4л
Битумэн хольцноос	
Дүүргэгчийн ширхэглэлийн хамгийн том хэмжээ	
(4.75мм бол)	0.5кг
(9.5мм бол)	1кг
(12.5мм бол)	1.5кг
(19.5 мм бол)	2кг
(25 мм бол)	3кг
(37.5 мм бол)	4кг
Ус	4л
Асфальтбетоны нягтыг шалгахад өрөмдөж авсан дээж	Дээжний диаметр нь дүүргэгчийн хамгийн том чулууны хэмжээг 4 дахин авсантай тэнцүү буюу их, зузаан нь мөн хэмжээг 1.5 дахин авсантай тэнцүү байна.

б/ Үе шатны ажил тус бүрт хийгдэх шинжилгээний төрөл ба тэдгээрийн давтамж

Үе шатны ажлуудад хийгдэх шинжилгээний төрөл ба давтамж нь гүйцэтгэгчийн чанарын хяналтын төлөвлөгөөнд тусгасны дагуу байхын сацуу доор дурдсан доод хязгаараас багагүй байх ёстой.

№	Ажлын төрөл	Шинжилгээний төрөл	Давтамж (доод хязгаар)
1.	Ул хөрс	Чийг-нягтын харьцаа	3000 м² тутамд, эсвэл замын 200м уртад нэг шинжилгээ
		Тохиромжтой чийгийн агууламж	Замын 100м тутамд нэг шинжилгээ
		ХҮХИН нягт	Замын 100м тутамд нэг шинжилгээ
2.	Далан барих	Нягт-чийгийн харьцаа	2000 м³-д нэг шинжилгээ
		Ширхэглэлийн бүрэлдэхүүнийг Шалгах	1000 м³--д нэг шинжилгээ
		Уян налархайн хязгаар	1000 м³--д нэг шинжилгээ
		Урсалтын хязгаар	1000 м³--д нэг шинжилгээ
		Тохиромжтой чийгийн агууламж	үе бүрийн 1000м² -д нэг шинжилгээ
		Талбайн нягт	Үе бүрийн 1000 м² -д нэг шинжилгээ эсвэл хэсэг бүрт 2 шинжилгээ
3.	Далангийн дээд үе Хөлдөлтөөс хамгаалах	Нягт-чийгийн харьцаа	1000 м³-д нэг шинжилгээ
		Ширхэглэлийн бүрэлдэхүүнийг шалгах	500 м³-д нэг шинжилгээ
		Хөөлт ба CBR (3 дээжид)	2000 м³-д нэг шинжилгээ
		Уян налархайн индекс	500 м³-д нэг шинжилгээ
		Урсалтын хязгаар	500 м³-д нэг шинжилгээ
		Нягтруулалтын өмнөх	үе бүрийн 500м²-д нэг

		чийгийн агуулга	шинжилгээ
		Талбайн нягт	500 м²--д нэг шинжилгээ
4.	Хайрган хөвөө ба хайрган хучилт	Нягт-чийгийн харьцаа	1000 м³-д нэг шинжилгээ
		Уян налархайн индекс	500 м³-д нэг шинжилгээ
		Ширхэглэлийн бүрэлдэхүүнийг Шалгах	500 м³-д нэг шинжилгээ
		Хөрсний даацын үзүүлэлт (3 дээжид)	500 м³-д нэг шинжилгээ
		Нягтруулалтын өмнөх чийгийн агуулга	Үе бүрийн 500 м² -д нэг шинжилгээ
		Талбайн нягт	250 м²-д нэг шинжилгээ
5.	Суурийн доод үе	Нягт-чийгийн харьцаа	1000 м³-д нэг шинжилгээ
		Уян налархайн индекс	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Урсалтын хязгаар	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Жигд байдлын коэффициент	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Уян налархайн модуль	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Хөрсний даацын үзүүлэлт (3 дээжийн иж бүрдэл)	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Ширхэглэлийн бүрэлдэхүүн	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Нягтруулалтын өмнөх чийгийн агуулга	Үе бүрийн 500 м² -д нэг шинжилгээ
		Талбайн нягт	250 м²-д нэг шинжилгээ
6.	Цементээр бэхжүүлсэн буталсан чулуун суурь	Сульфат натрийн бат бэх	500 м³-д нэг шинжилгээ
		Хавтгай ба гонзгой хэсгийн Индекс	500 м³-д нэг шинжилгээ
		Ус шингээлт	500м³-д нэг шинжилгээ
		Нягт-чийгийн харьцаа	500 м³-д нэг шинжилгээ
		Лос Анжелесийн Элэгдэл	500 м³-д нэг шинжилгээ
		Ширхэглэлийн бүрэлдэхүүн	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Талбайн нягт	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Шахалтын бат бэх	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Зузаан	50м тутамд нэг шинжилгээ
7.	Битумэн хольц (Заводын) Битумэн буталсан Чулуун хольцыг Оролцуулаад	Буталсан чулууны ширхэглэл	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Лос Анжелесийн Элэгдэл	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Сульфат натрийн бат бэх	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Хавтгай ба гонзгой хэсгийн индекс	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Ус шингээлт	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Хувийн жин	250 м³-д нэг шинжилгээ
		Ширхэглэлийн Бүрэлдэхүүн	Заводаас гарсан 400тн тутамд
		Битумын агууламж	-
		Маршаллын тогтворжилт	-
		Сүвшил	-
		Ус шингээлт	-
		Битумын зүү шигдэлтийн гүн	Талбайд татан авчирсан барьцалдуулагчийн 20,000л тутамд ажлын өдөр бүр нэг удаа хийнэ.

		Кинематик зунгаарал	-
		Эрдэс нунтгийн ширхэглэл ба эзэлхүүн жин	50тн тутамд
8.	Нягтруулсан хучилтаас авсан битумэн хольц	Битумын агууламж	50м тутамд өрөмдөж авсан Дээжид
		Ширхэглэл	-
		Нягт	-
		Сүвшил	-
		Зузаан	-
9.	Гадаргуун Боловс-руулалт	Буталсан чулууны ширхэглэл	600 м³-д нэг шинжилгээ
		Сульфат натрийн бат бэх	600 м³-д нэг шинжилгээ
		Хавтгай ба гонзгой хэсгийн Индекс	600 м³-д нэг шинжилгээ
		Лос Анжелесийн Элэгдэл	600 м³-д нэг шинжилгээ
		Дундаж хамгийн бага хэмжээ	600 м³-д нэг шинжилгээ

Хэрвээ хийгдсэн шинжилгээ болон шинжилгээний үр дүн нь тохирохгүй буюу шаардлага хангахгүй бол эдгээр шинжилгээг давтан явуулах буюу ТИ-ийн зааврын дагуу шинжилгээний давтамжийг өөрчилж, ихэсгэж болно. ТИ-ийн зааварласны дагуу шинэ материал бүрт дор хаяж, 2 иж бүрдэл шинжилгээг, материалын чанараас үл хамаарч явуулна. Хатах буюу норсноос шалтгаалж материалын чийгийн агууламж өөрчлөгдөх үед эсвэл өмнөх шинжилгээний дүн нь тодорхой бус байвал шинжилгээг давтан явуулна.

426 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

Материалын шинжилгээ, барилгын үе шатны ажлуудад хийх туршилт болон хяналтын шинжилгээнд зориулж тусдаа хэмжилт болон төлбөр хийгдэхгүй. Гүйцэтгэгч нь нэгж үнэ болон нийт өртгийн тооцоондоо энэхүү техникийн шаардлагын Бүлэг 400-ийн бүх шаардлагыг хангах зардлыг тусгасан гэж тооцно.

БҮЛЭГ 500. КАРЬЕР, ШОРООН ОРД, МАТЕРИАЛ НӨӨЦЛӨХ БА ХАЯГДАЛ МАТЕРИАЛ ЗАЙЛУУЛАХ ГАЗАР

БҮЛЭГ 500. КАРЬЕР, ШОРООН ОРД, МАТЕРИАЛ НӨӨЦЛӨХ БА ХАЯГДАЛ МАТЕРИАЛ ЗАЙЛУУЛАХ ГАЗАР....42

501 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ....44

502 ТОДОРХОЙЛОЛТ....44

503 ГАЗАР АШИГЛУУЛАХ....44

504 ТАЛБАЙД АЖИЛ ЭХЛҮҮЛЭХ....46

505 ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ЭРҮҮЛ АХУЙ, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХАМГААЛАЛТЫН ШААРДЛАГУУД....46

506 ТУСЛАХ ШОРООН ЗАМУУД....48

507 ТАЛБАЙГ ЦЭВЭРЛЭХ, ӨНГӨН ХӨРС ХУУЛАХ БА ХӨРСНИЙ ДЭЭД ҮЕИЙГ УХАЖ ЗАЙЛУУЛАХ....48

508 МАТЕРИАЛЫГ СОНГОХ, ХОЛИХ, НӨӨЦЛӨХ....48

509 МАТЕРИАЛЫГ АШИГЛАХ....49

510 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР....49

501 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Бетоны ажил, төрөл бүрийн хучилтын ажил, буталсан чулуун ба бэхжүүлсэн суурь, чулуун өрлөг, чулуун асгаас, намаг, шавартай газрыг чулуугаар дүүргэх зэрэгт ашиглах чулуун материалуудын эх үүсвэрийг Гүйцэтгэгч олж тогтоох ба сонгоно. Энэ бүлгийн зүйл 502 а-д зааснаар эдгээр эх үүсвэрийг карьер болгон ашиглана.

Замын далангийн дүүргэлт болон дээд үеийг барихад ашиглах орон нутгийн материал болон суурийн дэвсгэр үе, хөвөөнд ашиглах хайрганы эх үүсвэрийг Гүйцэтгэгч олж тогтоох ба сонгоно.

ТИ-ийн материалын тайланд дурдсан ямар ч карьер, шороон ордын аль ч материалын чанар болон тэдгээрийн тохиромжтой эсэх талаар Захиалагч ямар нэгэн хариуцлага хүлээхгүй. Тендерийн хугацаанд Захиалагч нь эдгээр баримт материалыг тендерт оролцогчдод чөлөөтэй үзэж танилцах боломж олгосон байсан ч тэдгээр нь Гэрээний баримт бичгийн бүрдэл хэсэгт тооцогдохгүй. ТИ-ийн материалын тайлангаас хийсэн дүгнэлтэндээ Гүйцэтгэгч дангаар хариуцлага хүлээнэ.

502 ТОДОРХОЙЛОЛТ

а/ “Карьер” гэдэг нь зам барилгын төрөл бүрийн ажилд ашиглах чулууг хөрснөөс өрөмдөж тэслэх буюу ондоо арга хэрэгслүүдийг ашиглан ухах замаар олборлох газрыг хэлнэ.

б/ “Шороон орд” гэдэг нь зам барилгын ажлуудад шаардлагатай чулуунаас бусад материалыг авч ашиглах талбайг хэлнэ.

в/ “Материал нөөцлөх газар” гэдэг нь дүүргэлтийн материал, хайрга, дайрга, ургамлын үндэстэй өнгөн хөрс зэргийг зам барилгын ажилд ашиглахын өмнө түр хугацаагаар овоолж хадгалах талбайг хэлнэ.

г/ “Хаягдал материал зайлуулах газар” гэдэг нь зам барилгын ажлын явцад гарсан илүүдэл болон шаардлага хангахгүй материалуудыг тээвэрлэн авчирч, тараан асгадаг талбайг хэлнэ.

503 ГАЗАР АШИГЛУУЛАХ

Захиалагч энэхүү техникийн шаардлагын бүлэг 100-д заасны дагуу барилгын ажилд шаардагдах замын зурвас болон бусад зориулалтын газрыг ашиглах боломжийг Гүйцэтгэгчид бүрдүүлж өгнө. Үүнд:

- Зам барих зурвас газар,
- Карьер шороон орд нээх, Материал нөөцлөх болон хаягдал зайлуулах газар,
- Тэдгээрт хүрэх туслах замууд,
- Замын зурвасын гаднах түр замууд,
- Талбайн лабораторн байгуулах газар,
- Хяналтын зөвлөх багийн ажлын байрны газар.

Гүйцэтгэгчийн түр суурин, контор, агуулахууд, засвар үйлчилгээний болон амьдрах байрны газар

Завод, үйлдвэр, холих төхөөрөмжүүд, бетон цех, түр барилгын ажилд шаардлагатай газар эдгээр болно.

Харин дээр дурдсанаас бусад зорилгоор газар авах асуудлыг Гүйцэтгэгч өөрөө хариуцна. Карьер болон шороон ордын газрыг тогтоох, ашиглахдаа

Гүйцэтгэгч нь Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомж болон орон нутгийн журам, зохицуулалтуудыг баримтлан ажиллана. Гүйцэтгэгчийн сонгож тогтоосон карьер, шороон орд, материал нөөцлөх болон хаягдал зайлуулах газруудаас гадна энэхүү ТШ-ын зүйл 110-д дурдсан зүйлсийн газрын байршил болон хэмжээг ТИ хянаж батална.

Хэрвээ ТИ-ийн дүгнэлтээр дээрх зүйлсэд ашиглах газруудын болон тэдгээр лүү хүрэх туслах замуудын байршил нь дор дурдсан сөрөг нөлөө үзүүлэхээр байвал зөвшөөрөл олгохгүй байж болно. Үүнд:

- Хүрээлэн буй орчинд хор нөлөө учруулахаар,
- Хот сууринги йн дотор буюу түүнтэй хэтэрхий ойрхон,
- Хэтэрхий урт туслах зам шаардахаар байгаа,
- Дэндүү өргөн талбайг хамарсан байвал,
- Олон нийтийн аюулгүй байдалд эрсдэл учруулахаар,
- Ашиглаж болохуйц тохиромжтой материал болон газруудаас илүү хол байвал,
- Усны эх үүсвэр болон усан хангамжийг таслах, түүнд саад тотгор учруулахаар байвал.

Ийм нөхцөлд Гүйцэтгэгч өөр хувилбарыг сонгон ТИ-т дахин танилцуулж шийдвэрлүүлнэ.

Гүйцэтгэгч нь тухайн карьер, шороон орд, материал нөөцлөх болон хаягдал зайлуулах талбайд ямарваа нэгэн ажил эхлэхээс дор хаяж 28 хоногийн өмнө энэ талаар ТИ-т бичгээр мэдэгдэнэ. Дээрх мэдэгдлийг ирүүлэхээс өмнө хайгуулын ажил хийгдсэн байх ёстой бөгөөд Гүйцэтгэгч нь хайгуулын ажил эхлэхээс дор хаяж 7 хоногийн өмнө орон нутгийн холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд мэдэгдэж тэдний зөвшөөрлийг авсан байх ёстой.

Гүйцэтгэгч нь карьер, шороон орд, материал нөөцлөх болон хаягдал зайлуулах газруудыг сонгохын тулд тухайн орон нутагтай гэрээ хэлцэл хийж, холбогдох хууль журмын дагуу газар ашиглалтын ба түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласаны төлбөр, болон бусад шаардлагатай төлбөрийг хийсэн байх ёстой.

Гүйцэтгэгч нь газар ашигласны болон худаг ус гаргах, барилгын материал олборлохтой холбогдсон бүхий л татвар, хураамжийг хуулинд заасны дагуу, зохих хугацаанд нь төлж барагдуулах үүрэгтэй.

ТИ-т бичгээр мэдэгдэл ирүүлэхийн өмнө Гүйцэтгэгч карьер, шороон орд, материал нөөцлөх болон хаягдал зайлуулах газар тус бүрд бетон тэмдгүүд тавьж, ажил явагдах, материал нөөцлөх талбай, тэсэлгээний ажлын аюулгүй бүс, туслах зам г.м-ээр тэдгээрийн хил хязгаарыг зааглан тогтоож тэмдэглэсэн байна. Эдгээр газруудын талаар Гүйцэтгэгчээс ирүүлэх мэдэгдэл нь дараах мэдээллийг агуулсан байна. Үүнд:

а/ Төлөвлөж буй туслах замын чиглэлийг харуулсан дэлгэрэнгүй зураг,

б/ Доорх зүйлсийг тусгасан 1:500 масштабтай дэвсгэр зураг:

тухайн газрын зах, хил, урт өргөн, нийт талбайн хэмжээ,

газар эзэмшигчийн нэр, хаяг,

тухайн газарт буй барилга, хашаа, булш, тариалангийн талбай, бусад зүйлсийн талаар газар эзэмшигчтэй зөвшөөрөлцсөн тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэлэл

ажлын талбай, материал нөөцлөх талбай, тэсэлгээний ажлын аюулгүй бүс зэргийг зурж тэмдэглэсэн байна.

в/ Газар эзэмших, ашиглах Улсын ба орон нутгийн эрх бүхий байгууллага буюу үндсэн эзэмшигчийн албан ёсны зөвшөөрөл

ТИ нь олборлох материалын төрөл, талбай, гүн зэргийг Гүйцэтгэгчид зааварчилна.

Хэрвээ сонгосон газарт шаардлагатай материалын нөөц хүрэлцээгүй байх юм уу эсвэл талбай нь бага байвал Гүйцэтгэгч одоогийн ашиглаж байгаа карьер, шороон орд, материал нөөцлөх болон хаягдал зайлуулах газрыг өргөтгөх юм уу эсвэл тэдгээрийг шинээр олж тогтоох, ашиглах хүсэлтээ бичгээр өгнө.

Өргөтгөх буюу шинээр нээх газрын зөвшөөрлийг дээр заасны дагуу авна.

504 ТАЛБАЙД АЖИЛ ЭХЛҮҮЛЭХ

Захиалагчаас зохион байгуулж, улмаар тухайн орон нутгаас газрын зөвшөөрөл олгосон даруйд ямар нэгэн ажил эхлэхийн өмнө Гүйцэтгэгч нь тухайн газарт хүрээлэн буй орчныг хамгаалахаас эхлүүлээд бусад бүх ажлыг эхлэх хууль эрх зүйн бүхий л нөхцөл бүрэлдсэн эсэхийг хянаж баталгаажуулсан байх ёстой.

ТИ-ээс өгсөн зөвшөөрөлгүйгээр Гүйцэтгэгч ямарч газарт ажил эхэлж болохгүй.

505 ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ЭРҮҮЛ АХУЙ, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХАМГААЛАЛТЫН ШААРДЛАГУУД

Гүйцэтгэгч нь карьер, шороон орд, материал нөөцлөх болон хаягдал зайлуулах газарт үйл ажиллагаа явуулахдаа хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн болон байгаль орчны талаарх улсын болоң орон нутгийн засаг захиргааны дүрэм журмыг мөрдөж ажиллана. Тэдгээр дүрэм журмаас гадна дараах нөхцлийг хангаж ажиллана:

а/ Ажил явагдаж байгаа бүх газрын гадаргуугийн усыг байнга зайлуулж хуурай байлгана. Хэрэв карьер юм уу шороон ордын ухагдсан газарт, ус дооройос гарах юм уу гаднаас хуримтлагдаж тэр нь өөрөө хатах буюу шингэхээргүй байгаа бол ажил явагдаж байх хугацааны туршид усыг байнга соруулж зайлуулж байхын дээр хүн, мал, амьтан орохооргүй хаалт, хашилт хийж найдвартай хамгаална. Төв, суурийн газраас хол орших иймэрхүү хонхор газрыг ажил дууссаны дараа ТИ-ийн зааврaар мал услах усан сан болгон үлдээж болно. Энэ тохиолдолд эргийн налууг 1:10-аас багагүй байхаар засч мал, амьтан ороход тохиромжтой болгоно.

б/ Зам барилгын ажилд шаардагдах дээрх газрууд нь усны эх бүхий газар, хот сууринги йн доторо юм уу ойр зэргэлдээ оршиж болохгүй.

в/ Зүйл 502-т дурдсан газрууд нь доор дурдсан бүс, газар нутгийн хийл хязгаар дотор байж болохгүй:

- Тусгай хамгаалалттай газар
- Дархан цаазтай газар
- Хилийн бүсүүд
- Байгалийн нөөц газрууд
- Дурсгалт газрууд
- Хамгаалалттай ойн бүс
- Усны бүсүүд

Хаягдал зайлуулах газар нь гол горхи, суваг шуудуу, усны урсац, усны эх, нуур зэрэг усны нөөцийг боож, бохирдуулахгүй байх ёстой.

Гүйцэтгэгч нь олгосон газарт ажлын талбарынхаа хил хязгаарыг тогтоож, ТИ-ийн зааврын дагуу түр болон удаан хугацааны хашаа хамгаалалт барьж тусгаарлан, үйл ажиллагаагаа зөвхөн тэр хил хязгаарынхаа дотор бие даан явуулна.

г/ Мөргөцөгийн өндөр 1 м-ээс илүү болсон газарт, зөвшөөрөлгүйгээр мөргөцөг өөд гарахаас сэргийлсэн хаалга, хүн, мал орохоос хамгаалсан түр зуурын хашилтыг Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар хийнэ.

д/ Ажил дуусахад бүх мөргөцөгүүдийг нурааж, 1:6-аас багагүй налуу болгож тэгшилнэ.

е/ Ажил дуусахад бүх хашилт болон түр хугацааны бусад байгууламжуудыг буулгаж, бүх жорлонгийн нүхийг булж, өнгөн хөрсийг тарааж тэгшлэн усалж, талбайг болгож үлдээнэ.

ё/ Гүйцэтгэгч нь байгаль орчныг бохирдуулахгүй байх бүхий л арга хэмжээг авч ажиллана. Үүнд хөрсний болон гадаргын усанд тос, эрдэсжсэн ус оруулахгүй байх ба гэхдээ энэ чиглэлийн арга хэмжээ нь үүгээр хязгаарлагдахгүй.

ж/ Ажил дуусахад бүх карьер, шоороон орд, материал нөөцлөх болон хаягдал зайлуулах газруудыг нөхөн сэргээж ландшафтын харагдах байдлыг сайжруулаад зогсохгүй хүн, малд саад болохооргүй байдлаар хуучин төрхийг сэргээнэ. Налуу жигд байх бөгөөд түүнийг өнгөн хөрсөөр хучиж ургамалжилтыг тэтгэх зорилгоор байнга усалж байна. Газрыг нөхөн сэргээхэд шаардлагатай бүхий л зүйлийг хийж хуучин хэвэнд нь оруулна.

506 ТУСЛАХ ШОРООН ЗАМУУД

Карьер, шороон орд, материал нөөцлөх болон хаягдал зайлуулах газруудад хүрэх туслах замууд болон одоогийн байгаа замуудыг Гүйцэтгэгч өөрийн хөрөнгөөр барьж, зам барилгын ажлын нийт хугацааны туршид арчлана. Ажил дууссаны дараа тэдгээрийг Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасны дагуу нөхөн сэргээнэ.

507 ТАЛБАЙГ ЦЭВЭРЛЭХ, ӨНГӨН ХӨРС ХУУЛАХ БА ХӨРСНИЙ ДЭЭД ҮЕИЙГ УХАЖ ЗАЙЛУУЛАХ

ТИ өөрөөр зааварчлаагүй бол Гүйцэтгэгч тус ТШ-ын бүлэг 300-д заасны дагуу карьер, шороон орд, материал нөөцлөх болон хаягдал зайлуулах газрууд болон тэдэнд хүрэх туслах замуудыг цэвэрлэнэ.

ТИ-ийн заавраар зайлуулж буюу хөдөлгөж үл болох хашилт, мод, малын хашаа болон бусад зүйлсийг энэхүү ТШ-ын бүлэг 300-д заасан нөхцөлийн дагуу хамгаална.

ТИ өөрөөр зааварчлаагүй бол Гүйцэтгэгч карьер, шорооон орд, материал нөөцлөх болон хаягдал зайлуулах газруудын болон тэдэнд хүрэх туслах замуудын өнгөн хөрсийг хуулах ба шаардлагатай үед карьер болон шороон ордод тохиромжтой материалын үе гарч ирэх хүртэл хөрсний дээд хэсгийг ухаж авч зайлуулна.

Өнгөн хөрсийг дангаар нь хуулж зайлуулах уу, эсвэл тохиромжтой материалын үе хүртлэх давхаргатай хуулах уу гэдгийг ТИ зааварчилна. Түүнчлэн ТИ өнгөн хөрс тохиромжтой материалын үе хүртлэх давхаргыг ямар нэгэн ажилд ашиглах талаар зөвлөж болно.

Хуулсан өнгөн хөрсийг 1м-ээс өндөргүйгээр талбайд хуулна. Борооны усыг шингээн барих, гадаргын ус урсахаас хамгаалах зорилгоор өнгөн хөрсийг шатлан овоолно. Гүйцэтгэгч, салхинд өнгөн хөрсийг хийсгэж алдахгүйн тулд болон ургамалжилтыг сэргээх зорилгоор өнгөн хөрсний овоолгыг тогтмол усалж байна.

Карьер, шороон орд, материал нөөцлөх болон хаягдал зайлуулах газар тус бүрт ажил дууссаны дараа ашиглагдаагүй үлдсэн өнгөн хөрс ба тохиромжтой материалын үе хүртлэх давхрага үеийг тухайн газруудуд нь тарааж тэгшлэх ба ТИ-ийн заавраар ойролцоох хонхор хотгор газруудад аваачин тэгшилж болно. Өнгөн хөрсийг дангаар нь овоолсон тохиолдолд түүнийг нөөцөлж байгаад газраа зассаныхаа дараа тараана.

508 МАТЕРИАЛЫГ СОНГОХ, ХОЛИХ, НӨӨЦЛӨХ

Зохистой ширхэглэлийг хангахын тулд Гүйцэтгэгч байгалиас олборлосон материалуудыг бульдозер, грейдер, ачигчийн шанага, ротор зэрэг тохиромжтой машин техникийг ашиглан холих шаардлага гарч болно. Эдгээр материалыг сайн хольж нэгэн жигд хольц болгоод ажилд ашиглахаас дор хаяж 21 хоногийн өмнө нөөц материалыг сайн хольж нэгэн жигд хольц болгоод ажилд ашиглахаас дор хаяж 21 хоногийн өмнө нөөц материал хадгалах талбайд овоолон хадгална.

Гүйцэтгэгч нь том хэмжээтэй юм уу шавар, хар шороон хөрс болон бусад чанар муутай, барилгын ажилд хор нөлөөтэй, тохиромжгүй материалуудыг ажилд ашиглах тохиромжтой материалуудаас тусгаарласан байна. Дээрх тохиромжгүй материалуудыг хаягдал зайлуулах газар луу зөөж буулгана. Шороон орд бүрт материалыг төрөл, ширхэглэл тус бүрээр нь ялгаж нөөцөлнө.

Материал нөөцлөх газраас материалыг авахдаа уланд нь байгаа байгалийн хөрстэй хольж болохгүй бөгөөд нөөцөлсөн материалын ёроолын үеийг 100 мм орчим зузаантай үлдээнэ.

Хэрэв нөөц материал нь шаардлагатай хэмжээнээс илүү гарсан бол ТИ-ийн өөрөөр зааварчилаагүй тохиолдолд Гүйцэтгэгч түүнийг болон шороон ордын дотор талбайд тараана.

509 МАТЕРИАЛЫГ АШИГЛАХ

Зам барилгын үндсэн ажилд хэрэглэхээр карьер болон шороон ордоос олборлосон материалуудад тавигдах шаардлага нь Гүйцэтгэгчийн бусад ажилд хамааралтай шаардлагаас давуу байдлыг хадгална. Карьер болон шороон ордоос олборлосон материалыг туслах зам, түр зам, бусад түр барилга г.м үндсэн ажлаас бусад ямар нэг ажилд ТИ-ийн зөвшөөрөлгүйгээр ашиглаж болохгүй.

510 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

Техникийн шаардлагын бүлэг 500-д хамааруулан ямарч хэмжилт ба төлбөр хийгдэхгүй.

Гүйцэтгэгч нь шаардлагын бүлэг 500-д заасан шаардлагуудыг хангахтай холбогдсон зардлыг бусад ажлын нэгж үнэ ба өртөгт тооцсон гэж үзнэ.

Хэрэв ТИ чулуун ба шороон ордоос, тохиромжтой материалын үе хүртэл ухаж гаргасан давхарга үеийг зам барилын үндсэн ажилд ашиглахаар зааварчилсан тохиолдолд хэмжилт ба төлбөрийг Техникийн шаардлагын тохирох бүлэгт заасны дагуу хийнэ.

БҮЛЭГ 600. ХӨДӨЛГӨӨНИЙГ НЭВТРҮҮЛЭХ

БҮЛЭГ 600. ХӨДӨЛГӨӨНИЙГ НЭВТРҮҮЛЭХ....49
601 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ....51
602 ШОРООН ЗАМЫГ ЗАСАЖ АРЧЛАХ....51
603 ТҮР ЗАМ БАРИХ БА ТҮҮНИЙ ЗАСВАР, АРЧЛАЛТ....51
604 АЖЛЫН ТАЛБАРААР ХӨДӨЛГӨӨНИЙГ НЭВТРҮҮЛЭХ....53
605 ЗАМЫН ТЭМДЭГ, ХААЛТ....54
606 ЗАМЫГ ХААХ....54
607 ЗОРЧИГЧДОД ТУСЛАХ....54
608 ТУСЛАХ ЗАМ....54
609 ГҮЙЦЭТГЭГЧИЙН БАРИЛГЫН АЖЛЫН ТЭЭВЭР....55
610 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР....55

601 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Замын трасс тавигдсан газар орны байдалтай уялдуулан шинээр баригдах замын ажилд ямар нэгэн байдлаар нөлөөллөхөөр нөхцөлтэй, мөн төслийн замд ойр оршдог, хөдөлгөөн явж буй шороон замуудыг (үүнд салаалсан замууд бас хамаарч болно) тээврийн хэрэгсэл тэгш тал газарт 50 км/цаг, харин уулархаг газарт 30 км/цагаас ихгүй хурдтай явах бололцоогоор хангаж, нийт барилгын ажлын үргэлжлэх явцад (барилгын ажил хүйтний улиралд зогсох үед ч байнга засварлаж арчилж байна.

Гүйцэтгэгч нь гэрээ хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн обьектыг хүлээлгэн өгөх гэрчилгээг олгох өдөр хүртэлх бүхий л ажлын туршид төслийн замын дагууд, зорчигчид болон тээврийн хэрэгслүүдийг чөлөөтэй нэвтрүүлэх асуудлыг хариуцна.

Шинэ замын барилгын ажлын явцад ажлаас үүдэн хуучин шороон замаар явж буй хөдөлгөөнд ямар нэг таагүй байдал, саад учирч болзошгүй тохиолдолд Гүйцэтгэгч саад бэрхшээл, хүндрэлийн байдлыг харгалзан үзсэний үндсэн дээр тохиромжтой арга хэмжээг авч хүмүүсийн зорчих тав тухыг хангана.

Зам барилгын ажлын явцад тухайн газар орны онцлогоос (өндөр уул, усаар хашигдсан, барилга байгууламж ойрхон гэх мэт) шалтгаалаанаас хөдөлгөөнийг түр замаар өнгөрүүлэх боломжгүй тохиолдолд зайлшгүй байдлыг харгалзан, ажилд эвдрэл, хохирол учруулахгүй байх нөхцөлийг хангасан тохиолдолд барилгын ажил явагдаж буй талбай дундуур буюу баригдаж буй замаар хөдөлгөөнийг нэвтрүүлэн өнгөрүүлэхийг ТИ-ээс Гүйцэтгэгчид зөвшөөрч болно.

Гэрээний хугацаанд Гүйцэтгэгч барилгын ажил явагдаж буй газруудтай ойр байгаа замуудын дагуу түр тэмдэг, хаалт байрлуулан, засвар арчлалт хийж, замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж ажиллана.

Гүйцэтгэгч нь барьж буй замаа болон зэргэлдээх замуудыг өөрийн тээврийн хэрэгслүүд болон хүнд механизмын хөдөлгөөний нөлөөллөөс хамгаална.

602 ШОРООН ЗАМЫГ ЗАСАЖ АРЧЛАХ

Гүйцэтгэгч нь, шинэ барилгын ажлыг явуулахад ямар нэгэн байдлаар нөлөөлөх, ажлын талбайд ойрхон буюу зэрэгцээ оршиж байгаа шороон замуудыг гэрээ хүчин төгөлдөр болсон үеэс эхлэн барилга ашилалтанд орох хүртэл, гэрээнд хүлээсэн үүргийнхээ дагуу хөдөлгөөнийг саадгүй нэвтрүүлэх, аюулгүй байх нөхцлийг хангах байдлаар засаж арчилна. Энэ нь шинэ замын ажлыг хамгаалах давхар ач холбогдолтой юм.

Засвар арчлалтанд дараах ажлууд багтах бөгөөд зөвхөн тэдгээрээр хязгаарлагдахгүй. Үүнд:

- Шороон замын хонхорыг дүүргэж тэгшлэх, дэржигнүүрийг зохих өргөнөөр хусах,
- Шаардлагатай үед услах,
- Замтай огтлолцох тохиолдолд гарц хийж өгөх
- Шаардлагатай хэсэгт ус зайлуулах хажуугийн болон жишүү шуудууг татаж төслийн замаас гадаргуугийн усыг холдуулах, зарим үед шуудууг гүнзгийлэх,
- Ус зайлуулах шуудуу, сувгаар ус чөлөөтэй урсах нөхцөлийг хангах,
- Замын түр тэмдэг, хаалт тавих засаж арчлах,
- Хөдөлгөөнийг нэвтрүүлэхэд шаардлагатай туслалцаа үзүүлэх.

603 ТҮР ЗАМ БАРИХ БА ТҮҮНИЙ ЗАСВАР, АРЧЛАЛТ

а/ Ерөнхий зүйл

Гүйцэтгэгч нь ажлын зураг өгөгдсөн юм уу ТИ-ийн зааварчилснаар түр замыг барих, ашиглах, газрыг нөхөн сэргээх ажлыг энэхүү ТШ-ын дагуу хийнэ.

Гүйцэтгэгч нь нийтийн тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг зохицуулан явуулах боломжгүй хэсэгт түр зам барина. Зам барилгын ажил дууссан хэсгийн түр замыг даруй нөхөн сэргээнэ.

Түр замыг газрын хэвгий, саадыг харгалзан хамгийн боломжит богино чиглэлд сонгон барих бөгөөд сонгосон трассыг ТИ-ээр батлуулна.

Энэхүү ТШ-ын зүйл 110-т заасны дагуу Гүйцэтгэгч барилгын ажлын талбай дээгүүр болон хажуугаар тээврийн хэрэгслийг хэрхэн өнгөрүүлэх ба түр замыг барих төлөвлөгөө бүхий ажлын зургийг ТИ-т танилцуулж зөвшөөрөл авна. Ажлын зурагт дараах мэдээлэл багтах ба гэхдээ зөвхөн үүгээр хязгаарлагдахгүй. Үүнд:

- Түр замын урт ба чиг
- Барилгын талбайг хөндлөн огтлох, эсэх
- Боломжтой бол хоёр чиглэлд хөдөлгөөн явуулах
- Замын өргөний хязгаар
- Ус зайлуулах шуудуу
- Элс, цасны хунгаралтаас хамгаалах
- Хоолой
- 7%-иас их налуу
- Газар шорооны ажил
- Хучилт
- Тоос багасгах арга хэмжээнүүд
- Тэмдэг, хаалт хашилт

Гүйцэтгэгч, ажлын талбар ба түүний ойр орчмоор тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг өнгөрүүлэх болон аль хэсэгт түр зам барих саналаа энэхүү ажил эхлэхээс 28 хоногийн өмнө ТИ-т бичгээр мэдэгдэнэ.

Түр зам барих ажлыг ТИ-тэй харилцан зөвшилцсөний дагуу гүйцэтгэнэ. Түр зам барих ажилтай холбогдон Гүйцэтгэгч нь дараах хариуцлагыг хүлээх ба үүнтэй холбогдон гарах зардлыг хариуцна. Үүнд:

- Замын зурвасаас гадагш ашиглах газрын /хэрвээ шаардлагатай бол/ зөвшөөрлийг авах, төлбөрийг хийх
- Холбооны болон цахилгааны шугам, ус дамжуулах хоолой болон бусад шугам сүлжээг хамгаалах ба өндөрлөх, шилжүүлэх

Гүйцэтгэгч кабел утас, шонгууд болон бусад шаардлагатай зүйлсийг хамгаалах хэлбэр , шилжүүлэх, солих зэрэг асуудлыг энэхүү ТШ-ын зүйл 119 ба 120 болон холбогдох эрх бүхий байгууллагаас тавьсан шаардлага, мөрдөгдөж байгаа дүрэм журмын дагуу шийдвэрлэнэ.

б/ Геометр хэмжээ

Түр замыг зурагт үзүүлсэний дагуу юм уу ТИ-ийн зааварчилсан хөндлөн огтлолоор барина.

Түр замын дагуугийн хамгийн их налуу 7%-иас хэтрэхгүй байна. Хэрэв түүнээс илүү байхаар бол ТИ-ийн зөвшөөрлийг авна.

в/ Барилгын ажил

Талбайг цэвэрлэх болон шаардлагатай бусад газар шорооны ажлыг энэхүү техникийн шаардлагын Бүлэг 300 ба 1100-д заасны дагуу хийнэ. Ерөнхийдөө түр зам нь газар шорооны ажил багатай, тэгшилсэн шороон зам байх бөгөөд хөнгөвчилсөн хучилттай байна. Хөдөлгөөний эрчим бага байвал ТИ хайрган хучилт хийхийг зөвшөөрч болно. Замын түр тэмдэг, хаалт хашилт, зэргийг шаардлагатай газруудад суурилуулна.

г/ Ус зайлуулах байгууламж

Гүйцэтгэгч түр зам барьж ашиглах явцдаа түүнийг хөндлөн дайрч өнгөрөх гол горхи зэрэг нь ус зайлуулах байгууламжаар чөлөөтэй урсаж байх нөхцлийг хангана.

ТИ-ийн зүгээс шаардлагатай гэж үзсэн газруудад зохих хэмжээ, нэвтрүүлэх хүчин чадал бүхий ус зайлуулах түр суваг, шуудуу, хоолой, уулын шуудуу болон гүүр зэргийг барьна.

Уулын шуудууны уртын хэмжээг ТИ-тэй зөвшилцсөний үндсэн дээр тухайн үед нь тогтоох ба гэхдээ шуудуугаар гадагшилсан ус шинэ болон түр замын аль нэг хэсгийг гэмтээхгүйгээр алсад зайлуулагдахаар барих хэрэгтэй.

Уулын шуудууны гүн нь 0,6 м-ээс багагүй байх ба шуудуунаас гарсан шороог зам талын ирмэгт овоолж өгнө. Хэрэв ашиглалтын явцад үерийн буюу уулын ус овоолго шорооноос давж байвал шуудууг гүнзгийлж, овоолгоны өндрийг нэмэгдүүлнэ.

д/ Түр зам барьсан газруудыг нөхөн сэргээх

Түр замын барилгын ажлыг эхлүүлэхийн өмнө буюу товлосон газрыг ашиглаж эхлэхийн өмнө гүйцэтгэгч түр зам барих газрын дагууд, дээд тал нь 500 м тутамд авсан 90ммх125мм хэмжээтэй өнгөт зургийн цомгийг ТИ-т өгнө. Эдгээр зураг нь тухайн газрын барилгын ажил эхлэхээс өмнөх нөхцөл байдал, онцлогийг бодитоор харуулсан байх шаардлагатай. Зургууд шаардлага хангасан гэж үзвэл ТИ түр замын ажил эхлэх зөвшөөрлийг олгоно.

Гүйцэтгэгч түр зам барихад ашигласан газрыг, барилгын ажил эхлэхээс өмнө байсан байдалтай нь адил нөхөн сэргээнэ. ТИ нөхөн сэргээх ажил шаардлага хангахуйц болсон эсэхийг тодорхойлохдоо гэрэл зургуудыг ашиглана.

е/ Түр замын засвар арчлалт

Гүйцэтгэгч нь баригдсан түр замын засвар арчлалтыг энэхүү бүлгийн зүйл 603-ын (а) -д заалтуудыг мөрдлөг болгон замын хөдөлгөөнийг саадгүй нэвтрүүлэх нөхцөлийг бүрэн хангахуйц хэмжээнд хийнэ. Түр замыг ашиглалтад өгсөн цагаас эхлэн зэргэлдээх шинэ зам ашиглалтад орох хүртэл хугацаанд засвар арчлалтыг хийж гүйцэтгэнэ.

Түр замын засварт дараах ажлууд хамрагдах ба гэхдээ үүгээр хязгаарлагдахгүй. Үүнд:

- Хатуу хучилтын эвдрэлийг засаж нөхөх
- Хайрган замыг тогтмол усалж тоос дарж байх
- Замыг нийт өргөнөөр нь хусаж тэгшлэх
- Хонхоор хотгорыг дүүргэж, дахин хэлбэржүүлэх ба нягтруулах
- Ус зайлуулах шуудуу, усны гольдрол ба хоолойгоор усны урсгал чөлөөтэй нэвтрэх боломжийг хангах, уулын шуудууг сэргээх
- Овоолгыг өндөрлөх
- Хоолой болон гүүрний жижиг засвар
- Замын тэмдэг, хаалт хашилт
- Замын хөдөлгөөнийг нэвтрүүлэхэд туслалцаа үзүүлэх

604 АЖЛЫН ТАЛБАРААР ХӨДӨЛГӨӨНИЙГ НЭВТРҮҮЛЭХ

Ердийн нөхцөлд ажлын талбар дундуур хяналтын ажилтнуудын машин, Гүйцэтгэгч технологийн машин техникээс бусад нийтийн тээврийн хэрэгсэл явуулахыг зөвшөөрөхгүй.

Барилгын ажлын талбар дундуур, өөрөөр хэлбэл, аль нэг хийгдэж байгаа үе дээгүүр болон түүний хөндлөн чиглэлд нийтийн тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг нэвтрүүлэх асуудлыг зөвхөн Гүйцэтгэгчийн санал болгосон тохиолдолд ТИ шийднэ.

Барилгын ажлын талбар дундуур нийтийн тээврийн хэрэгсэл нэвтэрч буй газруудад Гүйцэтгэгч ухсан нүх болон бусад аюултай саадыг хаалт хашилтаар хамгаалж шөнийн цагт тод гэрэлтүүлсэн байна.

Барилгын ажлын талбар дундуур нийтийн тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг нэвтрүүлэхтэй холбогдон ажилд учирсан аливаа эвдрэл гэмтлийг Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар, чанарын зохих хэмжээнд засварлана.

605 ЗАМЫН ТЭМДЭГ, ХААЛТ

Гүйцэтгэгч нь ТИ-ийн зааварчилсанаар түр ба шороон зам, мөн шинээр баригдаж байгаа замаар тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг нэвтрүүлэхдээ энэхүү техникийн шаардлагын зүйл 602, 603-т зааснаар түр тэмдэг, хаалт хашилтыг MNS 4596:2014 стандартын дагуу тавина.

Түр тэмдэгжүүлэлтэд ашиглах замын бүх тэмдгүүд нь Монгол улсын MNS 4597:2014 стандартын шаардлагад нийцсэн төрөл, өнгө, хэлбэр, хэмжээтэй байна.

Тэмдэг, хаалт, хашилтуудыг цэвэр, бүрэн бүтэн байлгана.

Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж, түүнийг оновчтой зохицуулахын тулд Гүйцэтгэгч нь зөвшөөрсөн масштаб бүхий хөдөлгөөн зохицуулах зураг, төлөвлөгөө гарган барилгын ажил эхлэхээс 14 хоногийн өмнө ТИ-т танилцуулж зөвшөөрөл авна. Ажлын явцад үүссэн нөхцөл байдалтай уялдуулан зохих өөрчлөлтийг энэхүү төлөвлөгөөнд цаг тухайд нь тусгаж хэрэгжүүлнэ.

Хаалтуудыг улаан цагаан өнгийн ойлгодог будгаар будах буюу эсвэл гэрэл ойлгогч нааж өгнө.

606 ЗАМЫГ ХААХ

Ажлын шаардлагаар шороон замуудыг бүр хаах, түр хугацаагаар чиглэлийг нь өөрчлөх эсвэл буцааж замын хөдөлгөөнд нээх тухай мэдэгдлийг ТИ-т бичгээр өгнө. ТИ холбогдох байгууллагатай ажлыг гүйцэтгэх арга хэлбэр, дэс дараалал, хугацааны талаар тохиролцсоны үндсэн дээр зохих зааварчилгааг өгнө.

Ямар ч тохиолдолд Гүйцэтгэгч ТИ-ийн зааварчилгааг авах бөгөөд эрх бүхий байгууллагын зөвшөөрөлгүйгээр ямар ч замыг хааж болохгүй.

607 ЗОРЧИГЧДОД ТУСЛАХ

Гүйцэтгэгч нь зорчигчдын тав тух, аюулгүй байдлыг хангахад шаардлагатай туслалцааг бүх хугацааны туршид үзүүлнэ.

608 ТУСЛАХ ЗАМ

а/ Талбайд хүрэх зам

Гүйцэтгэгч нь өөр зам байхгүй газарт өөрийн тоног төхөөрөмж, ажиллах хүчин, материалыг тээвэрлэх болон нийтийн тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнд зориулан ажлын талбайн бүх хэсэгт хүрэх туслах зам барих, засварлах ажлыг өөрийн хөрөнгөөр хийж гүйцэтгэнэ.

Шинэ трасст хүрэх болон түүний дагуу ямар нэг туслах зам байхгүй тохиолдолд Гүйцэтгэгч өөрийн хэрэгцээнд зориулан туслах бүх замуудыг Захиалагч болон хяналтын инженер ашиглах боломжтой байна.

б/ Шинэ туслах замууд

Карьер, материал нөөцлөх газар, шороон орд ба хаягдал материал зайлуулах газрууд руу хүрэх туслах замуудыг тэдгээрийн хоорондох хамгийн боломжтой богино чиглэлээр , шинэ трассны дагуух хамгийн ойр цэгийг дайрч өнгөрөхөөр сонгоно.

Туслах замыг байнга арчилж, материал тээвэрлэлтээс шалтгаалан барилгын ажил саатахгүй байх нөхцөлийг хангасан байна.

в/ Туслах зам барьсан газруудыг нөхөн сэргээх

Гүйцэтгэгч энэхүү бүлгийн зүйл 604-ын д-д заасны дагуу түр замыг нөхөн сэргээнэ.

г/ Зардал

Гүйцэтгэгч нь туслах замыг барих, ашиглахтай холбоотой бүх ажлын хөрөнгө, мөнгийг сайтар тооцож төсөвтөө тусгахын дээр үүнтэй уялдан гарч болзошгүй доорх ажлуудын зардлыг төлөх ба гэхдээ үүгээр хязгаарлагдахгүй. Үүнд:

- Газар авахтай холбоотой бүх арга хэмжээ

- Газрын төлбөр
- Газар эзэмшигч, тэнд оршин суугчид болон холбогдох байгууллагуудтай хийх хэлэлцээр
- Холбооны болон цахилгааны шугам, ус дамжуулах хоолой болон бусад шугам сүлжээний бүх ажлууд
- Нөхөн олговор
- Байгалиас ашигласан хайрга, бусад материалын төлбөр гэх мэт болно.

609 ГҮЙЦЭТГЭГЧИЙН БАРИЛГЫН АЖЛЫН ТЭЭВЭР

Гүйцэтгэгчийн барилгын материал тээвэрлэж буй тоног төхөөрөмж, хүнд даацын ачааны машин баригдаж буй хүйтэнд тэсвэртэй үе ба хучилтын үеүд дээгүүр явахгүй. Энэ зорилгоор хүйтэнд тэсвэртэй үе ба хучилтын үеийг, асфальтбетон болон гадаргуун давхар өнгө боловсруулалт хийж дуусах хүртэл сайтар хамгаална.

Хучилт нь бүрэн дууссан хэсгийн зам дээр Гүйцэтгэгчийн барилгын буй тоног төхөөрөмж болон тэнхлэг дээрээ 10 тонноос илүү ачаалал бүхий автомашиныг явуулахгүй.

ТИ-ээс хиймэл байгууламж, далангийн хүйтэнд тэсвэртэй үе, хучилтын үе юмуу гадаргууд эвдрэл үүсэж болзошгүй гэж үзсэн тохиолдолд замын дууссан хэсгийг юмуу дууссан хучилтын үеийг Гүйцэтгэгч тээвэрлэлтийн ажил гүйцэтгэхдээ ашиглахыг хориглоно.

Бүрэн дууссан далангийн хүйтэнд тэсвэртэй үе, хучилтын үе юмуу өнгөн үе дээр, машины тэнхлэгийн ачааллаас үл хамааран, Гүйцэтгэгчийн автомашины аль нэгний бууртай үйлдлээс шалтгаалж ямар нэг эвдрэл үүссэн тохиолдолд Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар Инженерийн зааврын дагуу засварлана. Нийтийн замаар зорчиж буй гүйцэтгэгчийн машин нь Монгол улсын холбогдох хууль, тогтоомжийг дагаж мөрдөнө.

610 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

Энэхүү ТШ-ын зүйл 601, 602, 604, 605, 606, 607, 608 ба 609-ийн шаардлагуудыг хангахад зарцуулах аливаа зардалд тусад нь хэмжилт, төлбөр хийгдэхгүй бөгөөд Гүйцэтгэгчийг аль нэг ажлынхаа өртөг зардалд оруулан тооцсон гэж үзнэ.

а/ Зүйл: түр замыг барих, засаж арчлах, нөхөн сэргээх

Нэгж: км

Энэхүү зүйлийн төлбөрийн нэгж нь километр байна. ТИ-ийн шаардлагыг хангах хэмжээнд баригдаж, засвар арчлалт хийгдсэн замын хэсэгт хэмжилт, төлбөр хийгдэнэ.

Энэхүү зүйлийн өртөг нь зүйл 603 ба Бүлэг 1-ийн шаардлагыг хангахад зориулагдан, барилгын ажлын явцад бүхэлд нь гаргах зардлыг хамарна.

Дараах нөхцлийн дагуу түр замын засвар арчлалтын ажлын төлбөрийг хийнэ. Үүнд: Гүйцэтгэгч нь зам барилгын ажлын нийт хугацааны туршид хуучин шороон зам, түр зам бол зүйл 601-ээс 603-д заасан шаардлагын дагуу барьж, засаж арчилсан гэж ТИ тодорхойлсон бол зүйл 610-ын а-д заасан нийт үнийн дүнгийн 80%-ийг түр зам бүрэн ашиглагдаж эхэлсэн өдрөөс эхлэн тухайн замын ашиглалт дуусах өдөр хүртэлх хугацаанд , сар бүр адил хэмжээгээр төлнө.

Үлдсэн 20%-ийг объектыг хүлээн авсан гэрчилгээг олгосноос хойш 28 хоногийн дотор гүйцэтгэгчид төлнө.

Харин зүйл 601-ээс 603-ын шаардлагын дагуу хөдөлгөөнийг саадгүй нэвтрүүлэхэд чиглэгдсэн ажлууд Гүйцэтгэгчийн буруугаас хийгдээгүй гэж ТИ тодорхойлсон бол сар бүрийн төлбөрийг төлөхгүй. Үүнтэй уялдуулан түр замыг барих, засварлаж арчлах ажлыг өөр байгууллагаар хийлгэх эрхтэй бөгөөд үүнд зарцуулсан зардлыг Гүйцэтгэгчид төлөх төлбөрөөс нөхөн олгоно.

БҮЛЭГ 700. УС ЗАЙЛУУЛАХ ХИЙМЭЛ БАЙГУУЛАМЖИЙН НҮХИЙГ УХАХ, БАЙГУУЛАМЖИЙГ БУЛАХ, БЭХЭЛГЭЭ, ХАМГААЛАЛТЫН АЖИЛ

БҮЛЭГ 700. УС ЗАЙЛУУЛАХ ХИЙМЭЛ БАЙГУУЛАМЖИЙН НҮХИЙГ УХАХ, БАЙГУУЛАМЖИЙГ БУЛАХ, БЭХЭЛГЭЭ, ХАМГААЛАЛТЫН АЖИЛ 56

701 БҮЛЭГТ ХАМРАГДАХ ЗҮЙЛ 58

702 УХМАЛААС ГАРСАН МАТЕРИАЛЫН АНГИЛАЛ 58

703 ХИЙМЭЛ БАЙГУУЛАМЖИЙН НҮХИЙГ УХАХ 58

704 УХМАЛЫГ ХУУРАЙ БАЙЛГАХ 58

705 ИЛҮҮ УХАЛТ БА ДҮҮРГЭЛТИЙН МАТЕРИАЛ 58

706 ХИЙМЭЛ БАЙГУУЛАМЖИЙГ БУЛАХ 59

707 БАЙГУУЛАМЖИЙГ ХАМГААЛАХ 60

714 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР 60

701 БҮЛЭГТ ХАМРАГДАХ ЗҮЙЛ

Энэ бүлэгт хоолой болон бусад төрлийн хиймэл байгууламжийн нүхийг ухах, буцаан дүүргэх буюу хиймэл байгууламжуудыг булах, бэхэлгээ, байгууламжын хамгаалалтын ажлууд хамрагдана.

702 УХМАЛААС ГАРСАН МАТЕРИАЛЫН АНГИЛАЛ

Хоолой болон бусад төрийн хиймэл байгууламжийн нүхний ухмалаас гарсан материалыг энэхүү ТШ-ын зүйл 1107-ын а, б-д дурдсаны дагуу ангилна.

703 ХИЙМЭЛ БАЙГУУЛАМЖИЙН НҮХИЙГ УХАХ

Гүйцэтгэгч нь хоолой ба ус зайлуулах бусад байгууламжийн бүх ухмалыг ажлын зурагт үзүүлсэн буюу ТИ-ийн зааварчилсан шугам, түвшин, налуу болон хэмжээгээр хийж гүйцэтгэнэ. Гүйцэтгэгч нь хиймэл байгууламжийн их бие болон бусад хэсгийн нүхийг зурагт үзүүлсэн хэмжээнээс хамаагүй илүү гаргаж, эмх замбараагүй тэлэхээс зайлсхийж, аль болох бага ухах ёстой бөгөөд барилгын ажлыг (хэв хашмал угсрах, бэхлэх, эргээд задалж буулгах, бетоны цутгалт, арчлалт хийх гм) хэвийн гүйцэтгэхэд саад болохооргүй, боломжийн зайтай байх нөхцөлийг хангана. Ухмалын хажуу талуудыг босоо байдлаар ухах ба хэрэв эргэн тойронд сул хөрс илрэх буюу суулт үүсэх, нурах, эвдрэх нөхцөл үүссэн тохиолдолд тэдгээрээс сэргийлэх, хамгаалах зорилгоор ТИ-ийн зөвшөөрсөн арга, хэлбэрээр бэхэлгээ хийж өгнө. Ердийн материалд ухсан хиймэл байгууламжийн суурийн нүхний гадаргууг 150 мм гүнд (ХУХИН) 95% хүртэл (MNS ASTM D 1557:2002*/AASHTO T180-10) нягтруулна. Хатуу материалд ухсан хиймэл байгууламжийн суурийн нүхний гадаргуу дээр 50 мм зузаан даац багатай тэгшилгээний бетон дэвсэнэ. Нүхийг ухахдаа тэгшилгээний үеийн зузааныг тооцсон байх ёстой. Суурийн нүх ухах газарт ердийн ба хатуу материал холилдож тогтсон байвал тэдгээрийн илэрцийн байршил болон эзэлхүүний харьцаанаас хамааруулан, ТИ-ээс зөвшөөрсний дагуу, эсвэл хиймэл байгууламжийн бетон суурийн доод түвшингээс доош 300 мм-ээс багагүй зузаанд хөрсийг зайлуулж, оронд нь ердийн материал дэвсэн ХУХИН 95% хүртэл (MNS ASTM D 1557:2002*/AASHTO T180-10) нягтруулах, эсвэл бүтээцийн бус тэгшилгээний бетон цутгана. Газрын тогтоцоос шалтгаалан суурийн нүхэнд тохиромжгүй материал илэрвэл ТИ-ийн зааварласан гүнд түүнийг ухаж зайлуулна. Гүйцэтгэгч нь нэмж ухалт хийсэн газруудад тэгшилгээний бетоны доод төвшин хүртэл зөвшөөрөгдсөн материалаар буцаан дүүргэлт хийж ХУХИН 95% хүртэл (MNS ASTM D 1557:2002*/AASHTO T180- 10) нягтруулна. Хиймэл байгууламжийн цутгалт, угсралтын ажил эхлэхээс өмнө бэлэн болсон нүхний хэмжээ, нягтруулалт, гадаргууд ТИ-ийн зөвшөөрлийг авсан байна.

704 УХМАЛЫГ ХУУРАЙ БАЙЛГАХ

Ухмалын усыг үргэлжилсэн ба илүүдэл соруулалтын улмаас учирсан эвдрэлийг өөрийн зардлаар засах ба ухмал нээлттэй байх бүх хугацааны туршид бэхэлгээ ба бусад аргаар, залгаа байгаа хийц болон барилгын аюулгүй байдалд шаардлагатай бүх урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авна.

Суурийн нүхний ёроолын хөрс нь зөөлөрсөн юм уу тогтворгүй болсон бөгөөд энэ нь Гүйцэтгэгчийн ажлын арга, технологиос шалтгаалсны дээр нэмэлт ухмалын ажил хийх шаардлагатай болсон гэж ТИ үзвэл энд зөвшөөрөгдсөн материалаар буцаан дүүргэлтийг хийж, ХУХИН-ын 95%-иас багагүй хэмжээнд хүртэл нягтруулах (AASHTO T180) юм уу эсвэл даацын бус бетоноор дүүргэлтийг хийнэ. Бүх ухмал болон буцаан дүүргэлтийн нэмэлт ажлыг Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар хийж гүйцэтгэнэ.

705 ИЛҮҮ УХАЛТ БА ДҮҮРГЭЛТИЙН МАТЕРИАЛ

Хиймэл байгууламжийн нүхийг илүү ухсанаас гарсан материалыг энэхүү ТШ-ын бүлэг 500 ба 600-д заасны дагуу хаягдал зайлуулах газарт хаях ба эсвэл ТИ-ын зүгээс ашиглах боломжтой гэж үзсэн тохиолдолд ГША-д ашиглаж болно.

Хэрэв Гүйцэтгэгч нь зурагт үзүүлсэн, эсвэл ТИ-ийн зааварчилсан хэмжээнээс илүү ухсан бол илүү ухмалыг өөрийн зардлаар зохих түвшин ба хэмжээнд хүртэл буцааж дарах ба далангийн зэргэлдээх хэсгийн нягтын хэмжээнд нягтруулна.

Хиймэл байгууламжийг эргүүлж булах, эргэн тойронд нь буцаан дүүргэлт хийхдээ зөвхөн ТИ-ийн зөвшөөрсөн материалыг ашиглана.

706 ХИЙМЭЛ БАЙГУУЛАМЖИЙГ БУЛАХ

Хиймэл байгууламжийн 2 талын зайг буцаан дүүргэж нягтруулахад дараах шаардлагыг хангасан дүүргэлтийн материал хэрэглэнэ. Үүнд:

а/ Байгалийн элс

Том ширхэглэлтэй -Торниуны модуль нь 2,4-3,5

Дунд ширхэглэлтэй -Торниуны модуль нь 1,9-2,5

Шаварлаг хэсгийн агууламж -7%-иас бага

б/ Зохистой ширхэглэл бүхий хайрга

Уян харимхайн инбекс 7%-иас бага

- Урсалтын хязгаар нь 30%-иас бага
- 0,075 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч байгаа нарийн ширхэглэлтэй хэсэг нь хуурай үеийн жингийн 8%-иас бага

Гүйцэтгэгч нь хиймэл байгууламжийг булах, эргэн тойронд нь дүүргэлт хийх юм уу нүх ухмалыг буцаан дүүргэх замаар аливаа байгууламжид ачаалал өгөхөөс өмнө ТИ-ийн зөвшөөрлийг авна.

Хиймэл байгууламжийг булахдаа ямар дарааллыг баримтлах, үеийг ямар зузаан дэвсэх нягтруулалтын ямар төхөөрөмж ашиглах, талбайн хяналтыг хэрхэн хийх зэргийг нарийвчлан тусгасан ажлын аргачлалаа ТИ-т танилцуулж батлуулна.

Гүйцэтгэгч нь ТИ-ийн зөвшөөрсөн тохиромжтой материалыг ашиглан хиймэл байгууламжийн буцаан дүүргэлт, булалтын ажлыг хийж гүйцэтгэх ба хэрэв зохистой ширхэглэл бүхий хайрга хэрэглэж байгаа тохиолдолд үеийг нягтарсан зузаан нь 150 мм-ээс ихгүй байхаар дэвсэж нягтруулна. Үе тус бүрийн чийгийн агууламжийг сайтар тохируулж ХҮХИН 98% хүртэл нягтруулна. Харин дүүргэлт ба булалтын ажилд элс хэрэглэх тохиолдолд нэг үеийн зузааныг 40-50 см байхаар, 1м3 элсний эзэлхүүнд дунджаар 150-180 л ус ногдохоор тооцож дэвсэлт, нягтруулалтыг хийнэ.

Элсийг хиймэл байгууламжийн нийт уртаар дэвсэх ба элс гадагш нурж гаргахаас сэргийлж нүхний 2 захад тохиромжтой хаалт хашилт хийнэ. Дэвссэн элсэн үеийг усалж нягтруулахдаа хажуугийн далангийн их бие усанд угаагдахгүй, хэт норохгүй, доош шингэсэн ус далангийн доогуур орохгүй байх аргачлалыг Гүйцэтгэгч боловсруулж, ТИ-ийн зөвшөөрсөн бол түүнийг баримтлан ажиллана. Үүний зэрэгцээ дээрх сөрөг нөлөөллүүдээс урьдчилан сэргийлсэн, арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ. Элсээр буцаан дүүргэх хэлбэрийг ихэвчлэн ус өнгөрүүлэх хоолойг булахад ашиглах нь тохиромжтой.

Ухмалын хажуу талыг хамгаалах зорилгоор хийсэн тулц ба бэхэлгээг 150мм-ийн үеэр дэвсэлт, нягтруулалт хийсний дараа үечлэн дээшлүүлж сугална. ТИ-ийн зааварласан газарт тулц юм уу бэхэлгээг уг газарт нь тогтмол байлгана.

Буцаан дүүргэлтийг ус өнгөрүүлэх хоолойны нуруу хүртэл хийх ба ингэхдээ хоолойн байршил гажих, мөн хажуугийн даралт тэнцүү бус оногдохоос зайлсхийх зорилгоор байгууламжийн хоёр талаар нэгэн зэрэг дэвсэлт хийж, ижил түвшинд өндөрлөнө.

ТИ өөрөөр заагаагүй бол энэ ажлыг тухайн замын далангийн ажилтай хамт нэг зэрэг хийнэ. Буцаан дүүргэлт хийгдсэн түвшинээс дээш суурийн дэвсгэр үеэс эхлээд тухайн замын хучилтын бусад үеүд баригдахаар тооцох хэрэгтэй.

Хамгаалалтын зохих арга хэмжээг аваагүй бол ямар ч тохиолдолд хоолой дээгүүр барилгын машин механизмыг явуулахгүй байх ба дугуй хоолойны дээд гадаргуугаас хучилтын гадаргуу хүртэлх зай нь 600 мм-ээс багагүй байна.

Нягтруулах тоног төхөөрөмжийг тухайн хиймэл байгууламжид аль болох ойр ажиллуулах ба ингэхдээ тэдгээрт ямар нэгэн эвдрэл, гэмтэл учруулахгүй байх хэрэгтэй. Хэрэв байгууламжид ямар нэгэн эвдрэл учруулбал Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар засна.

707 БАЙГУУЛАМЖИЙГ ХАМГААЛАХ

Гүйцэтгэгч шаардлагатай усны хаалт, кессон, суваг, судаг, бусад түр зам, хамгаалалтын ажлуудыг хийж улмаар тэдгээрийг шаардлагатай хугацааны туршид засаж арчлах ба талбайн хэсэгт тогтсон усыг зайлуулахад шаардлагатай насос болон бусад тоног төхөөрөмжийг суурилуулж, ажиллуулан, засвар арчлалтыг хийнэ.

Усны хаалт болон бусад түр суурилуулах байгууламжуудын зураг төслийг энэхүү ТШ-ын зүйл 116-ын дагуу түр барилгын ажил эхлэхээс өмнө ТИ-т танилцуулж батлуулна. Гүйцэтгэгч тэдгээр байгууламжуудыг суурилуулахдаа ажлын талбай үер усанд авахуулах болон хүн амьтан, эд хөрөнгөнд аюул учруулахаас зайлсхийнэ.

ТИ-ээс өөрөөр заагаагүй бол тэдгээр бүх байгууламжыг ажил дуусахад буулгаж зайлуулна.

714 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

а/ Зүйл: Ердийн материалд хиймэл байгууламжийн нүх ухах

Нэгж: м³

Хиймэл байгууламжийн нүхний ердийн материалын ухмалыг куб метрээр хэмжинэ. Ухмалын эзэлхүүнийг тооцохдоо, даац багатай тэгшилгээний бетоны бодит зузааныг оруулаад, суурь буюу байгууламж газраас дээш босоо чиглэлд цутгагдах үед үүсэх онолын хоосон хөндий зайгаар тооцоолно. Эдгээр хязгаараас хэтэрсэн ажлын эзэлхүүнд төлбөр хийгдэхгүй. Энэхүү онолын хоосон зайг тооцоолохдоо ТИ ба Гүйцэтгэгчийн тохироцсоноор, далангийн доорх ул хөрсний түвшин буюу шороон далангийн харгалзах үеийн түвшин, эсвэл ухмалын ёроолын зааварласан түвшин 2-ын хоорондох зөрүү дээр үндэслэн тооцоолно. Байгууламжийн ердийн материалын ухмалын үнэлгээнд дараах ажлын зардал багтана. Үүнд:

- ТИ-ийн зааварчилсан буюу зурагт үзүүлсэн гүн хүртэл ухах
- Нүхний ёроолын бетон цутгах гадаргууг хэлбэржүүлж, тэгшлэх
- Нүхний ёроолын суурь тавигдах гадаргууг нягтруулах
- Нүхнээс гарсан буюу сонгон авсан материалаар буцааж дүүргэх
- Ашиглахад тохиромжгүй буюу илүү гарсан материалыг хаягдал материалын талбай руу зөөх
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль нөхөн сэргээлт хийх
- Энэ ТШ-ын бүлэг 100,200,400,600 ба зүйл 701,702,703,704,706,707 ба 708-г хангахтай холбоотой зардлууд

Байгууламжуудтай залгаа газрын түвшнээс дээш өндөрлөгөө хийхэд зориулж далан барих үнэлгээ ба үүнээс тусдаа төлбөр хийгдэхгүй.

б/ Зүйл: Хиймэл байгууламжийг булах, буцаан дүүргэлтийн материал

Нэгж: м³

Зохистой ширхэгтэй материал ба элсийг хэмжих нэгж нь куб метр байна. Материалын эзэлхүүнийг зохистой ширхэглэлтэй дүүргэгч материалаар буцааж дүүргэхээр зааварласан талбайг уг материалыг дэвсэх дундаж гүний хэмжээгээр үржүүлсэн үржвэрээр тооцоолж гаргана.

Зохистой ширхэгтэй дүүргэгч материалын үнэлгээнд дор дурдсан ажлын зардлыг тооцоолж оруулна.

- Материалыг олборлох
- Тодорхой гүнд хүртэл буцааж дүүргэх

- Бүх шаардлагатай тээвэрлэлт
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх
- Энэ ТШ-ын бүлэг 100,200,400,600 ба зүйл 701,702,703,704,706,707 ба 708-г хангахтай холбоотой зардлууд

в/ Зүйл: Ердийн материалд ус залах далан байгууламж ба шинэ гольдрол гаргаж ухах

Нэгж: м³

Ердийн материалд голын урсгалыг залах ухалт хийх ажлын хэмжих нэгж нь куб метр байна. Эзэлхүүн нь ухмал хийх талбайн тэнхлэгийн дагуу 10 м-ээс хэтрэхгүй зайд хэмжсэн талбайн дунджийг ухмалын уртад үржүүлсэн үржвэртэй тэнцүү байна. Талбайн хэмжээг ухмалыг эхлэхээс өмнө хэмжсэн газрын төвшин буюу одоо байгаа голын эсвэл усны урсгалын огтлолоос ба зурагт үзүүлсэн буюу ТИ-ийн зааварласнаар тооцон гаргана. Ердийн материалд шинэ гольдрол гаргаж ухах ажлын үнэлгээнд дор дурдсан ажлын зардлыг тооцон оруулна. Үүнд:

- Гольдролыг зохих гүн ба өргөнд хүргэж ухах
- Ухмалын хажуу талууд ба суурийг хэлбэржүүлж тэгшлэх
- Ухмалын материалыг ашиглагдахгүй материалын талбайд зөөвөрлөх
- Энэ ТШ-ын бүлэг 100, 200, 400, 600 ба зүйл 701, 702, 703, 704, 706, 707, 708 ба 709-г хангахтай холбоотой зардлууд

г/ Зүйл: Цементэн зуурмагаар бэхжүүлсэн чулуун бэхэлгээ

Нэгж: м²

Цементэн зуурмагаар бэхжүүлсэн чулуун бэхэлгээг хэмжих нэгж нь квадрат метр байна. Талбайг чулуун өрлөг хийхээр ТИ-ийн зааварласан налууд хэмжсэн талбайгаар тооцоолно. Цементэн зуурмагаар бэхжүүлсэн чулуун бэхэлгээний үнэлгээнд дор дурдсан зардлыг оруулж тооцно. Үүнд:

- Ухмал хийх
- Ухмалын материалыг хаягдал материалын талбайд зөөвөрлөх
- Нэг шугам ба төвшинд тэгшлэх
- Ухмалын хажуу талууд ба суурийг нягтруулах
- Чулуун бэхэлгээнд ашиглах материалыг олборлох ба өрлөг хийх
- Бүх шаардлагатай тээвэрлэлт
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх
- Энэ ТШ-ын бүлэг 100,200,400,600 ба зүйл 701,702,703,704,706,707,708 ба 709-г хангахтай холбоотой зардал

д/ Зүйл: Хатуу материалд хиймэл байгууламжийн нүхийг ухах

Нэгж: м³

Энэ техникийн шаардлагын зүйл 1107 б-д хамаарах хатуу материалын ухмалын ажлын хэмжих нэгж нь куб метр байна. Хатуу материалын ухмалын эзэлхүүн нь ухмалын дагуу ТИ-тэй зөвшилцсөн зайд хэмжсэн дундаж хөндлөн огтлолын талбайг хатуу материал гаргаж авах ухмалын уртад үржүүлсэн үржвэртэй тэнцүү байна. Хөндлөн огтлолын талбайг ухмал хийхээс өмнө хатуу материалын оройд хэмжсэн түвшин ба хатуу материалыг ухсаны дараах түвшингөөс тооцоолно.

Эзлэхүүнээрээ 0.35 м³-ээс том хэмжээтэй чулуу бүхий ухмалаас гарах хатуу материалын эзэлхүүнийг түүнийг зөөх тээврийн хэрэгслийн сул эзэлхүүний хэдэн %-иар бодож төлбөр

хийхийг зүйл 1117 в-д заасны дагуу ТИ тодорхойлно. Байгууламжийн хатуу материалын ухмалын үнэлгээнд дараах ажлуудын зардал багтана. Үүнд:

- ТИ-ийн зааварчилсан буюу зурагт үзүүлсэн гүн хүртэл ухах,
- Нүхний ёроолын бетон цутгах гадаргууг хэлбэржүүлж, тэгшлэх,
- Нүхнийг сонгон авсан материалаар буцааж дүүргэх,
- Ашиглахад тохиромжгүй буюу илүү гарсан материалыг хаягдал материалын талбай руу зөөх,
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх,
- Энэ техникийн шаардлагын бүлэг 100, 200, 400, 600 ба зүйл 701, 702, 703, 704, 706, 707 ба 708- г хангахтай холбоотой зардлууд.

е/ Зүйл : Шүүрүүлэх материал

Нэгж : м³

Шүүрүүлэх үеийн материалыг хэмжих нэгж нь куб метр байна. Материалын эзэлхүүнийг шүүрүүлэх материалаар буцааж дүүргэхээр зааварласан талбайг уг материалыг тавих дундаж гүний хэмжээгээр үржүүлсэн үржвэрээр тооцоолж гаргана. Шүүрүүлэх материалын үнэлгээнд дор дурдсан ажлуудын зардлыг тооцоолж оруулна.

- Материалыг олборлож, бэлтгэх
- Хоолойг байрлуулж, шүүрүүлэх материалыг дэвсэх
- Тодорхой гүнд буцаан дүүргэлт хийх
- Бүх шаардлагатай тээвэрлэлт
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх
- Энэ техникийн шаардлагын зүйл бүлэг 100, 200, 400, 600 ба 701, 702, 704, 706, 707, 708 ба 714- г хангахтай холбоотой зардлууд

ё/ Зүйл : Рисберм

Нэгж : м³

Рисбермийн хэмжих нэгж нь куб метр байна. Хийхээр зааварласан чулуун асгаасын эзэлхүүнийг зурагт үзүүлсэн буюу ТИ-ийн зааварласан хэмжээгээр тооцоолно. Рисбермийн үнэлгээнд дор дурдсан ажлуудын зардлыг оруулан тооцно. Үүнд:

- Ухмал
- Хуурай чулуун өрлөгтэй хананы ухмал
- ухмалын материалыг тогтоосон хаягдал материал зайлуулах талбайд зөөвөрлөх
- Нэг шугам, төвшинд тэгшлэх
- Ухмалын хажуу талууд ба суурийг нягтруулах
- Чулуун асгаасын материалыг олборлох, дэвсэх, чулуун асгаасыг хийх
- Бүх шаардлагатай тээвэрлэлтүүд
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх
- Энэ техникийн шаардлагын зүйл бүлэг 100, 200, 400, 600 ба 701, 704, 706, 708, 709 ба 712-г хангахтай холбоотой зардлууд

ж/ Зүйл : Шуудууны чулуун доторлогоо буюу цементэн зуурмагтай чулуун бэхэлгээ

Нэгж : м²

Шуудууны чулуун доторлогооны хэмжих нэгж нь квадрат метр байна. Талбайг зурагт үзүүлсэн буюу инженерийн зааварласан хэмжээнээс тооцоолно. Шуудууны чулуун доторлогооны үнэлгээнд дор дурдсан ажлын зардал орно. Үүнд:

- Ажлыг дуусгахад шаардлагатай бүх ажиллах хүч, материал, багаж, тоног төхөөрөмж ба жижиг зардлуудын бүрэн төлбөр
- Чулууг бэлтгэх
- Хольцыг тунлах, холих
- Чулууг өрөх ба бэхжүүлэх
- Бүх шаардлагатай тээвэрлэлт
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх

Энэ техникийн шаардлагын бүлэг 100, 200, 400, 600, 1000 ба зүйл 703, 704, 706, 708 ба 711-ийн шаардлагыг хангах зардлууд.

БҮЛЭГ 800. ХООЛОЙ БА УС ӨНГӨРҮҮЛЭХ БУСАД БАЙГУУЛАМЖ

БҮЛЭГ 800. ХООЛОЙ БА УС ӨНГӨРҮҮЛЭХ БУСАД БАЙГУУЛАМЖ....64
801 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ....66
802 АЖЛЫН ДЭС ДАРААЛАЛ....66
807 НҮХИЙГ БУЦААН ДҮҮРГЭХ БА БАЙГУУАМЖИЙГ БУЛАХ....68
808 УС ЗАЙЛУУЛАХ БАЙГУУЛАМЖИЙН БУСАД АЖИЛ....68
809 ХАМГААЛАЛТЫН АЖЛУУДЫГ ГҮЙЦЭТГЭХ....68
810 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР....68

801 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Энэ бүлэг төмөрбетон хоолойн ажлын дараалал, хоолойны хайрган суурь хийх, арматурын ажил, бетон суурь, орох, гарах, амсрын хийцүүдийг цутгах, хоолойн хэсэглэлийг угсрах, дөрвөлжин хоолойг газар дээр нь цутгах, ус зайлуулах байгууламжийн бусад хийцүүдийн ажлыг хамруулав.

Хажуугийн ба уулын шуудууны барилгын ажилд тавигдах шаардлагыг энэхүү ТШ-ын 500-р бүлэгт оруулсан болно.

Ус зайлуулах хиймэл байгууламжийн нүхийг ухах, буцаан дүүргэх, эргүүлж булах, шүүрүүлэх үе, чулуун бэхэлгээ, чулуун асгаас хийх ажлуудад тавигдах шаардлагыг энэхүү ТШ-ын 700-р бүлэгт тусгасан болно.

802 АЖЛЫН ДЭС ДАРААЛАЛ

Ажлын зурагт хоолой бүрийн байршил, хэмжээний талаар заасан байдаг. Хоолойн налуу, орох гарах амсар, толгойны өндрийн түвшингийн ажлын зургийг Гүйцэтгэгч гаргаж, ТИ-т /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/ ирүүлж баталгаажуулна.

Бүх хоолой ба ус зайлуулах байгууламжийн барилгын ажлыг сайтар төлөвлөсөн байна. Гүйцэтгэгч нь, ТИ /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/ өөрөөр заагаагүй бол эдгээр байгууламжийн дээр буюу хоёр талд далан барихаас өмнө бүх хоолой ба ус зайлуулах байгууламжийн ажлыг дуусгахаар ажлынхаа хөтөлбөрт тусгасан байна.

Хэрэв Гүйцэтгэгч, далан дугуй хоолой ба ус залах байгууламжийг далангийн ажил эхлэхээс өмнө барьж дуусгах шаардлагагүй гэж үзвэл ажлын ердийн дарааллыг өөрчлөх хүсэлтийг бичгээр ТИ-т /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/ гаргана.

ТИ нөхцөл байдлыг судалж үзсэний үндсэн дээр зам барилгын ажлын хурдац ба явцад ноцтой нөлөөлж, хугацааны саатал гарахааргүй бол энэхүү хүсэлтийг зарим цэг дээр зөвшөөрч болно.

б/ Хоолойн дугуй хэсэглэлийг угсрах

Батлагдсан ажлын аргачлалд дурдсан талаас (ус орох ба гарах аль нэг тал) дугуй хэсэглэлүүдийг зөвшөөрөгдсөн өргөх машин, төхөөрөмжийн тусламжтайгаар байрлуулан угсралтыг хийнэ. Хоолойны шулуун байдлыг алдагдуулахгүйн тулд угсарсан цагирагууд байвал зохих байрлалаасаа аль нэг тийш өнхрөхөөс сэргийлж, зөвшөөрсөн арга, хэрэгслээр 2 талд нь сайтар тулж өгнө. Хэрэв дугуй хэсэглэлүүдийн нийлэх хэсэг нь хоорондоо углуургадах хоноггүй, тэгш бол 2 хэсэглэлийн хоорондох зурагт үзүүлсэн зайг баримтлахын тулд түүнд тохирсон шаблоныг ашиглана. 3 ш шаблоныг хэсэглэлийн дээд цэг ба 2 хажууд зэрэг байрлуулах замаар заадасны жигд байдлыг хангана. 2 ба түүнээс дээш нүхтэй хоолой бол зэрэгцээ тавигдах хоолойнуудын хоорондын зайг зурагт тусгасаны дагуу байлгах арга хэмжээг авна.

в/ Заадас бөглөх, толгой буюу босоо хана, далавч, тулц бетон цутгах

Дугуй хоолойн заадсыг бөглөх, шавах, гадна бүс бетон цутгах ажлуудыг ажлын зурагт үзүүлсэний дагуу гүйцэтгэнэ. Дараа нь толгой, далавч, эсвэл босоо ханыг цутгах ба үргэлжлүүлээд 2 хажуугийн тулц бетоныг ажлын зурагт үзүүлсэнээр цутгана. Зурагт өөрөөр заагаагүй бол эдгээр ажлуудыг энэхүү ТШ-ын 1000-р бүлэгт заасан шаардлагад нийцүүлэн гүйцэтгэнэ.

г/ Хоолойн дөрвөлжин хэсэглэлийг угсрах

Энд хэсэглэлийг байрлуулж угсрах хүртлэх шаардлага зүйл 805 а)-д дурдсантай ижил байна. Төмөрбетон хайрцган хэсэглэлийг ажлын зурагт үзүүлсэн нарийвчлалын дагуу суурь засаж холбоно. Хэсэглэлүүдийг зөвшөөрөгдсөн өргөх машин, төхөөрөмжийн тусламжтайгаар байрлуулан угсралтыг хийнэ. Зэргэлдээ байрлах хоолойнуудын их биеийн хоорондох зайг ажлын зурагт үзүүлсний дагуу байхаар угсралтыг гүйцэтгэнэ. Хоолойн дөрвөлжин хэсэглэлүүдийн нийлэх хэсэг нь хоорондоо углуургадах хоноггүй, тэгш бол 2 хэсэглэлийн хоорондох зурагт үзүүлсэн зайг баримтлахын тулд түүнд тохирсон шаблоныг ашиглана. 3 ш

шаблоныг хэсэглэлийн дээд цэг ба 2 хажууд зэрэг байрлуулах замаар заадасны жигд байдлыг хангана. 2 ба түүнээс дээш нүхтэй хоолой бол зэрэгцээ тавигдах хоолойнуудын хоорондын зайг зурагт тусгасаны дагуу байлгах арга хэмжээг авна.

д/ Холбоос хийх, заадас бөглөх, толгой буюу босоо хана, далавч цутгах

Хоолойны дөрвөлжин хэсэглэлүүдийг хооронд нь холбосны дараа ажлын зурагт тусгасан маркийн бетоноор хоолойн их бие, холбоосны доогуур, хоолойн хоёр талаар дээш нь чиглэсэн байдлаар, зохих өндөр хүртэл битүү чигжиж, цутгана.

е/ Хоолойны углуургатай хэсэглэлүүдийг угсрах, холбох

Хэрэв хоолойн дугуй ба дөрвөлжин хэсэглэлүүд нь хоорондоо углуургаар нийлэх хийцтэй бол углуургын дотуур орох төгсгөлийг урсгалын дагуу харуулж байрлуулан угсарна.

Тэдгээрийн холбоосыг дараах байдлаар гүйцэтгэнэ. Үүнд:

1. Хөшүүн холбоос

   Хөшүүн холбоосоор холбосон, үл салах хоногтой бетон хоолойг суулгахдаа, Гүйцэтгэгч нь хоолойны углуургыг хоногт нь суулгахын өмнө углуурга ба хоногийг шавар, тос болон бусад хорт бодисоос цэвэрлэнэ. Хоолойн хамгийн дээд хэсэг дээр холбоос үүсгэхэд тохиромжтой уртаар тайрсан давирхайтай олсон жийргийг углуургыг тойруулан ороож, дараа нь углуургыг хоногт бүрэн оруулан суулгах ба холбоосыг жийргээр битүү бөглөнө. Дараа нь 1:2-ийн харьцаатай цемент-элсний зуурмагаар холбоосыг битүү дүүргэж, 45°-ийн өнцгөөр зуурмагаар шавна. Хоёр углуургыг холбоход ашигласан хөшүүн холбоосоор холбосон бугуйвчуудыг үл салах хоногийг холбосонтой ижил байдлаар холбоно.

   Хэрвээ S хэлбэрийн хоногоор холбогдсон хоолойнуудыг зуурмагаар холбохоор зурганд заагдсан бол Гүйцэтгэгч нь тэдгээрийг суулгах үедээ гүйцэтгэнэ. 1:2-ийн харьцаатай цемент-элсний зуурмагийг хоногийн доод талын хагас тойрог дээр, углуургын дээд хагас тойрог дээр шавж, хоолойг хоногт сайн суулгана. Холбоосын эргэн тойрон 75 мм-ийн өргөн, 25 мм-ийн зузаантай нэг ижил зуурмагаар шавна. Бүх хоолойг холбохын өмнө хоолойн холбогдох хэсгийг ус чийглэж, 1:2-ийн цемент-элсний зуурмагаар холбоосыг шавна. Бүх холбоосыг ТИ-ийн баталсан хучлагаар хучиж, салхи, нар болон хүйтнээс хамгаалах ба дор хаяж 3 хоногийн туршид тасралтгүй чийгтэй байлгана. Холбосны дараа хоолойнуудыг дор хаяж 48 цагийн туршид хөдөлгөхгүй байх ёстой.

2. Уян холбоос

   Үл салах хоногтой бетонон хоолойнуудын уян холбоосыг хоног суулгасан резинэн жийрэг болон хоолойн углуурга дээр байрлуулсан дугуй жийргийн тусламжтайгаар гүйцэтгэнэ. Уян холбоосны энэ төрлийг ТИ баталгаажуулах ёстой.

   Гүйцэтгэгч нь суургасан жийргүүдийг үйлдвэрлэчийн зөвлөмжийг нарийн баримтлан тослох шаардлагатай. Дугуй жийргүүдийг тослохгүй. Өөр өөр үйлдвэрлэгчийн үйлдвэрлэсэн уян холбоосын эд ангиудыг хамт хэрэглэж болохгүй.

   Суулгах хоолойн углуургыг өмнөх хоолойны хоногт оруулж, хоёр хоолойг нэг шугаманд байрлуулна. Суулгаж буй хоолойны төгсгөл дуур тогтмол даралт ирж байх ёстой. Шаардлагатай тохиолдолд өмнөх хоолойны бүслүүрийг тойруулж бэхэлсэн өргөгч хэрэгслийг ашиглан дараагийн хоолойг татан оруулна. Углуургыг хоногт нь сайн шахаж оруулан суулгах ба дараа нь холбоосын уян налархай байдлыг хангахын тулд үйлдвэрлэгчийн зөвлөсөн зай хэмжээгээр буцаан суллана.

   Холбоосыг хийсний дараа Гүйцэтгэгч дугуй жийргүүдийг зөв байрласан эсэхийг мэдрэгч багажаар туршина. Хэрвээ дугуй жийргүүд нь хоолойн тойргийн дагуух шугамаас нэлээд их зайнд холдсон байвал холбоосыг задалж, шинэ дугуй жийргээр дахин хийнэ.

   Гөлгөр хоолойнуудыг уян холбоосыг агуулсан бугуйвчаар холбох үед холбоос нь үл салах хоногтой хоолойныхтой адил байдлаар хийгдэнэ. Эхний хоолой ба бугуйвч

хоёрын хоорондох холбоосыг хоёрдох хоолойг бугуйвчинд суулгахын өмнө хийж дуусгана.

Гүйцэтгэгч хоолойн хоног буюу бугуйвч бүрийн хоорондох зай болон жийргийн гадна талыг чулуу орохоос сэргийлж шавар, олс болон ТИ-ийн зөвшөөрсөн бусад тохиромжтой материалаар дүүргэнэ.

ё/ Толгой буюу босоо хананы эгц байдал

Дагуугийн налуу ихтэй хоолойны толгой буюу босоо ханыг цутгахдаа тэдгээрийн нүүрэн тал нь эгц босоо байхаар тооцож хэв хашмалыг угсрах ба бетоныг цутгана. Ингэхдээ хоолойн ус орох талын амсрын дээд талд, ус гарах талын амсрын доод талд хэвний гадаргуугаас дотогш орших сул зайг хэрхэн тэгшлэх саналаа ТИ-т танилцуулж, баталгаажуулна.

807 НҮХИЙГ БУЦААН ДҮҮРГЭХ БА БАЙГУУЛАМЖИЙГ БУЛАХ

Хиймэл байгууламжийн эргэн тойрны сул нүхийг буцааж дүүргэх ба байгууламжийг булах ажлыг энэхүү ТШ-ын зүйл 707-д дурдсан шаардлагын дагуу гүйцэтгэнэ.

808 УС ЗАЙЛУУЛАХ БАЙГУУЛАМЖИЙН БУСАД АЖИЛ

Ус зайлуулах байгууламжийн жижиг хийцэд хоолойн орох ба гарах амсрын бүтээцүүд, ус цуглуулах худаг, урсгал сааруулагч, ус хаялгын байгууламж болон тэдгээртэй ижил төстэй байгууламжууд орно. Нэг маягийн зургуудад үзүүлсэн боловч гэрээт ажлын явцад ТИ ажлын нарийвчлалыг Гүйцэтгэгчид үе үе гаргаж өгч байна.

Зурагт өөрөөр заагаагүй бол ус зайлуулах байгууламжийн бусад ажилуудад ашиглах бетоны маркийг ТИ тогтоох ба барилгын ажлыг энэхүү ТШ-ын 1000-р бүлгийн дагуу гүйцэтгэнэ.

809 ХАМГААЛАЛТЫН АЖЛУУДЫГ ГҮЙЦЭТГЭХ

Зурагт үзүүлсэн буюу ТИ-ийн зааварчилсан тохиолдолд Гүйцэтгэгч нь хамгаалалтын байгууламжуудыг барина. Ус зайлуулах суваг, ус орох , гарах амсрын урсгал засах, хажуугийн ба уулын шуудуу, голын гольдролыг өөрчлөх гэх мэт голчлон чулуун бэхэлгээ ба чулуун асгаас хийгдсэн хамгаалалтын ажлуудыг энэхүү ТШ-ын 700-р бүлгийн дагуу хийнэ.

ТИ-ээс өөрөөр заагаагүй бол Гүйцэтгэгч нь чулуун бэхэлгээ ба бусад ажлыг хийхдээ голын ёроол дахь бул чулуунуудыг зайлуулах юм уу ашиглахгүй.

810 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

а/ Зүйл : Зохист ширхэглэлийн бүрэлдэхүүнтэй материалаар хайрган суурь хийх

Нэгж : м³

Ус өнгөрүүлэх хоолойн хайрган суурийг хэмжих нэгж нь куб метр байна. Хоолойн суурийн эзлэхүүнийг ажлын зурагт үзүүлсэнээр, эсвэл бэлэн болсон суурийн хэмжсэн өргөн, зузаан ба уртын үржвэрээр тодорхойлно.

Хайрган суурийн ажлын үнэлгээнд дор дурдсан ажлын зардлыг оруулсан гэж тооцно. Үүнд :

- Зохих гүнд хүртэл хийсэн ухмал
- Суурийн нүхийг зохих шугам ба түвшинд тэгшлэх
- Нүхний суурь нягтруулах
- Ухмалаас гарсан илүүдэл болон шаардлага хангахгүй материалыг зайлуулж ашиглагдахгүй материалын талбайд зөөж овоолох
- Тохиромжгүй материалыг солих • Бүх шаардлагатай тээвэрлэлт
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх
- Энэхүү ТШ-ын бүлэг 100, 200, 400, 500, 600 ба зүйл 801, 802, 804, 808-д нийцэх зардлууд

б/ Зүйл : Хоолойны бетон суурь цутгах

Нэгж : м³

Ус өнгөрүүлэх хоолойн бетон суурийг хэмжих нэгж нь куб метр байна

Хоолойн бетон суурийн эзлэхүүнийг ажлын зурагт үзүүлсэнээр, эсвэл бэлэн болсон суурийн хэмжсэн өргөн, зузаан ба уртын үржвэрээр тодорхойлно. Бетон суурийн ажлын үнэлгээнд дор дурдсан ажлын зардлыг оруулсан гэж тооцно. Үүнд:

- Хэв хашмалын бүх ажил
- Арматурын бүх ажил
- Бетон цутгалт, арчлалт
- Бүх шаардлагатай тээвэрлэлт
- Энэхүү ТШ-ын бүлэг 100, 200, 400, 500, 600, 1000 ба зүйл 801, 802, 804, 808-д нийцэх зардлууд

в/ Зүйл : Төмөрбетон хоолойн дугуй ба дөрвөлжин хэсэглэлүүдийг угсарч байрлуулах, холбох,

Нэгж : м

Төмөрбетон хоолойн дугуй ба дөрвөлжин хэсэглэлүүдийг угсарч, холбох ажлыг урт метрээр хэмжинэ. Хоолойн уртыг зураг төсөлд үзүүлсэн буюу ТИ-ийн зааварчилсан хэмжээгээр, эсвэл тэнхлэгийн шугамын дагуу хэмжсэн уртаар тодорхойлно. Төмөрбетон хоолойн дугуй ба дөрвөлжин хоолойн ажлын үнэлгээнд дор дурдсан ажлын зардлыг оруулсан гэж тооцно. Үүнд :

- Хоолойн хэсэглэлүүдийг үйлдвэрлэх, турших, хангах,
- Тэдгээрийг угсрах, холбох
- Заадас бөглөх, тулц бетон хийх
- Толгой буюу босоо хана, далавч цутгах
- Хийцүүдийг арчлах
- Бүх шаардлагатай тээвэрлэлт
- Энэхүү ТШ-ын бүлэг 100, 200, 400, 500, 600, 1000 ба зүйл 801, 802, 803, 805 ба 808-д дурдсаныг хангахтай холбоотой зардлууд.

г/ Зүйл : Төмөрбетон дөрвөлжин хоолойн цутгалт

Нэгж : м³

Төмөрбетон дөрвөлжин хоолойг газар дээр нь цутгах ажлыг кув.метрээр хэмжинэ. Хоолойн их биений эзлэхүүнийг зураг төсөлд үзүүлсэн буюу ТИ-ийн зааварчилсан хэмжээгээр, эсвэл бэлэн болсон хийцийн хэмжсэн өргөн, өндөр ба уртын үржвэрээс нүхний эзлэхүүнийг хасч тодорхойлно. Төмөрбетон дөрвөлжин хоолойн цутгалтын ажлын үнэлгээнд дор дурдсан ажлын зардлыг оруулсан гэж тооцно. Үүнд:

- Хэв хашмалын бүх ажил
- Арматурын бүх ажил
- Бетон цутгалт
- Бүх шаардлагатай тээвэрлэлт
- Хийцүүдийг арчлах
- Бүх шаардлагатай тээвэрлэлт
- Энэхүү ТШ-ын бүлэг 100, 200, 400, 500, 600, 1000 ба зүйл 801, 802, 806 ба 808-д дурдсаныг хангахтай холбоотой зардлууд.

д/ Зүйл : Толгой буюу босоо хана, далавч ба тулцад ашиглах бетон

Нэгж : м³

Хоолойны толгой буюу босоо хана, далавч ба тулцад ашиглах бетон бетоныг хэмжих нэгж нь куб метр байна. Бетоны эзлэхүүнийг зураг төсөлд үзүүлсэн буюу ТИ-ийн зааварчилсан хэмжээгээр авах, эсвэл тэдгээрийн хөндлөн огтлолын талбайг уртад нь үржүүлсэн үржвэрээр тодорхойлно. Хоолойны эзэлхүүн хасагдана. Дээрх ажилд ашиглах бетоны үнэлгээнд дараах зардлууд багтсан гэж үзнэ. Үүнд:

- Бетоныг үйлдвэрлэх, тээвэрлэж авчрах, дэвсэх
- Арматур
- Хэв хашлага ба тулгуур
- Гадаргууг ердийн байдлаар засах
- Энэхүү ТШ-ын бүлэг 100, 200, 400, 500, 600, 1000 ба зүйл 801, 802, 805, 806, 808-д нийцэх зардлууд

е/ Зүйл : Ус зайлуулах байгууламжийн бусад ажлуудад ашиглах бетон

Нэгж : м³

Ус зайлуулах байгууламжийн бусад ажлуудад ашиглах бетоны хэмжих нэгж нь куб метр байна. Бетоны эзлэхүүнийг зураг төсөлд үзүүлсэн буюу ТИ-ийн зааварчилсан хэмжээгээр тооцно. Уг ажлын үнэлгээнд дор дурдсан зардлууд багтсан гэж үзнэ. Үүнд:

- Хэв хашлага ба тулгуур
- Гадаргууг ердийн байдлаар засах
- Энэхүү ТШ-ын бүлэг 100, 200, 400, 500, 600, 1000 ба зүйл 801, 802, 808-д нийцэх зардлууд

БҮЛЭГ 1000. БЕТОНЫ АЖИЛ

БҮЛЭГ 1000. БЕТОНЫ АЖИЛ 71
1001 БҮЛГИЙН АГУУЛГА 73
1002 ТОДОРХОЙЛОЛТ 73
1003 МАТЕРИАЛ 73
1004 БЕТОН ХОЛЬЦНЫ ОРЦЫН НОРМЫГ ТОГТООХ 79
1005 ТАЛБАЙН ТУРШИЛТ 81
1006 БЕТОНЫ ЧАНАРЫН ХЯНАЛТ 82
1007 БЕТОНЫГ ХОЛИХ 84
1008 БЕТОН ХОЛЬЦЫГ ТЭЭВЭРЛЭХ 85
1009 БЕТОН ХОЛЬЦЫГ ЦУТГАХ 85
1010 БЕТОНЫГ ОРЧНЫ НӨЛӨӨЛЛӨӨС ХАМГААЛАХ 88
1011 БЕТОНЫГ НЯГТРУУЛАХ 89
1012 БЕТОНЫГ АРЧЛАХ 91
1013 Ажлын залгаас 94
1014 ХЭВ ГАЖИЛТЫН ЗААДАС 95
1015 УС ТОГТООГЧ 95
1016 ХЭВЛЭМЭЛ БУС ГАДАРГУУН ӨНГӨЛГӨӨ 96
1017 ХЭВЛЭМЭЛ ГАДАРГУУН ӨНГӨЛГӨӨ 97
1018 ТУЛАХ ТҮР БАЙГУУЛАМЖ БА ХЭВ ХАШМАЛ 98
1019 ӨТГӨН БА ШИНГЭН ЗУУРМАГ (ЦЕМЕНТИЙН УУСМАЛ БА ЗУУРМАГ) 103
1020 БЕТОН ЦУТГАЛТЫН АЖЛЫН БҮРТГЭЛ 104
1021 СОГОГТОЙ БЕТОНЫГ ЗАСАХ 104
1022 АРМАТУР 105
1023 ӨӨР ХЭМЖЭЭНИЙ АРМАТУРААР ОРЛУУЛАХ 107
1024 УГСАРМАЛ ТӨМӨР БЕТОН 108
1025 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР 109

1001 БҮЛГИЙН АГУУЛГА

Энэ бүлэгт бетоны ажилд шаардагдах материал, орцын норм, холилт, тээвэрлэлт, дэвсэлт, нягтруулалт болон арчлалтын тухай заасан болно. Мөн бетоны хэв хашмал, арматурчлал болон угсармал хийцийн тухай заалтууд орсон.

1002 ТОДОРХОЙЛОЛТ

Цементбетон гэж ширхэглэлийн зохистой найрлага бүхий чулуун материал, элс, ус ба цементийг батлагдсан орцын дагуу, зориулалтын төхөөрөмжид хольж, дэвсэж нягтруулсан зуурмагийг хэлнэ.

Хийцийн бетон гэдэг нь аль ч ангиллын, урьдчилан хүчитгэсэн болон хүчитгээгүй даацын бетоныг хэлнэ.

Хийцийн бус бетон гэдэг нь энэхүү техникийн шаардлагад нийцэх материалаас бүтсэн, зөвхөн нүх, зай завсарыг бөглөх, ул бетон болон бусад ачаалал ирдэггүй эд ангиудад хэрэглэх даацын бус бетоныг хэлнэ.

Хэвлэмэл гадаргуу гэдэг нь цутгамал бетоны хэвтэй харьцсан гадаргууг хэлнэ.

Хэвлэмэл бус гадаргуу гэдэг нь хэвтээ буюу бараг хэвтээ байрлалтай, тараах тэгшлэх аргаар үүссэн гадаргууг хэлнэ. Иймд гадаргууд өнгөлгөө хийх шаардлагатай.

Цутгалт гэдэг нь аливаа хэв хашмал, тэвш гэх мэт эзэлхүүнд бетоныг шаардлагатай хэмжээнд хүртэл дүүргэхийг хэлнэ.

Тулах түр байгууламж гэдэг нь хэв хашмал болон цутгасан бетоныг бэхжиж дуустал нь тулах даацын элементүүдээс бүтсэн байгууламж юм.

Хэв хашмал гэдэг нь цутгасан бетоныг бэхэжтэл нь шаардлагатай хэлбэрт барих түр буюу байнгын бүтэц юм.

Тогтворжилт гэдэг нь бетон хольцны урсах эсэргүүцлийг буюу өтгөрөлтийг хэлэх бөгөөд ихэнхдээ конусын суултын аргаар тодорхойлогддог.

Тогтворжилтыг хэмжих өөр аргуудад нягтралын хүчин зүйл ба тогтворжилт хэмжигч ордог.

1003 МАТЕРИАЛ

а/ Ерөнхий

Гүйцэтгэгч бетонд ашиглахаар төлөвлөж байгаа материалын тухай бүрэн мэдээллийг ТИ-т танилцуулна. ТИ бүх материалыг зөвшөөртөл бетон дэвсэж болохгүй. Нэгэнт ТИ-ийн зөвшөөрсөн материалыг солих буюу өөр материалаар орлуулж болохгүй.

б/ Цемент

Цемент нь AASHTO M85, Төрөл II стандартын портланд цементийн шаардлагыг хангасан байна.

Цемент нь хялбар урсдаг, бөөгнөрөлгүй байх ба үйлдвэрлэгчээс хагарч урагдаагүй уутанд савалсан буюу задгай байдлаар нийлүүлэгдэх ёстой. Ууттай цементийг тээврийн хэрэгслээр тээвэрлэхдээ цаг агаарын нөлөөнөөс сайтар хамгаалж тээвэрлэнэ.

Задгай цементийг тусгай зориулалтаар тоноглогдсон тээврийн хэрэгсэл эсвэл контейнерт хийж тээвэрлэнэ.

Ууттай цементийг цаг агаарын нөлөөнөөс хамгаалагдсан хуурай, байнгын агааржуулалттай байр саванд хадгална. Шал нь чийг орохоос хамгаалагдсан ба орчин тойрны газрын түвшнээс өндөр байна.

Ууттай цементийг авчрах бүрд нэг газарт хооронд нь нийлүүлж хурааж тавина. Ууттай цементийг агаарын солилцоо явагдах боломжийг нь багасгах зорилгоор нийлүүлж хураах ба харин гадна хананд ойр хурааж болохгүй. Хэрвээ тавиур дээр хурааж байгаа бол ууттай цементийг хураах зөөх үед уутнуудыг урж гэмтээхээргүйгээр тавиурыг барьсан байна.

Ууттай цементийг 3 метрээс өндөргүйгээр, өөр өөр маркийн цементийг тэмдэглэж тус тусад нь хураана.Урагдсан ууттай цементийг ажилд хэрэглэхгүй.Ууттай цементийг авчирсан дарааллаар нь хэрэглэнэ.

Задгай цементийг цаг агаарын нөлөөнөөс хамгаалагдсан силост хадгалах бөгөөд цементийн төрлийг зааж тэмдэглэсэн байна. Өөр өөр төрлийн цементийг өөр өөр силост хадгална.

Гүйцэтгэгч барилгын ажилд цемент дутагдсанаас шалтгаалан зогсохоос сэргийлэн тээвэрлэлт, цаг агаарын нөхцөл, баяр амралтын өдрүүд зэрэг хүчин зүйлүүдийг тооцон талбай дээр хүрэлцэхүйц хэмжээгээр хадгалсан байна.

Гүйцэтгэгч хатуурсан, бөөгнөрсөн эсвэл энэ техникийн шаардлагыг хангаагүй цементийг талбайгаас зайлуулна. Нэг бүтээцэд ашиглах цементийг нэг газраас авчирсан байна.

Үйлдвэрлэгч буюу Гүйцэтгэгч ажилд хэрэглэх бүх цементийг ТИ-ийн зөвшөөрсөн лабораторид шинжилсэн байна. Шинжилгээг техникийн шаардлагын бүлэг 400-д заасны дагуу хийнэ. Гүйцэтгэгч шинжилгээ хийсэн гэрчилгээг 2 хувь үйлдэж ТИ-т ирүүлнэ. ТИ шинжилгээний дүнг батлахаас нааш Гүйцэтгэгч талбайд цемент авчирч болохгүй.

Үйлдвэрлэгч буюу Гүйцэтгэгч нь үйлдвэр тус бүрээс үйлдвэрлэгдэж гараад нэгээс олон хоногүй, шууд талбайд ирсэн цементний дээжид шинжилгээ хийнэ. Үүний адил, дээжийг ТИ-ийн зөвшөөрсний дагуу үйлдвэр тус бүрээс талбайд ирсэн цементний 400 т бүрээс авна.

Гүйцэтгэгч ажилд хэрэглэхээр талбайд хүргэгдсэн цементийн үйлдвэрлэгч, ирсэн өдөр, шинжилгээ болон юунд хэрэглэсэн тухай мэдээллийг байнга бүртгэж ТИ-т 2% ирүүлнэ.

Талбайд 42 хоногоос удаан хадгалсан цементийг ТИ-ийн зааврааар зөвшөөрөгдсөн лабораторид дахин шинжилгээнд оруулна.

Энэхүү техникийн шаардлагад нийцээгүй цементийг ажилд хэрэглэж болохгүй ба иймцементийг Гүйцэтгэгч талбайгаас зайлуулна.

в/ Чулуун материалд тавигдах ерөнхий шаардлага

Материалын эх үүсвэрийг ТИ-ээр батлуулсан байна.

ТИ-ийн ажилд хэрэглэж болохгүй гэж үзсэн чулуун материалыг Гүйцэтгэгч талбайгаас нэн даруй зайлуулна.

Чулуун материалыг талбайд цэвэр бөгөөд тохиромжтой машинаар тээвэрлэж авчирна. Өөр хэмжээ буюу ширхэглэлтэй материалыг нэг машинаар авчирч болохгүй.

Чулуун материалыг ТИ-ийн зөвшөөрсөн эх үүсвэрээс авсан усаар угааж цэвэрлэнэ. Усны хангалт, хадгалалтыг Гүйцэтгэгч хариуцана. Чулуу угаасан усыг гол ба гадаргуугийн усны бусад эх үүсвэр лүү шууд хийж болохгүй.

Ашигласан шавартай усыг ТИ-ийн зөвшөөрсний дагуу дараах аргаар зайлуулна. Үүнд:

- хээр газар луу шахаж тараах
- нүх ухаж шахах
- бохирын хоолой руу хийх
- тогтонги ус руу шахах
- шүүлтүүрээр шүүх

Чулууг хэмжээ болон ширхэглэл бүрээр ангилан бага зэрэг налуу бетон шалтай тасалгаануудад тус тусад нь хадгална. Тасалгаануудын хоорондох тусгаарлагч хана нь чулуу хоорондоо холилдохгүй байхаар үргэлжилсэн хангалттай хэмжээтэй байна. Овоолсон чулуу ширхэглэлээр ялгарахгүй байх талаар Гүйцэтгэгч арга хэмжээ авна. Чулууг хэвтээ үеэр хураах ба овоолгоны өндөр 1.5м-ээс өндөргүй байна.

Холих үед чийгийн агуулга нь гэнэт өөрчлөгдөхөөс сэргийлэхийн тулд чулуун овоолго нь ус тогтдоггүй, амархан урсдаг байхаар байна. Нойтон чулуун материалыг ТИ сайн хатсан гэж тодорхойлохоос нааш Гүйцэтгэгч ажилд хэрэглэхгүй.

Гүйцэтгэгч чулуун материалын чийгийн агууламжийг тогтмол хэмжиж, холилт бүрд чулуун материал болон усны хэмжээг чулуун материалын чийгийн агууламжийг харгалзан тохируулна. Гүйцэтгэгч чулуун материалыг цаг агаарын нөлөөнөөс хамгаална.

г/ Жижиг ширхэглэлт чулуун материал

Жижиг ширхэглэлт чулуун материалд цэвэр, хатуу ба бөх, байгалийн гаралтай элс, буталсан хайрган элс эсвэл AASHTO M6 стандартад тохирох буталсан чулуун элс орно. Бүх чулуулаг материал нь 9,5 мм шигшүүрээр өнгөрөх ёстой бөгөөд хүснэгт 1003.1-т үзүүлсэн ширхэглэлийн найрлагатай тохирсон байна.

Материалын шаардлагатай ширхэглэлийг гаргаж авахын тулд материалыг нэгээс дээш эх үүсвэрээс хольж авч болно.

Жижиг ширхэглэлт чулуун материал нь төмрийн хольцгүй эсвэл төмрийн исэлд ороогүй байна. Мөн шаврын гялтгануур, нарийн ширхэглэлт чулуу, нүүрс бусад ялтаслаг бодис, зөөлөн эсвэл сийрэг ба органик материалуудыг агуулаагүй байна. Гэвч гүйцэтгэгч харьцуулсан шинжилгээ хийж AASHTO T71 стандартын дагуу хольцны бат бэх 7 хоногийн дараа эдгээр материалуудын үйлчлэлээр 98%-иас доош буурахгүй гэдгийг нотолж болно.

Хүснэгт 1003.1: Портланд цемент бүхий бетоны жижиг ширхэглэлт чулууны ширхэглэлийн хязгаар

Шигшүүрийн хэмжээ	Шигшүүрээр өнгөрсөн жингийн хувь	
	Даац багатай бетон	Даацын бетон
9.5 мм	100	100
4.75 мм	95 – 100	95 - 100
1.18 мм	45 – 80	45 - 80
300 мм	10 – 30	5 – 30
150 мм	2 – 10	0 – 10

Аливаа 2 шигшүүрийн дунд тунаж үлдсэн жижиг ширхэглэлийн чулууны хэмжээ 45 %-иас хэтрэхгүй.

Жижиг ширхэглэлт чулуун материалын бусад шинж чанарыг дурьдвал:

i. Жижиг ширхэглэлийн модуль нь 2,3-аас багагүй эсвэл 3,1-аас ихгүй байна

ii. 0,075 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрөх жижиг ширхэглэлт чулуулаг материалын хэмжээ нь 3%-иас хэтрэхээргүй байна.

iii. Хлорын агууламж жингийн 0.03 % илүүгүй байна.

iv. MNS ASTM C 88:2004 / AASHTO T104-99 (2007) стандартын дагуу содын сульфатыг ашиглан туршилтыг 5 удаа хийсний дараа жингийн алдагдал 10%-иас бага байна.

v. ASTM C 289-07 дагуу цахиурын шүлтийн урвалаар шалгахад чулуун материал нь урвалд орохгүй байх ёстой.

д/ Том ширхэглэлт чулуун материал

Том ширхэглэлт чулуун материал нь AASHTO M 80-08 стандартыг хангасан буталсан чулуу, буталсан хайрга буюу тэдгээрийн холимог байна. Материал нь төмрийн шүлт, төмрийн гялтгануур, нүүрс, ялтаслаг бодис, зөөлөн буюу сийрэг ба органик материалуудыг бетоны шинж чанарт нөлөөлөхүйц хэмжээгээр агуулаагүй байна. Том ширхэглэлт чулуун материал нь бөөрөнхий эсвэл хурц өнцөг бүхий хэлбэртэй, хэврэгшлийн индекс нь 30%-аас хэтрэхгүй байна.

Бетонд хэрэглэх чулуун материалын хамгийн том хэмжээ хийцийн бетонд 20мм, хийцийн бус бетонд 40мм байна.

Том ширхэглэлт чулуун материалын ширхэглэлийн хязгаар хүснэгт 1003.2-т үзүүлсэнтэй ижил буюу ойролцоо байна.

Хүснэгт 1003.2: Бетоны чулуулаг материалын ширхэглэлийн хязгаар

Шигшүүрийн	Шигшүүрээр өнгөрөх жингийн хувь		
	Чулууны хэмжээ		
	10 мм	20 мм	40 мм
50 мм	-	-	100
37.5 мм	-	-	95 -100
25.0 мм	-	100	65 - 85
19.0 мм	-	90 - 100	35 - 70
9.5 мм	100	55 - 80	25 - 50
9.5 мм	85-100	20 - 55	10 - 30
4.75 мм	10-30	0 - 10	0 - 5
2.36 мм	0-10	0 - 5	
1.18 мм	0-5		

Аливаа 2 *шигшүүрийн дунд тунаж үлдсэн жижиг ширхэглэлийн чулууны* хэмжээ 45 %-иас хэтрэхгүй.

Жижиг ширхэглэлт чулуун материалын бусад шинж чанарыг дурьдвал:

i. 75 мм шигшүүрээр өнгөрөх шавар, шавранцар болон бусад бохир бодис жингийн 1%-иас хэтрэхгүй,

ii. Буталсан чулууны нийт хайрсны агуулга нь дараах хэмжээнүүдээс хэтрэхгүй байна:

- 40 мм ба түүнээс доош хэмжээтэй , хуурай жингийн 2%
- 20 мм ба түүнээс доош хэмжээтэй, хуурай жингийн 5%

iii. хлорын агууламж жингийн 0.05%-иас хэтрэхгүй,

iv. Натрийн сульфат ашиглан AASHTO T104 туршилтыг 5 удаа хийсний дараа жингийн алдагдал нь 10%-иас хэтрэх ёсгүй,

v. ASTM C 289-07-ын дагуу шинжлэхэд чулуу нь шүлт цахиурын урвалд ордоггүй,

vi. материалыг AASHTO T85-10 дагуу туршихад ус шингээлт 2.5%-иас бага,

vii. BS 812-ын дагуу буталсан чулууны бутралтын индекс (ACV) 30%-аас бага,

viii. Лос-Анжелесийн элэгдлийн үзүүлэлт (MNS ASTM C 535:2003/ AASHTO T 96-02) 35%-иас бага байна.

e/ Чулуун материалын шинжилгээ

i. Зөвшөөрөл авахад шаардлагатай шинжилгээ

Аливаа бетоны ажил эхлэхээс өмнө Гүйцэтгэгч чулууны дээжийг ТИ-т өгнө. Гүйцэтгэгч дээжүүдийг AASHTO T2 стандартын дагуу бэлдэж жижиг ширхэглэлт чулуунаас 50кг-ас доошгүй, том ширхэглэлт чулуунаас 100кг доошгүй байхаар бэлдэж, ТИ-ийн шаардсан бусад дээжүүдийн хамт ТИ-т ирүүлнэ. Дээж бүрт эх үүсвэрийг тодорхой заасан хаяг нааж AASHTO T2 стандартад тодорхойлсон бусад мэдээллийг хавсаргана.

Гүйцэтгэгч материалыг техникийн шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг шалгах шинжилгээг ТИ-ийн зөвшөөрсөн лабораторид гүйцэтгэнэ.

Хэрэв урьд нь зөвшөөрөгдсөн материал шаардлага хангахгүй байгаа нь илэрвэл уг материалыг хэрэглэхийг түр зогсоож Гүйцэтгэгч ба ТИ /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/-ийг байлцуулан дахин шинжилгээ хийнэ. Шинжилгээний дүнг үндэслэн материалыг зөвшөөрөх эсэхийг шийднэ.

ТОНЬЮЧУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХУРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

Хэрэв 3-аас доошгүй дараалан хийсэн шинжилгээний дүн шаардлагад нийцвэл материалыг зөвшөөрнө.

ii. Байнга хийгдэх шинжилгээнүүд

Гүйцэтгэгч барилгын ажлын явцад чулуун материал нь техникийн шаардлага болон төслийн чанарын хяналтын төлөвлөгөөтөй нийцэж байгаа эсэхэд өдөр тутмын шинжилгээ хийж байх ёстой. Өдөр бүр талбайд ирж байгаа чулуунаас эх үүсвэр тус бүрээр дээж авч иж бүрэн шинжилгээ хийнэ. Ингэхдээ чулууны дээж тус бүр нь 250 т-оос багагүй жижиг ширхэглэлт чулуу, 500т-оос багагүй том ширхэглэлт чулууг төлөөлсөн байх ба чулуу нь нэг жигд чанарын үзүүлэлттэй байх ёстой. Хэрэв чулууны шинж чанар өөр өөр байгаа бол шинжилгээний давтамжийг ТИ тодорхойлно.

- Ширхэглэл AASHTO T27-11
- Хэврэгшлийн индекс BS 812
- Уян нарийн хэсгүүд AASHTO T176-08
- Чийгийн агууламж Түргэн тодорхойлогч (MNS 5284:2003) аппарат
- Органик бодисын агууламж AASHTO T21-05

Дээр дурдсан өдөр тутмын шинжилгээнүүдээс гадна гүйцэтгэгч дор дурдсан шинжилгээнүүдийг хийнэ. Үүнд:

- Чийгийн агууламж: бетоны чийгийн агууламжийг техникийн шаардлагад заасны дагуу хянахад шаардагдах давтамжаар.
- Хлорын агууламж: чулуулаг материал дахь хлорын харьцааг техникийн шаардлагын хязгаар дотор барихад шаардлагатай давтамжаар.

Хэрэв хлорын агууламж өөр өөр гарч байвал Гүйцэтгэгч бетоныг бохирдуулдаг хлорын хэмжээг хэтрүүлэхгүйн үүднээс талбайд авчирсан чулууны ачаа бүрийг шинжилж үзэх шаардлагатай байж магадгүй. Ийм зориулалтаар Гүйцэтгэгч хариу нь шууд гардаг Куантаб (Quantab)-ын түргэвчилсэн аргыг хэрэглэж болох юм. Хэрэв энэ аргаар гаргасан дүнгийн талаар маргаан гарвал материалын хлорын агууламжийг BS 89 (Volhard-ын арга)-ын дагуу лабораторид тодорхойлно.

ё/ Бетон хольцонд хэрэглэх ус

Бетон хольц болон бэхжилтэд хэрэглэх ус нь тос, хүчил, шүлт, сахар, давс, органик бодис болон бусад сөрөг нөлөөтэй бодис агуулаагүй байна. Ус нь AASHTO T26 стандартын шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг нь шинжилнэ. Хэрэв ТИ зөвшөөрвөл усны pH үзүүлэлт 6.0 – 8.5 хэлбэлзэнэ.

Дараах шинж чанар бүхий усыг бетон хольцонд хэрэглэж болохгүй. Үүнд:

- давстай буюу давсархаг,
- 500 мг/л-ээс дээш хлорын ион агуулсан,
- 1000 мг/л-ээс дээш сульфатын ион агуулсан,
- 1000 мг/л-ээс дээш нүүрс буюу нүүрсний шүлт агуулсан,
- 2000 мг/л-ээс дээш нийт тэнцвэртэй бодис агуулсан.

Хэрэв бетоны бат бэхийг хангахад усны чанар тохиромжтой эсэх нь эргэлзээтэй байгаа бол усыг AASHTO M157 стандартын 1–р хүснэгтэд заасан бат бэхийн туршилтыг хийх хэрэгтэй.

pH нь 8.5-аас ихтэй боловч дээр дурьдсан болон дараах нэмэлт шаардлагыг хангасан усыг хэрэглэхийг ТИ зөвшөөрч болно.

Нэгдүгээрт, шүлтний гаралыг өөрөөр хэлбэл кальци болон магнийн карбонатаас уу эсвэл натри ба калийн оксидоос уу гэдгийг тогтоох хэрэгтэй. (Na2O ба K2O).

i. Шүлтлэг орчин натри ба калийн оксидоос (Na_2O ба K_2O) үүссэн тохиолдолд усыг дараах нөхцөлийг хангасан байвал хольц ба арчилгаанд хэрэглэж болно. Үүнд:

- Шинэхэн зуурсан бетон дахь шүлтний нийт хэмжээ 3 кг/м^3 –аас ихгүй байх,
- Том болон жижиг ширхэглэлт чулуун материалын аль аль нь урвалд ордоггүй байх.

ii. Шүлтлэг орчин кальци болон магнийн карбонатаас үүссэн тохиолдолд чулуун материал нь урвалд ордог байсан ч шинэхэн зуурсан хольц дахь шүлтний нийт хэмжээ 3 кг/м^3 –аас ихгүй байвал усыг хэрэглэж болно.

ж/ Нэмэлт бодис

Техникийн шаардлагатай нийцүүлэх буюу бетон хольц цутгахад нэмэлт бодис ашиглахыг Гүйцэтгэгч санал болгож болно. Нэмэлт бодисыг ашиглахаас өмнө ТИ-ээр батлуулсан байна. ТИ өөрөөр заагаагүй бол агааржуулагч бодисыг бетоны хүйтэнд тэсвэрлэх чадварыг нэмэгдүүлэх зорилгоор хэрэглэнэ.

Гүйцэтгэгч бетон хольцонд хэрэглэх гэж буй нэмэлт бодисын тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл мөн яаж хэрэглэх тухай ажлын аргачлалаа ТИ-т танилцуулна. Үүнд:

i. Нэг удаагийн тун, тунлах арга, илүү тунгаар ашигласан тохиолдолд гарах сөрөг үр дагавар,

ii. Нэмэлтэд орох гол элементүүдийн химийн нэр томьёо,

iii. Жингийн хувиар илэрхийлэгдсэн хлорын агууламж,

iv. Үйлдвэрлэгчийн гаргасан зааврын дагуу хэрэглэхэд агааржуулах үйлчилгээ үзүүлэх хэмжээ

v. Нэмэлтийг урьд өмнө Монголд хэрэглэж байсан туршлага

Бетонд хэрэглэх химийн нэмэлт бодис нь AASHTO M194/M191-11, агааржуулагч бодис нь AASHTO M154-11 стандартыг хангасан байна. Гүйцэтгэгч нь бүх нэмэлт бодисдууыг ТИ-ийн зөвшөөрсөн лабораторид AASHTO T157-11 стандартын дагуу шинжилнэ.

Агааржуулагч бодис нь удааширсан холилтын үед илүүдэл агаар үүсгэлгүйгээр техникийн шаардлагын дагуу буюу зурагт заасан хязгаарт агаарын агууламжийг нэмэгдүүлдэг байна.

Агааржуулагч бодисын үйлчилгээг Гүйцэтгэгч барилгын ажилд ашиглах үйлдвэртээ туршилтын хольц дээр туршиж үзнэ. Нэмэлт бодис нь бетоны шинж чанарт ямар ч сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй.

Хлоридын ионы агууламж нэмэлтийн жингийн 2%-иас болон бетонд орох цементны жингийн 0.03%-иас хэтрэхгүй.Кальцийн хлоридыг буюу кальцийн хлорид агуулсан нэмэлтийг хэрэглэхгүй.

ТИ-ийн зөвшөөрөлгүй нэмэлт бодисуудыг хольж болохгүй.

Пуццолан нэмэлтийг тусад нь буюу талбайд авчрахаас өмнө цементэнд хольж хэрэглэхдээ ТИ-ийн зөвшөөрлийг урьдчилан авсан байх шаардлагатай.

Зөвхөн ТИ-ийн зөвшөөрлөөр орцолдог төмөрлөгийн зуухны шааргаас (шлакнаас) бусад тохиолдолд пуццолан материалын орц хольцон дахь цементийн жингийн 50%-иас хэтрэхгүй. Төмөрлөгийн зуухны шааргыг (шлакийг) хольц холих үед хийж байгаа бол хольц нь AASHTO M302 стандартын шаардлагыг хангасан байх ёстой. Харин цементтэй хольж байгаа бол хольц нь AASHTO M240 стандартын шаардлагыг хангасан байна.

Шаарга дахь нүүрсний агууламж жингийн 7%-иас хэтрэх ёсгүй. Сульфатын (SO_3) хамгийн их агууламж жингийн 2.0% байна. Нарийн ширхэглэлийн хязгаарыг AASHTO M295 стандартын 2-р хүснэгтэд үзүүлсэний дагуу байна. Шааргыг зөвхөн ASTM C150 шаардлагыг хангасан цементтэй хольж хэрэглэх ба аль ч эх үүсвэрээс авсан хольцны нийт сульфатын (SO_3) агууламж цементийн жингийн 4% хувиас хэтрэхгүй.

1004 БЕТОН ХОЛЬЦНЫ ОРЦЫН НОРМЫГ ТОГТООХ

а/ Бетоны анги ба шоо болон цилиндрын бат бэхийн хоорондох уялдаа

Бетоны ангийг цилиндр (150 мм голчтой х 300 мм урт) болон шоон дээжний 28 дахь өдрийн бат бэхээр илэрхийлэн хүснэгт 1004.1-т үзүүлэв.

Хүснэгт 1004.1: Цилиндр болон шоон дээжний 28 дахь өдрийн шахалтын бат бэхийн үзүүлэлт ба харгалзах бетоны анги, марк

Бетоны анги	Бетоны марк	Шоон дээжний 28 дахь өдрийн шахалтын бат бэх	Хүйтэн тэсвэрлэлт
B10	M150	10 МПа	F200
B15	M200	20 МПа	F200
B20	M250	28 МПа	F200
B22.5	M300	30 МПа	F200
B25	M350	35 МПа	F200
B30	M400	40 МПа	F200
B35	M450	45 МПа	F200
B40	M550	55 МПа	F200

б/ Ус/цементийн хамгийн их харьцаа

Барилгын ажилд хэрэглэх бетоны анги болон ус цементийн харьцааг чулууны ширхэглэлийн хэмжээнээс хамааран хүснэгт 1004.2-д үзүүлсэний дагуу тогтооно. Энэ хүснэгтийн 'А' багана нь гадаргуу нь арай далдлагдсан (жишээлбэл босоо хана, тулгуур, цул бетоны гадна гадаргуу) бетонд хамаарах ба 'Б' багана нь гадаргуу нь ил гарсан бетон хийцүүдэд (жишээ нь нимгэн хийцүүд, хүчитгэсэн багана, хавтан гэх мэт) хамаарна.

Хүснэгт 10-4: Бетоны анги, бетоны бат бэх, ус/цементийн харьцаа

Бетоны анги	Чулууны хамгийн их төлөвлөгөөт хэмжээ, мм	Хамгийн их ус цементийн харьцаа		150 мм-ийн шоон дээжний 28 дахь өдрийн дундаж бат бэх, МПа
		A	B	
B 10	40	0.48	0.45	10
	20	0.48	0.45	10
B 20	40	0.46	0.42	20
	20	0.46	0.42	20
B 25	20	0.45	0.43	25
	10	0.45	0.43	25
B 30	20	0.41	0.40	30
	10	0.41	0.40	30
B 35	20	0.40	0.40	35
	10	0.40	0.40	35

в/ Бетоны орцыг төсөллөх

Гүйцэтгэгч нь бетон хольцны орцыг тогтоохдоо ТИ-ийн зөвшөөрсөн бүрэлдэхүүн материалаар дараах шаардлагад нийцүүлэн тодоорхойлно. Үүнд:

i. чулуун материал нь хамгийн том тооцоот хэмжээнээс 150 мм хүртэл ширхэглэлийн нарийн хуваарьтай байна.

ii. цементийн агууламж 1004.2-д өгөгдсөн бетоны бат бэхийг хангахуйц хэмжээтэй байна.

iii. бетоны бат бэхийг хангахад шаардлагатай цементийн хамгийн бага агуулга хүснэгт 1004.3-д үзүүлсэний дагуу байна. Бүтээцийн хэсгүүдийн ил гаралтын түвшинг ТИ тодорхойлно.

Хүснэгт 1004.3: Цементийн хамгийн бага агууламж

ТӨНЬЮЧУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ ЗУРАГ ТӨСӨЛ

Хийцийн төрөл	Цементийн хамгийн бага агууламж (нягтруулсан бетоны 1м^3 ногдох кг)
Энгийн бетон	260
Хүчитгэсэн бетон	400

i. Бетон хольц нь арматур болон бусад бэрхшээлийг үл харгалзан цутгах болон нягтруулахад хялбар байхаар өтгөн байна,

ii. Агааржуулагч бодисыг хүснэгт 1004.4-д үзүүлсэн агаарын агууламжийг хангах хэмжээгээр бетонд нэмж холино.

Хүснэгт 1004.4: Хүйтэнд тэсвэртэй чанарыг хангах агаарын агууламж

Чулууны заагдсан хамгийн их хэмжээ	Агаарын агууламж
40 мм	5.5 %
20 мм	6.0%
10 мм	7.5%

i. Ус цементийн харьцаа нь хольцтой ажиллахад хялбар байх нөхцлийг хангахад шаардлагатай хамгийн бага хэмжээтэй, гэхдээ чулуун материал ус агуулдгийг харгалзан хүснэгт 1004.2-д үзүүлсэн хэмжээнээс ихгүй байна,

ii. AASHTO T160-09 стандартын дагуу тодорхойлсон бэхэжсэн бетоны уртын өөрчлөлт 0.05%-аас илүүгүй байна,

iii. цемент , ус ба нэмэлт бүхий хольцны хлорын ионоор илэрхийлэгдсэн хлорын нийт агууламж нь хольц дахь цементийн жингийн хувиар илэрхийлэгдсэн дараах хязгаараас хэтэрч болохгүй.

- Уураар бэхжүүлсэн бетон буюу сульфатанд тэсвэртэй цемент агуулсан бетонд: жингийн 0.05 %,
- Бусад хүчитгэсэн бетонд: бүх туршилтын 95%-д 0.3 % (0.5%-ээс дээш дүн гараагүй бол)

iv. цемент, ус ба нэмэлт бүхий хольцын SO_3–р илэрхийлэгдсэн сульфатын нийт агууламж чулууны жингийн 0.4%-иас ихгүй, ба цементны жингийн 4.0%-иас хэтрэхгүй байна.

Барилгын ажлын бетон цутгах ажлыг талбайд эхлэхээс 56 хоногийн өмнө Гүйцэтгэгч бетоны марк болон өтгөрөлийн түвшин тус бүрээр орцын норм боловсруулж ТИ-т танилцуулна.

Орцын нормын төлөвлөгөө нь дараах мэдээллийг агуулсан байна. Үүнд:

- Цементний ангилал,
- Цементний хэмжээ, кг/ м^3,
- чулууны ширхэглэлийн хуваарь,
- норгоод хатаасан чулууны жин, кг/м^3,
- Хольц дахь нийт усны хэмжээ, кг/м,^{3} үүний дотор зуурах ус, нэмэлтэн дэх ус, чулуун материал дахь ус (норгоод хатаасан чулууны ус орохгүй),
- AASHTO T119-ийн дагуу хэмжсэн бетоны тооцоот суулт,
- Агааржуулагч бодисын үйлдвэрлэгчийн нэр, 1 м^3–д орох тун,
- Агаарын агууламжийн хязгаар,
- Зөөлрүүлэгч, тусгаарлагч бодис болон бусад нэмэлт бодисуудыг үйлдвэрлэгч ба, тэдгээрийн 1 м^3–д орох тун.

г/ Бетоны агаар

1. Гүүрийн бетонд MNS 1228:1987 стандартын дагуу 5% байна. Нисэх онгоцны талбай, замын хучилтын доод үений бетонд 5-6% байна.
2. Авто замын тэмдэг болон дохионы төмөр бетон шон MNS 842:2006 стандартын дагуу бетон хүйтэн тэсвэрлэлт F200, ус үл нэвтрүүлэлтийн марк W4 байна.
3. Авто замын бетон болон төмөр бетон хашлага MNS842:2006 стандартад заасны дагуу бетон хүйтэн тэсвэрлэлтийг тухайн бүс нутгийн хамгийн хүйтэн 5 хоногийн гадна агаарын тооцооны температураас хамааруулан төсөлд заасны дагуу авах ба Хүснэгт 1004-5-д заасан хэмжээнээс бага байж болохгүй.

Хүснэгт 1004-5

Тухайн бүс нутгийн хамгийн хүйтэн 5 хоногийн гадна агаарын тооцооны температур	Бетоны хүйтэн тэсвэрлэлтийн марк
45-аас бага 15-аас 45 хүртэл /45-г оролцуулна/ 5-аас 15 хүртэл /15-г	F300 F200 F150

Агааржуулагч нэмэлт хэрэглэсэн бетон хольц доторх агаарын хэмжээ 4-5% байна.

- Бетон суваг, үерийн ус зайлуулах хоолой нь техникийн шаардлага MNS AASHTO M86M:2005 стандартад нийцсэн байх ёстой.

1005 ТАЛБАЙН ТУРШИЛТ

Бетон хольцны орцын нормыг ТИ баталсны дараа бетоны зэрэглэл тус бүрээр туршилтын хольцыг хийхээр бэлдэнэ.

Гүйцэтгэгч талбайн туршилтыг барилгын ажилд ашиглахаар төлөвлөж байгаа завод дээр гурван удаа зууралт хийхээр зөвшөөрөгдсөн материалаа бэлдэнэ. Нэг удаагийн зууралтад орох материалын хэмжээ нь заводын бүрэн хүчин чадлаар ажиллуулахад орох хэмжээтэй ижил байна.

Зууралт тус бүрээс дээж авч дараах туршилт шинжилгээнүүдийг хийнэ. Үүнд:

а/ AASHTO T119 стандартын дагуу бетоны суултыг шалгах,

б/ зууралт бүрээс 6 ширхэг шоо авч BS 1881 дагуу туршилт хийнэ,

в/ зууралт бүрээс 3 ширхэг дээж авч 7 болон 28 хоног дахь бетоны бат бэхийн туршилт хийнэ,

г/ бат бэхийн туршилт хийхээс өмнө бүх шооны нягтыг тодорхойлно,

д/ AASHTO T160 стандартын дагуу тодорхойлсон бетон бэхэжсэний дараах уртын өөрчлөлт 0.05 %-иас ихгүй байна.

ТИ зөвшөөрвөл бетоны суултыг тодорхойлогч конусны оронд бетоны хатуурлыг тодорхойлдог төхөөрөмжийг ашиглаж болно. Энэ тохиолдолд бетоны суулт ба хатуурлын илтгэлцүүрийн хоорондох харьцааг талбайн туршилт хийх явцад тодорхойлж өгнө.

9 шооны 28 дахь өдрийн дундаж бат бэх хүснэгт 1004.-д үзүүлсэн дундаж бат бэхээс багагүй байх ба нэг ч шооны бат бэх хүснэгт 1004.2-д үзүүлсэн дундаж бат бэхээс 3 МПа-аас доогуур байж болохгүй.

Талбайн туршилт техникийн шаардлагын заалтыг бүрэн хангасан тохиолдолд туршилтын зууралтын орцыг тухайн ангилал болон өтгөрөлийн зэрэгтэй бетоны орцын нормоор батална. Бетоны тусгай зэрэглэл дэх шаардлагыг хангаж байгаа төлөвлөсөн хольцыг зөвшөөрөгдсөн хольц гэх бөгөөд бетоны зэрэглэлийг тодорхойлсон үед Гүйцэтгэгч зөвхөн зөвшөөрөгдсөн хольцыг хэрэглэх ба ТИ бичгээр зөвшөөрөл өгөөгүй тохиолдолд хольц хэрэглэхгүй. Хэрвээ Гүйцэтгэгч материал, материалын эх үүсвэр болон материалын харьцаанд өөрчлөлт оруулахаар төлөвлөж байгаа бол ТИ-ээс урьдчилсан зөвшөөрөл авч талбайн туршилт болон бүх холбогдох туршилтыг хийж ТИ-т танилцуулж зөвшөөрөл авна.

Гэрээний нөхцөлийн дэд зүйл 10-1-ийн дагуу гүйцэтгэгч ажлын хөтөлбөртөө туршилтын хольцыг бэлтгэх, талбайн туршилт хийх ба туршилт хийх дээжийг бэлтгэх зэрэг ажлыг оруулна.

1006 БЕТОНЫ ЧАНАРЫН ХЯНАЛТ

а/ Дээж авах

Цаашид энэхүү техникийн шаардлагын болон BS 1881-д дурьдсан аргачлалын дагуу барилгын ажилд ашиглагдах бетоны ангилал болон өтгөрөлтийн түвшин бүрээр хольц бэлтгэх үед буюу Төслийн чанарын хяналтын төлөвлөгөөнд заагдсан буюу ТИ-ийн зааварчилсан үед дээж авна.

Дээж бүрээс 150мм-ын 6 ширхэг шоо цутгаж бэхжүүлээд 3 шоонд 7 хоног дахь, 3 шоонд 28 хоног дахь бетоны бат бэхийн туршилтыг BS 18-81 Хэсэг 3-ын дагуу хийнэ.

Дээж бүрийг сонгож авсан нэг зууралтаас тохиолдлын журмаар авах ба тухайн дээжний төлөөлөх бетоны хэмжээг ТИ тогтооно.

Гүйцэтгэгч дээж авах, шоо цутгах, арчлах, бэхжүүлэхэд ТИ /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/-ийг байлцуулах ба хэрэв байлцуулаагүй бол тухайн шоо нь чанарын хяналтын туршилтад тэнцэхгүй гэж үзнэ.

б/ Туршилт хийх

i. Өтгөрөл

Бетоны суулт ба хатуурлын илтгэлцүүрийг ТИ-ийн зааварчилсан давтамжаар зууралт бүрт тодорхойлно.

Ямар ч зууралтын бетоны суулт нь талбайн туршилтаар тогтоогдсон хэмжээнээс 20мм-ээс буюу аль их байгаа хэмжээний гуравны нэгээс илүүгээр зөрж болохгүй.

Бетоны суултын оронд хатуурлын илтгэлцүүрийг ашигласан бол хатуурлын илтгэлцүүр нь дараах хязгаарт хэлбэлзэнэ:

- 0.9 түүнээс дээш ±0.03
- 0.8 - 0.9 ±0.04
- 0.8 ба түүнээс доош ±0.05

i. Ус/цементийн харьцаа

Аливаа зууралтаас авсан дээжний (i)-д гарсан дүнгээс тооцсон ус/цементийн харьцаа нь талбайн туршилтаар тогтоосон хэмжээнээс 5-аас илүү хувиар өөрчлөгдөх ёсгүй.

ii. Агаарын агууламж

Агааржуулах бодис хийсэн бетон хольцны агаарын агууламж нь дэд зүйл 1004 (в) (v) -ийн 100464-р хүснэгтэд үзүүлсэн хэмжээнээс 1.5 хувийн дотор хэлбэлзэх ба дараалсан дөрвөн хэмжилтийн дундаж үзүүлэлт нь заагдсан хэмжээний 1.0 хувийн дотор хэлбэлзэнэ. (шинэхэн зуурсан хольцны эзэлхүүний хувиар илэрхийлэгдэнэ). Туршилтыг MNS AASHTO T196:2003*/AASHTO T196M/T 196-11 дагуу явуулна.

iii. Үзүүрлэг хавтгай хэсгийн индекс

Хэрэв том ширхэглэлтэй буталсан чулууны үзүүрлэг хавтгай хэсгийн индекс нь батлагдсан зуурмагийн чулуулгийн дундаж үзүүлэлтээс 5-аас илүү нэгжээр зөрж байх ба хэрэв ингэснээр зуурмагийн хөдөлгөөнт чанарт сөргөөр нөлөөлбөл талбайн туршилтуудыг эхнээс нь дахин хийнэ.

iv. Бетон шоог шахалтад турших

Шооны шахалтын бат бэхийг бүлэг 400-д заасан туршилтын стандартын дагуу тогтооно. Шоон/цилиндрийн шинжилгээний дүнг зөвшөөрөгдсөн маягт дээр үзүүлэх ба дараах мэдээллийг агуулсан байна:

- Шоо/цилиндрийн дугаар,

ТӨНӨЮЧУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
(УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ)

- Шоо/цилиндрийн хэмжээ ба жин, нягт,
- Шоо/цилиндрийг бэлтгэсэн өдөр,
- Шоо/цилиндрийг хийсэн бетоны ширхэглэл,
- Бетоны дээжийг авсан бүтэц дэх байршил,
- Бетоны суулт,
- Шоо/цилиндрийг туршсан өдөр,
- Туршилтын явцад хагаралтын үеийн нийт ачаалал,
- Туршилтын явцад хагаралтын үеийн нийт даралт, МПа.

Дээр дурьдсан мэдээллийг агуулсан гэрчилгээг 3% үйлдэж 2%-ийг ТИ-т явуулж 1%-ийг лабораторид үлдээнэ.

в/ Шооны туршилт хүчинтэй байх

Бетоны нэг зууралтаас авсан гурван шоог 28 дахь хоногт шинжлэхэд гарсан шахалтын бат бэхийг дунджаар тооцно. Хэрвээ гурван шоог туршиж үзэхэд шахалтын бат бэх нь тэдний дундаж шахалтын бат бэхийн 15%-аас бага байгаа тохиолдолд л туршилтыг хүчинтэйд тооцно.

Дээр дурьдсан туршилтын хүчинтэй дүн гартал техникийн шаардлагын дэд зүйл 1006 (г)-д тодорхойлсон хяналтын аргыг хэрэглэхдээ 28 дахь хоногийн бетоны бат бэхийг авч үзэх ба ийм тохиолдолд туршилтын бүх дүн бат бэхийн жишиг үзүүлэлтээс 3 МПа-аас бага байж болохгүй ба дараалсан гурван туршилтын дундаж бат бэх нь бат бэхийн жишиг үзүүлэлтээс 2 МПа-аар их буюу түүнээс дээш байх ёстой.

Хэрэв дараалсан гурван туршилтын дундаж бат бэх нь бат бэхийн жишиг үзүүлэлтээс 2 МПа-аар их байж чадахгүй хэдий ч бат бэхийн жишиг үзүүлэлттэй ядаж тэнцүү байвал ийм бетоныг зөвшөөрч болох боловч Гүйцэтгэгч орцын норм болон хяналтын стандартад тохируулга хийх хэрэгтэй.

ТИ зөвшөөрвөл 7 хоног дахь бат бэхийг бат бэхийн эхний үзүүлэлт гэж үзэж болох юм.

г/ Бетоны бат бэхийг зөвшөөрөх шалгуур үзүүлэлтүүд

Ямар ч зэрэглэлийн гэхдээ ижил өтгөрөлттэй бетоноор аливаа нэг зуурагчид зуурсан 30-аас доошгүй дараалсан зууралтын туршилтын дүн бүгд хүчинтэй гарвал даралтын дундаж бат бэх нь [бат бэхийн жишиг үзүүлэлт + 1.7х тэдгээрийн нормын хэлбэлзэл]-тэй тэнцүү байх ба шоо бүрийн бат бэх нь бат бэхийн жишиг үзүүлэлтийн 85%-иас их байна.

д/ Шаардлага хангаагүй туршилтууд

Хэрэв дараалсан гурван туршилтын аль нэгийн бат бэх нь бат бэхийн жишиг үзүүлэлтийн 85%-иас бага байгаа боловч энэ гурван туршилтын дундаж бат бэх техникийн шаардлагын дэд зүйл 1006 (в) буюу (г)-д заасан шаардлагад нийцэж буй бол зөвхөн нормд хүрээгүй шоо авсан зууралтыг шаардлага хангаагүйд тооцно.

Хэрэв дараалсан гурван туршилтын хоёрынх нь дүн бат бэхийн жишиг үзүүлэлтийн 85%-иас бага байгаа буюу дундаж бат бэх нь бат бэхийн шаардлага хангаагүй бол гурван зууралтыг бүгдийг шаардлага хангаагүйд тооцож Гүйцэтгэгч нэн даруй ТИ-ийн зөвшөөрөлтэйгөөр орцын нормыг өөрчлөх арга хэмжээ авч техникийн шаардлагын зүйл 1005-д нийцүүлнэ.

Гүйцэтгэгч шаардлага хангахгүй байгаа бетоныг сайжруулах талаар зохих арга хэмжээг авна. Үүний дотор:

- Хяналтын туршилт амжилттай болтол туршилтын давтамжийг нэмэгдүүлэх,
- Бетоноос өрөмдлөгөөр дээж авч MNS AASHTO T 24:2003/ AASHTO T24M/T 24-07-ын дагуу турших,
- Бетоныг бэхжүүлэх болон бусад сайжруулах арга хэмжээ авах,
- Бетоныг солих буюу авч хаях

Хэрэв бетоноос өрөмдөж авсан гурван дээжний даралтын дундаж бат бэх нь бат бэхийн жишиг үзүүлэлтийн 85%-иас их байгаа боловч дээж тус бүрийн бат бэх 75 %-иас бага байвал ТИ өөрийн эрх мэдлийн дагуу уг бетоныг хэвээр үлдээж болно.

1007 БЕТОНЫГ ХОЛИХ

Гүйцэтгэгч хэрэглэх гэж байгаа тоног төхөөрөмжөө захиалах буюу талбайд авчрахаас өмнө өөрийн хэрэглэхээр төлөвлөсөн бетоныг зуурах, холих, тээвэрлэх, хийх, нягтруулах ба тэгшилж засах зэрэг ажлууд болон авах арга хэмжээний талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг ТИ-т танилцуулна.

Бетоныг гараар зуурч болохгүй. Хэрвээ ТИ өөрөөр заагаагүй бол ажилд хэрэглэгдэх бетоныг нэг буюу түүнээс дээш төвлөрсөн заводуудад зуурч, холино. Хэрвээ Гүйцэтгэгч бэлэн хольсон бетон хэрэглэхийг хүсвэл уг бетон хольцны талаарх бүх мэдээлэл болон хийсэн шинжилгээний дүнгийн хамт ТИ-т танилцуулна. Бетоны хольц дараах шаардлагыг хангасан тохиолдолд ТИ бэлэн хольц хэрэглэхийг зөвшөөрнө. Үүнд:

а/ тухайн хольцонд ашиглах материал болон хадгалах ба зуурах аргачлал нь энэхүү техникийн шаардлагатай нийцэж байгаа,

б/ зуурах үед зохих хяналт тавьдаг,

в/ бэлэн зуурмаг нь AASHTO M157-11 стандартын шаардлагыг хангасан.

Хэрэв ТИ хольцонд хэрэглэж буй материал болон зууралтад тавьж байгаа хяналт хангалтгүй байна гэж үзвэл бэлэн зуурмаг хэрэглэхийг зогсоож болно. Зуурах ба холих завод нь орчин үеийн AASHTO M241 M/M 241-11-ийн жигдрэлийн шаардлагыг хангасан, нэгэн жигд өтгөрөлттөй бетоныг үйлдвэрлэж гаргах чадалтай байна. Холигч машин нь BS 4251-ын шаардлагыг хангасан байх ба ТИ-ээс урьдчилан зөвшөөрөл авсан тохиолдолд л хэрэглэнэ. Бүх холих, зуурах ажиллагааг туршлага бүхий хяналтын хүнээр хянуулна.

Чулуу хадгалах бункерүүд нь ус гадагшлуулах тоноглолтой байх ба гадагшлах ус нь жинлэх тасалгаа руу орохгүй байх арга хэмжээ авсан байна. Бункер бүрийг долоо хоногт нэгээс доошгүй удаа суллаж тэнд хуримтлагдсан шавар шавхайг зайлуулна.

Цемент ба чулууг жинлэж хэмжинэ. Усыг жингээр буюу эзэлхүүнээр хэмжиж болно. Шингэн нэмэлтийг цахилгаан хяналттай шингэн хэмжигчээр хэмжин хийнэ.

Жинлэх төхөөрөмжүүдийг байнга арчилж байх хэрэгтэй. Тэдгээрийн нарийвчлалыг AASHTO M241 M/M 241-11-т өгөгдсөн зөвшөөрөгдөх хэмжээнд байлгах ба ТИ шаардсан үед жин ба эзэлхүүний нарийвчлалыг шалгаж байна.

Цемент, ус, нэмэлт ба чулуун материалын ширхэглэл бүрийн жин нь хүснэгт 1007.1-т өгөгдсөн зөвшөөрөгдөх зөрүүгийн хэмжээнд байна.

Хүснэгт 1007.1: Бетон хольцны орцын зөвшөөрөгдөх зөрүү

Материалын нэр	Орцын зөвшөөрөгдөх зөрүү, жингийн хувиар
Цемент	0-ээс + 4
Жижиг чулуу	-2-оос + 2
Том чулуу	-2-оос + 2
Нэмэлт	-2-оос + 3
Ус	-1-ээс + 1

Гүйцэтгэгч жин болон бусад хэмжилтийн туслах хэрэгслүүдийн найдвартай ажиллагааг шалгахдаа стандартын хамгийн хүнд ачаалал авдаг жин дээр хамгийн их ажлын ачааллаар жинлэж шалгана.

Шалгалтыг долоо хоногт нэгээс доошгүй удаа буюу ТИ-ийн зааварчилсан давтамжаар ТИ /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/-ийг байлцуулан гүйцэтгэнэ. Энэ зорилгоор ажилтнууд жинлэх бункерт хялбар хүрэх бололцоотой байх ёстой. Гүйцэтгэгч дээрх шалгалтын дүнг хоёр хувь үйлдэж ТИ-т хүргүүлнэ.

Цаашид техникийн шаардлагын дагуу найдвартай ажиллах нөхцөлийг хангах зорилгоор Гүйцэтгэгч жинлэх болон ус хэмжих төхөөрөмжийн шаардлагатай тохиргоо болон засвар үйлчилгээг хийнэ.

Жинлэж хэмжсэн материалыг холигч руу оруулах явцад салхи буюу бусад нөлөөллөөр жингийн алдагдал гаргахгүй байх аргаар холигчид хийнэ. Гүйцэтгэгч жигд өтгөн хольц үйлдвэрлэхэд шаардлагатай материалыг зуурагчид хийх хамгийн тохиромжтой арга болон дарааллыг талбайн туршилтаар тогтооно.

Холигчийг хүрд болон тогооны тооцоот хүчин чадлаас хэтрүүлж ачааллаж болохгүй. Эргэлтийн хурд ба зуурах хугацааг үйлдвэрлэгчийн зааврын дагуу тохируулах боловч хэрэв усыг хамгийн сүүлд хийж байгаа бол ус хийсний дараа 1-ээс доошгүй минут хутгана. Материал сайн холилдож хольц нэгэн жигд өнгө өтгөрөлттөй болтол зуурна.

Зуурагч нь хэдэн зууралт хийснийг харуулдаг автомат тоолуураар тоноглогдсон байна.

Хольцонд нэмэх усыг том ба жижиг ширхэглэлтэй чулуунд агуулагддаг сул усны хэмжээгээр хасна. Энэ хэмжээг Гүйцэтгэгч ТИ-ийн зөвшөөрсөн аргаар өдөр бүр хольцыг зуурч эхлэхийн өмнө, зуурч байх явцад цагт нэг удаа мөн зууралтын явцад чулуун материал авчирч буулгах бүрт тодорхойлно. Техникийн шаардлагын дагуу тодорхойлсон хэмжээний усыг хольцод нэмж хийсний дараа холих үеэр ч, дараа нь ч ус нэмэхгүй.

Гүйцэтгэгч бетоны суулт техникийн шаардлагын 1006 (б) (i) дэд зүйлд заасан хүлцэх алдааны хүрээнд байхаар бүх шаардлагатай чийгийн тохиргоог хийнэ.

Зууралт дууссаны дараа холигчийг дараагийн зууралтын материалыг хийхээс өмнө сайтар суллана.

30-аас илүү минут сул зогссон холигчийг шинэ материал хийхээс өмнө сайтар цэвэрлэж дуусаад эхний зууралтын том ширхэгтэй чулуун материалыг ердийн зууралтынхаас 2 дахин бага хэмжээгээр хийж зуурна. Зууралтыг ердийнхөөс 1 минут илүү гүйцэтгэнэ.

Цементийн маркийг өөрчилж байгаа бол холигчийг шинэ материал хийхээс өмнө сайтар цэвэрлэнэ.

Холигчийг угаасан усыг гол ба гадаргуун бусад усны эх үүсвэр лүү шууд хийхгүй. Ашигласан усыг техникийн шаардлагын 1003 (в) дэд зүйлд заасны дагуу ТИ-ийн зөвшөөрсөн аргачлалаар зайлуулна.

1008 БЕТОН ХОЛЬЦЫГ ТЭЭВЭРЛЭХ

Гүйцэтгэгч бетон хольцыг зуурч байгаа газраас цутгах газарт нь хүргэж, тээвэрлэхдээ бетон бохирдох, хатах, материал ялгарах буюу урсахаас сэргийлэх бөгөөд хэвэнд бетоныг цутгаж эхлэхэд хольц хөдөлгөөнт чанараа алдаагүй байна. Холигчоос цутгах газар луу тээвэрлэх явцад бетоны суултын хэмжээ 25 мм-ээс илүүгээр багасгахгүй.

Холигчоос цутгах газар луу тээвэрлэх хугацаа аль болох богино байх ба эхний бетоны цутгалт ба нягтруулалт дуусахаас өмнө очсон байна. Хоцорч ирсэн бетоныг барилгын ажилд хэрэглэхийг зөвшөөрөхгүй.

Хольц ирэх хоорондын хугацаа 20 минутаас хэтрэхгүй байх ба цутгаж буй бетон нь нэгэн жигд цутгамал байж, хийцийн дотор аливаа хүйтэн заадас гарахаас сэргийлнэ. Тээврлэлтийн явцад бетоныг нар, салхи, борооны сөрөг нөлөөллөөс хамгаалсан байх ёстой. Бетон хольцыг саяхан цутгасан шинэ бетоны хажуугаар буюу дээгүүр тээвэрлэхгүй.

1009 БЕТОН ХОЛЬЦЫГ ЦУТГАХ

а/ Цутгах зөвшөөрөл

ТИ бичгээр зөвшөөрөл өгтөл ямар ч бетоны ажлыг эхэлж болохгүй. Гүйцэтгэгч бетон цутгах гэж байгаа тухайгаа 24 цагийн өмнө ТИ-т бичгээр мэдэгдэнэ.

Бетон цутгаж эхлэхээс өмнө хэв хашмалаас өмнөх цутгалтаас үлдсэн хольцны үлдэгдэл болон бусад гадны материал хогийг гаргаж хаяна.

ТИ зөвшөөрөл өгснөөс хойш 24 цагийн дотор бетон цутгах ажлыг эхлүүлнэ. Хэрэв Гүйцэтгэгч энэ хугацаанд цутгалтыг эхэлж чадахгүй бол ТИ-ийн зөвшөөрлийг хүчингүйд тооцож Гүйцэтгэгч дахин зөвшөөрөл авна.

б/ Бетон дэвсэх гадаргууг бэлдэх

Бетон цутгах нүхийг энэ техникийн шаардлагын дагуу бэлдэнэ.

Нүхэнд тогтсон усыг шуудуу татах буюу бусад тохирох аргаар зайлуулна. Гүйцэтгэгч шинээр цутгасан бетон болон түүний бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг угаагдахаас хамгаална. Ухмалын ёроолоос доош хийгдсэн аливаа ус зайлуулах хоолой буюу нүхийг шаардлагагүй болмогц ТИ-ийн зөвшөөрсөн аргаар бөглөж шавардсан байна.

Хуучин бетон гадаргууд шинэ бетон цутгахаас өмнө дараах арчлалтыг хийнэ :

- Хуучин бетон гадаргууг чулуун материалыг ил гартал нугардаггүй хялгасан шүүрээр угаана.
- Хуурай, чулуун материал нь ил гарсан гадаргуу дээр шинэ бетон цутгана.
- Гадаргуу нь цэвэр, хатуу, хуурай ба бат бэх байна.

Хэрэв угаах явцад гадаргуун хагаралууд цэвэрлэгдэж ил гарвал тэдгээрийг шавар буюу бетон зуурмагаар дүүргэж бөглөнө. Нэг удаад дүүргэх зуурмагийн хэмжээг гадаргууд бетон дэвсэхэд дүүргэсэн зуурмаг хатаагүй байхаар тааруулна.

в/ Цутгах ажиллагаа

Бетон цутгах төлөвлөгөө батлагдмагц дэвсэх дарааллыг уг төлөвлөгөөтэй уялдуулна. Бетон цутгахад ашиглах бүх тоног төхөөрөмж нь сайн чанарын хийц, хүчин чадал бүхий байх ба хольцонд материалын ялгарал үүсгэхээргүй ажиллана. Эдгээр тоног төхөөрөмж нь шинэ тавьсан бетоныг доргиож гэмтээхээргүй байна. Мөн эдгээр нь бетонтой урвалд орох хөнгөн цагаан материалаар хийсэн эд ангитай байж болохгүй. Дэвсэх төхөөрөмжид наалдсан хольцны аливаа үлдэгдлийг дараагийн цутгалт хийхээс өмнө цэвэрлэж хаясан байна.

Бетон насоснууд үргэлжилсэн горимоор бетоныг нэгэн жигд урсгалаар, дундаа агаарын зай гаргалгүй шахаж ажиллана. Шахалт дууссаны дараа насосны хоолойд үлдсэн хольцыг шинэхэн дэвссэн гадаргууг бохирдуулалгүйгээр шахан гаргах хэрэгтэй.

Гүйцэтгэгч бетоныг 1,5м-ээс дээш гүнд чөлөөт уналтаар цутгаж болохгүй. Чөлөөт уналтын өндрийг 1,5м-ээс доош болгох үүднээс уян хошуу хэрэглэнэ. Холигч іашинд суурилуулсан байдаг хоолойноос өөр хоолойг хэрэглэхийг зөвшөөрөхгүй.

Хана, багана ба бусад нимгэн мөртлөө нилээд өндөр хэсгүүдийг цутгахдаа бетоны түвшинээс дээш гарсан хэв хашмал ба арматур дээр хатуурсан бетон хуримтлагдах болон бетоны ялгарал үүсэхээс сэргийлж хэв хашмалд нээлхий гаргаж өгнө.

Хамгийн эхэнд цутгах бетоны чулуун материалын хэмжээ ердийнхөөс 2 дахин бага байна.

Бетоныг хольцонд цемент хольсноос хойш 2-оос хэтрэхгүй цагийн дараа цутгаж бэхжүүлнэ. Гүйцэтгэгч хольцонд ус нэмж бетоныг зөөлрүүлж болохгүй.

Тээвэрлэх явцад хагас хатуурсан бетоныг ажилд хэрэглэхгүй.

Бетоныг түүнийг цутгах газартай аль болох ойр авчирна. Бетоныг цутгахдаа материалын ялгарал үүсгэхгүй, хэв, арматур болон бусад суулгаж тогтоосон зүйлсийн байрлалыг өөрчлөлгүйгээр гүйцэтгэнэ.

Гүйцэтгэгч хэвэнд цутгасан бетоныг хүрзээр хутгах ба доргиураар хөдөлгөж болохгүй. Гүйцэтгэгч тусгай баг бүрдүүлэн бетон цутгах болон нятруулах ажлыг гүйцэтгэх ажилчдыг ажиллуулна.

ТИ өөрөөр заагаагүй бол бетоныг үе үеэр, бүтээцийн залгаасын хавтгайтай бараг паралелиар, 500мм-ээс илүүгүй зузаантай дэвсэнэ. Эдгээр үеүд нь буталсан чулууны хамгийн том ширхэгийн хэмжээг 4 дахин авсан хэмжээнээс нимгэн байж болохгүй.

Үеүдийн ирмэгийг тэгш гаргаж өгнө. Гүйцэтгэгч хийцийн хэсэг бүрийн бетоныг цутгахдаа зурагт үзүүлсэн хийц болон хэв гажилтын заадсын хооронд зогсолтгүйгээр үргэлжлүүлэн цутгана. Хүргэлтийн хугацаа, дэвсэх дараалал ба аргачлал нь хүйтэн залгаас үүсэхээс сэргийлсэн байх ба ямар ч тохиолдолд урьд хийсэн бэхжиж эхэлсэн материал дээр шинэ бетон хийхгүй.

Бетоныг ямар ч залгаасгүй нэгэн жигд цутгамал үүсгэн тасралтгүй ажилбараар цутгана. Бетоныг суурь дахь аливаа саад, гадаргуун гэмтлийг тойруулан бүх хэсгүүд нь ижил нягтрал авч чадахаар нямбай цутгана. Мөн угсарсан арматур болон ган төмрүүд болон бетон цутгасны дараа бетоны гадаргуугаас дээш гарах бусад хийцүүдийг тойруулан нямбайлан цутгах хэрэгтэй. Цутгалт бүрийн бетоны бүх ажлыг бетон бэхжиж эхлэхээс өмнө дуусгасан байх ёстой. Бетоныг цутгах үед ба цутгаж дууссаны дараа бетоныг гэмтээхгүй байх, арматур төмрийг зангилааг хугалахгүй байх талаар анхаарах хэрэгтэй. Ажилчид шинэ тавьсан бетон дээр гишгэж болохгүй ба ажилчид болон тоног төхөөрөмжид зориулсан тавцанг арматур төмөртэй хамт бэхэлж болохгүй. Бетоныг бэхжиж эхэлснээс хойш бетоныг гүйцэд сайн хатуурал бетоноос цухуйж гарах хэв болон арматур төмрийг хөдөлгөхийг хориглоно.

г/ Цутгалтыг зогсоох

Хэрвээ бетоны ажил ямар нэг шалтгаанаас болж зогссон ба хир зэрэг удаан зогсох нь тодорхойгүй буюу удаан зогсохоор бол Гүйцэтгэгч тэгш бус гадаргуу болон өнцөг үүсгэхгүй тулд ажлын залгаасыг яаралтай хийх арга хэмжээ авна. Дэвссэн бетоныг техникийн шаардлагын зүйл 1011-ийн дагуу сайтар нягтруулна. Бетоны бүх ажлыг бетоныг нарлахай байхад нь амжиж хийж дуусгах ба дараа нь түүнийг ямар нэг эвдрэлийг эсэргүүцэх чадвартай болж хангалттай хатуурах хүртэл нь гар хүрэхгүй орхино. Ийм тохиолдолд ашиглах машин тоног төхөөрөмж байнга бэлэн байх ёстой.

Ийм зогсолтын дараа бетоны ажлыг дахин эхлэхэд Гүйцэтгэгч бүх эвдэрсэн буюу нягтруулагдаагүй бетон, барзгар ирмэг, эсвэл бусад тохиромжгүй зүйлсийг хуулж авч зайлуулаад шинэ бетон хийх цэвэр, бат бэх гадаргууг техникийн шаардлагын 1009 (б) дэд зүйлийн дагуу бэлдэнэ.

Бетоны бүх ажлын турш туршлага бүхий хэв болон арматурын ажилчдыг ажиллуулна. Эдгээр хүмүүс нь хэв хашмалыг техникийн шаардлагад нийцүүлэх, түр ажлын залгаасуудыг зөв гаргах, арматур төмрүүд ба бэхэлгээнүүдийг зөв байрлуулах зэргийг хариуцна.

ТИ-ийн зөвшөөрөлтөйгөөр техникийн шаардлагад нийцүүлэн бетоны ажлыг дахин эхлүүлэх боломжтой болбол ямарваа хүйтэн залгаас гаргалгүйгаар шинэ бетоныг хуучин бетон дээр цутгаж нягтруулна.

д/ Цутгах хэмжээ

ТИ-ээс өөрөөр заагаагүй бол цутгалтын өндөр 2м-ээс илүүгүй байна. Бетоныг цутгах нийт талбайд жигд зузаантайгаар цутгалтын нийт өргөнөөр цутгана.

Гүйцэтгэгч цутгалтын хэмжээ болон дарааллыг дулааны өөрчлөлт буюу агшилтын улмаас хагарал үүсэхгүй байхаар төлөвлөх хэрэгтэй.

е/ Цутгах дараалал

Гүйцэтгэгч хэрэв бололцоотой бол бүтээцийн нэг хэсэг дэх босоо элементүүдийн цутгалтын хоорондох хугацааг ижил байлгах арга хэмжээ авна. Энэ хугацаа нь ТИ өөрөөр заагаагүй бол цаг агаарын таатай нөхцөлд 3-7 хоног байна.

Хэрэв ТИ бетоны агшилтын улмаас ажлын залгаасыг багасгахыг шаардвал шинэ бетон хольцыг 21 хоног болоогүй гадаргууд дэвсэхгүй. Хэрэв зурагт ажлын залгаас хийхээр үзүүлсэн бол тэдгээрийн өргөн ба урт нь зурагт үзүүлсний дагуу байх ба зурагт заасан хугацааг өнгөртөл тэдгээрийг дүүргэж болохгүй.

1010 БЕТОНЫГ ОРЧНЫ НӨЛӨӨЛЛӨӨС ХАМГААЛАХ

а/ Ерөнхий

Гүйцэтгэгч бетоныг хийх, арчлах явцад цаг агаарын ба орчин тойрны нөлөөллөөр эвдрэл үүсэхээс хамгаалж урьдчилсан сэргийлсэн арга хэмжээ авна.

Цаг агаарын нөлөөллийн улмаас бетон хөлдсөн буюу эвдэрсэн тохиолдолд ТИ-ийн зөвшөөрөх хэмжээнд хүртэл засах буюу хуулан авч шинээр цутгана.

Бетоныг цутгаж эхлэхийн өмнөх температур нь техникийн шаардлагад өөрөөр заагаагүй бол 10°С-32°С-ын хооронд байна.

б/ Бороонооос хамгаалах

Хэрэв ТИ-ийн үзэж байгаагаар ширүүн буюу удаан орох бороо нь шинэ бетоны ил гарсан гадаргуугийн том ширхэгтэй чулууг угаан урсгаж болзошгүй байвал Гүйцэтгэгч, хэрвээ цутгасан бетоны гадаргуу дээрх усыг зайлуулах буюу ус цугларахаас хамгаалж чадахааргүй бол бетон дэвсэх ажлыг зогсооно. Бетоныг ус тогтсон хэсгүүдэд буулгахгүй.

в/ Халуун агаараас хамгаалах

Хэрвээ орчны температур 32°С-ээс дээш байвал хэв хашмал, арматур төмөр, төмөр дам нуруу ба шинэ бетонтой шууд харьцах бусад гадаргууг 32°С-ээс доош температуртай болтол нь ус шүрших буюу бусад зөвшөөрөгдсөн аргаар хөргөнө.

Бетоныг дэвсэх үеийн температурыг тогтоосон температурын хэлбэлзэлд барихад доорх аргуудыг хослуулан хэрэглэнэ. Үүнд:

- Материал хадгалах газрыг сүүдэрлэх,
- үйлдвэрлэгч төхөөрөмжийг сүүдэрлэх,
- чулуун материалыг ус шүршиж хөргөх,
- чулуун материалыг ба усыг хөргөгчид хийж хөргөх, эсвэл хольцонд хийх усны заримыг буюу бүгдийг нь жижиглэж бутралсан мөсөөр орлуулах,
- шингэн нитроген цацах.

Хуурайшил ихтэй нөхцөлд болон ТИ-ийн зааварчилсан үед шинэ бетон гадаргуугийн чийг ууршихаас сэргийлж доорх аргуудыг хослуулан хэрэглэнэ. Үүнд:

- тохирох материалаар бүтээх,
- нарны хаалт хэрэглэх
- салхинаас хамгаалах
- ус цацаж гадаргууг чийгтэй байлгана.

ТИ бетон дэвсэхийг хойшлуулж өдрийн арай сэрүүн үед хийхийг шаардаж болно.

г/ Хүйтэн нөхцөлөөс хамгаалах

i. Холих ба цутгах

ТИ шаардсан үед гүйцэтгэгч талбайд халуун хүйтэн хэмжигч 2 термометрийг суурилуулна.

Доорх нөхцөлд бетоныг халаалт ба хөлдөлтөөс хамгаалалгүйгээр цутгаж болохгүй:

- агаарын температур буурч байгаа үед 7°С-аас доош байвал
- агаарын температур өсөж байгаа үед 3°С-доош байвал

Агаарын температур 5°С-аас доош байвал 300мм зузаан бетоны цутгах үеийн температур 15°С-аас доош байж болохгүй. Агаарын температур ямар байгааг үл харгалзан мөстөй буюу хөлдсөн хэсгүүдтэй чулууг зууралтанд оруулж болохгүй ба 0°С буюу түүнээс доош температуртай аливаа гадаргуу дээр бетон дэвсэхгүй. Хэрвээ бетон дэвсэх үеийн орчны температур хасах хэмтэй байна гэж ТИ үзэж байвал,

ТОНЬЮЧУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЭХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ (УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРОО)-ИЙН ЭЦРАГ ТӨСӨЛ

Гүйцэтгэгч ус ба чулуун материалыг халаах арга хэмжээ авна. Бетоныг цутгаж дууссаны дараа бүтэн 8 өдрийн турш хөлдөхөөс сэргийлж хамгаална.

Дүүргэгчийг 20°C ба 65°C-ийн хооронд, усыг 55°C ба 65°C-ийн хооронд халаана. Бетоны хольцны температур нь хэвэнд цутгах үед 15°C ба 25°C-ийн хооронд байна. Халаагч төхөөрөмж нь чулууг хэт халуун цэгүүд үүсгэлгүй нэгэн жигд халаана.

Халаагч төхөөрөмж ба байр нь цутгалт дууссанаас хойш бүтэн 5 өдрийн турш шинэ бетоны орчны температурыг 20°C - 30°C-ийн хооронд барих чадвартай байх ёстой. Дараачийн гурван өдөрт бетоны температурыг 5°C хүртэл хөргөнө. Халаагч төхөөрөмжийг хэв хашмал ба бетон гадаргууг шууд халаахгүй байхаар байрлуулна.

Агаарын температур 15°C-ээс доош байвал бетоныг гадаа цутгаж болохгүй бөгөөд түр байр дотор холигчоо оруулж цутгалт хийнэ. Хэрэв холигч байрны гадна байх шаардлагатай бол хольцыг түр байрны бүтээлгийг цоолж суулгасан бункерээр дамжуулан цутгах байр луу өгнө.

Агаарын температур 15°C-ээс дээш байвал гүйцэтгэгч түр байрны жижиг хэсгийг богино хугацаанд онгойлгож цутгалтын ажлыг гүйцэтгэж болно.

Орчны хасах хэмийн температурт бетон дэвсэхээс өмнө Гүйцэтгэгч, халаах төхөөрөмжийн ажиллагааг шалгах зорилгоор 20°C хүртэл халааж бетоны ажил эхлэхээс өмнө 24 цагийн турш энэ дулааныг хадгална.

Гүйцэтгэгч халаах төхөөрөмж болон бүх шаардлагатай түлшээр хангана.

ii. Эхний арчлалт

Гүйцэтгэгч цутгасан бетоноо хуурайгаар арчлахаар төлөвлөж байгаа бол байран доторх чийгшлийг хангах ба бетоныг хуурайшлаас хамгаалах арга хэмжээ төлөвлөж ТИ-ээр батлуулна. Хэрэв халаах төхөөрөмж нь утаа буюу хий ялгаруулдаг бол байрыг байнга агааржуулж байна.

Байрны хэмжээ нь бетон зуурмаг цутгах болон хэв хашмалыг салгаж авахад хүндрэл учруулахгүй байх ёстой. Хэв хашмалыг салгаж авсны дараа бетоны зүлгэх өнгөлгөөг халаалт зогсоохоос 3 хоногийн өмнө дуусгасан байна.

Гүйцэтгэгч халаах ажиллагааг байнгын хяналт ба удирдлагаар хангана. Агаарын температур гэнэт унах буюу халаах төхөөрөмж эвдэрсан үед хэрэглэх нөөц халаах төхөөрөмж болон түлшийг хангалттай хэмжээгээр бэлтгэсэн байна.

iii. Усан дор цутгах

Орчны хасах хэмийн температурт усан дор бетон дэвсэхээс өмнө гүйцэтгэгч коффердам дахь усны температурыг 5°C-аас доошгүй халаана. Бетон цутгаж дуусаад усыг шавхахаас өмнө Гүйцэтгэгч коффердам дахь усны температурыг 5°C-аас дээш хэмд барина.

д/ Сульфат ихээр агуулсан хөрс буюу уснаас хамгаалах

Сульфат ихээр агуулсан хөрс буюу уснаас хамгаалах талаар Гүйцэтгэгч анхаарах ёстой. Даац авах бетон хийцийг AASHTO M85 II ангиллын шаардлага хангасан портланд цементээр хийнэ. Ийм газраас авсан усыг бетон арчлахад хэрэглэж болохгүй.

Хольцонд хийх усыг сайтар шалгаж бетоны нэвчимхий чанарыг аль болох бага байлгах ёстой. Бетоныг хамгийн их нягт автал нь нягтруулна. Бетоны гадаргуугаас арматур хүртэлх хамгийн бага зай 60мм байна. Бетон цутгасны дараа 7-оос дээш хоносны дараа хэв хашмалыг салгаж болно. Гадаргуугийн нүх хонхорхойг шавах, хэвний бэхэлгээг авах зэргээс бусад тохиолдолд гадаргууд хүрч болохгүй. Урьдчилан цутгасан бетон хийцтэй ажиллахад аливаа хэв гажилтын хагарал гаргахгүйн тулд тусгай тоноглол хийнэ.

1011 БЕТОНЫГ НЯГТРУУЛАХ

Бетоныг дэвссэн үеийн нийт хэмжээнд сайтар нягтруулна. Хэв хашмал, арматур ба бусад суурилуулсан зүйлсийг хөндөлгүйгээр тэдгээрийн эргэн тойронд нь сайтар нягтруулж өгнө.

Нарийхан болон бусад хязгаарлагдмал хэсгүүдэд болгоомжтой ажиллах хэрэгтэй. Нэг цутгалтаас дараалан гарсан үеүдийг хамтад нь нягтруулна.

Бетоныг механик гүний доргиулагчийн тусламжтайгаар нягтруулна. Гүйцэтгэгч бетон цутгахдаа гадаргуун өнгөлгөөг хийхэд дан ганц доргиулагч хангалтгүй тохиолдолд хос хөндлөвчтөй доргиур нэмж ашиглаж болно.

Гүний доргиурыг минутанд 7,000-10,000 цохилттойгоор ажиллуулна. Сайн нягтруулахын тулд доргиурыг үйлдвэрлэгчийн зааварласан бүрэн даралт ба хүчдэлээр ажиллуулна. Хүснэгт 1011.1-д гүний доргиулагчийн хэмжээ, ашиглалт болон хүчин чадлыг харуулсан болно.

Хүснэгт 10-8: Гүний доргиулагчийн хэмжээ ба ашиглалт

Гүний доргиулагчийн голч, мм	Үйлчлэх радиус, мм	Нягтруулах хурд, м^3/цаг	Ашиглалт
20 – 30	80 – 150	0.8 – 2	50мм ба түүнээс дээш суултууд болон маш нимгэн ба маш нарийн ба хязгаарлагдмал хэсгүүдэд
35 – 40	130 – 250	2 – 4	50мм ба түүнээс дээш суултууд болон нимгэн хана, багана болон дунд зэрэг хязгаарлагдмал хэсгүүдэд
50 – 75	180 – 350	3 – 8	50мм ба түүнээс дээш суултууд болон хийцийн их биеэс дээш хэсэгт

Хүснэгт 1011.1-ийн дагуу нийт бетон хольцыг зохих хугацаанд нь нягтруулахын тулд гүйцэтгэгч доргиулагчийг хангалттай тоогоор бэлдэх шаардлагатай. Бетон дэвсэж буй газар бүрт хэзээ ч хэрэглэхэд бэлэн нөөц доргиулагчийг байлгана.

75мм-ийн болон үүнээс том чулуулаг агуулсан бетонд 100 буюу түүнээс дээш мм-ийн голчтой доргиулагч хэрэглэнэ.

Нягтруулалтыг бетон дэвссэн цэгт хийнэ. Хольцыг хэвтээ чиглэлд доргиулагчаар шилжүүлж болохгүй. Доргиулагчийг босоогоор өөрийн жингийн даралтаар хольцонд оруулна. Үелсэн байдал үүсгэхгүйн тулд гүний доргиулагчийг урьд нь дэвссэн бетоны гүн рүү хийж нягтруулна. Бетон хольцын нягтралт зогсож гадаргуу дээр хольцны шингэн үе гарч ирэх ба агаар ялгарахаа болитол нягтруулна. Доргиулагчийг хольцноос гаргахдаа үүссэн зай нь бөглөрөхөөр удаан гарган авна.

Нягтруулалт сайн хийгдтэл доргилтыг үргэлжлүүлэх ба материалын ялгарал үүстэл удаан доргиулж болохгүй. Мөн доргилтыг нэг цэг дээр шингэн зуурмаг ялгартал удаан үргэлжлүүлж болохгүй. Доргиулагчийг нийт цутгалтын талбайд жигд ажиллуулах ба доргиулагч хийх цэгүүдийн хоорондох зай доргиурын ил харагдах үйлчлэх радиусаас 1.5 дахинаас илүү хол байж болохгүй.

Доргиулалтыг шууд арматур дээр эсвэл арматураар дамжуулан хийхгүй бөгөөд доргиулагчийг арматур, хэв ба бусад суулгасан зүйлд хүргэхгүй.

Бага голчтой доргиулагчийг гадаргуун ба өнцөг тохойн гөлгөр байдлыг хангах зорилгоор хөнгөн цохигч хэрэгслээр хангаж өгнө.

Багана, доод бүтээц, хоолойн хана болон бусад босоо элементүүдийг цутгаад хэсэг байлгах ба 1-2 цагийн дараа нягтруулалт хийнэ. Энэ нь хэвтээ элементийг цутгахын өмнө суултын хагарал үүсэхээс сэргийлэх зорилготой юм.

ТИ цохилтын нүхийг багасгаж бетоны гадаргууг сайжруулах буюу агшилтаас үүсэх хагарлаас сэргийлэх зорилгоор бетоныг дахин нягтруулахыг шаардаж болно. Гэхдээ бетон хатуураагүй, доргиулагч нь доорх үеийн бетон руу өөрийн жингээр шигдэж байвал мөн доргиулагчийг гаргаж авсны дараах нүх нь өөрөө дүүрч байгаа нөхцөлд дахин нягтруулалт хийж болно. Гүйцэтгэгч бетоны марк, өтгөрөлтийн түвшин бүрээр хамгийн оновчтой хүлээх хугацааг талбайн туршилтаар тогтооно.

1012 БЕТОНЫГ АРЧЛАХ

а/ Ерөнхий

Бетоныг арчлах нь бэхжих явцад бетон чийгшлээ алдаж хатуурах ба бетоны доторх температурын өөрчлөлтөөс болж дулааны хагарал үүсэх зэргээс хамгаална.

Бетоныг арчлах арга нь бетоныг гэмтээхээргүй байна. Бэхжилт нь дээрх шаардлагыг хангатал үргэлжлэх боловч аль ч тохиолдолд 7 хоногоос багагүй байх ба дээр нь дараагийн бүтээц иртэл үргэлжилнэ.

Бетоны арчлалтыг арчлах ажиллагааг даах чадвартай болтол хатуурсан нөхцөлд эхлэх бөгөөд тасралтгүй буюу нилээд том талбайд цутгаж байгаа бол түрүүчийн цутгалт нь дууссан газраас эхэлж хийнэ.

Шинээр дэвссэн бетон бүрийг энд дурдсан аргуудын аль нэгээр бетон хуурайшихаас сэргийлж арчилна. Арчлалт хийхээр сонгосон аргаа хэрэглэж амжаагүй байхад бетон хуурайшиж эхэлбэл бетоны гадаргууг гэмтээлгүйгээр ус цацаж чийгтэй байлгана.

Ууранр болон туяагаар халаахаас бусад аргаар хүснэгт 1011.2-т өгөгдсөн хугацаанд зогсолтгүй үргэлжлүүлэн арчилна.

Хүснэгт 1011.2 Арчлалтын хамгийн бага хугацаа

Цементийн төрөл	Орчны дундаж температур 15° С -ээс их	Орчны дундаж температур 5° С-15° С	Орчны дундаж температур 5° С -ээс бага
10%-аас бага пуццоллан нэмсэн портланд цемент	7 өдөр	10 өдөр	9 өдөр
10%-аас их пуццоллан нэмсэн портланд цемент	10 өдөр	15 өдөр	20 өдөр

Цаг агаарын халуун нөхцөлд, ТИ шаардлагатай гэж үзвэл, шингэн мембран буюу газар дээр нь хэвлэх аргуудаар арчлалт хийгдэж байгаа бетонон гадаргууд ус цацаж өгнө. Усыг, ТИ гадаргууг хөргөх шаардлагагүй болсон гэж үзэх хүртэл цацна.

ТИ зааварласан бол Гүйцэтгэгч, дор дурдсан арчлалтын зарчмаас гадна нарны хурц туяа буюу салхи бетон гадаргууд хүрэхээс сэргийлж нар ба салхины хаалт зэргээр хангана.

б/ Материал

i. Ус нь 1003 (ё) зүйлийн шаардлагыг хангасан байх ёстой.

ii. Шингэн мембран

Бетоныг арчлах шингэн мембраны хольц нь AASHTO M98-ын шаардлагыг хангасан байна.

iii. Ус нэвтэрдэггүй материалаар хучих арга

Ус нэвтэрдэггүй цаас, полиэтилен хальсан материал, цагаан өнгийн тааран полиэтилен хулдаас нь AASHTO M171-07-ын шаардлагыг хангасан байна.

в/ Бетоныг арчлах аргууд

i. Хэв хашлага ашиглах

Бетоны хэв хашмалыг нь авалгүйгээр шаардлагатай хугацааны туршид байлгаж арчилна.

ii. Усаар арчлах

Бетоны гадаргуу дээр ус тогтоох, усаар шүрших, эсвэл байнга нойтон материалаар хучих замаар гадаргууг үргэлж чийгтэй байлгана. Эдгээр материалуудыг хөвөн,

ТОНЬЮУКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

зулхай, олон давхар таар юм уу бусад зөвшөөрөгдсөн материалаар хийсэн байх ба будаг гардаггүй, бетонд ямар нэгэн байдлаар нөлөөлдөггүй байх ёстой.

iii. Шингэн мембранаар арчлах холимог арга

Гадаргууг зүлгэж өнгөлөх шаардлагатай үед болон ажлын залгаасны гадаргууд шингэн мембраны аргыг хэрэглэж болохгүй. Гэхдээ залгаасан дээр бетон тавихаас өмнө элсэн шүршигчээр мембраныг арилгавал энэ аргыг хэрэглэж болно. Хоёрдугаар зэрэглэлийн цагаан пигментийг зөвхөн хийцийн хавтангийн гадаргуу, ажил дууссаны дараа ил харагддаггүй буюу ТИ-ийн зөвшөөрсөн бусад гадаргуу дээр хэрэглэнэ.

Шингэн мембраны аргыг хэрэглэх үед сул ус гадаргуугаас ууршмагц ил бетоныг мембраны уусмалаар богино хугацаанд бүрнэ. Хэвлэмэл гадаргуугийн хэв хашлагыг авч шаардлагатай өнгөлгөө хийж дуусмагц нэн даруй мембраны уусмалаар бүрнэ. Уусмалыг цахилгаан үүсгүүрээр ажилладаг шүршигчээр нэг буюу хоёр удаагийн ажилбараар шүршинэ. Гар ажиллагаат шүршигчийг багахан хэмжээний газарт ТИ-ийн зөвшөөрөлтэйгөөр хэрэглэж болно.

Пигмент агуулсан мембраны уусмалыг хэрэглэхийн өмнө сайтар хольж хутгах ба хэрэглэх явцад хөдөлгөж сэгсэрнэ. Хэрвээ уусмалыг хоёр хувааж шүрших шаардлагатай гэж үзвэл эхний шүршилтийг хийсний дараа 30 минутын дотор хоёр дахь шүршилтийг хийнэ. Шүрших төхөөрөмжийг ТИ-ээр батлуулсан байна. Гөлгөр гадаргуу дээр 1 литр бэхжүүлэх уусмалыг 0.2 хавтгай дөрвөлжин метр талбайд, барзгар гадаргууд 1 литр бэхжүүлэх уусмалыг 0.5 хавтгай дөрвөлжин метр талбайд тус тус ноогдохоор буюу ТИ-ийн зааварчилсан хэмжээгээр нэгэн жигд бүрхүүл үүсгэж шүршинэ.

Хэрвээ шинэхэн шүршсэн мембраны хальс хангалттай хатаж гүйцээгүй байхад бороо орох буюу арчлалтын явцад хальс ямар нэгэн байдлаар гэмтвэл тухайн газарт дээр дурьдсантай ижил хэмжээгээр шинээр уусмалыг шүршинэ.

iv. Ус нэвтэрдэггүй материалаар хучих арга

Энэ нь бетоны гадаргуугаас чийг алдагдахаас сэргийлж ус үл нэвтрэх материалаар хучих арга юм. Энэ арга нь чийгийн алдагдлаас сэргийлж чадна гэж ТИ үзсэн тохиолдолд л энэ аргыг хэрэглэнэ.

Гадаргууг хучих үед бетон гадаргуу нойтон байх ёстой. Уг материал нь хангалттай хэмжээний өргөнтэй байх ба материалын зэрэгцээ эгнээнүүдийг 300-аас доошгүй мм-ээр зөрүүлж залгааг цавуутай лент, мастик цавуу буюу бусад зөвшөөрөгдсөн аргаар сайтар битүүлж наагаад гадаргууг нийтэд нь хучна.

Хучлагыг салхинд хийсэхгүй байхаар бэхэлж өгнө. Бетоны бэхжилтийн хугацаа дуусахаас өмнө хучлагын аль нэг хэсэг урагдвал нэн даруй нөхөж засварлана. Ус үл нэвтрүүлэх чанар нь алдагдсан материалыг хучлагад хэрэглэхгүй.

v. Халаалттай байранд арчлах арга

Цаг агаарын хүйтэн нөхцөлд цутгасан бетоныг техникийн шаардлагын 1010 (г) дэд зүйлд заасны дагуу арчилна.

vi. Уур болон туяагаар халаах арга

Энэ аргыг зөвхөн үйлдвэрт цутгасан бетон элементүүдэд хэрэглэж болно. Уур болон цацрагт туяаны дулаанаар арчлах ажиллагаа нь тохиромжтой камерт хийгдэнэ. Зөвхөн бага даралттай, нойтон уурыг хэрэглэнэ. Температур заагч багаж нь камер дахь температур тогтоосон хязгаарт жигд тархсан эсэхийг зааж байх ёстой.

Бетоныг цутгаж дууссаны дараа бетоны эхний бэхжилтийг эхлүүлэхийн тулд бетоныг 3-5 цаг байлгасны дараа ууранр болон дулаанаар бэхжүүлнэ. Хэрвээ удаашруулагч бодис хэрэглэсэн бол уур болон дулаанаар арчлах арга хэрэглэх хүртэл хүлээх хугацааг ТИ-ийн заасан хугацаагаар хойшлуулна. Эхний бэхжилтийн

хугацааг AASHTO T197 стандартын дагуу тодорхойлсон бол хүлээх хугацааг ч үүнтэй уялдуулан тохируулна.

Хүлээх хугацаанд хатаах камерын температурыг 10^0C-аас доошгүй байлгах ба үүнийг уур болон дулааны температураар тохируулж болно. Энэ хугацаанд бетоны гадаргууг чийгтэй байлгах шаардлагатай.

Хэсэг газарт хэт халаалт үүсэж болзошгүй учраас уурыг шууд бетон болон хэврүү чиглүүлж болохгүй. Уур болон дулааныг нэмэгдүүлэх үед камерт байх орчны температурыг цагт дунджаар 20-оос илүүгүй хэмээр өсгөж байх ёстой. Камерын хамгийн их температур нь 71^0C-аас хэтрэхгүй.

Төлөвлөсөн бат бэхийн хэмжээндээ хүртэл бетоныг хамгийн өндөр температурт байлгах ба туршилтын шоог урьдчилан хүчитгэсэн бетоны хамт ижил нөхцөлд арчилна.

ТИ-ийн баталсан агаарын температур хэмжигчийг бетон цутгаж дууссаны дараа хийцийн орой дээр байрлуулна. Нэмэгдүүлсэн дулаанаар бэхжүүлж дуустал дулаан хэмжигчийг хөдөлгөж болохгүй. Орчны температур болон цаг хугацаа заасан графикийг хийц бүрээр хийж бэхжилт хийж дууссаны дараа ТИ-т өгнө. Графикт дараах зүйлийг үзүүлсэн байна. Үүнд:

- хийцийн дэс дугаар №,
- цаг, өдөр, сар, жил,
- бетон цутгаж дууссан үе,
- Халааж эхэлсэн үе,
- Халааж дууссан үе
- бэхжилт дуусах үе.

Бэхжилт дууссаны дараа агаарын температурыг цагт 20-оос дээшгүй хэмээр аажмаар буулгах ба бетоныг камераас гаргахад гаднах температураас 6°C-аар их байх хүртэл бууруулна.

Бетон хийцүүдийг шаардагдах бат бэхийг автал хөлдөх температур хүртэл хөргөж болохгүй.

Дулаанаар арчлах аргад, уур, халуун ус, тос, усыг хоолойгоор дамжуулан эсвэл цахилгаан дулааны элемент ашиглан хэрэглэж болно. Дулаанаар арчлах аргыг дулаанаа хадгалж чадах камерт явуулах ба чийгийн алдагдалыг багасгах зорилгоор бетоны бүх ил харагдах гадаргууг полиэтилен хулдаас буюу зөвшөөрөгдсөн шингэн мембранаар бүрнэ.

Бетон элементүүдийн өөр бетон хийц болон материалтай шууд харьцах гадаргууг барьцалтын төлөвлөсөн хязгаарт бариулах үүднээс мембраны үлдэгдлээс цэвэрлэнэ.

Бетон цутгах аливаа ажлыг эхлэхээс өмнө Гүйцэтгэгч бэхжүүлэх ажлын дэлгэрэнгүй төлөвлөгөөг ТИ-т танилцуулж батлуулна.

г/ Шинээр цутгасан бетоны температурын өөрчлөлтийг хязгаарлах

Гүйцэтгэгч бетон цутгасны дараа бетоны температурын өөрчлөлтийг хязгаарлах дараах арга хэмжээг нөхцөл байдалд тохируулан авна. Үүнд:

- Дэд зүйл 1010 в-ийн дагуу бетоны дэвсэх үеийн температурыг хязгаарлах,
- ТИ зөвшөөрсний үндсэн дээр бага дулаантай цемент ашиглах,
- Ил гарсан гадаргууг дулаан тусгаарлагчаар бүтээх,
- Салгаж аваагүй хэв хашмалыг дулаан тусгаарлагчаар хангах,
- Гадаргуу дулаанаа огцом алдахаас сэргийлж салхины хаалт хийх,
- Гадаргуу дээр ус тогтоох буюу ус шүрших нь гадаргууг огцом хөргөж байгаа бол эдгээр аргуудыг хэрэглэхгүй байх.

1013 Ажлын залгаас

Өмнө нь цутгаж нэгэнт хатуурсан бетонд бетон залгаж цутгахад тэдгээрийн хоорондох харьцах гадаргууг ажлын залгаас гэнэ.

Гүйцэтгэгч ажлын залгаасыг зурагт үзүүлсэн байрлалд хийнэ.

Ажлын залгаасны байрлалыг ТИ-ээр урьдчилан зөвшөөрүүлсэн байна. Налуу хавтан болон зурагт өөрөөр зааснаас бусад тохиолдолд ажлын залгаас нь хэвтээ буюу босоо хавтгайд байна.

Бүх төрлийн бетоны ажлын залгаасыг углуурга хэлбэрээр хийж сайн нягтруулна. Жижиг алгасалтай дам нуруу болон хавтангийн хүчитгэсэн бетон ба бэлэн цутгасан элементийн алинд ч залгаас байхгүй.

Ажлын залгаасыг бетоныг дэвссэний дараах агшилтын нөлөөг аль болох багасгахуйц хэлбэрээр, хийцэд ирэх ачаалал болон хөдөлгөөнт заадастай зохицох байдлыг харгалзан хамгийн тохиромжтой байрлалд хийнэ.

Ажлын залгаасны өнцгийг арзгар гаргаж болохгүй ба залгаасаар цухуйн гарч ирсэн арматурын төмрийг бетон бүрэн бэхэжсэний дараа тайрч авна.

Бетоны хөндлөн ба бараг хөндлөн залгаасууд ба бетоны ил гарч байгаа гадаргуутай огтлолцох хэсгийг бетоны орой дахь хэвэнд бэхэлсэн чиглүүлэгчийн тусламжтайгаар буюу ТИ-ийн зөвшөөрсөн аргаар шулуун шугамаар гаргаж өгнө.

Бетоныг цутгаж дуусаад гадаргууг цэвэрлэхэд цемент ялгарахгүй болтол хатуурсны дараа шинэ бетоны хэвтээ буюу бараг хэвтээ залгаасуудын гадаргууг өндөр даралттай усаар шүрших ба агаараар үлээлгэх буюу хялгасан шүүрээр шүүрдэж цэвэрлэнэ.

Хэрэв тухайн нөхцөлд хэв хашмалыг салгаж авах боломжтой бол хэвийг салгаж авсны дараа хэвтээ буюу бараг хэвтээ залгаасуудын гадаргууг ижил аргаар арчилна. Хэв хашмалыг 72 цагийн дотор салгаж аваад бетоны гадаргууг чулуун материалыг ил гартал угааж шүүрдсэн тохиолдолд босоо залгаасын хэвлэмэл гадаргууд удаашруулагч бодис түрхэж болно.

Ажлын залгаасыг дараах хэлбэрээр арчилна.Үүнд:

- хуучин бетон гадаргуугийн чулуун материалыг ил гартал угааж нугардаггүй хялгасан шүүрээр шүүрдэнэ,
- чулуун материал нь ил гарсан хуурай гадаргуу дээр шинэ бетон цутгана.
- гадаргуу нь цэвэр, хатуу, хуурай ба бат бэх байна.

Дээрх арчилгааг хийх үед бетон хэтэрхий хатуурсан байвал, хэвлэмэл буюу сул гадаргууг механик аргаар, эсвэл чийгтэй элсээр буюу агаарын шахалттай буугаар шүршиж боловсруулна. Ийм арга хэрэглэсний улмаас гадаргуу дээр үүсэх нүхнүүдийн гүн нь 10мм–ээс их ба өнгөлсөн гадаргууд 40мм-ээс илүү ойр байж болохгүй. Ийнхүү хэвлэсэн гадаргууг бетоны ажил эхлэхээс өмнө сайтар угааж, хатаан орчин тойронд байгаа хайрга ба бусад сул материалуудыг зайлуулна.

Гүйцэтгэгч хуучин бетон гадаргуугаас цухуйсан бэхэлгээ болон арматурын төмөрт наалдаж үлдсэн бетон ба бусад материалыг тэдгээрийн бетон дахь барьцалдалтыг алдагдуулалгүйгээр цэвэрлэж зайлуулна.

Дэвсэх төхөөрөмж, залгаас, арматур болон хэв хашмалтай харьцахад тэдгээр наалдаж алдагдах шингэн хольцны алдагдлыг нөхөх зорилгоор хатуурсан бетон гадаргуу дээр дэвсэх эхний үеийн бетонд байх ёстой чулуун материалын зөвхөн 50%-ийг хийнэ.

ТИ ажлын залгаас болон байрлалыг шалгаж үзээд зөвшөөрөл өгөхөөс нааш гадаргууд бетон дэвсэхгүй.

ТИ-ийн зааварласан газруудад хуучин ба шинэ бетонуудыг хооронд нь сайн барьцалдуулах үүднээс ажлын залгаасанд эпокси резин хэрэглэнэ. Эпокси резин хэрэглэх болон гадаргууг бэлдэхдээ Инженерийн зааварчилгаа болон үйлдвэрлэгчийн зааврыг удирдамж болгоно. Эпокси резины төрөл болон үйлдвэрлэгчийг ТИ зөвшөөрсөн байх ёстой.

Ажлын залгаас нь хоёр даацын элементүүдийг хооронд нь барьцалдуулалгүй залгах шаардлагатай бол Гүйцэтгэгч тэдгээрийн дунд хоёр үе ус нэвтэрдэггүй барилгын цаас хийж өгнө. Цаасыг нугалж үрчийлгэлгүй тааруулж хийнэ. Илүү гарсан ирмэгийг цавуутай туузаар нааж бэхэлнэ. Хоёр үе барилгын хар цаасыг залгаасны нийт талбайд дэвсэнэ. Гүйцэтгэгч бетоны ажил хийх явцад цаасыг гэмтээхгүй байх талаар анхаарах ёстой.

1014 ХЭВ ГАЖИЛТЫН ЗААДАС

Хэв гажилтын заадас нь бетоны доторх дулааны болон бусад хөдөлгөөнийг хангахад зориулагдсан заадас юм.

Хэв гажилтын заадас гэдэг нь бетоны агшилт болон тэлэлтийг зохицуулах зориулалтаар бетоны дунд гаргасан зай юм. Хэв гажилтын заадас нь бетоны агшилт болон тэлэлтийг хангах ба тусгай дүүргэгчээр дүүргэгдэнэ. Хэв гажилтын заадсын байршлыг ажлын зураг буюу техникийн шаардлагад заасны дагуу тодорхойлно.

Хэв гажилтын заадсыг бетонд аливаа хагарал үүсэхээс өмнө, бетоны ирмэгийг үйрэх буюу бутралгүйгээр хөрөөдөх боломжтой болмогц хийнэ.

1015 УС ТОГТООГЧ

Ус тогтоогчийн тухай заалтууд нь шингэн зуурмаг тогтоогчид адил хамаарна.

Ус тогтоогчийг ажлын зурагт үзүүлсэн материалаар хийнэ. Гүйцэтгэгч ус тогтоогчийн материалын тухай дэлгэрэнгүй мэдээлэл болон дээжийг ТИ-т танилцуулж батлуулахаас нааш ус тогтоогчийн материалыг талбайд авчирч болохгүй. Дээжийн урт нь туршилт хийхэд хүрэлцэхүйц байна.

Ус тогтоогч нь хлорид, сульфат болон барилгын ажлын орчин тойронд байж болох бусад хортой бодисын нөлөөнд ордоггүй материалаар хийгдсэн байна. Резинэн ус тогтоогч нь байгалийн болон хиймэл резинээр хийгдсэн байх ба 25 °С-ын дулаанд хийсэн туршилтаар 500%-аар сунах чадвартай ба залгаасын 50мм-ээс доошгүй хөдөлгөөнийг даах чадвартай байна.

Поливинилхлорид (PVC)-р хийсэн ус тогтоогч нь PVC–ийн өөдөс агуулаагүй PVC–н полимерээс гаргаж авсан материалтай байна. Ийм ус тогтоогч 25°С-ын дулаанд хийсэн туршилтаар 225%-аар сунах чадвартай ба залгаасын 10мм-ээс доошгүй хөдөлгөөнийг даана.

Бага модулийн ус тогтоогч нь 25°С-ын дулаанд хийсэн 6 $N/мм^2$ хүчээр татах туршилтаар 200%-аар сунах чадвартай ба залгаасын 50мм-ээс доошгүй хөдөлгөөнийг даана.

Ус тогтоогч нь барилгын ажлын шаардлагын дагуу ажиллахад хялбар байхаар хангалттай урт байна. Амлуулах залгааснаас бусад резинэн ба хуванцар материалтай залгаасыг үйлдвэрлэгчээс нь бэлэн хийснээр авчирна. Амлуулах залгаасыг талбай дээр үйлдвэрлэгчээс хангасан тоног төхөөрөмж болон зааврааp хийнэ.

Ус тогтоогчийн материалыг тос болон бусад бодисоор бохирдуулж гэмтээхээс болгоомжлон талбайд хадгална. Резинэн болон хуванцар ус тогтоогчийг сэрүүн, агааржуулалт сайтай, нарны гэрэл шууд тусахааргүй газарт хадгална. Резинэн болон хуванцар ус тогтоогчийг залгаасны нэг талд нөгөө талын бетон дэвсэхээс 1 сар ба түүнээс дээш хугацааны өмнө бэхэлсэн бол ус тогтоогчийг нарнаас хамгаална.

Ус тогтоогчийг бетон цутгах үед хөдлөхгүй байхаар хэв хашмалд бэхлэн, бетон цутгахаас өмнө тэдгээрийг аливаа хог, шавар, тосноос цэвэрлэнэ. Арматурын төмөрт сайтар уяж тогтоосон төмөр гогцоонд ус тогтоогчийг бэхлэх ба ямар ч тохиолдолд ус тогтоогчийг хадаасаар буюу бусад зүйлээр цоолж тогтоож болохгүй.

Бетон дэвсэх үед ус тогтоогчийг хөдөлгөлгүй тойруулан нямбай цутгаж сайтар нягтруулна. Ус тогтоогчийг хэвтээ буюу бараг хэвтээ байрлалд бэхэлж байгаа бол түүний дор хоосон зай үлдээхгүй байх хэрэгтэй.

Ус тогтоогчтой зэрэгцсэн хэв хашмалыг ус тогтоогчийг гэмтээлгүйгээр нямбай салгаж авна. Хэрэв талбайн нөхцөлд засварлах боломжгүйгээр эвдэрвэл ТИ ус тогтоогч бэхэлсэн бетоны хэсгийг зайлуулан шинээр хийхийг шаардаж болно.

1016 ХЭВЛЭМЭЛ БУС ГАДАРГУУН ӨНГӨЛГӨӨ

Хэв хашмалтай харьцаагүй, хэвтээ буюу бараг хэвтээ гадаргууг зурагт заасан ангиллын дагуу дор тодорхойлсон аргаар өнгөлнө. Үүнд:

а/ UF 1 өнгөлгөө

Зурагт заасан буюу ТИ-ийн зааварчилсан өнгөлгөөний ангиллаас доогуур ангиллын өнгөлгөө шаардах бүх гадаргууд UF 1 өнгөлгөөг хийнэ. Бетоныг нягтруулсны дараа нэн даруй тэгшлэгч рейкээр илүүдэл бетоныг хусан авч гадаргууг нэгэн жигд болтол тэгшилж засна.

б/ UF 2 Өнгөлгөө

Энэ өнгөлгөөг дээвэр, шалны хавтан болон бусад хатуу өнгөлгөө шаарддаггүй гадаргууд хэрэглэнэ.

Гадаргууг эхлээд UF 1 өнгөлгөөгөөр янзалж бетоныг нэлээд хатуурсны дараа модон буюу үйсэн хөвөгчөөр гадаргуугийн өнгөлгөөг зөвхөн тэгшлэгч рейкийн мөрийг арилгах хэмжээнд тэгшилнэ.

в/ UF 3 Өнгөлгөө

Энэ нь түргэн урсгалтай усны үйлчлэлд өртдөг хэсгүүд буюу цаг агаарын үйлчлэлийг эсэргүүцэх чадвар болон гадаад үзэмж чухал байдаг даацын хэсгүүдийн гадаргууг нийвийгээр хатуу өнгөлгөө хийхийг хэлнэ. Эхлээд гадаргууг UF 2–ийн дагуу өнгөлнө. Гадаргуугаас чийгний давхарга алга болж бетон хангалтай хатуурсны дараа цахилгаан үүсгүүрт хөвөгчөөр нийвийний мөргүй, нягт, гөлгөр, жигд гадаргуу үүстэл өнгөлнө.

г/ Зорчих хэсгийн гадаргуун өнгөлгөө

Бетон хавтангийн гадаргууг төмөр замаар явдаг тараах төхөөрөмжөөр тэгшилнэ. Уг төхөөрөмж нь хавтангийн нийт өргөнд бэхлэгдсэн байна. Төмөр зам нь нэлээд бат бэх байх ба тараах ажилбарын явцад хотойхгүй байхаар ойр ойрхон зайнд бэхлэгдсэн байна.

Төхөөрөмж болон төмөр замыг тэгшилгээний дараах бетон гадаргуу нь шаардлагатай дагуу болон хөндлөн хэвгийг хангасан байхаар тохируулдаг байх ёстой.

Бетон цутгаж эхлэхээс өмнө төмөр замыг газар дээр нь авчирч тэгшилгээ хийхээр төлөвлөсөн нийт уртын дагууд сайтар суулгаж бэхэлнэ. Төмөр замын урт нь тэгшилгээ хийхээр төлөвлөсөн уртын 2 үзүүрээс тараах төхөөрөмжийг бетоноо султгахад хангалттай зайгаар илүү гарсан байна. Шаардлагатай бол хэв хашмалын суулт, хотойлт, овойлт зэргийг харгалзан төмөр замын өндрийн төвшинг тохируулж болдог байна.

Тараах төхөөрөмж нь талбайн нийт уртад тасралтгүй ажиллах хүчин чадалтай байна. Мөн урьд нь төлөвлөөгүй, тараах төхөөрөмжийн ажиллагааны үед үүссэн суулт буюу хотойлтыг засахад төмөр замыг тохируулж болдог байх хэрэгтэй.

Гүйцэтгэгч бетон гадаргууг шалгах, засварын ажил хийх , үлдсэн нүхийг бөглөх, цахилгаан хөвөгч явуулах, арчлалт хийх зэрэг ажлуудыг гүйцэтгэх зорилгоор замын тэнхлэгийн дагуу шаардлагатай арга хэмжээг авна. Гүйцэтгэгч бетон хольцыг авчрахаас өмнө тараах төхөөрөмжийг бетон цутгах нийт талбайгаар ажиллуулж төмөр замын муруйлт, хавтангийн зузаан, арматурын төмөр ба гадаргуун түвшин хоёрын хоорондын зай зэргийг шалгаж бүх тоног төхөөрөмжийн найдвартай ажиллагааг баталгаажуулна.

Шаардлагатай тохиргоог бетон дэвсэхээс өмнө хийж дуусгасан байна. Хэрэв ТИ хавтан хангалттай бат бэхээ авч чадаагүй гэж үзвэл дээрх хугацааг сунгана.

Бетон 80% бэхжтэл ямар ч хүнд механизм явуулахгүй.

Тэгшлэх төхөөрөмж нь шаардлагатай дагуу болон хөндлөн хэвгийг гаргатал гадаргуу дээгүүр явна. Тэгшлэх төхөөрөмжийн урд талд бага зэргийн илүүдэл бетон байнга явж байна. Энэ илүүдэл бетоныг дэвсэж буй бетон руу хийж болохгүй бөгөөд цутгалтын зах руу аваачиж хаяна.

Өнгөлгөө хийх явцад илүү гарсан ус, шавар болон гадны материалуудыг буцааж хавтан руу хийж болохгүй ба тэгшлэгч рейкээр хавтангийн төвөөс захруу чиглүүлсэн хөдөлгөөнөөр гаргаж хаяна.

Бетоныг өнгөлөх зориулалтаар гадаргуу руу ус хийж болохгүй.

Гадаргууг тэгшилсний дараа 1016 (в) дэд зүйлд дурдсан UF 3 өнгөлгөө буюу цахилгаанаар ажилладаг хөвөгчөөр өнгөлгөө хийнэ.

Талбайд өнгөлгөө хийсний дараа Гүйцэтгэгч 3 метрийн төмөр рейкийг тэнхлэгийн дагуу тавьж нийт гадаргууг шалгана. Захуудын шугам, тэнхлэгийн шугам болон тэнхлэг ба захуудын дундах цэгүүдийг мөн шалгах хэрэгтэй. 25 мм ба түүнээс зузаан материал нэмж дэвсэх шаардлагатай гадаргуугийн төвшингийн зөрүү рейкний хэмжилтээс 10 мм ээс илүү байж болохгүй.

Энэ хязгаараас илүү гарсан өөрчлөлтийг бетоныг бэхжихээс өмнө засаж залруулна.

Талбайг урьд шалгасан талбайн талыг давхардуулан шалгаж явна. Бусад бүх хэвлэмэл бус гадаргуу нь ажлын зурагт заасны дагуу байх ба хүснэгт 1016.1-т тодорхойлсон хүлцэх алдааны хязгаар дотор хэлбэлзэх ба гадаргуугийн төвшин огцом өөрчлөгдөж болохгүй. Хэрвээ ажлын зурагт хүлцэх алдаа өгөгдсөн бол тэдгээрийг хүснэгт 1016.1-т үзүүлсэн хүлцэх алдаанаас илүү хүчинтэйд тооцно.

Хүснэгт 1016.1: Хэвлэмэл бус гадаргуугийн тэгш байдлын хүлцэх алдаа

Өнгөлгөөний ангилал	Гадаргуу ба тэгш устай 3 метрийн рейк 2 хоорондох зөвшөөрөгдөх хамгийн их зай	Тогтоосон түвшин буюу байрлал ба 3 метрийн тэгш устай рейкийн хоорондох төвшин ба байршлын хамгийн их зөрүү
UF1	5 мм	+ 10 мм буюу - 10 мм
UF2	5 мм	+ 10 мм буюу - 10 мм
UF3	3 мм	+ 5 мм буюу - 5 мм

1017 ХЭВЛЭМЭЛ ГАДАРГУУН ӨНГӨЛГӨӨ

Бетон гадаргууг ажлын зураг дээр үзүүлсний дагуу дор заасан аргаар өнгөлж засна. Үүнд:

а/ Гадаргуун ердийн өнгөлгөө

Ажлын зураг дээр өөрөөр өгөгдөөгүй буюу ТИ өөрөөр заагаагүй бол бетоны ил гарсан бүх гадаргууд ердийн заслыг хийнэ. Энэ заслаар сийрэгжиж арзайсан, цухуйсан зүйлс, овойлт, элдэв өнгө хувиралт, зураас бусад гадаргуугийн элдэв өө сэвийг арилгаж гөлгөр тэгш гадаргуу бий болгоно.

Хэв хашмалыг ТИ-ийн зөвшөөрсөн материалаар доторлоно. Хавтан буюу банзнуудын зузаан нь бетон цутгасны дараа бетоны даралтаар ямарваа нэг хэв мөр гаргахааргүй байна. Өөрөөр заагаагүй байвал хавтангуудыг хооронд нь хэвтээ буюу босоо байдлаар залгана.

Шаардлага хангасан гадаргуун ердийн өнгөлгөө гэдэг нь төмөр зангилааг салгаж авсны улмаас гарсан нүхнээс бусад нүхийг бөглөх гэх мэт засвар хийх шаардлагагүй гэж ТИ үзсэн гадаргууг хэлнэ. Сийрэгжиж арзайсан, цухуйсан зүйлс, овойлт, элдэв өнгө хувиралт, зураас буюу бусад гадаргуугийн элдэв өө сэвийг ТИ-ийн зөвшөөрсөн аргаар арилгана. Цементээр угаах буюу гипсийг хэрэглэж болохгүй.

Хэвийг авсан даруй бетон гадаргуугийн согогийг ТИ-т мэдэгдэнэ. Гадаргуугийн согогийг техникийн шаардлагын дагуу ТИ-ийн заасны дагуу засварлана. Хөндий газар буюу нүхийг тэр орчин тойронд хийсэн бетонтой адил чанар, хольц бүхий гэхдээ 2,36 мм шигшүүр дээр үлдсэн чулуу агуулсан цемент элсний зуурмагаар чигжиж нийт гүнд нь хүртэл дүүргэнэ. Нүх цоорхойг шавахад хэрэглэх шавар зуурмаг нь зуураад 1-ээс илүү цаг болсон чигжээс

байж болохгүй. Цементэн зуурмаг хатсаны дараа нөхөөс хийсэн хэсгийг бусад гадаргуугийн хамт засаж тэгшилнэ.

Суларч хөндийрсөн бетон ба муу барьцалдсан чулууг гарган авч хаяж техникийн шаардлагын зүйл 1021-ийн дагуу бат бөх бетон буюу шавар зуурмагаар бөглөн тэгшилж өгнө.

Хэрэв ТИ-ийн үзэж байгаагаар бетоны гадаргуу ердийн өнгөлгөөний шаардлагад нийцэхгүй байгаа бол Гүйцэтгэгч зүлгэх өнгөлгөөг техникийн шаардлагын зүйл 1017 (б)-ийн дагуу өөрийн зардлаар гүйцэтгэнэ.

б/ Зүлгэх өнгөлгөө

Зураг дээр өөрөөр өгөгдөөгүй бол энэ ажлыг засварын ажил гэж үзэх ба Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар гүйцэтгэнэ.

Хэвийг салгаж авсны дараа зүлгэх өнгөлгөөг аль болох хурдан эхлүүлэх хэрэгтэй. Гадаргууд эхлээд техникийн шаардлагын 1017 (а) дэд зүйлд заасан ердийн өнгөлгөө хийнэ. Шавар зуурмаг бэлэн болмогц бетон гадаргууг цэвэр усаар сойздож норгоно. Үүний дараа цахилгаанаар ажилладаг чулуу өнгөлөгчөөр гадаргууг зүлгэнэ. Гадаргуу дахь хэв хашмалын мөр, хонхойж буюу овойж илүү гарсан хэсэг болон бусад согогууд арилж гөлгөр гадаргуу үүстэл зүлгэнэ.

Зүлгэх явцад нунтаглагдаж гадаргууд үлдсэн нялцгай материалыг нийт гадаргууд жигд тарааж хатаана. Эцсийн өнгөлгөөг цахиурын карбид чулуугаар гадаргууг толигор, тэгш, жигд өнгөтэй болтол нь үрж хийнэ.

Эцсийн өнгөлгөөг хийж дуусаад гадаргууг хатсаны дараа сул шаврыг тааран материалаар үрж зайлуулна. Гадаргууд чанаргүй нөхөөс, шаваас, нунтаг ба элдэв ул мөр байх ёсгүй. Ямар ч тохиолдолд гадаргууг цементээр угаах буюу гипсийг хэрэглэж болохгүй.

1018 ТУЛАХ ТҮР БАЙГУУЛАМЖ БА ХЭВ ХАШМАЛ

а/ Тулах түр байгууламж

Тулах түр байгууламжийн зураг төслийг ТИ-ийн хүлээн зөвшөөрсөн, тулах түр байгууламж болон хэв хашмалын зураг төсөл хийх туршлага бүхий байгууллагаар хийлгэнэ. Гүйцэтгэгч бетоны ажил эхлүүлэхээс өмнө 21 хоногийн дотор, түр байгууламжийн нарийвчилсан ажлын зураг ба тооцоог ТИ-т танилцуулна. Ажлын зураг болон тооцоог мэргэжлийн зураг төслийн байгууллагаар баталгаажуулсан байх ёстой. Тооцоог хийхдээ бетоныг цутгах, нягтруулах, тэгшлэх, засварлахад шаардагдах тоног төхөөрөмж, дэвсэх дараалал ба хурдыг харгалзан үзсэн байх ёстой.

Гүйцэтгэгчээс ирүүлсэн түр байгууламж болон хэв хашмалын ажлын зураг болон тооцоог ТИ баталсан ба үүний дагуу Гүйцэтгэгч хэв хашмал болон түр байгууламжийг барьсан байсан хэдий ч хэв хашмал болон түр байгууламжийн шаардлага хангасан эсэх болон аюулгүй байдлыг Гүйцэтгэгч данган хариуцна. Гүйцэтгэгч хэв хашмал болон түр байгууламжийн зураг төсөл, барилга болон арчлалттай холбоотойгоор хүн буюу эд хөрөнгөнд гарч болзошгүй аливаа хохирлоос Захиалагч ба ТИ-ийг сэргийлнэ.

Тулах түр байгууламж болон хэв хашмал нь тухайн дэвсэх хурд болон аргачлалаар бетоныг дэвсэх болон нягтруулахад бетон хатуурч бэхэжсэний дараа бетоны хэвлэмэл гадаргуу нь техникийн шаардлагын зүйл 1021-т заасан хүлцэх алдааны хязгаарт хэлбэлзэж, зурагт үзүүлсэн байрлалд байхаар, мөн ийнхүү тавьсан бетоны ачааллыг даах чадвартай байхаар тооцож баригдсан байна.

ТИ зургийг зөвшөөрсний дараа Гүйцэтгэгч зургийн дагуу тулах түр байгууламжийг барина. Ажлын зурагт үзүүлсэн тулах түр байгууламжид өөрчлөлт хийхээр бол зураг төслийг боловсруулсан этгээдээр батлуулж ТИ-т танилцуулахаас нааш өөрчилж болохгүй.

i. Ачаалал

Хэв хашмалд ирэх тооцоот ачаалал нь босоо чиглэлийн тогтмол ба хөдөлгөөнт бүх ачаалал ба хэвтээ чиглэлийн ачааллын нийлбэрээс бүрдэнэ.

Тогтмол ачаалалд барилгын ажилд хэрэглэж байгаа бүх материал болон хэв хашмалын нийт жин багтана. Бетон, арматур төмөр болон хэв хашмалын нийт жин нь ердийн бетоны жингийн 2.60 тн/м^3-ээс багагүй байна.

Хөдөлгөөнт ачаалал нь аливаа тоног төхөөрөмжийн гадаргуутай харьцаж байгаа цэгүүдэд төвлөрч ирэх ажиллагааны жин ба нийт талбайд ирэх 98 кг/м^2 -аас доошгүй жигд ачаа болон хавтангийн гадаад ирмэгт ирэх 19 кг/м ачаанаас бүрдэнэ.

Түр байгууламжийн холболтын системийг төсөллөхөд шаардлагатай хэвтээ ачаалал нь тоног төхөөрөмж, ажлын дараалал, шингэн бетоны тэнцвэргүй гидростатик хүч, урсалт, салхины хүч зэргээс үүдсэн хэвтээ ачааллын нийлбэрээс бүрдэнэ. Ямар ч чиглэлд ирж байгаа хамгийн бага хэвтээ ачаалал нь нийт тогтмол ачааллын 2 хувьтай тэнцүү байна.

ii. Суурь

Түр байгууламжийг суулт өгдөггүй, ирж байгаа ачааллыг даах чадвартай материалаар хийгдсэн бат бэх суурин дээр суурилуулсан байна. Хэрэв суурь норох магадлалтай бол суурийн материалд үзүүлэх усны нөлөөг бодолцох хэрэгтэй. ТИ шаардвал Гүйцэтгэгч ачааллын туршилт хийж түр байгууламжийн суурийг төсөллөхөд тооцсон хөрсний даах чадвар нь тухайн хөрсний даах чадвараас илүүгүй гэдгийг нотолно.

Хэрвээ тулах түр байгууламжийг шаардлага хангасан суурь дээр суурилуулах боломжгүй бол түр байгууламжийг ТИ-ийн шаардлагад нийцсэн бат бэх, туршигдсан тулгууруудаар тулж өгнө.

iii. Хазайлт

Түр байгууламжийг, хэрэв ТИ шаардсан бол, бэлэн болсон гадаргууд зохих хэвгий ба налуу гаргахын тулд түр байгууламжийн дам нуруу болон хэвний хооронд янз бүрийн хотойлттой гүдгэр хавтанцаруудыг бэхэлж барина. Гүйцэтгэгч тогтмол ачааллын улмаас үүсэх хазайлт ба бетон дэвссэнээр үүсэж болох бусад хэв гажилтыг тооцсон байна.

Газар дээр нь цутгасан бетон хийцүүдийн хувьд, гулзайлтыг зохих гүдгэр хавтанцаруудаар зохицуулсан байсан хэдий ч түр байгууламжийн эд ангиудын гулзайлтын тооцоолсон хэмжээ нь тэдний уртын 1/240-өөс хэтрэх ёсгүй.

iv. Чөлөөт зай

ТИ өөрөөр заагаагүй бол барилгын ажлын үеэр тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн явж байгаа үед түр байгууламжийн доторх чөлөөт зайны өргөн нь түр байгууламжтай нийлэх замын өргөнөөс 1.5 метрээр их харин өндөр нь 4.5 м байна.

v. Түр байгууламжийг барих

Тулах түр байгууламжийг даацын ган материалаар барина. Даацын ган хоолой нь нимгэн байж болохгүй.

Түр байгууламжийг зохих түвшинд угсрах, бетон цутгах үед бага зэргийн зохицуулалт хийх ба түр байгууламжийг бага багаар буулгах боломжтой болгох зорилгоор шон бүрт эрэг боолт, хос шаантаг болон бусад зөвшөөрөгдсөн тоноглолыг бэхэлж өгнө.

Үүнээс гадна Гүйцэтгэгч хэв хашмалд тоолуур суулгах, түвшин ба чиг заах хатуу цэгт уртасган холбох зэрэг зөвшөөрөгдсөн аргаар бетон цутгалтын үед түр байгууламжийн суултыг нарийн хэмжих хэрэгслээр хангана.

б/ Хэв хашмал

i. Ерөнхий

Хэв хашмалыг мод ба төмөр болон бусад зөвшөөрөгдсөн материалаар доторлож хийсэн хийц байна.

Хэв хашмалыг түүнд ирэх аливаа даралтыг гажилтанд оролгүйгээр даахуйц, бат бөх байхаар хийнэ.

Хэв хашмал нь бетоны нүүрэн талд эвдрэл үүсгэлгүйгээр амархан салахаар хийгдсэн байх ба, хэрэв шаардлагатай бол, бетоны нүүр талуудын зөв байрлалыг хангах үүднээс бетоны байрлалыг бага зэрэг өөрчлөх зориулалттай хэрэгслээр тоноглогдсон байна. Хэв хашмалыг угсрахдаа шинэхэн бетоны жингийн үйлчлэлээр бий болох аливаа хөдөлгөөн, хазайлт буюу суулт зэргийг харгалзан үзэх ёстой.

Бетоны нүүрэн талыг ТИ-ийн хүлээн зөвшөөрөх хэмжээнд нэгэн жигд бүтэц ба өнгө бүхий гөлгөр гадаргуутай байлгах зорилгоор хэв хашмалыг PCI стандартын B-B дотор заслын 1 ангилалын наамал банз буюу усан онгоцонд хэрэглэдэг BS 1088 стандартын наамал банзаар доторлоно.

Бетоны ил гарах гадаргуугийн хэв хашмалын залгаасууд нь хэрэв өөрөөр заагаагүй бол, хэвтээ ба босоо байдлаар тэгш байрлуулагдсан, үргэлжилсэн байх буюу эсвэл нэгэн жигд хээтэй байна. Хийцийн нийт хэсэг бүрт хэвний доторлогооны ижил төрлийн материал хэрэглэнэ.

Хэрвээ хэв хашмал цухуйсан байвал агаарыг гаргаж тэр хэсгийг сайтар нягтруулагдсан бетоноор дүүргэнэ. 30°-ийн налуутай буюу түүнээс налуу байдлаар бетон гадаргуу цутгахаар бол хэв хашмал ашиглана. Харин 20°-ээс бага налуутай хийвэл гадаргууг тэгшлэх аргаар налуу гаргана. 20°- 30° хоорондох налууг Гүйцэтгэгч, хэрвээ бетоныг нягтруулах үед бетоныг байранд нь байлгаж чадах тусгай тэгшлэгч хавтан хэрэглэн гадаргууг тэгшилж чадахаа ТИ-т батлаж чадахгүй бол хэв хашмал хэрэглэнэ.

Бетоны гадаргуу дээр хэвтээ ба налуу байдлаар хийгдсэн хэв хашмалыг шинэ бетоны хийн даралтын улмаас дээшээ өргөгдөхгүй байхаар сайтар бэхэлнэ. Бетоны их бие доторх нүхний хэв хашмалыг хөвөхөөс сэргийлж арга хэмжээ авна.

Эвдэрсэн хэв хашмалыг салгасны дараа энэ нь бетон гадаргууг гэмтээж болзошгүй бол дахин хэрэглэж болохгүй.

Бэлэн бетон хийцийг барилгын ажилд байнгын хэв хашмалын зориулалтаар ашиглахаар Гүйцэтгэгч санал болгож ТИ зөвшөөрсөн бол техникийн шаардлагыг бүрэн хангасан байна. Бетонтой харьцах хэв хашмалын бүх гадаргууг арматур байрлуулахаас өмнө сайтар цэвэрлэж, хэвийг бетоноос салгахад хялбар болгох зориулалттай зөвшөөрөгдсөн химийн буюу бусад эмульсээр түрхэж өгнө. Цэвэр эрдэс тос ба усанд уусдаг эмульс хэрэглэхгүй. Гүйцэтгэгч төлөвлөсөн шингэн нэмэлтүүдийг тохирох эсэхийг батлах туршилтын хавтан цутгана. Дараах шинж чанар бүхий эмульсийг хэрэглэж болохгүй.Үүнд:

- хэвлэмэл гадаргуугийн дээр тавигдах аливаа материалын барьцалдах чанарыг бууруулдаг,
- хэвлэмэл гадаргуун бэхжилтийг удаашруулдаг,
- гадаргууг хэврэг болгодог,
- агаарын зай үүсгэдэг,
- толбо үүсгэдэг,
- гандуулдаг,
- өнгө өөрчилдөг.

ii. Хэв хашмалыг төсөллөх

Хэв хашмал нь ACI стандарт, “Бетоны хэвийн практик зөвлөмж,” (ACI 347) эсхүл ТИ-ийн зөвшөөрсөн олон улсад түгээмэл хэрэглэгддэг стандартыг хангасан байна. Хэв хашмалыг төсөллөхөд гидростатик даралтыг сонгохдоо доорх зүйлүүдийг анхаарна. Үүнд:

- бетон дэвсэх үеийн тооцоолж буй хамгийн их хэмжээ,

- төлөвлөсөн хольцны өтгөрөлт ба хөдөлгөөнт чанар,
- доргилтын нөлөө,
- бетоны температур
- орчны температур
- бетон хольц дахь удаашруулагч буюу зөөлрүүлэх бодисууд

iii. Хэв хашмалыг барих

Хэв хашмалыг дахин хэрэглэхээс өмнө цахилгаан хөдөлгүүрт механик багажаар цэвэрлэж эвдрэл, гэмтлийг шалгаж, шаардлагатай засварыг хийнэ. Хэрвээ бетон цутгах үеэр буюу цутгахаас өмнө ямар нэгэн согог илэрвэл ТИ согогийг залруултал ажлыг зогсоож болно.

Гүйцэтгэгч хэв хашмалыг угсрахдаа хэвний хажуугийн талуудыг буулгах үед доод хэсгийн хэвийг хөндөхөөргүй хийнэ. Хэрэв тулгууруудыг үлдээж доод хэсгийн хэвийг салгах шаардлагатай бол цохилтын үед тулгууруудыг хөндөж болохгүй. Гүйцэтгэгч хэв хашмалыг задлах зорилгоор тулгууруудыг түр зуур зайлуулаад дараа нь буцааж тавих ёсгүй.

Хэвэн доторх төмөр холбоос ба бэхэлгээнүүдийг бетоныг гэмтээлгүйгээр бетоны нүүрнээс хамгийн багадаа 60мм-ийн зайнд салгаж болохоор хийнэ. Төмөр холбогчийг авсны дараа бетонд үлдэх хонхор зай нь аль болох бага байхаар бэхэлгээг суулгаж өгнө. Хонхор зайг техникийн шаардлагын 1317 (а) дэд зүйлийн дагуу цементэн зуурмагаар шавж гадаргууг янзална.

Хэвний тулгууруудыг өмнөх тавьсан бетонтой нь ТИ-ийн хэрэглэхийг зөвшөөрсөн эрэг чагтаар холбож боож болно. Хэрвээ бетоны төмөр холбогч нь эрэг чагттай холбоотой бол байранд нь салгалгүй үлдээх төмөр нь бетоны нүүрэн талд 60мм-ээс илүү ойр байж болохгүй.

Хэв хашмалын дотор талыг нь цэвэрлэхэд түвэгтэй бол энэ зориулалтаар хэвэнд түр нээлхий гаргаж өгнө.

Бетоны дотор ба гадна өнцгүүдэд 20мм х 20мм-ийн шинэ хатуу банзны тусламжтайгаар ховил гаргаж өгнө. ТИ өөр заавар өгөөгүй бол, ил харагдах бетон гадаргууд цэвэр, тэгш, хэвтээ залгаас үүсгэхийн тулд хэвэнд шинэ 25мм^2-ийн дөрвөлжин хатуу банз суулгаж өгнө.

Хэвийг хийхдээ бетоны овор хэмжээ болон чиглэл нь бүх талаараа ажлын зураг заасан бүх өгөгдлүүдийг нарийн баримталсан байхаар хольцтой нягт суух байдлаар хийнэ. Арматурын хэвнээс цухуйсан хэсгүүдээр цементийн сүүг гоожуулахгүйн тулд хэвийг арматуруудын эргэн тойронд маш нягт хийнэ.

iv. Хэв хашмалыг бетон цутгахад бэлдэх

Түр байгууламж ба хэвийг угсарсны дараа төмөр арматурыг байрлуулахаас өмнө Гүйцэтгэгч, түр байгууламж ба хэвийг сайтар шалгаж үзнэ. Хэмжээсүүдийг шалгаж, овон товонтой гадаргууг тэгшилж, ялангуяа эрэг чагт, холбоос чанга хийгдсэн эсэх ба суурийн бат бэх байдал зэргийг сайтар анхаарч үзэх ёстой.

Хэв хашмалд арматур суурилуулахаас өмнө хэв хашмалын дотор талыг сайтар цэвэрлэж, техникийн шаардлагад заасны дагуу зөвшөөрөгдсөн эмульсээр түрхлэг хийнэ. Зэрэгцээ бетон гадаргуунуудын өнгө өөр өөр болохоос зайлсхийж нэг барилгын ажлын хэв хашмалд зөвхөн нэг төрлийн эмульс, шингэнийг хэрэглэнэ.

Хэв хашмалыг суулгахаас өмнө арматурыг байрлуулах шаардлага гарвал хэв хашмалын гадаргууг бэлдэх бүх ажлуудыг түүнийг эцсийн байршилд байрлуулахаас өмнө хийж гүйцэтгэнэ. Арматурыг эмульс шингэнээр бохирдуулж болохгүй.

Бетон цутгахаас өмнө хэв хашмалаас бүх хог, шороо, барилгын хаягдал болон бусад гадны материалыг гарган хаяна.

Гүйцэтгэгч бетон цутгаж эхлэхээс өмнө бүх шаантаг ба тохиргооны хэрэгслүүдийг бетон цутгах үед хөдлөхөөс хамгаалж бетоныг цутгах үед тэдгээрийг хөдөлгөөнгүй байлгах талаар байнга хяналт тавьж байна.

Гүйцэтгэгч, хэв хашмал, тулах түр байгууламж болон арматур төмрийг байрлуулсны дараа бетон цутгах гэж байгаагаа бетоны ажил эхлэхээс өмнө 24 цагийн өмнө ТИ-т бичгээр мэдэгдэнэ. Гүйцэтгэгч ТИ-т ийнхүү мэдэгдэхээс өмнө өөрөө ажил нь энэхүү техникийн шаардлагыг хангаж байгаа эсэхийг шалгаж баталгаажуулсан байна. ТИ Гүйцэтгэгчид ажил эхлэх зөвшөөрөл бичгээр өгөхөөс нааш бетон цутгах ажлыг эхлэхгүй.

в/ Түр байгууламж ба хэвийг задалж буулгах

i. Ерөнхий

Гүйцэтгэгч, ТИ-ийн зөвшөөрлийг бичгээр урьдчилан авахаас нааш түр байгууламж ба хэвийг буулгахгүй. Түр байгууламж болон хэвийг буулгах хугацааг тухайн хийцийн байршил ба төрөл, цаг агаарын нөхцөл, бетон хольцонд орсон материал болон бетоны бат бэхэд нөлөөлж болох бусад хүчин зүйлүүдийг харгалзан тогтооно.

Хэвийг бетоныг цохиж хөндөлгүйгээр болгоомжтой буулгана. Бетон нь түр байгууламж болон хэвийг буулгах үед бетонд ирж болох аливаа ачааллыг даах хэмжээний хангалттай бат бэхтэй болтол хэвийг салгахгүй. Бетонд хэт их ачаалал өгөх эсвэл гадаргууг гэмтээж болох аргаар хэвийг буулгаж болохгүй. Хийц нь жигд, аажмаар өөрийн жингийн ачааллаа авах боломжтой байдлаар тулгууруудыг буулгана.

ii. Салгах хугацаа

Бетоныг цутгаж дуусах ба хэв хашмал, түр байгууламжийг буулгах хоёрын хооронд өнгөрөх хамгийн бага хугацаа 0°C - 25°C хэмийн орчны температурт ямар байхыг хүснэгт 1018.1-д өгөв. Дээрхээс бага температурт буюу энгийн буюу сульфатад тэсвэртэй портланд цементээс бусад төрлийн цемент хэрэглэж байгаа бол ТИ өөр хугацаа өгч болно.

Хүснэгт 1018.1: Хэвтэй нь байлгах хамгийн бага хугацаа

(энгийн болон сульфатад тэсвэртэй портланд цемент бетон)

Хэв хашмалын төрөл	Орчны дундаж температур					
	Хэвтэй нь байлгах хамгийн бага хугацаа					
	25°C	20°C	15°C	10°C	5°C	0°C
Авто зогсоолын хэв хашмал	9 өдөр	10 өдөр	9 өдөр	15 өдөр	20 өдөр	30 өдөр
Хавтангийн хэвтээ хавтгай хэв хашмал	3 өдөр	3 өдөр	4 өдөр	5 өдөр	7 өдөр	10 өдөр

Бетоноос авсан шоог эх бетонтой ижил арчилж бэхжүүлсэний дараа шооны бат бэх хүснэгт 1018.2-т өгөгдсөн бат бэхтэй болсон хойно хэв хашмал ба түр байгууламжийг буулгаж болно.

Хүснэгт 1018.2: Хэв хашмалыг салгахаас өмнөх бетон шооны бат бэх
(энгийн болон сульфатад тэсвэртэй портланд цемент бетон)

Түр байгууламж ба хэв хашмалын төрөл	Хэвийг буулгахаас өмнөх шооны 28 хоногийн бат бэх %
Багана, хана ба том дам нурууны босоо хэв хашмал	30

Хавтангийн хэвтээ хавтгай хэв хашмал	35
Дам нуруу болон бам нурууны тургуурын хэвтээ хавтгай хэв хашмал	40
Дам нурууны тулгуурын хэв хашмал	50
Хоолойны хэв хашмал	35

Эдгээр шаардлагыг биелүүлэх нь Гүйцэтгэгчийг бетоныг гэмтээлгүйгээр хэв хашмалыг хугацаанд нь салгах хариуцлагаас чөлөөлөхгүй.

Хэв хашмалыг буулгасны дараа дараагийн ажилд хэрэглэгдэхгүй бетоны нүүрэнд байгаа эрэг чагтны нүхнүүдийг хольцоор сайтар бөглөж техникийн шаардлагын 1317 (а) дэд зүйлийн дагуу өнгөлнө.

iii. Хязгаарлалт

Дор дурьдсанаас бусад тулах түр байгууламж болон хэв хашмалыг буулгана. Үүнд:

- замын далангийн хөлдөлтөөс хамгаалах үеэс доош 0.3м-ээс илүү гүнд байгаа эсвэл замын далангаас гадна ул хөрсний түвшнөөс 0.6м доош гүнд байгаа, эсвэл урсгал залах сувагаас 0.6м доош гүнд байгаа тулах түр байгууламжийн тулгуурын хэсэг,
- хэв хашмалыг нь салгавал бусад хэсгийн аюулгүй байдалд нөлөөлж болзошгүй суурийн хэв хашмалууд,
- хүрч болохооргүй хаалттай хэсгүүдийн хэв хашмал,

1019 ӨТГӨН БА ШИНГЭН ЗУУРМАГ (ЦЕМЕНТИЙН УУСМАЛ БА ЗУУРМАГ)

а/ Ерөнхий

Энэ хэсэгт бетон хийцэд ашиглах зуурмагийн тухай заасан байгаа. Тухайлбал чулуун бэхэлгээнд орох, гадаргуугийн нүх болон бусад гологдлыг засах, бэхэлгээний боолтын хөндийг дүүргэх гэх мэт ажлуудад хэрэглэгдэнэ.

Зуурмаг түрхэх гадаргуу дахь бүх сул ба гадны материалыг цэвэрлэнэ. Дараа нь зуурмаг хийхээс өмнөхөн тэдгээрийг усаар урсган гадаргууг хатаана.

Бага хэмжээний зуурмагийг гараар зуурч болох боловч 0.5 $м^3$-ээс их зуурмагийг зуурагчаар зуурна. Зуурсны дараа зуурмагийг усаар шингэлж болохгүй ба нэг цагийн дотор дэвсэх хэрэгтэй.

Зуурмагийг дэвссэний дараа ТШ-ын зүйл 1012.(в) (ii)-ийн дагуу 5-аас доошгүй хоног усаар арчилна.

б/ Нийтлэг зорилгоор ашиглах зуурмаг

Зуурмаг нь техникийн шаардлагын дэд зүйл 1003.4-д заасан шаардлагыг хангасан нарийн чулуун материал болон AASHTO M85-11 стандартыг хангасан IA ангиллын портланд цементээс бүрдэнэ. Зуурмагийн орцыг зурагт болон ТШ-д заасны дагуу орцлох ба хэрэв алинд нь ч заагаагүй бол цемент чулууны жингийн харьцаа 1:2 байна.

Зуурмаг дахь усны агуулга нь аль болох бага байх ба ямар ч тохиолдолд ус цементийн харьцаа нь 0,5-аас ихгүй байна.

“Хуурай чигжээс” гэх зуурмаг нь хольцыг барьцалдуулахад хангалттай хэмжээний устай боловч гарт базах үед уян биш байна. Хуурай чигжээсийг хөндий рүү гар чигжигчээр дүүргэж, гүйцэд нягтралтай болгох үүднээс сайтар гар алхаар чигжинэ.

в/ Хонхор ба нүхийг чигжих

Хонхор ба нүхнүүдийг өндөр даралтын агаар ба ус шүршигчээр сайтар цэвэрлэнэ. Алмаазан хошуутай өрмөөр өрөмдсөн нүхнүүдийг барзгар болгоно. Цэвэр ус болон цементийг жингийн 1:2 харьцаагаар хольсон шингэн зуурмагаар хонхор ба нүхнүүдийг дүүргэнэ. Бүх нүхийг дүүрэнгүүт шингэн зуурмаг хийхээ зогсоож бетон суурь дээр гоожсон зуурмагийг сайтар цэвэрлэн дараагийн ажил хийгдэхээс өмнө гадаргууг хатаана.

ТӨНЬЮУКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХУРТЭЭХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
(УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ)-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

г/ Суурийн хавтангуудын доорх чигжээс

Суурийн хавтангууд болон бетон дэвсгэр үеийн завсрыг портланд цемент болон нарийн ширхэгтэй чулууг 1:1 харьцаагаар хольсон тусгай зуурмагаар дүүргэнэ. ASTM C845-ийн шаардлагад нийцсэн, ТИ-ийн зөвшөөрсөн агшилтын эсрэг үйлчилгээтэй нэмэлт бодисыг үйлдвэрлэгчийг зааврын дагуу орцлон нэмж холино. Тусгай зуурмагийн ус/цементийн харьцаа нь зуурмагийг хамгийн их нягт авахаар нягтруулж чигжихэд хангалттай боловч аль болох бага байна.

Тусгай зуурмагийг суурийн хавтангийн доогуур хэвтээ чиглэлд дүүргэх ба нөгөө гурван талаар зуурмаг гарч иртэл алхаар чигжинэ. Зуурмагийг ямар ч агаарын зайгүй нягтруулах үүднээс шахагдан гарч ирсэн зуурмагийг алхаар буцааж чигжинэ.

1020 БЕТОН ЦУТГАЛТЫН АЖЛЫН БҮРТГЭЛ

Гүйцэтгэгч ТИ-ийн зөвшөөрсөн маягт дээр бетоны цутгалт бүрийн тухай бүртгэл хөтөлнө. Энэ бүртгэлд дараах зүйлүүд багтана. Үүнд:

- бетоны төрөл,
- бетоны суулт,
- цутгасан байршил,
- цутгасан огноо,
- дэвсэх үеийн орчны ба бетоны температур,
- чулуун материалын чийгийн агуулга,
- хольцны найрлага,
- зууралтын дугаар,
- цементийн дугаар (нийлүүлэлтийн),
- бэхжих үеийн орчны температур,
- туршилт, шинжилгээний хариу,
- туршилтын шоо авсан байршил ба шооны өгөгдлүүд
- өрөмдлөг хийсэн тухай тодорхойлолт.

Гүйцэтгэгч 7 хоног бүр өнгөрсөн долоо хоногт гүйцэтгэсэн ажлыг тусгасан эдгээр бүртгэлийн 4 хувийг ТИ-т өгнө. Үүнээс гадна, 28 хоног дахь шооны бат бэх, нормоос зөрсөн хэлбэлзлийг сар тутмаар болон өссөн байдлаар болон ТИ-ийн шаардсан бетоны ажилтай холбоотой бусад мэдээллийг ТИ-т гаргаж өгнө.

1021 СОГОГТОЙ БЕТОНЫГ ЗАСАХ

Хэвийг салгасны дараа бетоны гадаргуу элдэв согогтой байвал гадаргууг ТИ-т үзүүлж заавар авахаас нааш Гүйцэтгэгч гадаргууг засварлах ёсгүй.

Согогтой гадаргууг шаваасаар засаж болохгүй. Гадаргуун засварын ажлыг техникийн шаардлагын 1017 (б) дэд зүйлийн дагуу гүйцэтгэнэ.

ТИ засварлахыг зөвшөөрсөн сийрэгжиж арзайсан гадаргууг бат бэх бетон гарч иртэл буюу 75мм гүн ухаж авна. Хэрвээ төмөр бетон байгаа бол арматураас цааш дор хаяж 25мм буюу 75 мм гүн ухаж авна. Гарсан нүхний тал бүрийг тэгш өнцөгт болгож янзална. Хөндийг даралтат ус шүршигч буюу агаараар үлээлгэж цэвэрлэсний дараа зөвшөөрөгдсөн цавуу, резин түрхсэний дараа нэн даруй их биед хийсэн бетонтой адил ангиллын гэхдээ 10мм-ийн хэмжээтэй чулууг нь авсан бетоноор дүүргэнэ. Бетоноор хөндийн дээд ирмэгийн дээд цэг хүртэл дүүргэж өгнө.

Долоо хоногийн дараа бетоны ирмэгийг тайрч аваад гадаргууг тэгшилнэ.

Техникийн шаардлагын 202 (з), (i), (ii)-д тодорхойлсон хүлцэх алдааны хязгаараас давсан гадаргуугийн тэгш бус хэсгүүдийг тэгшилж засна.

ТОНЬЮКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРГЭЛИХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

Дээр зааснаас бусад согогийг ТИ-ийн зааварчилсаны дагуу засна.

1022 АРМАТУР

а/ Ерөнхий

Энэ зүйл нь цутгамал бетонд орох иржгэр арматур ба ган хийцийн тухай болно. Бүх арматур нь догшин нөлөөлөлтэй, барзгар арматур байх бөгөөд дараах AASHTO стандартыг хангасан байна. Үүнд:

BS 4449	карбон ган төмөр арматур
BS 4482	Бетоны арматурт хэрэглэх төмөр утас
BS 4483	Бетоны арматурт хэрэглэх ган хийц
AASHTO M 31 M	Иржгэр ба цулгуй ган арматур
AASHTO M 221 M	Бетоны арматурт хэрэглэх төмрөөр гагнасан, барзгар утсан материал,
AASHTO M 225 M	Бетоны арматурт хэрэглэх барзгар төмөр утас

б/ Арматурт хийх шинжилгээ, туршилтууд

Гүйцэтгэгч, ТИ-ийн баталсан үйлдвэрлэгчээс арматур нийлүүлэх ба үйлдвэрлэгчийн гэрчилгээг ТИ-т танилцуулна.

Гүйцэтгэгч барилгын ажилд ашиглахаар төлөвлөж буй бүх арматур төмрийг ТИ-ийн зөвшөөрсөн лабораторид AASHTO стандартын дагуу туршиж туршилт бүрийн 2 хувь гэрчилгээг ТИ-т танилцуулна. Шинжилгээ, туршилтын давтамжийг тухайн AASHTO стандартын дагуу тогтооно.

Дээрх туршилтуудаас гадна Гүйцэтгэгч ТИ-ээс шаардаж болзошгүй нэмэлт туршилтуудыг гүйцэтгэнэ.

Гүйцэтгэгч техникийн шаардлагад нийцээгүй аливаа арматур төмрийг ажлын талбайгаас зайлуулна.

в/ Арматурыг тээвэрлэх ба хадгалах

Арматурыг урт чигээр нь, тайрч эсвэл гэрээний шаардлагын дагуу нугалж авчирна. Тээвэрлэхэд хялбар болгох үүднээс уртаар нь нугалж авчирсан арматурыг хэрэглэж болохгүй.

Арматурын төмрийг чигээрээ нугалрахгүй, аливаа гэмтэл авахааргүй мөн бохирдохгүй байхаар хатуу суурь дээр байрлуулсан тавиур дээр хурааж хадгална. Удаан хугацаагаар хадгалж болзошгүй төмрийг зэврүүлэхгүй байх үүднээс цаг агаарын нөлөөллөөс хамгаалж өгнө. Зэвэрсэн төмөр нь ТИ-ийн үзэж байгаагаар чанараа алдсан бол талбайгаас зайлуулах буюу ТШ-ын 1022 (б) дэд зүйлийн дагуу стандартад нийцсэн аргаар гүйцэтгэгчийн зардлаар туршина.

г/ Арматурыг нугалах бүдүүвч

Ажлын зураг дээр заагаагүй бол Гүйцэтгэгч арматурыг нугалах бүдүүвчийг ТИ-т танилцуулж шалгуулан зөвшөөрөл авна. Арматурыг нугалах схем нь дараах мэдээллийг агуулсан байна. Үүнд:

- арматурын байршил ба байрлуулах аргачлал
- холбогдох тэмдэглэгээ
- гангийн марк
- хэмжээний заалт
- арматурын тоо
- арматурын урт

- арматурын хэлбэр
- тайлбар

Дээрх жагсаалтыг ТИ батлахаас нааш арматурын ажлыг эхэлж болохгүй. Нугалах бүдүүвчийг ТИ батлах нь Гүйцэтгэгчийг арматурыг нарийвчлалтай үйлдвэрлэх хариуцлагаас чөлөөлөхгүй. Ажлын зурагт нийцүүлэн нугалах бүдүүвчийн дагуу материалыг шалгах ажил Гүйцэтгэгчийн зардлаар хийгдэнэ.

д/ Үйлдвэрлэлт

i. Таслах ба нугалах

Зураг дээр өөрөөр заагаагүй бол, таслах ба нугалах ажлуудыг төмөр бетоны ACI 318 барилгын нормын дагуу гүйцэтгэнэ.

Гүйцэтгэгч арматурыг нугалах бүдүүвчийг нарийвчлан мөрдөх ба арматурыг зургийн дагуу таслах, нугалах хариуцлага хүлээнэ. Хэрэв нугалах бүдүүвч болон ажлын зургийн хооронд зөрүү гарвал Гүйцэтгэгч ТИ-т даруй мэдэгдэнэ.

Арматуруудыг удаан тогтмол даралтаар нугална. 5°C-аас доош температурт нугалах төмрийг хугарахаас хамгаалах шаардлагатай бол нугалах хугацааг удаашруулна. Үйлдвэрлэлтийн хүлцэх алдаа ACI 315-ын дагуу байна.

Арматурыг нугалсны дараа багцлан боож ACI 318-т заасны дагуу тод шошго, тэмдэг тавина.

Өндөр налархайшилтай арматурыг халаах ба нугалахыг зөвшөөрөхгүй.

ii. Хаяглах

Арматурын төмрийг стандартын багцаар боож "Бетоны арматур төмрийн институтийн гарын авлага"-д заасны дагуу хаяглаж тээвэрлэнэ.

е/ Арматурын гадаргууг арчлах

Арматурыг байрлуулах үед түүн дээрх зэв, өнгөр, хольц, будаг, тос болон бусад барьцалдалтыг багасгаж болох зүйлээс цэвэрлэсэн байна. Арматур нь ан цав, үе хагарал гэх мэт согоггүй байна. Хэрэв төмрийн гадаргуу дээр тогтсон зэв, гадаргуугийн барзгар, нунтаг хагийг сайтар цэвэрлэсэн бол арматурыг ажилд хэрэглэж болно. Гэхдээ ийнхүү төмөр утсан сойзоор цэвэрлэсэн арматурын хэмжээ, хөндлөн огтлол болон сунах шинж чанар нь заагдсан арматурын марк хэмжээнд тавигдах шаардлагыг хангаж байх ёстой.

ё/ Арматурыг байрлуулах ба бэхлэх (боох)

i. Ерөнхий

Төмөр арматурыг ажлын зурагт заасны дагуу бетон цутгахын өмнө ба цутгах үед тогтвортой байхаар байрлуулна. Арматурыг бетон цутгалтын үеэр хөдөлгөөнгүй байхаар сайтар бэхэлж өгнө. ТИ өөрөөр зааварлаагүй бол огтлолцох арматуруудыг 1,25 мм-ээс багагүй голчтой шатааж цайрдсан төмөр утсаар холбож утасны үзүүрүүдийг бетоны их бие рүү хийнэ.

Гүйцэтгэгч ил гарсан арматуруудыг муруйх, хөдлөх буюу эвдэрч гэмтэхээс сэргийлнэ. Гүйцэтгэгч бетоноос ил цухуйн гарсан арматуруудыг түр нугалах шаардлагатай болбол нугалах радиус нь зөөлөн төмөр арматурын голчийн дөрөвний нэгээс их байх буюу догшин налархайшилтай арматурын голчоос зургааны нэгээс их байна. Эдгээр нугалсан арматуруудыг бетон цутгалт эхлэхээс өмнө ямар нэг долгион үлдээлгүйгээр эсвэл арматурын орчмын бетоныг эвдэлгүйгээр тэгшилнэ.

ii. Тулах систем

Арматурын төмрийг байх ёстой байршилд цементэн блок, төмөр арматуран тулгуурууд, нэмэлт арматурууд, эсвэл бусад зөвшөөрөгдсөн хэрэгслүүдийг ашиглан байрлуулна. Эдгээр тулгуурыудыг байршуулахдаа арматур болон хэвлэмэл гадаргуугийн хоорондох зохистой зайг барих ба арматураас бетон хавтангийн дээд

ТӨНЬЮЧУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЭХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ ЗУРАГ ТӨСӨЛ

гадаргуу хүртэлх зайг зурагт заасан хэмжээнээс 5 мм-ийн хязгаарт байхаар байрлуулна.

Бетон цутгах үед хүмүүс ба тоног төхөөрөмж байрлуулах ажлын тавцанг арматур дээр тавьж болохгүй.

iii. Цементэн гулдмай

Цементэн гулдмайн шахалтын бат бэх нь суурилуулах бетоныхоос бага байж болохгүй. Гулдмайн хэв хашмалтай харьцаж байгаа тал нь 50мм х 50мм-ээс хэтрэхгүй хэмжээтэй байх ба бетонон гадаргуутай ижил өнгө хээтэй байна. Цементэн гулдмай нь 1,25 мм-ийн голчтой шатааж, цайрдсан төмөр утсаар арматурт бэхлэгдэнэ. ТИ зөвшөөрвөл зай баригч гулдмайн тохирох төрлийг хэрэглэж болно.

iv. Тулгуур бэхэлгээ

Тулгуур болгож хэрэглэх төмөр нь "Төмөр бетоны институтийн стандартын гарын авлага"- ын шаардлагыг хангаж байх ёстой. Ил гарах гадаргуугийн хэв хашмалд тулах эдгээр тулгуур нь ASTM A493, Ангилал 430 стандартын зэвэрдэггүй ган бүхий "хамгийн их хамгаалалттай" - Ангилал 1 эсвэл, "дунд зэргийн хамгаалалтай" - Ангилал 2-ын төмөр байна.

v. Арматурыг гагнах

Бетон хийцийн арматурыг ТИ бичгээр зөвшөөрөл өгсөн тохиолдолд гагнана. Гагнуур хийхдээ Америкийн гагнуурын нийгэмлэгийн "Барилгын гагнуурын журам, арматур төмөр, AWS D1.4"-ийг буюу зохих тусгай заалтуудыг дагаж мөрдөнө.

vi. Арматурыг залгах

Өөрөөр хийх зөвшөөрөл өгөөгүй бол бүх арматуруудыг зурагт заасны дагуу нийт уртаар байрлуулна. Зурагт зааснаас бусад тохиолдолд арматуруудыг холбоход ТИ-ийн зөвшөөрлийг бичгээр авсан байна. Холбоосууд нь хоорондоо аль болох хол зайтай байна.

Арматурын үзүүрүүдийг зурагт үзүүлсэн уртаар зөрүүлж холбоно. Зурагт заагаагүй бол зөрүүлэх уртыг замын ажилд тавигдах AASHTO стандартын 8.32-р зүйлийн 1-р хэсэгт дурьдсан уртаар эсхүл ТИ-ийн зааварчилсны дагуу тогтооно.

Зөрүүлсэн холбоосуудыг ажлын зурагт буюу техникийн шаардлагын 1010 (д) дэд зүйлд заасан бетоны гадаргуу ба арматурын хоорондох зайг баримтлан төмөр утсаар ороож бооно.

ТИ зөвшөөрсөн тохиолдолд холбоосыг техникийн шаардлагын 1022 (ё) (v) дэд зүйлийн дагуу гагнаж болно.

Гүйцэтгэгч, ТИ-ээс урьдчилсан зөвшөөрөл авалгүйгээр арматурыг механик холбогч буюу муфтээр холбож болохгүй. Механик муфтын таталт болон шахалтын бат бэх нь догшин налархайшилттай арматурынхаас 95% -р илүү байх ёстой.

Арматурыг холбосон механик холбогчоос тус бүр 100мм-ийн урттай 2 холбогчийг ТИ сонгон авч Гүйцэтгэгч 95%-ийн бат бэхийг шалгана.

Сараалж торон арматурыг хооронд нь холбохдоо бүх үзүүрүүдийг сараалжийн төмөр хоорондын зайгаас 1.5 дахин илүү уртаар зөрүүлж сайтар бооно.

1023 ӨӨР ХЭМЖЭЭНИЙ АРМАТУРААР ОРЛУУЛАХ

Зурагт өгөгдсөн арматурыг өөр хэмжээ буюу налархайшлын эсэргүүцэлтэй арматураар зөвхөн ТИ-ийн бичгээр өгсөн зөвшөөрлөөр сольж болно. Орлуулах арматурын хөндлөн огтлолын талбай ба налархайшлын эсэргүүцлийн бат бэхийн үржвэр нь зурагт заасан арматуруудынхаас багагүй байх ба "Зам гүүрийн AASHTO" стандартын хэсэг 1, зүйл 8.16.8.4-ын дагуу байна.

ТОНЬЮУКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРГЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРОО)-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

1024 УГСАРМАЛ ТӨМӨР БЕТОН

а/ Ерөнхий

Гэрээнд заагдсан буюу Гүйцэтгэгчийн хэрэглэхээр төлөвлөж буй бүх төрлийн угсармал бетоныг энд хамруулж үзнэ.

б/ Угсармал хийцийн хэв

Угсармал хийцийн хэв нь энэхүү техникийн шаардлагын 1018 дугаар зүйлд заасан шаардлагыг хангаж байх ёстой. Хэвийг хэрэглэх явцад хэв маягийн болон хэмжээний өөрчлөлтөд орохооргүй, бетон хольц дахь жижиг ширхэглэлтэй хэсгүүд болон цементийн уусмал асгарч гоожихгүйгээр угсарсан байна.

Хэвийг шинэ бетон хольцын жингийн үйлчлэлд сууж хөдлөхгүй байхаар хатуу суурин дээр байрлуулна.

Цутгагдсан хийцийг авах явцад түүнд ямар нэг эвдрэл үүсэхээргүй хэвийг угсарна.

Гүйцэтгэгч нь зөвхөн 1018-р зүйлийн (б)-ийн (1)-д заасан шаардлагыг хангаж байх салгах бодисуудыг хэрэглэнэ.

в/ Угсармал хийцийн арматур

Угсармал хийцэд хэрэглэх арматур нь энэхүү техникийн шаардлагын 1022, 1022–р зүйлд заасан шаардлагуудыг хангаж байх ёстой. Бэлэн хэв хэрэглэх гэж байгаа тохиолдолд хэмжээсийн нарийвчлалыг хангах зорилгоор түүнийг арматур байрлуулах кондуктор дээр суулгаж, бетон цутгах явцад хөдлөхгүй байхуйцаар хэвээр хашиж тулж өгнө.

Гол арматуруудыг бүрэх байдал нь ажлын зураг заасны дагуу байх ба хэрэв ажлын зураг хэмжээ өгөгдөөгүй бол 50 мм-ээс буюу шилбэний голчоос багагүй байна.

Шилбнүүдийг тэдгээрийн хоорондох цэвэр зай нь чулууны хамгийн их номиналь хэмжээн дээр 5мм-ийг нэмсэнтэй тэнцүү буюу ямар ч тохиолдолд шилбэний голчоос багагүй байхаар байрлуулна.

г/ Угсармал хийцийг цутгах

Угсармал хийцэд хэрэглэх бетон нь ажлын зураг өгсөн маркийн бетон байх ба энэхүү техникийн шаардлагын 1003-аас 1010-р зүйлүүдэд заасан шаардлагуудыг хангаж байх ёстой. Хөнгөн дүүргэгчүүд нь AASHTO M 195 стандартын шаардлагад нийцсэн байна.

Хийцийг цутгах гэж буй талбай нь ус, бороо, нар, салхинаас зохих байдлаар хамгаалагдсан байх ёстой.

Хийцүүдийг ажлын зураг заасан хэмжээ болон хүлцэх алдааны дагуу цутгаж хэлбэржүүлнэ.

д/ Угсармал хийцийг бэхжүүлэх

Гүйцэтгэгч нь бэхжүүлэх явцад уг хийцийг цутгаснаас хойш доод тал нь 4 хоногт температурын огцом өөрчлөлтөд орох буюу чийг нь алдагдахаас сэргийлэх хэрэгтэй. Бэхжүүлэх явцад усаар шүршиж норгох шаардлагатай бол хэрэглэх ус нь уг хийцийн температураас 5^0C хэм дотор байна.

Хэрэв Гүйцэтгэгч өндөрсгөсөн температурт бэхжүүлэх арга ашиглахаар төлөвлөж байгаа бол ТИ-ээс зөвшөөрөл авах ба уг аргадаа хийцийг халааж, температурын огцом өөрчлөлтгүйгээр хөргөх хэрэгслийг ашиглана.

е/ Угсармал хийцийн гадаргуугийн өнгөлгөө

Ажлын зураг өөрөөр заагаагүй бол угсармал хийцийн хэлбэржүүлээгүй гадаргууг энэхүү техникийн шаардлагын 1017-р зүйлийн (а)-д заасны дагуу ердийн гадаргуу болгож өнгөлнө.

Ажлын зураг өөр гадаргууг тусгайлан заагаагүй бол угсармал хийцийн хэлбэржүүлээгүй гадаргууг энэхүү техникийн шаардлагын 1016-р зүйлийн (в)-д заасны дагуу 3-р ангиллын гадаргуу болгож өнгөлнө.

ТОНЬЮЧИКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРГЭЛЖ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ ТУЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

Тусгай гадаргуу шаардлагатай тохиолдолд Гүйцэтгэгч туршилтын хавтгаалж хийх ба түүнийг ТИ зөвшөөрсний дараагаар цутгасан газарт нь шалгах зорилгоор хадгална. Цаашид үйлдвэрлэх угсармал хийцүүд нь туршилтын хавтгаалжтай ижил байх ёстой.

Өөр бусад хийцүүдтэй буюу газар дээр нь цутгах бетонтой хүрэлцэж нийлэх хэсгийг бетон бүрэн хатуурч эхлэхээс өмнө төмөр шүдтэй сойзоор зүлгэж, усаар угаана. Хэрэв бетоныг хатууруулах шаардлагатай бол уг хэсгийн гадаргууг элс-цементийн холимогоор өнгөлнө.

ё/ Угсармал хийцийг зөөх, хадгалах

Угсармал хийцүүдийг ямарваа эвдрэлээс сэргийлсэн байдлаар зөөх ба хатуу, ус үл нэвтрэх суурин дээр хадгална. Угсармал хийц болон ердийн байдлаар арматурласан том хэмжээтэй цутгамал хийцүүдийг хадгалахдаа тэдгээрийн ажилд тавигдах эцсийн байрлал дээр ирэхээс өөр нэмэлт ачаалал өгөгдөхгүй байхаар байрлуулна.

Ажлын зураг заасан байрлалын дагуу хийцүүдэд зохих дэгээ гогцоо, нүх хийж өгөх ба зөвхөн тэдгээрийг ашиглаж хийцийг өргөж буулгана. Дэгээ буюу нүх хийх боломжгүй бол татлага хийхэд тохиромжтой газрыг хийц дээр тосон будгаар тэмдэглэж өгнө.

Угсармал хийцүүд дээр тэдгээрийн дугаар, цутгасан огноог арилахааргүй тэмдэглэнэ. Хийцүүдийг бетонд ямар нэг эвдрэл үүсэхээргүй буюу гадаргуугийн өнгө алдагдахгүй байхаар, тохирох хавтан буюу түшлэг дээр хураана. Хийц бүрийн дор байх хавтан нь хоёроос ихгүй байх бөгөөд тэдгээрийг хөдөлгөөнгүй тулж өгөх буюу хийц дээр ирэх ачаалал хамгийн бага байх байрлалд тавина.

ж/ Угсармал хийцийг шалгаж, турших

Угсармал хийцүүд нь тооцоолсон ачааллыг дааж чадахуйц байх ёстой. Гүйцэтгэгч нь ТИ-ийн сонгосон хийцүүд дээр ажлын нөхцөлтэй ижил загварын ачаалал өгч туршина. Туршилтаар гүйцэтгэх зүйлсийг Гүйцэтгэгч, ТИ /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/- хоёр зөвшилцөж тохирсон байна.

Туршилтад хэрэглэх угсармал хийцийг нийт алгасалынх нь дагуу дороос нь тулах ба хийцийн тооцоонд авч үзсэн үл хөдлөх ба хөдөлгөөнт ачаануудыг нийлбэрийг 1.25 дахин авсантай тэнцэх хэмжээний ачааллыг өгч нэг цагийн туршид барина. Энэ үед эвдрэлийн ямар нэг шинж тэмдэг гарахгүй. Ачааг авсны дараа нэг цагийн дотор буцаж хэвдээ орох байдал нь бүрэн ачааллын үеийн хотойлтын 75 хувиас багагүй байна.

Хэрэв туршсан угсармал хийц нь дээрх шаардлагуудыг хангаж чадахгүй бол дахин хоёр хийц дээр туршилт хийх ба эдгээр нь мөн л шаардлага хангаж чадахгүй бол бүх хийцүүдийг гологдол болгоно. ТИ /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/-шаардсан тохиолдолд хийцүүд дээр эвдлэх туршилт хийнэ. Хийцийг нийт алгасалын дагууд нь тулах ба ачааг ТИ /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/- ийн зааварчилсан нэмэлтийн дагуу тооцоот хамгийн их ачааны 95 хувьд хүртэл өгнө. Уг ачааг 15 минутын туршид барина. Энэ хугацааны төгсгөлд байх хотойлт нь алгасалын 2.5 хувиас ихгүй байх ёстой. Ачааг цааш уг хийц эвдэртэл нэмж өгнө.

Хэрэв хийц нь тогтоосон хугацаанд шаардлагатай ачааг тэсвэрлэж чадахгүй эвдрэх буюу хотойлт нь тогтоосон хэмжээнээс хэтэрвэл ТИ дахин хоёр туршилт хийлгэх ба эдгээр нь мөн шаардлага хангахгүй бол тухайн хэсгийн бүх хийцийг гологдол болгоно.

1025 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

а/ Зүйл: Төмөр бетон (арматурын үнэ ороогүй)

Нэгж: $м^3$

Арматурын үнэ ороогүй төмөр бетоны хэмжих нэгж нь зураг үзүүлсэн буюу ТИ-ийн заасан тухайн байршил бүрд цутгасан бетоны шоо метр байна. Эзэлхүүнийг зураг үзүүлсэн буюу ТИ-ийн заасан хэмжээг үндэслэн тооцно. Үүнд:

i. эрэг чагтны нүх, гэх мэт 0,15 шоо метрээс бага эзэлхүүнтэй цутгамал хэсгүүд, үүнээс дээш эзэлхүүнтэй ажлын хэмжээг хасна,

ii. Бетон суурь, гадарга, ус хязгаарлагч ба дөрвөлжин ховилууд, догол, ховилт залгаа,

ТӨНЬЮЧУКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
(УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРОО)-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

ирмэгний даруулга гэх мэт 100мм буюу түүнээс бага өргөнтэй ажлууд, үүнээс дээш өргөнтөй ажлын хэмжээг хасна,

iii. арматур.

iv. арматур сүвлэх хоолой

Арматурын үнэ ороогүй төмөр бетоны нэгж үнэлгээнд дараах ажлууд багтсан байна. Үүнд:

- цемент, буталсан чулуу, элс, ус, нэмэлт бодисууд болон бетон хольцтой ажиллахад хялбар болгох зориулалттай бодисыг нийлүүлэх, тээвэрлэх болон тэдгээрийн тодорхойлолтыг танилцуулах,
- орцлох, холих, тээвэрлэх, өргөх, цутгах, нягтруулах, арчлах, орчны нөлөө болон дулаанаас хамгаалах,
- Зурагт заасан хэвлэмэл бус гадаргууг өнгөлөх,
- Хэвлэмэл гадаргууг ердийн өнгөлгөөгөөр өнгөлөх,
- Хэв хашмал болон түр байгууламж,
- Налуу гадаргууд дэвсэх,
- Ухмалын гадаргууд бетон цутгах, нягтруулах ба илүү ухсан ажлын зайг бетоноор дүүргэх,
- Тулгуур, хоолойн босоо хана болон далавчинд ус зайлуулах нүх гаргах,
- Бетон хавтангаас ус зайлуулах тоноглол суулгах,
- Техникийн шаардлагын зүйл 1001, 1016-1018, 1020-1022 заасан шаардлагыг хангах.

Ухмалын гадаргууг янзлах ажилд нэмэлт төлбөр хийхгүй.

б/ Зүйл: B15 ангийн ердийн бетон (арматургүй)

Нэгж: $м^3$

Арматургүй ердийн бетоны хэмжих нэгж нь зурагт үзүүлсэн буюу ТИ /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/-ийн заасан тухайн байршил бүрд цутгасан бетоны шоо метр байна. Эзэлхүүнийг зурагт үзүүлсэн буюу ТИ /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/- ийн заасан хэмжээг үндэслэн тооцно. Энэ ажилд тулгуурын толгой, дамжих хавтан, явган зам дор тэгшилгээний зориулалтаар дэвсэх бетон болон ул бетоны ажил орно. Хатуу материал дээр дэвссэн ул бетоны эзэлхүүнийг 150мм-ээс илүү зузаанаар тооцохгүй. 150 мм-ээс илүү дэвссэн зузааны зардлыг Гүйцэтгэгч хариуцна.

в/ Зүйл: Арматур төмөр

Нэгж: тонн

Арматур төмрийг тонноор хэмжинэ.

Арматур төмрийг техникийн шаардлагын 1025 (в) дэд зүйлийн дагуу хэмжинэ.Өндөр налархайшилттай үечилсэн ган төмрийн жинг арматурын ажлын бүдүүвчээс харж тодорхойлно. Төмрийг орооход илүү гарах төмрийг тайрах зааг хэлбэлзэж болохгүй. Төмрийн нягтралыг нэг шоо метрт 7.850 тонн байхаар авна. Хүчитгэсэн арматурын жинг, арматурыг нугалах ажлын графикаас тооцож авна. Таслахад үүсэх хаягдал буюу ороож эвхэхэд гарсан хугацаа зэргийг нэмж тооцохгүй.

Арматурын нэгж үнэлгээнд дараах ажлууд багтсан байна. Үүнд:

- ган төмрийг нийлүүлэх, тээвэрлэх, хураах, хадгалах,
- тайрах,
- зурагт зааснаас гадна арматурыг холбох,
- зөрүүлэх, нугалах, матах,

- тайралтаас гарсан илүүдэл,
- төмрийг цэвэрлэх,
- зай баригч,
- төмөр тулгуур болон бусад бэхэлгээг нийлүүлэх байрлуулах,
- гагнах,
- арматурыг хэвэнд байрлуулж төмөр утас болон бусад бэхэлгээний материалаар боож бэхлэх,
- төмрийг хэвнээс гадна түр нугалах ба тэгшлэх,
- арматурыг тойруулан бетон цутгах, нягтруулах,
- Техникийн шаардлагын зүйл 1022 болон 1023-т заасан шаардлагыг хангах.

г/ Зүйл: Угсармал хийц

Нэгж: Төрөл тус бүрд ширхэгээр

Угсармал хийц бүтээцийг тогтоосон төрөл тус бүрд ширхэгээр хэмжинэ. Угсармал хийц бүтээцийн ажлын өртөг нь бүх материал, хэвлэх, хийцийг цутгах болон энэхүү техникийн шаардлагыг хангахтай холбогдсон ажлуудын зардлыг багтаана.

Угсармал хийцэд орох хүчитгэсэн арматурын багц буюу төмрийг тусад нь хэмжиж төлбөр хийхгүй.

д/ Зүйл: Урьдчилсан хүчитгэх

i. Урьдчилсан хүчитгэлийн ган

Урьдчилсан хүчитгэлийн гангийн уртыг дууссан ажилд бодитоор ашигласан хэмжээгээр хэмжинэ. Ингэж хэмжсэн уртаас, түүний жинг онолын үндсэн дээр тонноор тооцоолно.

Анкеран холбоосны хэрэгсэл, домкратыг бэхлэх нэмэгдэл урттай кабел, сувгууд ба хэв хашмал, цементийн зуурмаг, анкеран холбоосны хэрэгсэлд бэхэлсэн урьдчилан хүчитгээгүй гар арматур, ховил хонхор гаргах, тэдгээрийг дүүргэх, эпоксигээр будаж хамгаалалт хийх, шинжилгээний дээжийг нийлүүлэх зэргийн өртгийг урьдчилан хүчитгэлийн гангийн өртөгт шингэсэн тооцох ба хэмжилт хийхгүй бөгөөд бусад төлбөр хийхгүй.

ii. Вандан шат ба хэв хашмал

Вандан шат ба хэв хашмалд тусгайлан төлбөр хийхгүй. Вандан шат ба хэв хашмалыг нийлүүлэх ба тэдгээрийг буулгах ажлын өртгийг бетоны ажлын өртөгт шингэсэн гэж тооцно.

iii. Төлбөрийн үндсэн суурь

Ажлын хүлээн зөвшөөрсөн тоо хэмжээний төлбөрийг дараах байдлаар хийнэ. Үүнд:

Төлбөрийн зүйл	Төлбөрийн нэгж
Урьдчилан хүчитгэсэн Т хэлбэрийн бетонон дам нуруун дахь f'c=32 МРа-тай (цилиндрийн бат бэх) бетон, үүнд HYSD арматурын өртөг ба урьдчилан хүчитгэлийн гар орохгүй.	Куб метр
Өндөр суналтын хүчдэлийг сулруулсан долоон утастай ган гол, үүнд хүчитгэх, хүчитгэлийн ажиллагаа болон цементлэх ажиллагаанд зориулсан бүх туслах хэрэгслүүд орно.	Тонн

БҮЛЭГ 1100. ДАЛАН БА УХМАЛЫН АЖИЛ

БҮЛЭГ 1100. ДАЛАН БА УХМАЛЫН АЖИЛ 112
1101 БҮЛГИЙН АГУУЛГА 114
1102 ЗАМЫН ДАЛАНГИЙН БҮРДЭЛ ХЭСГҮҮДИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ 114
1103 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ 114
1104 УЛ ХӨРСНИЙ НЯГТРУУЛАЛТ 114
1105 ШААРДЛАГА ХАНГАХГҮЙ ХӨРСИЙГ СОЛИХ 114
1106 ТОХИРОМЖГҮЙ МАТЕРИАЛ 115
1107 УХМАЛЫН МАТЕРИАЛЫН АНГИЛАЛ 115
1108 ДАЛАНГИЙН БЭЛТГЭЛ АЖИЛ 116
1109 ДАЛАН БАРИХ /ДҮҮРГЭЛТИЙН АЖИЛ 116
1110 НАМАГТАЙ, БАМБАЛЗУУРТАЙ ЭСВЭЛ ТОГТВОРГҮЙ УЛ ХӨРСТЭЙ ГАЗАРТ ЧУЛУУН ДҮҮРГЭЛТ ХИЙХ 118
1111 ГАЗАР ШОРООНЫ АЖЛЫН НЯГТРУУЛАЛТ 118
1112 ХАЯГДАЛ МАТЕРИАЛ 118
1113 ШОРООН ОРД 119
1114 ХАЖУУ НАЛУУГ ТЭГШИЛЖ ЗАСАХ 119
1115 ХАЖУУГИЙН БА УУЛЫН ШУУДУУ 119
1116 УХМАЛЫН ХАЖУУ НАЛУУ ДАХЬ ТОГТВОРГҮЙ МАТЕРИАЛ 120
1117 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР 120

1101 БҮЛГИЙН АГУУЛГА

Энэ бүлэгт далангийн ул хөрсний нягтруулалт, шаардлага хангахгүй хөрсийг солих, бүх төрлийн ухмалын (хажуугийн ба уулын шуудуу болон шаталсан ухалтыг оролцуулаад) ажил, даланд дүүргэгч материалыг дэвсэх, нягтруулах ба далангийн дээд үеийг барих ажлууд багтана.

1102 ЗАМЫН ДАЛАНГИЙН БҮРДЭЛ ХЭСГҮҮДИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ

а/ Далангийн ул хөрс гэж дээр нь замын далан баригдах байгалийн хөрсийг хэлнэ.

б/ Замын далан (Дүүргэлт) гэж төрөл бүрийн хөрс, хайрга, чулуулгаар барьсан өндөрлөсөн байгууламжийг хэлнэ.

в/ Далангийн дээд үе (Subgrade) гэж замын төсөллөлтийн тооцоогоор тодорхойлогдсон гүнд буюу хучилтын хийцийн яг доор нь байрлах, тусгайлан дэвсэж нягтруулсан хайрган үеийг хэлнэ

1103 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Гүйцэтгэгч нь ухмал ба далангийн газар шорооны ажил эхлэхээс өмнө, талбайн цэвэрлэгээ хийх болон өнгөн хөрсийг хуулах ажлыг Бүлэг 300-д заасны дагуу бүрэн хийсэн байна.

Газар шорооны бүх ажлыг ажлын зураг эсвэл ТИ-ийн баталсан зургийн дагуу, тогтоосон өргөн, налуу, түвшин, гүн, хүлцэх алдааг чанд баримтлан гүйцэтгэнэ. Шаардлага хангаагүй газар шорооны ажлыг Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар засварлаж хэвийн хэмжээнд хүргэнэ.

Гүйцэтгэгч далангийн дүүргэлт болон дээд үеийг гүйцэтгэхдээ зөвхөн тохиромжтой материалыг ашиглана. Хэрэв ямар нэг тохиромжгүй материал ашигласан бол түүнийг зайлуулан, оронд нь тохиромжтой материалаар солих ажлыг Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар гүйцэтгэх болно.

Цаг агаарын нөхцөл, тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн болон бусад аливаа шалтгаанаар газар шорооны ажилд ямар нэгэн эвдрэл гэмтэл учруулахгүй байхад Гүйцэтгэгч цаг ямагт анхаарч ажиллана. Хэрэв ямар нэгэн эвдрэл гарвал Гүйцэтгэгч тухайн хэсгүүдэд техникийн шаардлагын нөхцөлүүдийг хангасан засварыг хийх хүртэл ТИ ажлын зөвшөөрлийг цуцалж болно. Энэ төрлийн засварын ажил болон нэмэлт шинжилгээ хийсэн ажлын зардлыг Гүйцэтгэгч хариуцна.

Бүх далан, ухмал, шуудуу, хөвөөг засаж янзлан, зохих налууг гаргаж, зөв хэлбэртэй болгох ажлуудыг газар шорооны ажил явагдаж буй тухайн байршилд нэгмөсөн гүйцэтгэнэ.

1104 УЛ ХӨРСНИЙ НЯГТРУУЛАЛТ

Өндөрлөсөн далангийн доор ул хөрсийг /шаталсан хөрсийг оруулна/ мөн ухмалын ёроолын төвшингөөс доош 300мм-т орших ул хөрсний нягтыг MNS ASTM D 1556:2002*/AASHTO T191-02 (2010) ба MNS ASTM D 6938:2012/AASHTO T310-11 стандартын дагуу газар дээр нь шалгана. Хэрэв ул хөрсний ХУХИН-ийг MNS ASTM D 698:2002*/AASHTO T99-10-ын дагуу тодорхойлоход 95%-иас бага байвал ТИ-ийн зааварласны дагуу хуулсан хөрсний нийт өргөнд, 150мм буюу түүнээс илүү гүнд сэндийлж, дахин нягтруулж 95%-д хүргэнэ.

Нягтруулах үеийн чийгийн хэмжээ тохиромжтой чийгээс нэмэх, хасах 2%-ийн дотор хэлбэлзэж байхаар хөрсийг жигд услах буюу материалыг хатаах замаар ул хөрсний чийгийг нягтруулалт хийхээс өмнө тохируулна.

1105 ШААРДЛАГА ХАНГАХГҮЙ ХӨРСИЙГ СОЛИХ

Хэрэв ул хөрс нь замын далангаас ирэх ачааллыг хүлээн авах суурь болж чадахгүй гэж ТИ үзсэн нөхцөлд Гүйцэтгэгч нь түүний зааварчилсан гүн ба өргөнд хүртэл ул хөрсийг ухаж зайлуулах ба оронд нь тохиромжтой материалыг дэвсэж зохих хэмжээнд хүртэл нягтруулна. Солих материалд хатуу дүүргэгчийг оролцуулж болно.

ТИ-ийн бичгээр өгсөн зөвшөөрөлгүйгээр илүүдэл болон шаардлага хангахгүй материалыг замын зурвас газарт асгаж болохгүй.

1106 ТОХИРОМЖГҮЙ МАТЕРИАЛ

ТИ-ийн саналаар тохиромжгүй гэж үзсэн материалыг далангийн дүүргэлтэд хэрэглэхгүй. Тохиромжгүй ангилалд дараах материалууд багтах бөгөөд гэхдээ зөвхөн эдгээрээр хязгаарлагдахгүй. Үүнд:

- Өнгөн хөрс, намгархаг болон хүлэр агуулсан хөрс, 2%-иас их органик бодис агуулсан материал юм уу амархан илжирдэг материал
- Шатамхай материал
- Хөөлт нь 2.5%-иас их материал
- Урсалтын хязгаар нь 45%-иас их болон уян харимхайн модуль нь 20%-иас ихтэй материал
- Бул чулуу, бөөрөнхий чулуу болон 75 мм-ээс том хэмжээтэй бутарсан хад чулуу
- ХИХҮН нь 1.75 т/м3-ээс бага
- 0,075 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрч байгаа нарийн ширхэглэлтэй хэсэг нь хуурай үеийн жингийн 45%-иас их

Тохиромжгүй материалыг энэхүү ТШ-ын бүлэг 500-д заасны дагуу тогтоосон газарт зааж зайлуулна.

1107 УХМАЛЫН МАТЕРИАЛЫН АНГИЛАЛ

Замын ухмалаас гарсан материалыг дараах байдлаар ангилна. Үүнд:

а/ Ухмалаас гарсан ердийн материал

Ердийн материалд бул чулуу, бөөрөнхий чулуу ба хуучин хучилтыг ухахад гарснаас бусад бүх материалууд орно.

Ердийн материалд намагжсан хөрс, бусад тохиромжгүй материал мөн багтана.

Гүйцэтгэгч нь ухмалаас гарсан зөвхөн тохиромжтой материалыг далангийн өндөрлөгөөнд хэрэглэнэ.

Хэрэв дүүргэлтийн материалыг ухмалаас авах боломжтой бол Гүйцэтгэгч нь шороон ордоос материал авахыг урьтал болголгүй ухмалын материалыг эхэлж ашиглах бөгөөд ингэхдээ ТИ-ээс өөрөөр зааварчлаагүй бол ухмалаас гарах тохиромжтой материалыг дүүргэлтэд аль болох шууд ашиглах байдлаар зам барилгын ажлаа зохион байгуулна. Хэрэв ийм бололцоогүй нөхцөлд тохиромжтой материалыг дараа ашиглахаар зохистой байрлалд овоолж бэлтгэнэ. Ухмалаас гарсан тохиромжгүй материал, мөн тохиромжтой боловч хэрэгцээнээс илүү гарсан материалыг ТИ-ээс зааж өгсөн талбайд зөөж зайлуулна.

Даланд шаардлагатай материалын эзлэхүүн нь ухмалаас гарсан материалаас илүү байвал гүйцэтгэгч ТИ-ийн зөвшөөрөлтэйгээр ухмалыг өргөтгөх юм уу эсвэл шинээр шороон орд нээж ашиглана.

б/ Ухмалаас гарсан хатуу материал

Хатуу материалд ТИ-ийн шийдвэрээр тэсэлгээ хийж суллах юм уу ухахаас өмнө шингэн буюу хийн шахуургат төхөөрөмж ашиглан боловсруулалт хийх шаардлагатай хатуу хад чулуу багтана.

Хатуу материалын ухалтын үнэлгээнд тухайн нөхцөл байдалд шаардагдах бүх аргаар хийх ухалтын ажлууд орсон гэж тооцно. 0.35 м³-ээс том хэмжээтэй чулуунуудыг агуулсан зөөлөн хөрсийг, мөн цемент бетон өнгө хучлага ба цемент болон түүнтэй адилтгах органик бус барьцалдуулагчаар бэхжүүлсэн суурийг ухаж зайлуулах ажил нь хатуу материалын ухалтын төрөлд орно.

Хатуу чулуун материалыг далангийн дээд үеийн гадаргуугаас доош 1000 мм-ийн дотор дэвсэхийг хориглоно.

Харин ухмалын хатуу материалыг ухаж зайлуулах эсэх, хэрэв ухах тохиолдолд зураг үзүүлсэн төвшингөөс доош ямар гүнд ухаж авах талаарх асуудлыг тухайн материалын шинж чанар болон бусад нөхцөлтэй уялдуулсаны үндсэн дээр ТИ-ийн зааварчилгаагаар шийдвэрлэнэ.

Ажил үргэлжлэн хийгдэх явцад материалын ангиллыг ТИ ба Гүйцэтгэгч хоорондоо зөвшөөрөлцсөн байна. ТИ-ийн үзсэнээр тэсэлгээ хийх зайлшгүй шаардлагатай нь тодорхой хэдий ч үүнийг чулууны хатуулгийн зэргийг өндөрсгөх шалтгаан болгож авч үзэхгүй. Материалын ангиллын талаар маргаан гарах тохиолдолд ТИ-ийн шийдвэр эцсийн бөгөөд дагаж мөрдөх шийдвэр байна.

1108 ДАЛАНГИЙН БЭЛТГЭЛ АЖИЛ

Замын далан барих газрын гадаргуугийн хөндлөн налуу болон хуучин далангийн хажуу налуунь 20%-иас ихтэй газарт өнгөн хөрсийг хуулсны дараа Гүйцэтгэгч нь ул хөрсийг зураг үзүүлснээр буюу ТИ-ийн зааварчилсны дагуу шатлан ухна. Дэвсэх ба нягтруулах тоног төхөөрөмжийг ажиллах боломж олгох үүднээс дүүргэлтийн хангалттай өргөнөөр ухна. Дүүргэлт хийж нягтруулсаны дараагаар дараагийн шатлалыг ухна. Шаталж ухсан ухмалаас гарсан материалыг зайлуулах буюу эсвэл ТИ ашиглахад тохиромжтой гэж үзсэн тохиолдолд дүүргэлтэд ашиглана. Шатлалын өндөр нь 200-300мм эсвэл ТИ-ийн зааварчилснаар байна.

1109 ДАЛАН БАРИХ /ДҮҮРГЭЛТИЙН АЖИЛ

а/ Далангийн дүүргэлтийн материал

Замын ухмал ба шороон ордоос гарсан, тохиромжгүй гэж үзсэнээс бусад хөрс, хайрга, элс буюу тэдгээр материалын холимгийг далангийн өндөрлөгөө болон бусад дүүргэлтэд ашиглана.

Материалыг зөвхөн чийг ихтэйгээс нь болоод тохиромжгүй материал гэж үзэхгүй. Чийгтэй материалыг техникийн шаардлагад заасан чийгийн хэмжээнд нийцэх хүртэл нь тохиромжтой аргаар сийрүүлж хатаана.

Энэхүү техникийн шаардлагад өөрөөр заагаагүй бол материалын ширхэглэл нь 75 мм-ээс их байвал далангийн дүүргэлтэд хэрэглэхгүй.

Дүүргэлтийн материал нь зүйл 1106-д тодорхойлсон тохиромжгүй материал биш боловч ширхэглэлийн хэмжээ нь 75 мм-ээс том, гэхдээ 250 мм-ээс бага байвал дүүргэлтийн хатуу материал гэж тодорхойлох бөгөөд ТИ-ээс зөвшөөрсөн тохиолдолд, өндөр далантай хэсэгт, далангийн дээд хэсэг буюу 1.0м-ээс доош хэсгийн дүүргэлтэнд, мөн зүйл 1110-д заасны дагуу ашиглаж болно. Энэ ажилд ТИ зөвшөөрөл өгөхдөө ашиглагдах материалын шинж чанар, талбайн туршилтаар нотолсон Гүйцэтгэгчийн тоног төхөөрөмжийн хүчин чадал, ажлын горим зэргийг харгалзан үзнэ.

б/ Далангийн дээд үеийн материал

Далангийн дээд үе нь сонгосон зохист ширхэглэлтэй дүүргэлтийн материал ашиглан хучилтын хийцийн ёроолоос доош ...мм-ийн зузаантай хийгдэх хэсэг болно.

Далангийн дээд үеийн материал нь дараах шинж чанартай байна. Үүнд:

- Хөрсний даацын үзүүлэлт (CBR) нь 4 өдөр сойсны дараа ХҮХИН нь 98% (AASHTO T180) хүртлэх нягтруулалтанд шалгаж үзэхэд 20%-иас их,
- Хөөлт (CBR-ийн туршилтын сойлтын үед) 1%-иас бага,
- Уян налархайн индекс нь 7%-иас бага,
- Урсалтын хязгаар нь 25%-иас бага,
- Уян налархайн үржвэр нь 90-ээс бага,
- ХҮХИН (MNS ASTM D 1557:2002/ AASHTO T180) 1.85 т/м^3-аас багагүй,
- 75 μm шигшүүрээр нийт жингийн 8-аас багагүй хувь нь өнгөрөх,
- Ширхэглэлийн хамгийн том хэмжээ нь 60 мм-ээс ихгүй байна.

в/ Ухмалын ул хөрсний шинж чанар

Ухмалын ул хөрсний шинж чанар нь дээрхтэй тохирч байгаа эсэхийг тогтоох үүднээс далангийн дээд үетэй ижил төвшинд байгаа ухмалын хөрсөн дээр (1000м² тутамд хоёр цэгт, хэрэв ухмалын урт 50 м-ээс их бол цэгийн тоог ТИ-ийн зааварчилснаар тогтооно) туршилт шинжилгээ хийнэ. Хэрэв бүх үзүүлэлтүүд нь тохирч байвал ухмалын ул хөрсийг ТИ-ийн зааварчилсан гүнд сийрүүлж, ХҮХИН-ийг 98% (MNS ASTM D 1557:2002/AASHTO T180) хүртэл нягтруулж, дээр нь хучилтыг үеүдийг барина. Хэрэв уг шалгууруудын алийг ч хангахгүй бол ТИ-ийн зааварчилсан гүнд ухмалын ёроолын хөрсийг ухаж зайлуулан оронд нь шаардлага хангасан, зохистой найрлага бүхий далангийн дээд үеийн материалыг дэвсэнэ. Нэг удаагийн дэвсэж нягтруулах үеийн зузаан 150 мм-ээс ихгүй байна.

г/ Далангийн газар шорооны ажлыг гүйцэтгэх

Гүйцэтгэгч нь далангийн дүүргэлтийн газар шорооны ажлыг тасралтгүй үргэлжлүүлэн хийж, дэс дараалалтайгаар дуусгаж байхаар талбайн ажлаа зохион байгуулна. Гүйцэтгэгч нь далан болон хучилтын аливаа үеийн ажлыг хийж дуусмагц дараагийн үеийн ажлыг эхлэхээс өмнө, зөвшөөрөл авах хүсэлтээ дор хаяж 48 цагийн өмнө ТИ-т бичгээр илгээнэ. Энэ нь нөгөө талаас ТИ-т тухайн ажлыг шалгаж, чанарын баталгаа гаргах, хяналтын үүргээ биелүүлэхэд нь цаг хугацааны хувьд боломжтой байх нөхцөлийг олгох зорилготой юм. ТИ-ээс албан бичгээр зөвшөөрөл авах хүртэл Гүйцэтгэгч ямар нэг дууссан үен дээр дараагийн үеийн ажлыг эхлүүлэх ёсгүй. Өмнөх үеийн зөвшөөрлийг авсан даруйд дараагийн үеийн материалыг дэвсэнэ.

Далангийн дүүргэлтийн ажлыг гүйцэтгэхдээ дууссан ажлыг шалгуулж зөвшөөрөл авах асуудлаас шалтгаалан ажил саатахаас урьдчилан сэргийлэхийн тулд Гүйцэтгэгч нь барилгын ажлаа хэд хэдэн хэсэгт зэрэг явуулахын дээр нэг хэсэгт ул хөрсийг бэлэн болгох, материалыг тээвэрлэж авчрах, тарааж тэгшлэх, усалж нягтруулах, хянаж шалгах гэсэн үе шатууд тус тусын талбайд, ар араасаа цуваа хэлбэрээр явагдаж байхаар зохион байгуулна.

ТИ-ээс зөвшөөрөл авсны дараа 24 цагийн дотор аль нэг үеийг хамгаалалтгүй орхих болвол түүнээс дахин уг үеийн зөвшөөрлийг авах бөгөөд Гүйцэтгэгч зөвшөөрөл авах хүсэлтээ дахин танилцуулна. Далангийн дүүргэлтийн үеийн нягтруулсан зузаан нь 150 мм-ээс илүү байж болохгүй. Гүйцэтгэгч ажлын өөр аргачлал болон техник хэрэгслийг ашиглан туршилт хийсний үндсэн дээр дүүргэлтийн материалыг энд зааснаас илүү зузаан үеэр дэвсэж, шаардлагатай хэмжээнд хүртэл нягтруулах чадвартайгаа харуулсан нөхцөлд ТИ зөвшөөрөл олгож болно. Гэхдээ нягтарсан үеийн зузааны зөвшөөрөгдөх хамгийн их хэмжээ 250 мм-ээс ихгүй байна. Далангийн үе бүрийг хангалттай өргөнд дэвсэх ба энэ бүлгийн зүйл 1111- ийн дагуу нягтруулна. Даланг барихдаа Гүйцэтгэгч нь далангийн доорх ул хөрсний нягтруулалт, шорооны суулт, нягтралт, агшилт зэргийг харгалзан өндөр болон өргөний зөвшөөрөгдөх хэмжээг хангана.

Даланг барьж байх явцад, доод талын үед дэвссэн материалд хатууралт, суулт, овойлт, агшилт үүсэх тохиолдолд Гүйцэтгэгч үе тус бүр дээр, зааварласан төвшин ба өргөнд зөвшөөрөгдсөн дүүргэлтийн материалыг дэвсэн нягтруулах ажлыг өөрийн зардлаар хийж гүйцэтгэнэ.

Далангийн барилгын ажлын явцад, нягтруулсан үеийн гадаргуу дээгүүр ямар нэгэн тээврийн хэрэгслийг явуулахгүй байхад анхаарах ёстой. Хэрэв Гүйцэтгэгч өөрийн ажиллаж байгаа машин, механизмуудыг далан дээгүүр явуулах шаардлагатай болвол тэдгээрийг нэг мөрөөр биш, харин нийт өргөнд нь жигд тарсан байдлаар явж байхаар зохион байгуулж, шаардагдах бүх арга хэмжээг авна. Нягтруулсан ямар нэг үенд хэв гажилт үүсэх юм уу дээрх хөдөлгөөний улмаас гэмтсэн бол дараагийн үеийг дэвсэхээс өмнө Гүйцэтгэгч уг үеийг техникийн шаардлагын нөхцлүүд ба ТИ-ийн тавьсан шаардлагуудыг хангах хэмжээнд сийрүүлж дахин нягтруулна. ТИ-ийн зүгээс тусгай зөвшөөрөл өгөхөөс бусад тохиолдолд дүүргэгч материалыг далан дээр удаан хугацаанд овоолсон хэлбэрээр байлгаж болохгүй.

1110 НАМАГТАЙ, БАМБАЛЗУУРТАЙ ЭСВЭЛ ТОГТВОРГҮЙ УЛ ХӨРСТЭЙ ГАЗАРТ ЧУЛУУН ДҮҮРГЭЛТ ХИЙХ

ТИ-ийн зааварласан тохиолдолд Гүйцэтгэгч нь намагтай газар болон бамбалзуур хөрстэй газрыг ухаж авч, хаягдал зайлуулах газарт зөөж зайлуулсны дараа, мөн тогтворгүй ул хөрс бүхий газарт дараах байдлаар чулуун дүүргэлтийг зөвшөөрөгдсөн аргачлалын дагуу хийнэ.

Чулуун дүүргэлтийг тогтоосон газарт нийтэд нь сайтар шигдэж суух хүртэл нь жигд үеэр дэвсэж, хөдөлгөөн явуулан нягтруулна. Тогтворгүй ул хөрсөн дээр чулуун дүүргэлтийг хийх бол материалыг ажлын талбайд ойрхон буулгаад, далангийн өндөр нь барилгын хүнд машин механизмын ачааллыг даах боломжтой болох хүртэл нь бульдозероор түрж тараах замаар даланг барина.

Өндөр далантай хэсгийн дүүргэлтэнд ашиглах хатуу материалын хамгийн том хэмжээ нь ойролцоогоор 250 мм байна. Хатуу материалыг далангийн нийт өргөнөөр, нягтраагүй үеийн зузаан нь 500 мм-ээс ихгүй байхаар үечлэн дэвсэх ба материал нь боломжийн хэмжээний зохист ширхэглэлтэй байна. Материалыг 15 тонноос багагүй жинтэй гинжит трактораар тараан тэгшилнэ.

Далангийн хажуу налуу нь материалын чөлөөт уналтын өнцгөөр аяндаа үүсэх тул налууд чулуун материал буулгахыг үл зөвшөөрнө. Дараагийн үеийг дэвсэхээс өмнө үе бүрийг нарийн ширхэглэлтэй чулуу, хайргаар хөндий зайг боломжийн хирээр дүүргэж чигжинэ. Үе бүрийг энэ техникийн шаардлагын зүйл 1111-ийн дагуу нягтруулна. Хатуу материалын дүүргэлтийн явцад тухайн үеийн нөхцөл байдалтай уялдуулан тавигдах шаардлагуудыг ТИ өөрчилж болно.

1111 ГАЗАР ШОРООНЫ АЖЛЫН НЯГТРУУЛАЛТ

Далангийн дүүргэлтэнд болон дээд үед хэрэглэж байгаа материалыг нягтруулахын өмнө услах буюу хатаах замаар, нягтруулалтын үеийн чийг нь зохистой чийгийн агуулгаас нэмэх, хасах 2%-ийн дотор байхаар тохируулна. (MNS ASTM D 2217:2002/AASHTO T180-10). Нягтруулалт дуустал чийгийг энэ хязгаарт байлгана.

Далангийн үе бүрийг дээрх чийгийн хязгаар дотор дор тодорхойлсонтой ижил буюу илүү хэмжээний хуурай нягтралтай болтол индүүднэ. Үүнд:

- Далангийн дээд үеэс бусад үенд дэвссэн дүүргэлтийн материалыг ХҮХИН нь 95%-иас багагүй байхаар (MNS ASTM D 1557:2002/AASHTO T180-10),
- Далангийн дээд үеийн материалыг ХҮХИН нь 98%-аас багагүй байхаар (MNS ASTM D 2217:2002/AASHTO T180-10),
- Ухмалд хийсэн шинжилгээний үр дүнгээр, ул хөрс нь далангийн дээд үед тохирохоор гарсан бол ХҮХИН нь 98%-иас багагүй байхаар (MNS ASTM D 2217:2002/AASHTO T180-10) тус тус нягтруулна.

Энэхүү техникийн шаардлагын зүйл 423-д заасны дагуу явуулсан талбайн туршилтыг үндэслэн Гүйцэтгэгчийн санал болгож, ТИ зөвшөөрсөн аргачлалаар ул хөрс, далан болон ухмалын нягтруулалтыг хийнэ. Далан болон ухмалын аль алинд нь 150мм-ийн зузаантай дээд үеийг дэвсэж нягтруулна. Өндөр далантай хэсгийн дүүргэлтэд дэвсэж тараасан хатуу материалыг 18-20 тн жинтэй доргиурт индүү ашиглан дагтаршуулан нягтруулна.

1112 ХАЯГДАЛ МАТЕРИАЛ

Замын ухмалаас гарсан далангийн дүүргэлтэнд ашиглахад тохиромжгүй буюу дүүргэлтийн болон хөлдөлтөөс хамгаалах үед хэрэглэх шаардлагагүй гэж ТИ тодорхойлсон бөгөөд хаягдал зайлуулах талбайд зөөж буулгах заавар өгсөн материалыг хаягдал материал гэж тодорхойлно. ТИ тусгай зөвшөөрөл өгөхөөс бусад тохиолдолд ухмалын материалыг хаягдал зайлуулах талбайд зайлуулахгүй.

Эхлээд хаягдал материал гэж ангилагдсан боловч дараа нь Гүйцэтгэгч дүүргэлт, хөлдөлтөөс хамгаалах үе, суурийн доод үе буюу зам барилгын нэг хэсэг болгож ямар нэгэн байдлаар хэрэглэсэн ухмалын материалыг хаягдал материал гэсэн ангиллыг нь өөрчилж, хаягдал материалын хэмжилтэд зохих өөрчлөлтийг хийнэ.

ТӨНЬЮЧУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХУРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРОО-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

Гүйцэтгэгч байршлыг нь тогтоож, ТИ урьдчилан баталсан хаягдал материал зайлуулах талбайд Гүйцэтгэгч хаягдал материалыг зөөвөрлөж хаяна. Энэ техникийн шаардлагын бүлэг 500-д заасны дагуу Гүйцэтгэгч хаягдал материалын талбайг олж тогтооно. Гүйцэтгэгч хаягдал материалыг зайлуулах үйл ажиллагааг эхлэх тухай мэдэгдлийг хамгийн багадаа 24 цагийн өмнө ТИ-т өгнө.

1113 ШОРООН ОРД

Ухмалыг ухах буюу өргөтгөхөд гарсан материал дээр нэмж шаардагдах дүүргэлтийн материалыг шороон ордоос авна. Техникийн шаардлагын 500-р бүлэгт заасны дагуу шороон ордыг тогтооно. Шороон ордын байршлыг Гүйцэтгэгч тогтоож, Өмнөговь УТХГ-ын Хамгаалалтын захиргаанаас зөвшөөрөлх авсны дараа ТИ батална.

ТИ барилгын аль нэг онцлог хэсэгт ашиглахаар шороон ордоос тодорхой материалыг сонгох зааврыг өгч болно. Ийм сонголт хийхээр зааварласан тохиолдолд шороон ордын тодорхой хэсэгт материалыг ухах, дахин шилжүүлэн зөөвөрлөх, овоолох, холих зэрэг ажил хийгдэж болно.

Гүйцэтгэгч нь шороон ордод хүрэх туслах замыг засаж, шороон ордоос овор хэмжээ ихтэй том чулуу, үл тохирох материал, бүх төрлийн ургамлыг цэвэрлэж зайлуулна. Техникийн шаардлагын 500-р бүлэгт заасны дагуу шороон ордыг нөхөн сэргээх үед ашиглах зорилгоор өнгөн хөрсийг хуулж, овоолон хадгална.

Гүйцэтгэгч нь шороон ордод буй тохиромжтой материал нь үл тохирох материалтай холилдохгүй байх арга хэмжээг авна. Тохиромжгүй материалыг техникийн шаардлагын зүйл 1112-т заасны дагуу зайлуулна.

Шороон ордыг тогтоосон өргөн ба хэлбэрээр ухах ба ажил дууссаны дараа цэвэрлэж, нөхөн сэргээнэ. Нөхөн сэргээсэн газрын хажуу налуу нь хэвтээд хамгийн ихдээ 6, босоод 1 гэсэн харьцаатай байна.

Техникийн шаардлагын 500-р бүлэгт заасны дагуу ойр орчмын газар нь цэвэрхэн үзэмжтэй засагдсан байна.

Шороон ордыг нөхөн сэргээсний дараа ТИ-ээс баталгаа авах ёстой.

1114 ХАЖУУ НАЛУУГ ТЭГШИЛЖ ЗАСАХ

Зурагт тусгасан буюу ТИ-ийн зааврын дагуу ухмал ба далангийн хажуу налууг гараар болон механик аргаар засна. Далангийн хажуу налуугийн гадаргуу нь энэхүү бүлгийн зүйл 1111-д заасны дагуу зохих ёсоор нягтарсан байх ёстой ба ямар нэгэн сул буюу дутуу нягтарсан, эсвэл том хэмжээтэй материалыг тэгшлэн хусаж, далангийн хажуу налуугаас зайлуулна. Ийм төрлийн материалыг хаягдал материал зайлуулах талбай руу зөөж зайлуулах буюу эсвэл ТИ тохиромжтой гэж үзвэл өөр ажилд хэрэглэнэ. Ухмал хажуу налуугийн тэгшилгээ, засварыг шорооны ажил дууссанаас хойш, гэхдээ хучилтын үеүдийн ажил эхлэхээс өмнө гүйцэтгэнэ. Харин өндөрлөсөн далангийн хажуу налуугийн тэгшилгээ, засварыг хучилт болон хөвөөний ажил дууссаны дараа хийнэ.

Ухмал болон далангийн налууд ямар нэгэн хад, чулуу мөн асфальт, цементбетоны үлдэгдэл байвал тэдгээрийг зайлуулж, зөвшөөрөх хэмжээнд хүртэл тэгшилнэ. Хэрэв ухмалын налууд том хад чулуу сул байдалтай, ил үлдсэн байвал түүнийг зайлуулан оронд нь тохиромжтой материалаар дүүргэн, ТИ-ийн зөвшөөрөх хэмжээнд хүртэл нягтруулна.

Далан ба ухмалын налууг тэгшилж засах ажил нь ухмалын болон хажуугийн шуудууны ухалт, мөн далан барих ажлын нэг хэсэг гэж тооцогдох тул эдгээр ажилд Гүйцэтгэгч ямар нэгэн төлбөрийг тусад нь нэхэмжлэхгүй.

1115 ХАЖУУГИЙН БА УУЛЫН ШУУДУУ

Техникийн шаардлагын зүйл 1101, 1103-т заасны дагуу хажуугийн болон уулын шуудууг замын ухмал гэж тооцох ба газар шорооны ажилд хамруулна.

Зурагт үзүүлсэн буюу ТИ-ийн зааварчилсан газарт Гүйцэтгэгч нь ус зайлуулах байгууламж руу усны урсацыг чиглүүлэх зорилгоор уулын шуудуу, ус зайлуулах шуудууг байгуулна.

Энэ ажилд материалыг ухах, зайлуулах гэх мэт бүх ажил багтана. Байгуулах шуудууны чиг, налуу, төвшин болон хязгаар (далангийн ёроолоос ямар зайд байх) нь ажлын зурагт үзүүлсэний дагуу байх ба зарим онцлог газруудад ТИ-ийн зааварласнаар гүйцэтгэнэ.

Ухсан шуудууг тогтоосон зай хэмжээ, түвшин ба налууд хүргэн тэгшилж, сайтар нягтруулна. Шаардлагатай газруудад хажуугийн болон уулын шуудууг Зурагт заасны дагуу буюу ТИ-ийн зааварчилснаар бэхэлнэ.

Уулын шуудууг татахад гарсан шороогоор шуудууны доод талд нь ажлын зурагт үзүүлсэн огтлолоор далан босгох ба нягтруулагчаар нягтруулна.

Барилгын ажлын явцад шуудууны хэмжээ, налуу, гүн зэргийг өөрчлөх зааварчилгааг ТИ өгч болох ба үүний дагуу ажлыг гүйцэтгэнэ.

1116 УХМАЛЫН ХАЖУУ НАЛУУ ДАХЬ ТОГТВОРГҮЙ МАТЕРИАЛ

Ухмалын хажуу налууд нурамтгай, тогтворгүй материал илэрвэл Гүйцэтгэгч ТИ-т мэдэгдэх ба тэрээр заавар өгвөл тогтворгүй материалыг ухаж зайлуулж оронд нь тохирох материалаар дүүргэнэ. Үл тохирох хөрсийг ухаж зайлуулах ажил нь замын ухмалын нэг хэсэг гэж тооцогдох ба тохирох материалаар дүүргэх ажил нь далангийн ажлын нэг хэсэг гэж тооцогдоно.

1117 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

Техникийн шаардлагын 200-р бүлэгт заасны дагуу 20 м тутамд авсан хөндлөн огтлолыг ашиглан газар шорооны ажлын хэмжээг тодорхойлно. ТИ-ийн зааварчилгааны дагуу жигд бус хөрстэй болон огцом эргэлттэй, мөн уулархаг газарт хөндлөн огтлолыг илүү ойрхон зайтайгаар авна.

Газар шорооны дүүргэлтийн ажлыг бүрэн дууссан даланд нягтруулсан материалын шоо метрээр хэмжинэ. Далангийн дүүргэлтэд хэрэглэх шороог авах зорилгоор ухсан ухмалын ажилд ямар нэгэн тусдаа хэмжилт буюу төлбөр хийгдэхгүй.

Ухмал хийх, ухмалыг өргөтгөхөд гарсан материал дээр нэмэлт дүүргэлтийн материал шаардагдах болон ТИ шороон ордыг шинээр нээх заавар өгсөн тохиолдолд дор дурдсан зүйлд тусдаа хэмжилт буюу төлбөр хийгдэхгүй.

- Газрын зөвшөөрөл
- Туслах замын зөвшөөрөл
- Эзэмшигчид болон засаг захиргаатай хийх гэрээ хэлцэл
- Олборлосон дүүргэгчийн татвар, хураамж
- Техникийн шаардлагын бүлэг 300-д заасны дагуу шороон ордын талбайн цэвэрлэгээ
- Техникийн шаардлагын бүлэг 300-д заасны дагуу шороон ордын өнгөн хөрсийг хуулан өөр газарт хэрэглэх
- Техникийн шаардлагын бүлэг 302-д заасны дагуу өнгөн хөрсийг хуулж, түр зуур овоолон хадгалж, шороон ордыг сэргээн засварлахад хэрэглэх
- Тээвэрлэлт
- Техникийн шаардлагад нийцүүлэх зорилгоор овор ихтэй материал, жижиг ширхэгтэй болон бусад фракцын чулууг зайлуулахын тулд материалыг бутлах буюу шигших
- шороон ордын тохиромжтой материалыг дахин шилжүүлэн зөөвөрлөх буюу түр зуурын овоолго хийх

ТИ заавар өгсөн тохиолдолд Гүйцэтгэгч ухмал хийх явцад байгалийн хөрсний үе давхаргын өндрийг аль болохоор нарийн тодорхой үзүүлэх боломжийг олгох тийм хэлбэр, хэмжээ, байрлалд гүнийг заагч тэмдгийг тавьж байна. Гүйцэтгэгч гүн заагчийг сүүлчийн хэмжилт хийх хүртэл хэвээр байлгана. Техникийн шаардлагын зүйл 1112, 1116-д заасны дагуу

тохиромжгүй болон тогтворгүй материалыг ухан зайлуулах ажлын хэмжээг ухмалын эзэлхүүнээр хэмжин гаргана.

Ухаж зайлуулах материалын хэмжээг компьютерийн программ ашиглан гаргах ба хэмжилтийг хийхдээ ухмалаас зайлуулсан материалын нийт эзэлхүүнээс ухаж зайлуулах тохиромжгүй материалын эзэлхүүнийг хасч, үүнээс далангийн нягтруулсан дүүргэлтийн эзэлхүүнийг хасаад гарсан эзэлхүүнээр хэмжинэ.

Техникийн шаардлагын зүйл 1109-т заасны дагуу материал нь ердийн ухмалын, хучилтын ухалтын, хадан хөрсний ухалтын гэж ангилагдана.

а/ Зүйл: Ухмал болон шороон ордоос авсан материалыг даланд хэрэглэх

Нэгж: м³

Далангийн ажлын үнэлгээнд дор дурдсан ажлын зардлууд багтана.Үүнд:

- Замын ухмал, шатлал болон шороон ордоос материал ухаж авах.
- Материалыг ачих, тээвэрлэх, далангийн дүүргэлт болон шаардлагатай бусад газарт дэвсэх
- Бусад шаардлагатай зөөвөр, тээврийн ажлууд
- Материалыг тараах, тэгшлэх, услах болон нягтруулах
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх
- Энэ техникийн шаардлагын бүлэг 100, 200, 300,400, 500, 600 -д заасныг мөрдөх
- Энэхүү техникийн шаардлагын зүйл 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1108, 1109, 1110, 1111, 1113, 1114 -д заасныг мөрдөх

ТИ-ийн зааврын дагуу барилгын ажил эхлэхээс өмнө мөн хойш 20 м-ийн зайтайгаар хэмжсэн, эсвэл нугачаатай болон уулархаг газарт илүү бага зайтайгаар хэмжсэн хөндлөн огтлолыг үндэслэн далангийн ажлын эзэлхүүнийг гаргана.

б/ Зүйл : Ердийн материалыг ухаж, зайлуулах

Нэгж : м³

Ердийн ухмалын ажлын үнэлгээнд дор дурдсан ажлын зардлууд багтана. Үүнд:

- Материалыг ухах,
- Материалыг ачих, тээвэрлэх ба тогтоосон хаягдал материал зайлуулах цэгт хаях,
- Бусад шаардлагатай зөөвөр, тээврийн ажлууд,
- Өнгөн хөрсийг бэлдэх,

Хаягдал материалын цэгт өнгөн хөрсийг тарааж тэгшлэхэнэ техникийн шаардлагын 100, 200, 400, 500 болон 600-д заасныг мөрдөх,

энэ бүлгийн зүйл 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1111, 1114, 1115, 1116 болон 1117-д заасныг хангах,

в/ Зүйл: Хатуу материалыг ухаж зайлуулах

Нэгж: м³

Хучилтыг хуулан хаях ажлын үнэлгээнд дор дурдсан ажлын зардлууд багтана. Үүнд:

- Материалыг ухах,
- материалыг ачих, тээвэрлэх ба тогтоосон хаягдал материалын цэгт хаях,
- Бусад шаардлагатай зөөвөр, тээврийн ажлууд
- өнгөн хөрсийг бэлдэх,

- хаягдал материал зайлуулах цэгт өнгөн хөрсийг зайлуулах,
- энэ техникийн шаардлагын бүлэг 500-д заасны дагуу хаягдал материалын талбайг бэлдэх, хэлбэрт оруулах, засах сэргээх
- энэ техникийн шаардлагын зүйл 100, 200, 400, 500 болон 600-д заасныг мөрдөх
- энэ бүлгийн зүйл 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1111, 1114, 1115, 1116 болон 1117-д заасныг хангах

Төлбөр хийх зорилгоор ухмалаас гарч буй эзэлхүүнээрээ 0.35м³-ээс том хэмжээтэй чулууны эзлэхүүнийг тээвэрлэж буй машины тэвшин дэх тэдгээрийн сул эзэлхүүний хэдэн %-аар тооцож авахыг ТИ тогтооно.

г/ Зүйл: Ухмалын ёроолын хөрсийг ХҮХИН 98% хүртэл нягтруулах (MNS ASTM D 2217:2002/AASHTO T180-10)

Нэгж: м³

Ул хөрсийг ХҮХИН 98% хүртэл нягтруулах ажлын хэмжилтийн нэгж нь шоо метр байна. Нягтруулсан ул хөрсний эзэлхүүнийг зурагт үзүүлсэн буюу ТИ-ээс зааварчилсан, нягтруулсан талбай ба нягтруулсан зузааны үржвэрээр тооцно. Нягтруулалтын ажлын үнэлгээнд дор дурдсан ажлын зардлууд багтана. Үүнд:

- Ухмалын ёроолын хөрсийг сийрүүлэх,
- Материалыг тээвэрлэх, зөөх, зайлуулах,
- Том ширхэглэлтэй материалыг ялгаж, зайлуулах
- Чийгийн агуулгыг тохируулахын тулд материалыг хатаах болон услах,
- Зохих хөндлөн огтлолыг гаргаж тэгшлэх,
- Засах ба нягтруулах,
- Энэ техникийн шаардлагын бүлэг 100, 200, 400, 500 болон 600-д заасныг мөрдөх
- Энэ бүлгийн зүйл 1109, 1111, 1114, 1115 ба 1117-д заасан шаардлагуудыг хангах.

д/ Зүйл: Далангийн дээд үе

Нэгж: м³

Далангийн дээд үеийн ажлыг метр кубээр хэмжинэ. Хэрэв ухмалаас гаргасан хөрс нь ямар нэгэн нэмэлт боловсруулалт хийхгүйгээр далангийн дээд үед хэрэглэхэд боломжтой гэж ТИ тодорхойлбол тухайн хэсэгт хэмжилт хийх шаардлагагүй. Эсрэг тохиолдолд тухайн үеийн нягтарсан талбай ба үеийн зузааны үржвэрээр эзлэхүүнийг тооцоолно.

Далангийн дээд үеийн үнэлгээнд дор дурдсан ажлын зардлууд багтана. Үүнд:

- хэрэглэхэд тохиромжтой материалыг шороон орд, замын ухмалаас ухаж авах ажлууд
- материалын сонголт, холилт
- материалыг ачих, тээвэрлэн далангийн дээд үе дээр буулгах
- бусад шаардлагатай зөөвөр, тээврийн ажлууд
- том хэмжээтэй материалыг ялгаж, зайлуулах
- даланг зохих түвшин болон хөндлөн налууд хүргэж тэгшлэх
- далангийн дээд үеийн материалыг 150мм-ийн зузаан үеэр дэвсэх
- материалыг хатаах, услах замаар чийгийг тохируулах
- индүүдэж нягтруулах
- тухайн ажилтай холбогдолтойбайгалв орчны нөхөн сэргээлт хийх

ТОНЬЮЧУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
ӨЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

- энэ ТШ-ын бүлэг 100,200, 400, 500, болон 600-д заасныг мөрдөх
- энэ бүлгийн зүйл 1102, 1103, 1106, 1107, 1108, 1109, 1111, 1113, 1114, 1115 болон 1117-д заасныг хангах

е/ Зүйл: Намагтай газрыг чулуугаар дүүргэх

Нэгж: $м^3$

Намгийг чулуугаар дүүргэх ажлын хэмжих нэгж нь куб метр байна. Хэмжээг төлөвлөсөн дээд, доод суурийн талбайн дундажыг, чулуун дүүргэлтийн зузаанаар үржиж гаргана.

Намгархаг хөрсийг чулуугаар дүүргэх ажлын үнэлгээнд дор дурдсан ажлын зардлууд багтана. Үүнд:

- чулууг ухаж авах
- түүнийг ачих, тээвэрлэх, дэвсэх
- бусад шаардлагатай зөөвөр, тээврийн ажлууд
- чулуун дүүргэлтийг хийх, хүнд машин механизмаар дарж суулгах
- энэ техникийн шаардлагын зүйл 100, 200, 400, 500 болон 600-д заасныг мөрдөх
- энэ бүлгийн зүйл 1107, 1109, 1110, 1111, 1112 болон 1117-д заасныг хангах

ё/ Зүйл: Хажуу налуугийн ба уулын шуудуу

Нэгж: $м^3$

Хажуугийн ба уулын шуудууг бэхлэх ажлыг м3 –аар хэмжинэ. Төлбөр хийгдэх талбайг газар дээр нь хийгдсэн ажлын эзлэхүүнээр авна. Хажуугийн шуудууг бэхлэх ажлын үнэлгээнд дараах ажлын зардлууд багтана. Үүнд:

- Ажил гүйцэтгэхэд шаардлагатай ажиллах хүч, багаж хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж ба эдгээртэй холбогдох жижиг зардлуудын бүрэн төлбөр
- Шуудууг ухах
- Ухсан шороог зайлуулах, тараах, тэгшлэх
- Хажуу налуугийн заслал
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх
- Энэ техникийн шаардлагын бүлэг 100, 200, 400, 500 болон 600-д заасныг мөрдөх
- Энэ бүлгийн зүйл 1101, 1103, 1107, 1114, 1115, 1116, болон 1117-ын шаардлагыг хангах.

ТОНЬЮКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЭХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

БҮЛЭГ 1200. СУУРИЙН ДООД ҮЕ

БҮЛЭГ 1200. СУУРИЙН ДООД ҮЕ 124
1201 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ 126
1202 ТОДОРХОЙЛОЛТ 126
1203 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ 126
1204 МАТЕРИАЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА 126
1205 ДЭВСЭХ БА НЯГТРУУЛАХ 127
1206 СОРИЛТЫН НЯГТРУУЛАЛТ 128
1207 ХҮЛЦЭХ АЛДАА 128
1208 ДАЛАНГИЙН ДЭЭД БА СУУРИЙН ДЭВСГЭР ҮЕҮДИЙН ГАДАРГУУГААС УСЫГ ЗАЙЛУУЛАХ 128
1209 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР 128

1201 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Энэ бүлэгт авто замын суурийн доод үеийн материалын шаардлага, түүнийг дэвсэх, нягтруулах, арчилж хамгаалах ажлууд багтана. Хөлдөлтөөс хамгаалах үеийн материал нь суурийн доод үеийн материалын шаардлагыг хангасан байна.

1202 ТОДОРХОЙЛОЛТ

Суурийн дэвсгэр үе (Subbase) гэж хучилтын хийцэд хэрэглэгддэг бөгөөд далангийн дээд үе, замын суурь хоёрын дунд оршдог үеийг хэлнэ.

1203 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

а/ Материалын эх үүсвэр

Суурийн доод үед хэрэглэх хайрга нь шороон орд болон замын ухмалаас ухаж авч болох буюу чулууны карьераас тэсэлгээгүйгээр ухаж авсан материал байна. Материалын эх үүсвэрийг сонгож тогтоох ажлыг Гүйцэтгэгч бүрэн хариуцаж, өөрийн зардлаар гүйцэтгэнэ. Аль ч тохиолдолд хэрэглэгдэх материалын эх үүсвэрийг ТИ-ээр батлуулна.

б/ Ажлын талбайг үзэж судлах

Тендерийн явцад Гүйцэтгэгч нь ажлын талбайтай танилцах үедээ байгалаас олборлон ашиглаж болох материалуудын талаар сайтар судалж, олдоцтой бөгөөд зохих нөөцтэй гэж үзсэн материалын хувьд дараах зүйлүүдийг тодорхойлж тогтоох ба гэхдээ эдгээрээр хязгаарлахгүй. Үүнд:

- Зайлуулах хөрс хуулалтын хэмжээ,
- Зайлуулах ажиллагааны хүндрэлтэй эсэх,
- Материалын чанар ба хатуулаг,
- Материалын физик болон механик үзүүлэлтүүд,
- Материалын нөөц,
- Том хэмжээтэй материалын харьцаа,
- Гаргаж авах арга,
- Боловсруулах арга,
- Эх үүсвэрт хүрэх зам.

в/ Шороон орд газрууд ба чулууны карьерыг нээх, ашиглах

Гүйцэтгэгч нь шороон орд ба чулууны карьер, мөн материалыг зайлуулж хаях буюу нөөцөлж овоолох газар зэргийг нээх, ашиглах буцааж дарах, нөхөн сэргээх болон тэдгээрт хүрэх түр замтай холбоотой ажлыг гүйцэтгэхдээ Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомж болон энэхүү ТШын 500-р бүлэгт заасан шаардлагыг хангаж ажиллана.

1204 МАТЕРИАЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА

а/ Ерөнхий

Суурийн доод үеийн материал нь доор дурдсан зүйлсийг агуулаагүй байна. Үүнд:

- Органик бодис,
- Өгөршсөн буюу хэврэг материал,
- Хоёрдогч (шавар) эрдэс бодис,
- Хавтгай буюу хайрслаг материал (миканит),
- Зөөлөн чулуу,
- Тэлэх чадвартай эрдэс бодис,
- Химийн нөлөөнд хялбар өртдөг материал,

- Уусдаг давс,

б/ Ширхэглэлийн бүрэлдэхүүн

Суурийн доод үеийн материалын дэвсэж нягтруулсаны дараах ширхэглэл нь Хүснэгт 1204.1 үзүүлсэн ширхэглэлийн хязгаар дотор орших алгуур мурийгаар илэрхийлэгдэнэ.

Хүснэгт 1204-1 Суурийн доод үеийн материалд тавигдах ширхэглэлийн шаардлага

Шигшүүрийн хэмжээ	Шигшүүрээр өнгөрсөн материалын жингийн эзлэх хувь
63 mm	100
37.5 mm	90-100
25.0 mm	80-100
19.0 mm	60-90
9.5 mm	30-65
4.75 mm	25-55
2.36 mm	15-40
0.425 mm	8-20
0.075 mm	2-8

Материалын физик шинж чанар нь дараах шаардлагыг хангасан байна.Үүнд:

- Жигд байдлын коэффициент ≤ 50,
- Урсалтын хязгаар ≤ 25,
- Уян налархайн индекс ≤ 6,
- Уян налархайн модуль ≤ 60,
- (MNS ASTM D 2217:2002/AASHTO T 180-10)-аар тодорхойлсон ХҮХИН-ийн 98% байх үеийн усанд 4 хоног сойсны дараах CBR ≥ 30

1205 ДЭВСЭХ БА НЯГТРУУЛАХ

Суурийн доод үеийн материалыг талбайд тээвэрлэн авчрахаас өмнө далангийн дээд үеийн гадаргууг дахин шалгах ба шалгуулж, дараагийн ажил эхлэх зөвшөөрлийг авсан байна.

Нэг удаагийн ажиллагаагаар дэвсэж, нягтруулсан аливаа үеийн зузаан нь 200 мм-ээс илүүгүй байна. Нягтруулсан үеийн хамгийн бага зузаан нь 100 мм байна.

Материалын ширхэглэл нь 1204-р зүйлд заасны дагуу байна. Аливаа утлагдаагүй, заасан хэмжээнээс том чулууг түүж зайлуулна.

Дэвсэх, нягтруулах, мөн түүнчлэн тоног төхөөрөмжийг сонгох зэрэг ажлын аргачлалыг Гүйцэтгэгч ТИ-ийн зааварчилсны дагуу урьдчилсан туршилтаар тодорхойлсон байна. Барилгын ажлын эхэнд материалын эх үүсвэр болон тоног төхөөрөмж солигдсон, эсвэл ажлын чанарыг хангах зорилгоор ТИ ингэх шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд дээрх туршилтуудыг дахин хийх ёстой.

Материалыг зурагт заасан буюу ТИ-ийн тогтоосон нийт өргөнд, хангалттай хэмжээгээр жигд тарааж, нягтруулсны дараах зузаан ба өргөн нь зурагт заасан буюу ТИ-ийн зааварчилснаас багагүй байхаар дэвсэнэ. Материалыг ачих, тээвэрлэх,буулгах, тарааж дэвсэх, нягтруулах явцад хайрга ширхэглэлээрээ ялгарахаас урьдчилан сэргийлсэн бүхий л бололцоотой арга хэмжээг авах хэрэгтэй.

Ямар ч тохиолдолд, суурийн дэвсгэр үеийн нягтарсан зузаан нь хэрэглэж байгаа материалын хамгийн том хэмжээнээс 2 дахин их байх ёстой.

Гүйцэтгэгч нь материалыг устай нэгэн жигд хольж, дэвсэхээс өмнө чийгийг анхлан тохируулна. Чийгийг шаардлагын хэмжээнд хүртэл тохируулах арга хэмжээг дэвсэлт, нягтруулалтын явцад авах хэрэгтэй. Хэрэв ТИ-ээс өөрөөр зааварчлаагүй бол нягтруулалтын

үед материалын чийг нь Тохиромжтой чийгийн агууламжаас (MNS ASTM D 2217:2002/ AASHTO T180-10) 0.5%-иар их буюу 1%-иар бага байж болно.

Суурийн дэвсгэр үеийн эцсийн нягтруулалт хийхээс өмнө дурандлага хийж төвшин ба налууг тааруулах ба эцсийн нягтруулалт дууссаны дараа 3м-ийн рейк, эсвэл ондоо зөвшөөрөгдсөн багажийг ашиглан гадаргуугийн тэгш байдлыг шалгаж, шаардлага хангаагүй хэсгийг тэгшилж янзлах ажлыг энэхүү ТШ-ын зүйл 203.с-д заасны дагуу гүйцэтгэх ёстой. Эцсийн нягтруулалтыг хийхээс өмнө хөнгөн нягтруулалт хийж болох боловч хэрэв гадаргуу нь нийт авах нягтруулалтын 25%-ийг нэгэнт авсан бол Гүйцэтгэгч гадаргууг шууд хусаж болохгүй, харин ТИ-ийн зөвшөөрсөн өөр аргаар засвар, тэгшилгээний ажлыг гүйцэтгэнэ.

Эцсийн хэлбэржүүлэлт хийж хуссаны дараа суурийн доод үеийг MDD (хуурай үеийн хамгийн их нягтшил) нь 98%-с доошгүй (MNS ASTM D 2217:2002AASHTO T180-10) байхаар нягтруулна. Гүйцэтгэгч үе тус бүрийг дэвссэн даруйдаа шууд нягтруулна.

Эргэц бүхий тойруугаас бусад бүх хэсэгт нягтруулалтыг хучилтын гадаад ирмэгээс төв рүү чиглэсэн байдлаар, тэнхлэгийн дагуу явж нягтруулна. Эргэцтэй хэсэгт мөн тэнхлэгийн дагуу, гэхдээ нам ирмэгээс өргөгдсөн ирмэг рүү чиглэсэн байдлаар гүйцэтгэнэ.

Гүйцэтгэгч материалыг тараах, тэгшлэх, нягтруулах үедээ гадаргуу болон материалыг хатахаас сэргийлж ус шүрших буюу бусад зөвшөөрөгдсөн аргыг хэрэглэн зохистой чийгийн агууламжийг зохих хэмжээнд барина.

Нягтруулалт хийж дууссаны дараа гадаргуу нь сайн нягтарсан, элдэв ан цав, хагаралгүй, индүүдлэгийн улмаас гулсалт, долгион үүсээгүй, чулууны ялгарал гараагүй байх ёстой. Хэрвээ гадаргуу нь энд дурьдсан шаардлагыг хангахгүй байвал Гүйцэтгэгч энэхүү ТШ-ыг 200-р бүлэгт заасан арга хэмжээг авах буюу дахин шинээр хийх зэргээр Инженерийн шаардсан аливаа бусад арга хэмжээг авна. Засварын болон дахин хийх ажлын зардлыг Гүйцэтгэгч хариуцна.

1206 СОРИЛТЫН НЯГТРУУЛАЛТ

Гүйцэтгэгч суурийн дэвсгэр үеийг ТИ-ийн зөвшөөрсөн индүүгээр булны өргөний 1 м тутамд 5 тн-с доошгүй ачаалал өгч индүүдэж сорино. Туршилтын нягтруулалт хийх явцад үеүд ил харагдах хөдөлгөөнгүй байх ёстой. Туршилтын нягтруулалт хангалттай болсон гэж үзвэл зөвшөөрөл олгоно. Туршилтын нягтруулалт хийх болон туршилтын дараа гарсан шаардлагатай аливаа засварыг Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар гүйцэтгэнэ.

1207 ХҮЛЦЭХ АЛДАА

Суурийн дэвсгэр үеийн барилгын ажлыг энэхүү ТШ-ын 200-р бүлэгт заасан хүлцэх алдааны дотор гүйцэтгэнэ.

1208 ДАЛАНГИЙН ДЭЭД БА СУУРИЙН ДЭВСГЭР ҮЕҮДИЙН ГАДАРГУУГААС УСЫГ ЗАЙЛУУЛАХ

Гүйцэтгэгч нь далангийн дээд үе ба суурийн дэвсгэр үеийн гадаргуугаас усыг байнга зайлуулж хамгаалах арга хэмжээ авах бөгөөд гадаргуу дээр ус тогтсон буюу урссан байдлаас гарсан аливаа эвдрэл гэмтлийг Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар засварлана. Хэрэв дээр дурдсан гадаргуугийн аль нэг хэсэгт ус тогтсоноос болж материал усанд нэвчсэн буюу үүний улмаас материал нь шаардлагатай нягтыг авч чадахгүй болсон бол Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар эдгээр материалыг зайлуулан хаяж ТИ-ийн шаардлагад нийцсэн тохиромжтой материалаар солино.

1209 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

Зүйл : Суурийн дэвсгэр үе

Нэгж : $м^3$

Суурийн дэвсгэр үеийн ажлыг ажлын зурагт үзүүлсэн буюу ТИ-ийн зааварчилсны дагуу замын далангийн дээд үе дээр дэвсэж нягтруулсан шоо метрээр хэмжинэ. Ажлын тоо хэмжээг тооцохдоо нягтруулсан үеийн хөндлөн огтлолын талбайг зөвшөөрсөн уртаар

үржүүлж гаргана. Засварын ажилд тусад нь хэмжилт буюу төлбөр хийхгүй. Суурийн дэвсгэр үеийн нэгж үнэлгээнд дараах ажлууд багтана. Үүнд:

- Шороон орд, материал нөөцлөх талбай, боловсруулалт хийх талбай, хаягдал материал зайлуулах газар болон тэдгээрт хүрэх түр замын цэвэрлэгээ,
- Дээрх газрууд болон түр замаас хуулсан өнгө хөрс бусад хаягдлыг зайлуулах ба хэрэв шаардлагатай бол тусад нь хураах,
- Дээрх газрууд болон түр замаас ус зайлуулах, ажил дууссаны дараа тэдгээрийг буцааж булах, зүлэгжүүлэх, нөхөн сэргээх,
- Орд газрыг тойруулж хамгаалалт хийх, хайс барих,
- Түр зам барих ба тэдгээрийг арчлах, түр замаар хөдөлгөөн явах нөхцөлийг бүрдүүлэх,
- Тээврийн хөдөлгөөний хяналт, аюулгүй байдал ба олон нийтийн эрүүл ахуйн шаардлагыг хангах,
- Материалыг сонгох, ухаж авах,
- Техникийн шаардлагын дагуу болон уян нарархай чанарыг өөрчлөх нэмэлтүүдтэй уялдуулан байгалийн хайргыг боловсруулах ба өөрчлөх,
- Хэрэв заасан хэмжээнээс том ширхэглэлтэй материал байвал тэдгээрийг зайлуулах,
- Хуучин хучилтын үеүдийг ухаж авах, тэдгээрийг түр хураах,
- Материалыг давхар боловсруулах ба хураах,
- Материалыг ачих, тээвэрлэх, буулгах,
- Бүхий л шаардлагатай тээвэрлэлт,
- Ус авчирч материалыг услах, хатаах,
- Материалыг холих, боловсруулах, тараах, нягтруулах,
- Шаардлагатай гэж үзвэл нарийн ширхэглэлтэй материал авчирч нэмж холих,
- Шүүрдэх, гологдолтой хэсгүүдийг засч янзлах, гадаргууг арчлах,
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх
- Энэхүү ТШ-ын бүлэг 100, 200, 400, 500, 600 ба 1200-ийн заалтуудтай нийцүүлэх.

БҮЛЭГ1300. ХАЙРГАН ХӨВӨӨ

БҮЛЭГ1300. ХАЙРГАН ХӨВӨӨ 130
1301 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ 132
1302 ТОДОРХОЙЛОЛТ 132
1303 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ 132
1304 МАТЕРИАЛЫН ШААРДЛАГА 132
1305 ХАЙРГАН ХӨВӨӨНИЙ АЖИЛ 133
1306 ХҮЛЦЭХ АЛДАА 133
1307 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР 134

1301 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Энэ бүлэгт авто замын хайрган хөвөөний материалын шаардлага, түүнийг дэвсэх, нягтруулах, арчилж хамгаалах ажлууд багтана.

1302 ТОДОРХОЙЛОЛТ

Хайрган хөвөөн гэж зохист ширхэглэлтэй хайрган материалыг хэрэглэн, зөвшөөрөгдсөн суурийн дэвсгэр үе дээр, хучилтын үеүдийн хоёр захыг хамгаалах зориулалтаар, зураг үзүүлсний дагуу хийсэн хийцийг хэлнэ.

1303 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

а/ Материалын эх үүсвэр

Хайрган хөвөөнд хэрэглэх материал нь шороон орд болон замын ухмалаас ухаж авсан материал байна.

Материалын эх үүсвэрийг сонгож тогтоох ажлыг Гүйцэтгэгч бүрэн хариуцаж, өөрийн зардлаар гүйцэтгэнэ. Аль ч тохиолдолд хэрэглэгдэх материалын эх үүсвэрийг ТИ-ээр батлуулна.

б/ Ажлын талбайг үзэж судлах

Зам барилгын ажлын сонгон шалгаруулалтын явцад гүйцэтгэгч нь ажлын талбайтай танилцах үедээ хайрган хөвөөнд ашиглаж болох материалуудын талаар сайтар судалж, олдоцтой бөгөөд зохих нөөцтэй гэж үзсэн материалын талаар хангалттай мэдээллийг бэлтгэсэн байна.

в/ Шороон орд

Гүйцэтгэгч нь хөвөөнд ашиглах материалын шороон ордыг нээх, мөн материалыг зайлуулж хаях буюу нөөцөлж овоолох газар зэргийг ашиглах бүцааж дарах, нөхөн сэргээх болон тэдгээрт хүрэх түр замтай холбоотой ажлыг гүйцэтгэхдээ Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомж болон энэхүү ТШ-ын 500-р бүлэгт заасан шаардлагыг хангаж ажиллана.

1304 МАТЕРИАЛЫН ШААРДЛАГА

Дэвсэж нягтруулсан материалын ширхэглэл нь Хүснэгт 1300-1-д үзүүлсэн ширхэглэлийн хязгаар дотор орших алгуур муруйгаар илэрхийлэгдэнэ. Хөвөөний хэсгийн дэвсэх зузааныг ТИ тодорхойлно. “Б” зэрэглэлийн ширхэглэлтэй хайргыг хөвөөний дээд хэсэгт, “А” зэрэглэлийг хөвөөний доод хэсэгт хэрэглэнэ.

Хүснэгт 1300-1 Хайрган хөвөөний материалын ширхэглэлийн шаардлага

Шигшүүрийн хэмжээ, мм	Шигшүүрээр жингийн өнгөрсөн Эзлэх материалын хувь	
	Зэрэглэл	
	A	B
37,5	100	-
25	85-100	100
19,0	45-80	75-95
9,5	30-65	40-75
4,75	25-55	30-65
2,36	15-40	20-45
0,425	8-20	15-25
0,075	2-8	5-8

Хайрган хөвөөнд хэрэглэх материалын хуурай үеийн хамгийн их нягтшил (ХҮХИН) 98%-аас багагүй байх ба 4 хоног усанд сойсны дараах CBR үзүүлэлт 20%-с их байх ёстой.

Материалын уян налархайн индекс 3-7%-ийн хооронд байна.

ТОНЬЮЧКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

1305 ХАЙРГАН ХӨВӨӨНИЙ АЖИЛ

Гүйцэтгэгч нь хайрган хөвөөг хучилтын үеүдийн ажилтай хэрхэн зөв зохистой уялдуулж хийх талаарх саналаа нарийвчлан боловсруулж, тухайн ажил эхлэхээс 28 хоногийн өмнө ТИ-т танилцуулж зөвшөөрөл авна.

Хөвөөг ерөнхийдөө хучилтын үеүдтэй нэгэн зэрэг хийх, хучилтын аливаа суурийг хийхээс өмнө хөвөөний материалаар хайрцаг гарган зохих хэмжээнд нягтруулах зэрэг гол зарчмуудыг Гүйцэтгэгч баримтлах нь зүйтэй ба ингэхдээ аливаа үеийн гадаргуугийн усыг байнга гадагшлуулж байх нөхцлийг ажлын аргачлалдаа тусгаж өгсөн байх шаардлагатай.

Хайрган хөвөөний ажилд ашиглах тоног төхөөрөмж, тэдгээрийн ажлын аргачлалыг ТИ-ийн зааварчилсаны дагуу талбайд туршилт хийж сонгох ба тогтооно.

Хайрган материалыг хөвөөний нийт өргөнөөр, хангалттай хэмжээгээр жигд тарааж, нягтруулсны дараах зузаан нь ажлын зурагт үзүүлснээс багагүй байхаар дэвсэнэ. Дэвссэн материалд том чулуу орсон байвал түүж зайлуулах ба хэрэв тэр нь хэмжээтэй байх юм уу шаардлага хангахгүй материал ихээр холилдслн бол хөвөөний материалыг нийтэд нь талбайгаас зайлуулна.

Хайрган материалыг ачих, тээвэрлэх, буулгах, тарааж дэвсэх, нягтруулах явцад хайрга ширхэглэлээрээ ялгарахаас урьдчилан сэргийлсэн бүхий л бололцоотой арга хэмжээг авах хэрэгтэй.

Нэг удаагийн ажиллагаагаар дэвсэж, нягтруулсан аливаа үеийн зузаан нь 200 мм-ээс илүүгүй байна. Нягтруулсан үеийн зузаан үүнээс их байх шаардлагатай хэсэгт материалыг 2 буюу түүнээс дээш үеэр дэвсэж боловсруулна. Нягтруулсан үеийн хамгийн бага зузаан нь 100 мм байна.

Хайрганы чийгийн агууламж нь нь Тохиромжтой чийгийн агууламжаас (MNS ASTM D 2217:2002/AASHTO T180-10) 1%-иар их буюу 2%-иар бага байж болно. Үүний тулд материалыг нэгэн жигд усалж холих буюу эсвэл хатаах замаар чийгийг тохируулах хэрэгтэй. Хайрган материалыг заасан өргөнд хүргэж, хөндлөнгийн налууг гаргаж тэгшилсний зөвшөөрөгдсөн багажийг ашиглан гадаргуугийн тэгш байдлыг шалгаж, шаардлагатай газруудыг тэгшилж янзална.

Эцсийн нягтруулалтыг хийхээс өмнө хөнгөн нягтруулалт хийхээс өмнө хөнгөн нягтруулалт хийх ба гадаргууд ил гарсан сул чулууг төмөр савар, тармуурын тусламжтайгаар ажилчдаар гараар цэвэрлүүлнэ. Мөн үүний зэрэгцээ хучилтын захаар үлдсэн жижиг хонхор хотгорт нарийн ширхэглэлтэй материалыг хүрзээр хийлгэж, хөнгөн хусч тэгшлүүлэн бага зэрэг услуулж эцсийн нягтруулалтыг хийнэ.

Хөвөөний ажлыг гүйцэтгэхдээ орчны температур 0 градусаас доош орсон үед хөвөөг ямар нэг хэмжээгээр усалж, чийглэхийг хориглоно.

Эцсийн хэлбэржүүлэлт хийж хуссаны дараа ХҮХИН нь 98%-аас доошгүй байхаар материалыг нягтруулна. Гүйцэтгэгч материалыг тараах, тэгшлэх, нягтруулах үед шаардлагатай чийгшилтэй байлгах үүднээс ус шүрших буюу бусад зөвшөөрөгдсөн аргаар тогтоосон чийгийн агууламжийг зохих хэмжээнд барина.

Нягтруулалт хийж дууссаны дараа гадаргуу нь сайн нягтарсан, элдэв ан цав, хагаралгүй, индүүдлэгийн улмаас гулсалт, долгион үүсээгүй, чулууны ялгарал гараагүй байна. Хэрвээ гадаргуу нь энд дурдсан шаардлагыг хангахгүй байвал Гүйцэтгэгч энэхүү ТШ-ын 200-р бүлэгт заасан суурийн дэвсгэр үеийхтэй ижил арга хэмжээг авна. Шаардлагатай тохиолдолд хийсэн хөвөөг зарим хэсэгт нь хуулж зайлуулан дахин шинээр хийхийг ТИ зааварчилж болох ба энэхүү ажлыг Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар гүйцэтгэнэ.

1306 ХҮЛЦЭХ АЛДАА

Хайрган хөвөөний ажлыг энэхүү ТШ-ын 200-р бүлгийн, Хүснэгт 200-1-д заасан хүлцэх алдааны дотор гүйцэтгэсэн байна.

1307 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

Зүйл : Хайрган хөвөө, хайрган суурь

Нэгж : м³

Хайрган хөвөө, хайрган суурийн ажлыг суурийн дэвсгэр үе дээр дэвсэж нягтруулсан шоо метрээр хэмжинэ. Ажлын тоо хэмжээг гаргахдаа хөвөөний өргөнийг нягтруулсан зузаан ба уртаар үржүүлнэ. Засварын ажлын хувьд тусад нь хэмжилт, төлбөр хийхгүй. Хайрган хөвөөний нэгж үнэлгээнд дараах ажлууд багтана. Үүнд:

- Хайрган материалын орд газар болон түр замын талбайн цэвэрлэгээ
- Орд газар болон түр замаас хуулсан өнгө хөрс бусад хаягдлыг зайлуулах ба хэрэв шаардлагатай бол тусад нь овоолох,
- Орд газрыг тойруулж хайс барих,хамгаалалт хийх
- Түр зам барих ба тэдгээрийг арчлах, түр замаар хөдөлгөөн явах нөхцөлийг бүрдүүлэх,
- Орд газар болон түр замыг уснаас хамгаалах, барилгын ажил дууссаны дараа тэдгээрийг буцааж булах, зүлэгжүүлэх ба нөхөн сэргээх,
- Тээврийн хөдөлгөөний хяналт, аюулгүй байдал ба олон нийтийн эрүүл ахуйн шаардлагыг хангах,
- Материалыг сонгох, ухаж авах,
- Шаардлагатай бол материал бутлах, шигших, угаах ба холих, том хэмжээтэй материалыг зайлуулах,
- Материалыг ачих, тээвэрлэх,
- Материалыг буулгах, хайрцаг гаргах, хөнгөн нягтруулалт хийх,
- Талбай дээрх шаардлагатай түрэлт, шилжүүлэлт тараах,тэгшлэх
- Ус авчирч материалыг услах буюу чийгийг тохируулах,
- Нягтруулах
- Шаардлагатай гэж үзвэл нарийн ширхэглэлтэй материал авчирч хучилтын захаар нэмж хийх,
- Илүүдэл материал ба сул чулууг тармууураар хамах шүүрдэх, доголдолтой хэсгүүдийг засч сайжруулах, гадаргууг арчлах,
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх
- Энэхүү ТШ-ын бүлэг 100, 200, 400, 500, 600 болон 1300-ийн заалтуудтай нийцүүлэх.

БҮЛЭГ 1400. ЗАМЫН СУУРЬ

БҮЛЭГ 1400. ЗАМЫН СУУРЬ 135
1401 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ 137
1402 ТОДОРХОЙЛОЛТ 137
1403 ЧУЛУУН МАТЕРИАЛЫН ЭХ ҮҮСВЭР 137
1404 АЖИЛЛАХ ТАЛБАЙГ СУДЛАХ 137
1405 ЧУЛУУН КАРЬЕР 137
1406 МАТЕРИАЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА 137
1407 ХОЛЬЦЫН ФИЗИК ШИНЖ ЧАНАР БА ШИРХЭГЛЭЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА 138
1408 АШИГЛАХ ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ 138
1409 ТАЛБАЙН ТУРШИЛТ 139
1410 ДЭВСЭЛТ ХИЙХ ГАДАРГУУГ БЭЛДЭХ 139
1411 ДЭВСЭХ БА НЯГТРУУЛАХ 139
1412 ХҮЛЦЭХ АЛДАА 140
1413 СУУРИЙН ГАДАРГУУГААС УСЫГ ЗАЙЛУУЛАХ 140
1414 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР 140

1401 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Энэ бүлэгт авто замын суурын материалын шаардлага, түүнийг дэвсэх нягтруулах, арчилж хамгаалах, барилгын ажилд хэрэглэхэд машин механизм, тоног төхөөрөмжүүдийн шаардлагуудыг багтаасан болно.

1402 ТОДОРХОЙЛОЛТ

Замын суурь (BASE) гэж хучилтын хийцэд хэрэглэгддэг бөгөөд далангийн дээд үе ба суурийн дэвсгэр үе хоёрыг хүчитгэхийн зэрэгцээ хамгаалж байдаг үеийг хэлнэ.
"Зохист ширхэглэлтэй буталсан чулуун хольц" гэдэг нь байгалийн том чулууг буталж, тодорхой харьцаагаар хольсон, ширхэглэлийн тогтоосон хязгаар дотор орших алгуур муруйгаар илэрхийлэгдсэн, ширхэглэл бүхий хольцыг хэлнэ.

1403 ЧУЛУУН МАТЕРИАЛЫН ЭХ ҮҮСВЭР

Авто замын сууринд ашиглах буталсан чулуун материалыг дараах эх үүсвэрээс гаргаж авч болно. Үүнд:

i. Чулууны карьер,
ii. Ухмалаас гарсан хатуу материалыг бутлах замаар,

Материалын эх үүсвэрийг сонгож тогтоох ажлыг Гүйцэтгэгч бүрэн хариуцаж, өөрийн зардлаар гүйцэтгэнэ.

1404 АЖИЛЛАХ ТАЛБАЙГ СУДЛАХ

Зам барилгын ажлын сонгон шалгаруулалтын явцад Гүйцэтгэгч нь ажлын талбайтай танилцах үедээ байгалиас олборлон ашиглаж болох материалуудын талаар сайтар судалж, олдоцтой бөгөөд зохих нөөцтэй гэж үзсэн материалын хувьд дараах зүйлүүдийг тодорхойлж шийдвэр гаргах ба гэхдээ эдгээрээр хязгаарлахгүй. Үүнд:

- Зайлуулах хөрс хуулалтын хэмжээ,
- Зайлуулах ажиллагааны хүндрэлтэй эсэх,
- Материалын чанар ба хатуулаг,
- Материалын физик болон химийн үзүүлэлтүүд,
- Эх үүсвэрийн шаардлагатай сонголтын зэрэглэл,
- Том хэмжээтэй материалын харьцаа,
- Гаргаж авах арга,
- Эх үүсвэрт хүрэх зам.

1405 ЧУЛУУН КАРЬЕР

Гүйцэтгэгч нь чулууны карьертай холбоотой ажлыг гүйцэтгэхдээ Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомж болон энэхүү ТШ-ын 500-р бүлэгт заасан шаардлагыг дагаж мөрдөнө.

1406 МАТЕРИАЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА

Зохист ширхэглэлтэй буталсан чулуун суурийн чулуу нь чулууны карьераас гарган авч материалд тавигдах шаардлага хоёроос доошгүй үе шаттайгаар буталж боловсруулсан материал байна. Чулууны төрлийг ТИ-ийн зааварчилсны дагуу сонгох бөгөөд бутлах материал нь 100 мм-ээс доошгүй хэмжээтэй ширхэглэл бүхий байгалийн хад буюу бул чулуу байна. Замын суурийн үеийн материал нь доор дурдсан зүйлсийг агуулаагүй байна. Үүнд:

- Органик бодис,
- Өгөршсөн буюу хэврэгшсэн материал,
- Хоёрдогч (шавар) эрдэс бодис,
- Хавтгай буюу хайрслаг материал (миканит).
- Зөөлөн чулуу.
- Тэлэх чадвартай эрдэс бодис.
- Химийн нөлөөнд хялбар өртдөг материал,
- Уусдаг давс,

Газар дээрээ амархан бутарч буюу хагарч байгаа мөн хагарахдаа хавтгай хайрс мэт салдаг эсвэл хагарсан судлын дагуудаа гөлгөр гадаргуутай зэрэг чулууг буталсан чулуун материалд ашиглаж болохгүй. Бутлах чулууны хамгийн бага хэмжээ нь нарийн ширхэглэлтэй буталсан

ТОНЬЮЧУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

чулууны хэмжээнээс 4 дахин их буюу түүнээс том байх ёстой. Буталсан чулууны нийт жингийн 75-аас дээш хувь нь хоёр буюу түүнээс дээш талаараа бутлалтын явцад хагарсан байх ёстой. 0.075 мм шигшүүрээр өнгөрөх чулууны хэмжээ жингээрээ 0.5%-иас хэтрэхгүй байна.

1407 ХОЛЬЦЫН ФИЗИК ШИНЖ ЧАНАР БА ШИРХЭГЛЭЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА

Зохист ширхэглэлтэй буталсан чулуун суурийг гурав болон түүнээс доош зэргийн замд хийх бол хамгийн том чулууны хэмжээ 37.5 мм, хурдны болон 1, 2-р зэргийн зам ба хагас хошуун хучлагатай замд завсрын үе хийхээр бол хамгийн том чулууны хэмжээ 31.5 мм-ээс ихгүй байна.

Суурийн материалын дэвсэж нягтруулсны дараах ширхэглэл нь хүснэгт 1407.1-д үзүүлсэн ширхэглэлийн хязгаар дотор орших графикаар илэрхийлэгдэнэ.

Хүснэгт 1407.1 Зохист ширхэглэлт буталсан чулуун суурийн материалд тавигдах ширхэглэлийн шаардлага

Шигшүүрийн хэмжээ (мм)	Шигшүүрээр өнгөрсөн материалын жингийн эзлэх хувь (%)	
	А	Б
63.0	100	-
31.5	90-100	100
19.0	73-88	85-100
9.5	49-69	52-74
4.75	29-54	29-54
2.36	17-37	17-37
0.6	8-20	8-20
0.075	0-7	0-7

*Уян харимхайн индекс 0 уед шигшүүрээр өнгөрөх материалын жингийн хувийг их байхаар авна.

А төрлийн хольцыг хоёр болон түүнээс доош зэрэглэлийн замд, Б төрлийн хольцыг нэгдүгээр зэргийн болон хурдны замд тус тус хэрэглэнэ.

Зохист ширхэглэлт буталсан чулуун суурийн материалын физик шинж чанар нь дараах шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

- Содын сульфатыг ашиглан тодорхойлсон буталсан чулууны бат бэх (MNS ASTM C 88:2004/AASHTO T 104-99 (2007)) $\leq$ 12%.
- Лос Анжелесын машинаар тодорхойлсон чулууны элэгдлийн бат бэх (MNS ASTM C 535:2003/AASHTO T 96-02 (2010)) $\leq$ 30.
- Үзүүрлэг шовх ба хавтгай хэсгийн индекс (BS 812) $\leq$ 25.
- Ус шингээлт $\leq$ 2%.
- Бутрагдалтын харьцаа 100%-иас багагүй
- Уян налархайн үржвэр 100-аас ихгүй
- (MNS ASTM D 1883:2002/AASHTO T193-10)-аар Тодорхойлсон MDD - 98% байх үеийн усанд 4 хоног сойсны дараах CBR $\geq$ 80
- Материалын 0.425 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрсөн хэсэг нь шаврын агууламжгүй байна.

1408 АШИГЛАХ ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ

а/ Ерөнхий зүйл

Замын суурийн материалыг холих, дэвсэх болон нягтруулахад ашиглах бүх тоног төхөөрөмж нь зохих хучин чадалтай, ашиглалтын үзүүлэлт сайтай байх ёстой бөгөөд тэдгээрийг ашиглаж болохыг ТИ зөвшөөрсөн байна. ТИ нь ямар ч үед гүйцэтгэгчийн тоног төхөөрөмжийг үзэж шалгах эрхтэй бөгөөд Гүйцэтгэгч нь хяналтын инженерийг байлцуулан тоног төхөөрөмжийн тохиргоог хийнэ. Хэт хуучирсан тоног төхөөрөмжийг ашиглахгүй.

б/ Холих төхөөрөмж

Суурийн материалыг тогтоосон орцын дагуу тасралтгүй холих, суурийн ажлыг жигд явуулахад хүрэлцэх хүчин чадалтай, эрчим хүчний найдвартай эх үүсвэрт холбогдсон

төхөөрөмжийг ашиглана. Холих төхөөрөмж/үйлдвэр нь дөрвөн төрлийн фракцын чулуу болон элс агуулах бункерүүд, насос болон тоолууpаар тоноглогдсон хүрэлцэх хэмжээний багтаамжтай усны савтай байна. Суурийн хольц холих төхөөрөмж үйлдвэр нь дараах шаардлагуудыг хангасан байна. Үүнд:

1. Хольцыг давтамжит ажиллагаатай үйлдвэрээр зуурах бол материалыг тугнах жингээр тоноглогдсон байна.
2. Үргэлжилсэн циклтэй тоног төхөөрөмжөөр холих үед материалыг эзлэхүүнээр хэмжиж болно.
3. Материалыг жигд холихын үүднээс эхлээд чулуун материалыг, дараа нь усыг холигч руу хийнэ.
4. Давтамжит ажиллагаатай үйлдвэрийн нэг удаагийн орцын хэмжээ болон үргэлжилсэн циклтэй тоног төхөөрөмжийн дамжуулах (нэгж) хэмжээ нь хольцын жигд байдлыг хангах хэмжээнээс хэтэрч болохгүй.
5. Холигч доторх материал холигддоггүй хэсэг байвал дамжуургад тохиргоо хийх замаар засна.
6. Усыг жин буюу эзлэхүүнээр хэмжиж болно. Хольцод хийх усны хэмжээ болон холих хугацааг ТИ хянан баталгаажуулна.
7. Хольцыг жигд болтол нь холих бөгөөд нэг зууралтын хугацаа 30 секундээс бага байж болохгүй.
8. Холих төхөөрөмж нь автомат удирдлагатай, ТИ-ээс шаардсан үед орц нормын талаарх мэдээллийг хэвлэн гаргах программаар хангагдсан байна.

в/ Дэвсэх төхөөрөмж

Хольцыг 9.0 м өргөнөөр дэвсэх хүчин чадалтай, илүү өргөнөөр дэвсэх нэмэлт төхөөрөмж залгах боломжтой, бункер, доргиурт брусс, дамжуулагч шнекээр тоноглогдсон өөрөө явагч дэвсэгчээр дэвсэнэ. Дэвсэлтийн явцад гадаргуугийн тэгш байдлыг хангах зориулалтын төхөөрөмжөөр тоноглогдсон, бүрэн автомат ажиллагаатай байхаас гадна гадаргуун дагуу налуу болон хөндлөн хэвгийг мэдэрч бруссыг тохируулдаг нарийн хяналтын системээр тоноглогдсон байна. Хяналтын систем нь бруссыг заасан хөндлөн хэвгийгээр ±1%-ийн нарийвчлалтайгаар ажиллуулах чадвартай байна. Дэвсэгч нь автомат хянах системийн зэрэгцээ гар хяналтын системтэй байх ёстой.

г/ Нягтруулах тоног төхөөрөмж

Гүйцэтгэгч нь хольцыг шаардлагын хэмжээнд нягтруулж чадахуйц тооны, зөвшөөрөгдсөн төрөл, жинтэй индүүг ажиллуулна. Индүү нь төмөр, хийн дугуйтай болон доргиурт эсвэл эдгээрийн аль нэг нь хосолсон хэлбэрийн өөрөө явагч төхөөрөмж байх бөгөөд буцаж ухрахдаа дэвссэн хольцыг сэндийлж эвддэггүй байна. Суурийн материалыг дэвсэх ажлыг эхлүүлэхийн өмнө Гүйцэтгэгч тухайн тоног төхөөрөмж нь ажлын шаардлагыг хангаж чадахыг энэхүү ТШ-ын бүлэг 400-д заасны дагуу талбайн туршилтаар үзүүлж, индүүний ажлын дараалал, явалтын тоо болон ажиллагааны хамгийн тохиромжтой аргачлалыг тодорхойлсон байна.

1409 ТАЛБАЙН ТУРШИЛТ

Суурийн ажлыг эхлэхийн өмнө энэ ажилтай холбоотой талбайн туршилтыг энэхүү ТШ-ын зүйл 423-ийн дагуу хийж гүйцэтгэнэ.

1410 ДЭВСЭЛТ ХИЙХ ГАДАРГУУГ БЭЛДЭХ

Суурийн материалыг дэвсэхээс өмнө суурийн дэвсгэр үеийн гадаргууг сайтар нягтруулсан бүлэг 300-ын шаардлагуудыг тус тус хангасан байна. Суурийн дэвсгэр үеийн гадаргууг хог хаягдал, илүүдэл материалаас сайтар цэвэрлэж, байх ба талбайн нягт нь энэхүү ТШ-ын бүлэг 1200, геометр хэмжээс болон өндөржилт нь хольцыг дэвсэхээс өмнө бага зэрэг (хөнгөн) чийглэсэн байна.

Суурийн материалыг талбайд тээвэрлэн авчрахаас өмнө суурийн дэвсгэр үеийн гадаргууг дахин шалгах ба шалгуулж, дараагийн ажил эхлэх зөвшөөрлийг авсан байна. Бэлэн болсон суурийн дэвсгэр үе дээр суурийг дэвсэхээс өмнө ТИ-ийн зөвшөөрсөн эх үүсвэрээс хөвөөний материалыг зөөвөрлөн, хөвөөг хайрцаглан хийсэн байна.

1411 ДЭВСЭХ БА НЯГТРУУЛАХ

Гүйцэтгэгч нь зохист ширхэглэлтэй суурийн материалыг дэвсэгчээр нийт өргөний хэмжээнд

ТОНЫОЧУКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХУРГЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

дэвсэнэ. Нэг удаагийн ажиллагаагаар дэвсэж, нягтруулсан аливаа үеийн зузаан нь 200 мм-ээс илүүгүй байна. Нягтруулсан үеийн зузаан үүнээс их байх шаардлагатай хэсэгт материалыг хоёр буюу түүнээс дээш үеэр дэвсэж боловсруулна. Нягтруулсан үеийн хамгийн бага зузаан нь 100 мм байна.

Материалын ширхэглэл нь 1403-р зүйлд заасны дагуу байна. Аливаа бутлагдаагүй, заасан хэмжээнээс том чулууг түүж зайлуулна.

Дэвсэх, нягтруулах, мөн түүнчлэн тоног төхөөрөмжийг сонгох зэрэг ажлын аргачлалыг Гүйцэтгэгч ТИ-ийн зааварчилсны дагуу урьдчилсан туршилтаар тодорхойлсон байна. Барилгын ажлын эхэнд материалын эх үүсвэр болон тоног төхөөрөмж солигдсон, эсвэл ажлын чанарыг хангах зорилгоор ТИ ингэх шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд дээрх туршилтуудыг дахин хийх ёстой.

Материалыг зурагт заасан буюу ТИ-ийн тогтоосон нийт өргөнд, хангалттай хэмжээгээр жигд тарааж нягтруулсны дараах зузаан нь зурагт заасан буюу ТИ-ийн зааварчилснаас багагүй байхаар дэвсэнэ.

Хольцыг тээвэрлэх тохиромжтой зайг тогтоохдоо хольцыг дэвсэж эцсийн нягтруулалт хийж дуусах хүртэлх хугацаанд зохистой чийгийн алдагдал 1%-иас ихгүй байх нөхцөлийг үндэслэнэ.

Материалыг ачих, тээвэрлэх, буулгах, тарааж дэвсэх, нягтруулах явцад хольц ширхэглэлээрээ ялгарахаас урьдчилан сэргийлсэн бололцоотой арга хэмжээг авах хэрэгтэй.

Ямар ч тохиолдолд, суурийн үеийн нягтруулсан зузаан нь хэрэглэж байгаа материалын хамгийн том хэмжээнээс 2 дахин их байх ёстой.

ТИ-ээс өөрөөр зааварчлаагүй бол нягтруулалтын үед материалын чийг нь тохиромжтой Чийгийн агууламжаас (MNS ASTM D 2217:2002/AASHTO T180-10) 0.5%-иар их буюу 1%-иар бага байж болно. Хэрэв дэвсэлт, нягтруулалтын явцад буталсан чулуун хольцын чийгийн агууламж багассан тохиолдолд тоосруулах хэлбэрээр гадаргууг хөнгөн чийглэх арга хэмжээ авна. Суурийг дэвссэний дараа дурандлага хийж түвшнийг эцсийн байдлаар тааруулах ба 3 м-ийн рейк, эсвэл ондоо зөвшөөрөгдсөн багажийг ашиглан гадаргуугийн тэгш байдлыг шалгаж, шаардлагатай газруудыг тэгшилж янзлах ёстой. Эцсийн нягтруулалтыг хийхээс өмнө хөнгөн нягтруулалт хийж болох боловч хэрэв гадаргуу нь нийт авах нягтруулалтын 25%-ийг нэгэнт авсан бол Гүйцэтгэгч хусах буюу гадаргууд тэгшилгээний ажил хийж болохгүй.

Эцсийн хэлбэржүүлэлт хийж дууссаны дараа суурийг ХҮХИН-ийг (MNS ASTM D 2217 2002/AASHTO T180-10) 100% байхаар нягтруулна.

Эргэц бүхий тойруугаас бусад бүх хэсэгт нягтруулалтыг суурийн гадна захаас төв рүү чиглэсэн байдлаар, тэнхлэгийн дагуу явж нягтруулна. Эргэцтэй хэсэгт мөн тэнхлэгийн дагуу гэхдээ дотор захаас гадна зах руу чиглэсэн байдлаар гүйцэтгэнэ.

Нягтруулалт хийж дууссаны дараа гадаргуу нь сайн нягтарсан, элдэв ан цав, хагаралгүй, индүүдлэгийн улмаас гулсалт, долгион үүсээгүй, чулууны ялгарал гараагүй байх ёстой. Хэрвээ гадаргуу нь энд дурдсан шаардлагыг хангахгүй байвал Гүйцэтгэгч энэхүү ТШ-ыг 200-р бүлэгт заасан арга хэмжээг авах буюу дахин шинээр хийх зэргээр ТИ-ийн шаардсан аливаа бусад арга хэмжээг авна. Шаардлагатай засварын болон дахин хийх ажлын зардлыг Гүйцэтгэгч хариуцна.

1412 ХҮЛЦЭХ АЛДАА

Суурийн ажлыг энэхүү ТШ-ын бүлэг 200-д заасан хүлцэх алдааны дотор хийж гүйцэтгэнэ.

1413 СУУРИЙН ГАДАРГУУГААС УСЫГ ЗАЙЛУУЛАХ

Гүйцэтгэгч суурийн гадаргуугаас усыг байнга зайлуулж хамгаалах арга хэмжээ авах бөгөөд гадаргуу дээр ус тогтсон буюу урссанаас гарсан аливаа эвдрэл гэмтлийг Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар засварлана. Хэрэв суурийн аливаа хэсэгт ус тогтсоноос болж материал усанд нэвчсэн бол Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар эдгээр материалыг зайлуулан хаяж, энэхүү ТШ-д нийцсэн материалаар солино.

1414 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

а/ зүйл : Зохист ширхэглэлтэй буталсан чулуун суурь
Нэгж: м³

Зохист ширхэглэлтэй буталсан чулуун суурийн үеийн ажлыг зурагт үзүүлсэн буюу ТИ-ийн

зааварчилсны дагуу замын далан дээр дэвсэж нягтруулсан шоо метрээр хэмжинэ. Ажлын тоо хэмжээг тооцохдоо нягтруулсан үеийн хөндлөн огтлолын талбайг заасан уртаар үржүүлж гаргана.

Засварын ажилд тусад нь хэмжилт буюу төлбөр хийхгүй.

Зохист ширхэглэлтэй буталсан чулуун суурийн нэгж үнэлгээнд дараах ажлууд багтана. Үүнд:

- Материалын орд газар, материал хураах талбай, боловсруулалт хийх талбай болон тэдгээрт хүрэх түр замын талбайн цэвэрлэгээ,
- Дээрх газрууд болон түр замаас хуулсан өнгө хөрс бусад хаягдлыг зайлуулах ба хэрэв шаардлагатай бол тусад нь хураах,
- Дээрх газрууд болон тур замаас ус зайлуулах, ажил дууссаны дараа тэдгээрийг буцааж булах, зүлэгжүүлэх, нөхөн сэргээх,
- Чулууны карьерыг тойруулан хамгаалалт хийх, хайс барих,
- Тэсэлгээний ажлын аюулгүй байдлыг хангахтай холбогдсон бүхий л арга хэмжээ авах,
- Түр зам барих ба тэдгээрийг арчлах, тур замаар хөдөлгөөн явах нөхцөлийг бүрдүүлэх,
- Тээврийн хөдөлгөөний хяналт, аюулгүй байдал ба олон нийтийн эрүүл ахуйн шаардлагыг хангах,
- Материалыг сонгох, ухаж авах,
- Материалыг хоёроос доошгүй үе шаттайгаар бутлах, шигших, угаах ба холих,
- Хэрэв шаардлагатай бол нарийн ширхэглэлтэй материалыг нэмж холих, тэдгээрийг туслах орд газраас гаргаж авах, тээвэрлэлт, орд газар ашигласны төлбөр, нөхөн сэргээлт
- Уян налархай чанарыг өөрчлөх нэмэлтүүдийг авчрах, боловсруулах,
- Заасан хэмжээнээс том ширхэглэлтэй материалыг зайлуулж заасан газарт хаях,
- Материалыг давхар боловсруулах ба 5 М-с дээшгүй өндөртэйгөөр овоолон хураах,
- Бүхий л шаардлагатай тээвэрлэлт,
- Ус авчирч материалыг услах буюу хатаах,
- Материалыг холих, боловсруулах, тараах, нягтруулах,
- Шүүрдэх, доголдолтой хэсгүүдийг засаж сайжруулах, гадаргууг арчлах,
- Тухайн ажилтай холбоотой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх,
- Энэхүү ТШ-ын 100, 200, 400, 500, 600, ба 1400-р бүлгүүдийн заалтуудыг нийцүүлэх.

БҮЛЭГ 1500. ЗАМЫН ХАШЛАГА СУУЛГАХ

БҮЛЭГ 1500.....153
1501 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ.....155
1502 ТОДОРХОЙЛОЛТ.....155
1503 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ.....155
1504 ЗАМЫН ХАШЛАГАД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА.....155
1505 ЗАМЫН ХАШЛАГА СУУЛГАХ.....155
1506 ХҮЛЦЭХ АЛДАА.....156
1507 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР.....156

1501 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Энэ бүлэгт замын хашлаганы төрөл, геометр хэмжээсний хүлцэх алдаа, хашлага суурилуулах ажлууд багтана.

1502 ТОДОРХОЙЛОЛТ

Замын хашлага гэдэг нь замын зорчих хэсгийг явган хүний зам, таримал мод зүлэг, тусгаарлах зурвас, унадаг дугуйн замаас тусгаарлаж буй хийц юм.

1503 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Замын хашлагыг босоо ба хэвтээ хашлага гэсэн 2 үндсэн төрөлд хуваан үзнэ. Хашлага нь чулуу, бетон, төмөрбетон хийцтэй байна. Бетон хашлагуудад ердийн хүнд бетон болон жижиг дүүргэгчтэй бетон хэрэглэнэ.

1504 ЗАМЫН ХАШЛАГАД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА

Хашлага нь MNS 842:2006 стандартын шаардлагыг хангасан байна.

1505 ЗАМЫН ХАШЛАГА СУУЛГАХ

Замын хашлагыг доор үзүүлсэн дарааллаар дагуу суулгана.

- Улаан шугам тавих
- Хашлаганы суурь ухах
- Хашлагыг суулгах
- Хашлаганы арыг бетоноор дүүргэх ханыг дүүргэх
- Арчилгаа хийх
- Хашлаганы залгааснуудыг зуурмагаар чигжих

1. Улаан шугам тавих

Замын хашлаганы ажлыг хийхээс өмнө хашлаганы байрлалд авто замын тэнхлэгтэй зэрэгцээ чиг шугам татх бөгөөд шулуун хэсэгт 10м-ээс ихгүй, тойруу хэсэгт 5м-ээс ихгүй уулзвар гарцтай хэсэгт 1-5 м-ээс ихгүйгээр байхаар гадаслана.

2. Хашлаганы суурь ухах

Замын хашлаганы чиг шугамын дагуу утас татах буюу цагаан шохойгоор тэмдэглэгээ тавина. Шугамын дагуу хашлага байрлуулах суурийн хэсэгт шуудуу нүхийг зургийн дагуу ухах ба нүхний ёроол нь тэгш, нягтруулсан байна.

3. Хашлагыг суулгах

Хашлаганы ёроолын хэсэгт ажлын зурагт заасны дагуу бетон дэвсгэр үе хийж, чигийн дагуу хашлагануудыг нэг талаас нь эхлэн суурилуулна. Замын хэсэг бүрд шаардлагатай замын хашлаганы тоог урьдчилан тооцон гаргасан байна.

Хашлагыг зориулалтын машинаар хэв гарган, ажлын талбай дээр шууд цутгаж болно. Ус цугларах хэсэгт замын хашлагыг борооны усны зайлуулах ам болон нүхтэй хийнэ.

Зэрэгцээ 2 хашлаганы завсарт 8мм шаблон ашиглан тогтмол зайг бариулах бөгөөд энэ зай нь хамгийн ихдээ 10 мм-ээс ихгүй байна.

4. Хашлаганы завсрыг зуурмагаар чигжих

Завсруудыг чигжихээс өмнө завсар хоорондын хог шороог цэвэрлэж, гадаргуу болон ёроолыг усаар чийглэнэ. Завсрыг ТИ-ийн зөвшөөрсөн бетон зуурмагаар нийт зайг дүүртэл нь чигжсэний дараагаар чигжээсийг зориулалтын багажаар дотогш нь хонхойлгож өгнө.

Зөөлөн шүүр, багсаар илүүдэл зуурмагийг цэвэрлэж, ус цацаж арчлах ба арчлалтын хугацаа хамгийн багадаа 3 хоногоос багагүй байна.

5. Хашлаганы арын манаас хийх

Хашлаганы арын манаасыг ажлын зурагт заасны дагуу хийнэ. Замын хашлагыг суулгасны дараа битумэн цацлага болон түрхлэг хийх үедээ хашлагыг бүтээх, хучилтын ажил хийх үедээ эвдрэл гэмтэл учруулахгүй байх шаардлагатай.

1506 ХҮЛЦЭХ АЛДАА

Замын хашлага нь ямар нэгэн хөдөлгөөнгүйгээр тавигдсан байна. Хэвтээ хашлагатай хэсгүүдэд замын зорчих хэсгийн ус ямар ч саадгүйгээр гадагшлахаар тавигдсан байна. Хашлага нь Хүснэгт 1506.1-д заасан хүлцэх алдааны дотор тавигдсан байна.

Хүснэгт 1506.1 Хашлага суулгах ажлын хүлцэх алдаа

Төрөл	Хүлцэх алдаа /мм/	Шалгах давтамж		Шалгах арга
		Хамрах хүрээ/м/	Шалгах хэмжээ	
Хашлаганы шулуун ба алгуур байдлын хэмжээ	≤8	100м тутамд	1 цэгт	20 м-ийн уртад утас татаж, хамгийн их уртыг авна.
Зэрэгцээ 2 хашлаганы өндрийн зөрүү	≤2	20м тутамд	1 цэгт	Шугаман метрээр хэмжиж, хамгийн их үзүүлэлтээр авна
Завсрын өргөн	±3	20м тутамд	1 цэгт	Шугаман метрээр хэмжиж, хамгийн их үзүүлэлтээр авна
Хашлаганы өндөржилт	±8	20м тутамд	1 цэгт	Шугаман метрээр хэмжиж, хамгийн их үзүүлэлтээр авна
Гадагш цүлхийх хэмжээ	±10	20м тутамд	1 цэгт	Шугаман метрээр хэмжиж, хамгийн их үзүүлэлтээр авна

1507 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

а/ Зүйл: Замын хашлага суулгах

Нэгж: м

Замын хашлаганы хэмжих нэгж нь зурагт үзүүлсэн ТИ-ийн заасан тухайн байршил бүрд хийгдсэн хашлаганы урт метр байна. Замын хашлага суулгах нэгж үнэлгээнд дараах ажлууд багтана. Үүнд:

- Хашлага ханган нийлүүлэх
- Бүх шаардлагатай тээвэрлэлт
- Хашлаганы суурийг ухаж бэлтгэн, нягтруулах
- Хашлагыг суулгах
- Заадсыг чигжчих материалыг бэлтгэж, заадсыг чигжих
- Заадсыг арчлах
- Хашлаганы арын манаас хийх
- Ажил гүйцэтгэхэд шаардлагатай ажиллах хүч, багаж хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж ба эдгээрэй холбоотой зардлууд
- Тухайн ажилтай холбоотой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх
- Энэхүү ТШ-ын 100, 200, 600, 1000 ба 1500-р бүлгүүдийн шаардлагуудад нийцүүлэх

ТӨНЬЮУКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

БҮЛЭГ 1600. ЗАМЫН ХУЧЛАГА

БҮЛЭГ 1600. ЗАМЫН ХУЧЛАГА....146
1601 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ....148
1602 МАТЕРИАЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА....148
1603 АСФАЛЬТ ХОЛЬЦЫН ФИЗИК ШИНЖ ЧАНАР БА ШИРХЭГЛЭЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА....150
1604 ХЭРЭГЛЭХ ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ....153
1605 ГАДАРГУУГ БЭЛДЭХ....154
1606 АСФАЛЬТ ХОЛЬЦЫН ОРЦЫН НОРМЫГ ТОГТООХ....154
1607 ТАЛБАЙН ТУРШИЛТ....155
1608 АСФАЛЬТБЕТОН ХОЛЬЦЫГ ХОЛИХ....155
1609 ХОЛЬЦЫГ ДЭВСЭХ....156
1610 ХОЛЬЦЫГ НЯГТРУУЛАХ....157
1611 АЖЛЫН ЗААДАС БА ЗАЛГААС....158
1612 АСФАЛЬТ БЕТОН ХОЛЬЦ БА ХУЧЛАГААС ДЭЭЖ АВАХ БА ШИНЖЛЭХ....158
1613 ХҮЛЦЭХ АЛДАА....158
1614 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР....159
1615 БИТУМЭН ЦАЦЛАГА БА БИТУМЭН ТҮРХЛЭГ....160
1616 ГАДАРГУУН БОЛОВСРУУЛАЛТ....162

1601 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Энэ бүлэгт зорчих хэсгийн асфальтбетон, явган зам болон дугуйн замын асфальтбетон, битумэн буталсан чулуун үе болон битумэн цацлага, түрхлэг, гадаргуун давхар боловсруулалтын ажлууд багтана.

а/ ЗАМЫН ХУЧЛАГА гэж хучилтын хийцэд хэрэглэгддэг бөгөөд тээврийн хэрэгслийн тэнхлэгээс замд үзүүлж байгаа динамик ачааллыг суурийн үеүдэд дамжуулахын зэрэгцээ тэдгээрийг хүчитгэж, мөн хамгаалж байдаг дээд үеийг хэлнэ.

б/ БИТУМЭН ЦАЦЛАГА гэж замын хучлагыг суурьтай нь барьцалдуулахын тулд зунгалаг чанар багатай битумэн барьцалдуулагчийг шингээлт сайтай, хучилтгүй гадаргууд цацаж нэвчүүлэх ажиллагааг хэлнэ.

в/ БИТУМЭН ТҮРХЛЭГ гэж замын хучлагыг асфальтбетон буюу бетон гадаргуутай барьцалдуулахын тулд органик барьцалдуулагчийг нимгэн үеэр цацах ажиллагааг хэлнэ.

г/ АСФАЛЬТБЕТОН гэж ширхэглэлийн зохистой найрлага бүхий чулуун материал, элс, эрдэс нунтаг ба битумыг төхөөрөмжид хольж, зурагт заасан хэмжээ, налууг баримтлан ТШ-ын дагуу халуунаар нь дэвсэж нягтруулсан хийцийг хэлнэ.

д/ БИТУМЭН БУТАЛСАН ЧУЛУУН ҮЕ (Харлуулсан буталсан чулуу) гэж том хэсгийн агууламж нь зонхилсон ширхэглэлийн бүрэлдэхүүн бүхий чулуун материал ба битумэн барьцалдуулагчийг төхөөрөмжид хольж, зурагт заасан хэмжээ, налууг баримтлан ТШ-ын дагуу халуунаар нь дэвсэж нягтруулсан хийцийг хэлнэ.

1602 МАТЕРИАЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА

а/ Битумэн барьцалдуулагч

1. Битумэн барьцалдуулагчийг сонгох

Битумэн барьцалдуулагчийг тухайн төслийн замаар өнгөрөх тээврийн хэрэгслийн тоо хэмжээ, бүс нутгийн цаг уурын нөхцөл байдал, барилгын ажлын аргачлал, хучлагын төрөл, битумэн материалын эх үүсвэр зэргийг харгалзан сонгоно. Авто зам баригдаж буй бүс нутгийн цаг уурын нөхцөлөөс хамааруулан битумын төрлийг Хүснэгт 1602.1-д үзүүлсний дагуу сонгон хэрэглэнэ.

Хүснэгт 1602.1 Битумын төрлийг сонгох

Цаг уурын нөхцөл	Битумын төрөл*	Битумэн буталсан чулуун хольцонд хэрэглэх битумын марк*	Асфальтбетон хольцонд хэрэглэх битумын марк*
IIА,IIБ бүс	Өтгөн битум	ӨБ 90/130	ӨБ 90/130

Зам барилгын ажилд хэрэглэгдэх битумэн барьцалдуулагч нь энэхүү ТШ-ын зүйл 414-ийн шаардлагуудыг хангасан байна.

Битумэн барьцалдуулагчийн хадгалалт, арчлалт

Гүйцэтгэгч нь барьцалдуулагч материалыг их хэмжээгээр зөөвөрлөх бол тухай бүрд нь барьцалдуулагчийн температур, болон тоо хэмжээний талаар ТИ-ийн зөвшөөрсөн байдлаар тэмдэглэл хөтөлнө. Энэхүү ТШ-ын зүйл 1602-1 дурдсан шаардлагыг хангаагүй аливаа барьцалдуулагч материалыг ТИ барилгын ажилд ашиглахыг зөвшөөрөхгүй.

Гүйцэтгэгч нь битумын агуулах, халаах станцыг байнга цэвэр байлгах ба эдгээрийн ойр орчмын өвс ургамлыг хадаж цэвэрлэсэн байна. Галын аюул гарахаас урьдчилан сэргийлэх үүднээс торхнуудыг хооронд нь хангалттай зайд байрлуулна. Битум зөөгч болон битумын тогоог бүхий л хугацаанд цэвэр байлгана.

Битумын марк өөрчлөгдөх тохиолдолд өөр төрлийн битумуудыг хольж хадгалах, хэрэглэхийг зөвшөөрөхгүй. Шинэ маркийн битумыг хүлээж авахын тулд ондоо торхнуудыг бэлтгэсэн байх ба бүх ажлын тогоо болон битум зөөгчийг зөвшөөрөгдсөн уусмалаар сайтар

ТӨНЬӨУКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЭХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ (УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРОО)-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

угааж цэвэрлэнэ. Битумын тогоо болон битум зөөгчийг цэвэрлэхэд гарсан хаягдлыг зориулалтын бохир усны худагт зайлуулж хаяна. Ингэхдээ Гүйцэтгэгч газрын гадаргуу болон урсгал усны урсац, хөрсний усны судлыг бохирдуулахгүй байх бүх талын арга хэмжээг авсан байна. Гүйцэтгэгч бохир усны худгийг ТИ-ийн зөвшөөрсөн байдлаар тодорхой хугацаанд султгаж, бохир усыг зайлуулж байна. Барилгын ажил дууссаны дараа Гүйцэтгэгч эдгээр бохир усны худаг ба сувгийг зайлуулж, ТИ-ийн шаардлагын хэмжээнд хүртэл тухайн орчны талбайг нөхөн сэргээнэ.

Гүйцэтгэгч бүх тогоо, урьдчилан халаах худгууд, багаж, тоног төхөөрөмжийг туйлын цэвэр байлгах ёстой. Битумийг тогоо буюу агуулахаас битум зөөгч рүү юүлэхдээ нарийн утсаар хийсэн торон шүүлтүүрээр шүүж хийнэ. Битумыг төмөр замын тээврээр авч байгаа тохиолдолд замын рельс, дэр болон бусад тоноглолыг бохирдуулахгүй, байнга цэвэр байлгаж, хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээг авч байна. Өвлийн улиралд битумыг дулаан газар хадгалах ба барилгын ажил эхлэхээс өмнө заавал энэхүү ТШ-ын зүйл 414-ийн дагуу шинжилгээнүүдийг хийж, шаардлага хангаагүй барьцалдуулагчийг талбайгаас зайлуулах хэрэгтэй.

2. Битумэн барьцалдуулагчийг халаах

Хадгалалтын явцад битумэн барьцалдуулагчийн температурыг аль болох бага, гэхдээ барьцалдуулагчийг шахуургаар шахах боломжтой хэмжээнд байлгана.

Гүйцэтгэгч нь битумэн барьцалдуулагчийг зөвхөн зохих шахуурга болон нарийвчилсан заалт бүхий термометрээр тоноглогдсон тогоо буюу хүрэлцэх хэмжээний багтаамж бүхий агуулахад халаана. Термометр нь эвдэрсэн буюу нарийн заадаггүй саванд барьцалдуулагчийг халаахыг зөвшөөрөхгүй.

Цойлох шахалттай шүршигчийг ашиглахаар бол цацах үеийн зунгаглаг чанар нь 70-аас 100 центисток байх ба шүрших шахалттай шүршигчид 35-аас 65 центисток хүртэл байна.

Зам барилгын ажилд ашиглах битумыг битумын маркаас хамааруулан халаах бөгөөд халаах температурыг Хүснэгт 1602.2-т үзүүлэв.

*Хүснэгт 1602.2 Битумыг халаах температур**

Битумын төрөл	Нефтийн битум
Битумын марк	ӨТ 90/130
Битумыг халаах температур*	140-160°C

Хэт халаасан битумыг Гүйцэтгэгч ажлын талбайгаас зайлуулж хаяна.

Барьцалдуулагчийн эзлэхүүнийг 15°C-т хэмжих буюу эсвэл Нефтийн Стандарт хэмжилтийн тохиргооны хүснэгтийг (ASTM D 1250) ашиглан 15°C-тай байхад шилжүүлж тохируулсан хэмжээг үндэслэн, ТИ-ийн зааварласан буюу тодорхойлсон орцоор барьцалдуулагчийг хэрэглэнэ.

б/ Буталсан чулуунд тавигдах шаардлага

Том ширхэглэлийн чулуу нь (4.75 мм-ийн шигшүүр дээр үлдсэн) буталсан үзүүрлэг чулуу байх ба өгөршсөн, хавтгай буюу хайрслаг ширхэглэлтэй материал (миканит), шавар, шавранцар, органик материал болон бусад хортой бодис агуулаагүй байна. Газар дээрээ амархан бутарч буюу хагарч байгаа мөн хагарахдаа хавтгай хайрс мэт салдаг эсвэл хагарсан судлын дагуудаа гөлгөр гадаргуутай зэрэг чулууг буталсан чулуун материалд ашиглаж болохгүй. Бутлах чулууны хамгийн бага хэмжээ нь нарийн ширхэглэлтэй буталсан чулууны хэмжээнээс 4 дахин их буюу түүнээс том байх ёстой. Буталсан чулууны нийт жингийн 75-аас дээш хувь нь хоёр буюу түүнээс дээш талаараа бутлалтын явцад хагарсан байх ёстой. 0.075 мм шигшүүрээр өнгөрөх чулууны хэмжээ жингээрээ 0.5%-иас хэтрэхгүй байна. MNS 0390:2009 барилга байгууламжийн ажилд хэрэглэх дайрга, MNS 1592:2009 Асфальтбетон хольцын техникийн шаардлага дараах шаардлагыг хангасан байна.

- Лос Анжелесын үрэлтийн бат бэх ≤ 30%
- Буталсан чулууны бутрагдалтын индекс ≤ 30%

- Содын сульфатын бат бэх ≤ 12%
- Ус шингээлт ≤ 2%
- Үзүүрлэг, хавтгай хэсгийн индекс ≤ 20%

Нарийн ширхэглэлийн чулуу нь (4.75 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрсөн) том ширхэгтэй элс, буталсан чулуу буюу буталсан хайрганаас бүрдэнэ. Чулуу нь бат бэх, барзгар ширхэгтэй, шавар, шавранцар, миканит болон бусад хортой бодис агуулаагүй байна. Нарийн ширхэглэлийн чулууны элстэй адилтгах (MNS ASTM D 2419:2005/AASHTO T 176-08) хэмжээ 50-аас доошгүй, 0.425 мм шигшүүрээр өнгөрөх чулууны хэврэгшлийн индекс 4-с ихгүй ба MNS ASTM C 88:2004/AASHTO T 104-99 (2007) стандартын дагуу содын сульфатын бат бэхийн 5 удаагийн туршилтаар орсны дараах жингийн алдагдал 12% ихгүй байна. Гүйцэтгэгч чулууг овоолж хадгалахдаа материал ширхэглэлээрээ ялгарах болон холилдохоос сэргийлсэн арга хэмжээ авна.

в/ Элс

Асфальтбетон хольцод хэрэглэх элс нь энэхүү ТШ-ын зүйл 411-MNS 0392:2009 барилга байгууламжийн ажилд хэрэглэх элс, MNS 1592:2009 Асфальтбетон хольцын техникийн д заасан шаардлагыг хангасан байна.

г/ Эрдэс нунтаг

Эрдэс нунтаг нь чулууны тоос, шохойн чулууны нунтаг, Портланд цемент болон ТИ-ийн баталсан бусад материал байна. Эрдэс нунтгийг хэрэглэх үед нунтаг нь хуурай, хялбар урсах ба аливаа бөөгнөрөлгүй байна.

Эрдэс нунтгийн ширхэглэл нь Хүснэгт 1602.3-т үзүүлсэн хязгаарт байна.

Хүснэгт 1602.3: Эрдэс нунтгийн ширхэглэлийн хэмжээ

Шигшүүрийн хэмжээ, мм	Шигшүүрээр өнгөрөх хувь, %
0,600μm	100
0,300μm	95-100
0,075μm	70-100

1603 АСФАЛЬТ ХОЛЬЦЫН ФИЗИК ШИНЖ ЧАНАР БА ШИРХЭГЛЭЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА

Хэрэв ТИ өөрөөр зааварчлаагүй бол асфальтбетон хольц MNS 1592:2009 Асфальтбетон хольцын техникийн Хүснэгт 1603.1 ба 1603.2-д үзүүлсэн хязгаарын дотор байна.

Лабораторийн шинжилгээний дүн болон талбайн туршилтыг үндэслэн ТИ зөвшөөрвөл ширхэглэлийн хязгаарыг өөрчилж болно.

Хүснэгт 1603.1:Асфальтбетоны хольцны ширхэглэлийн хязгаар

Асфальтбетоны хольц (АБХ)	Ширхэглэлийн төрөл	Шигшүүрээр өнгөрсөн материалын жингийн эзлэх хувь, %															Битумын агууламж %
		50.0	37.5	31.5	25.0	19.0	16.0	13.2	9.5	4.75	2.36	1.18	0.6	0.3	0.15	0.075	
Том ширхэглэлт	30 I			100	0-100	9-92	6-82	9-77	2-72	3-63	2-52	5-42	8-32	3-25	8-18	5-13	3-7	4.0-6.0
	30 II			100	0-100	5-85	2-70	5-65	8-58	0-50	8-38	2-28	8-20	4-14	3-11	2-7	1-5	3.0-5.0

ТОНЬЮКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРОО)-ИЙН ЭЦРАГ ТӨСӨЛ

	Нарийн ширхэглэлт				Дунд ширхэглэлт					
5 I	10 II	10 I	13 II	13 I	16 II	16 I	20 II	20 I	25 II	25 I
									100	100
							100	100	0-100	5-100
					100	100	0-100	5-100	5-85	5-90
			100	100	0-100	5-100	5-85	5-90	2-70	2-80
	100	100	0-100	5-100	5-85	5-90	2-72	2-80	2-62	3-73
100	0-100	5-100	0-80	0-88	0-70	8-78	0-60	2-72	2-52	3-63
5-100	0-60	5-75	4-52	8-68	0-50	2-63	6-45	8-58	0-40	2-52
5-75	4-42	8-58	2-38	6-53	8-35	2-50	6-33	8-46	3-30	5-42
5-55	5-30	6-43	4-28	4-41	2-26	2-37	1-25	0-34	9-23	8-32
0-40	9-22	7-32	8-20	8-30	7-19	6-28	7-18	5-27	6-16	3-25
2-28	6-15	0-24	5-14	2-22	4-14	1-21	4-13	0-20	4-12	8-18
7-18	4-10	6-16	3-10	8-16	3-9	7-15	3-9	6-14	3-8	5-13
5-10	2-6	4-9	2-6	4-8	2-5	4-8	2-5	4-8	2-5	3-7
6.0-8.0	4.5-6.5	5.0-7.0	4.0-6.0	4.5-6.5	3.5-5.5	4.0-6.0	3.5-5.5	4.0-6.0	3.0-5.0	4.0-6.0

1603.2 Битумэн буталсан чулуун хольцын ширхэглэлийн хязгаар

Битумэн буталсан чулуун хольц(ББЧХ)			Ширхэглэлийн тэрэл	
Дунд ширхэглэлт		Том ширхэглэлт		
25	30	40		
		100	50.0	Шигшүүрээр өнгөрсөн материалын жингийн эзлэх хувь, %
	100	90-100	37.5	
100	90-100	50-80	31.5	
90-100	50-80	40-65	25.0	
50-80	38-65	30-54	19.0	
43-73	32-57	25-50	16.0	
38-65	25-50	20-45	13.2	
25-55	17-42	13-38	9.5	
10-32	8-30	5-25	4.75	
2-20	2-20	2-15	2.36	
0-14	0-15	0-10	1.18	
0-10	0-10	0-8	0.6	
0-8	0-8	0-6	0.3	
0-6	0-5	0-5	0.15	
0-5	0-4	0-4	0.075	
3.0-4.5	2.5-4.0	2.5-4.0	Битумын агуулам ж %	

ТОНЬЮКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
ЫЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРОО-ИЙН ЗУРАГ ТОСОЛ

		20					100	90-100	60-85	50-75	40-65	15-40	5-22	2-16	1-12	0-10	0-8	0-5	3.0-4.5
		16						100	90-100	60-85	45-68	18-42	6-25	3-18	1-14	0-10	0-8	0-5	3.0-4.5
	Нарийн ширхэглэлт	13							100	90-100	50-80	20-40	8-28	4-20	2-16	0-10	0-8	0-6	3.0-4.5
	ББЧХ-10								100	85-100	35-65	10-35	5-22	2-16	0-12	0-9	0-6	3.0-4.5	

Асфальт бетон хольц нь Хүснэгт 1603.3-д заасан шаардлагыг хангах ёстой.

Хүснэгт 1603.3 Асфальтбетоны физик шинж чанар

Шинжилгээний нэр	Асфальт хольцын төрөл	Хурдны зам 1-р зэргийн зам	Бусад замууд	Явган хүний зам
Нягтралын түвшин (цохилтын тоо)	асфальтбетон	Дээжний хоёр тал тус бүр дээр 75 цохилт	Дээжний хоёр тал тус бүр дээр 50 цохилт	Дээжний хоёр тал тус бүр дээр 35 цохилт
	Битумэн буталсан чулуу, эсэргүүцэл сайжруулах өнгө үе	Дээжний хоёр тал тус бүр дээр 50 цохилт	Дээжний хоёр тал тус бүр дээр 50 цохилт	Дээжний хоёр тал тус бүр дээр 35 цохилт
Маршлын тогтворжилт (kN)	Асфальтбетон I	>7.5	>5.0	>3.0
	Асфальтбетон II, үрэлт байжруулах өнгө үе	>5.0	>4.0	
Хэв гажилт (мм)	Асфальтбетон I	2-4	2-5	2-5
	Асфальтбетон II, үрэлт байжруулах өнгө үе	2-4	2-4.5	
Хольцын сүвшил (%)	Асфальтбетон I	3-5	3-5	2-5
	Асфальтбетон II	4-7	4-7	
	Битумэн буталсан чулуу	>10	>10	
60°C температурт усанд тогтворжилтын алдагдал (ASTM D1075)	Асфальтбетон I	>75	>75	>75

Тайлбар:

1. Том ширхэглэлт асфальтбетоны тогтворжилт нь Хүснэгт 1603.3-д заасан үзүүлэлтээс 1 kN-оор бага байж болно.
2. I төрлийн болон элсэн ширхэглэлт асфальтбетоны сүвшил 2%-6% хооронд байна.
3. Асфальтбетоны чулуулгийн сүвшил (VMA) Хүснэгт 1603.4 шаардлага хангана.
4. Битумэн буталсан чулуун хольцын дээжийг 60°C-ийн усанд сойход ханасан үедээ чулуу нь сулрах байдал илэрвэл Маршаллын шинжилгээг хийхгүй, харин бусад шинжилгээнүүдийг заавал хийнэ.

ТӨНЬЮЧУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

5. Усанд сойх үеийн тогтворжилтын алдагдлыг Маршаллын шинжилгээний аргачлалаар тодорхойлно.

Хүснэгт 1603.4Асфальтбетоны чулууны сувшил (VMA)

Хамгийн том чулуулгийн хэмжээ	37.5	31.5	26.5	19.0	16.0	13.2	9.5	4.75
VMA%-иас багагүй байна.	12	12.5	13	14	14.5	15	16	18

Гүйцэтгэгчийн анх санал болгосон жишиг орцын норм дахь барьцалдуулагчийн хэмжээг лабораторийн шинжилгээний дүн болон талбайн туршилтыг үндэслэн ТИ зөвшөөрвөл өөрчилж болно.

1604 ХЭРЭГЛЭХ ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ

а/ Ерөнхий зүйл

Энэхүү Техникийн шаардлагын 100-р Бүлгийн дагуу барилгын ажлыг гүйцэтгэхэд ашиглах тоног төхөөрөмж болон ажлын аргачлалыг тодорхой боловсруулж ТИ-т танилцуулна.

Асфальтбетон хольц холих төхөөрөмж

ТИ ямар ч үед Гүйцэтгэгчийн тоног төхөөрөмжийг үзэж шалгах эрхтэй. Тоног төхөөрөмжийн тохиргоог тогтмол хийж эвдрэл гэмтэл гарсан тохиолдолд засч залруулна. Асфальтбетон хольцыг холих, дэвсэх болон нягтруулахад ашиглах бүх тоног төхөөрөмж нь зохих хүчин чадалтай, ашиглалтын үзүүлэлт сайтай байх ёстой бөгөөд тэдгээрийг ашиглаж болохыг ТИ зөвшөөрсөн байна. Хуучирсан буюу элэгдсэн тоног төхөөрөмжийг ажиллуулахгүй.

б/ Асфальтбетон холих төхөөрөмж

Битумэн материалыг MNS AASHTO D 290:2004/AASHTO M156-9 (2009) стандартын шаардлагыг хангасан асфальт заводод холино. АБЗавод нь халаасан чулуулаг материал хадгалах 4-өөс доошгүй сав, эрдэс нунтгийг агуулах 1 сав, шаардлагатай тооны битумын агуулах, ажлын тогоотой байна. Бүх савнууд нь чийг орохоос хамгаалсан тагтай байна. Гүйцэтгэгч нь барилгын ажлын төлөвлөгөө, асфальтбетон хучилтад ашиглах машин механизмуудыг тооцоолсны үндсэн дээр Хүснэгт 1604.1 дагуу асфальтбетон хольцын үйлдвэрийг сонгосон байх шаардлагатай.

Хүснэгт 1604.1 Асфальтбетон заводын хүчин чадал

Үйлдвэрийн хүчин чадал (тонн/цаг)	6 сар үйлдвэрлэх асфальт зуурмагийн хэмжээ	12 сар үйлдвэрлэх асфальт зуурмагийн хэмжээ
120	5-10	11-15
160	11-15	15-20
240	15-20	20-30
320	20-30	30-40

Асфальтын үйлдвэр нь давтамжит ажиллагаатай, автомат удирдлагатай, барилгын ажлыг тасралтгүй явуулахад хангалттай хүчин чадалтай, эрчим хүчний найдвартай эх үүсвэрт холбогдсон, хольцын найрлагыг тогтоосон хүлцэх алдааны дотор байлгахаар тохируулга хийх бололцоотой, ТИ-ээс шаардсан үед асфальтбетоны орц нормын талаарх мэдээллийг хувилан гаргах программтай байх ёстой. Мөн бэлэн болсон халуун хольцыг хадгалах 100 тн-оос доошгүй багтаамжтай халуун бункерээр тоноглогдсон байна.

Битум хадгалах сав нь битумын ажлын температурыг тогтоосон хэмжээнээс ±5 градусын хэлбэлзэлтэйгээр хадгалах, мөн битумын температурыг Хүснэгт 1602.2-т зааснаас дээш гаргахгүйгээр барьж байх термостатаар тоноглогдсон байх бөгөөд термостатыг гадна талаас нь харахад хялбар байхаар суурилуулсан байна.Хүснэгтэд зааснаас дээш халсан буюу эсвэл удаан халаасны улмаас шатсан битумыг гаргаж зайлуулах хэрэгтэй.

в/ Асфальт дэвсэх төхөөрөмж

Асфальтбетон дэвсэгч нь бункер, халаагч бүхий доргиурт брусс, дамжуулагч шнекээр тоноглогдсон өөрөө явагч дэвсэгч байна. Асфальтбетон дэвсэгч нь асфальт хольцыг төвшин, хүлцэх алдааны тогтоосон хэмжээнд гадаргууд ямар нэгэн өө, согог, материалын ялгарал ба

ТӨНЬЮЧУКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХУРГЭХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ (УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРОО)-ИЙН ЭЦРАГ ТӨСӨЛ

бөөгнөрөл гаргахгүйгээр дэвсэх чадвартай байна.Дэвсэлтийн явцад гадаргуугийн тэгш байдлыг хангах зориулалтын төхөөрөмжөөр (Averaging Beam) тоноглогдсон, бүрэн автомат ажиллагаатай, 7м-ээс доошгүй өргөнөөр дэвсэх хүчин чадалтай байна. Дэвсэгч нь гадаргуун дагуу налуу болон хөндлөн хэвгийг мэдэрч бруссыг тохируулдаг нарийн хяналтын системээр тоноглогдсон байна. Хяналтын систем нь бруссыг заасан хөндлөн хэвгийгээр ±1%-ийн нарийвчлалтайгаар ажиллуулах чадвартай байна. Дэвсэгч нь автомат хянах системийн зэрэгцээ гар хяналтын системтэй байна.

г/ Нягтруулах тоног төхөөрөмж

Гүйцэтгэгч асфальт хольцыг шаардлагын хэмжээнд нягтруулж чадахуйц тооны, зөвшөөрөгдсөн төрөл, жинтэй индүүгээр хангаж өгнө. Индүү нь төмөр, хийн дугуйтай болон доргиурт эсвэл эдгээрийн аль нэг нь хосолсон хэлбэрийн өөрөө явагч төхөөрөмж байх бөгөөд буцаж ухрахдаа дэвссэн хольцыг сэндийлж эвддэггүй байна.

Асфальт хольцыг дэвсэх ажлыг эхлүүлэхийн өмнө Гүйцэтгэгч тухайн тоног төхөөрөмж нь ажлын шаардлагыг хангаж чадахыг энэхүү Техникийн шаардлагын 400-р Хэсэгт заасны дагуу талбайн туршилтаар үзүүлж, индүүний ажлын дараалал, явалтын тоо болон ажиллагааны хамгийн тохиромжтой аргачлалыг тодорхойлсон байна.

д/ Гадаргуун тэгш байдлыг шалгах багаж

Гүйцэтгэгч нь бэлэн болсон хучилтын гадаргуугийн тэгш байдлыг шалгах зориулалт бүхий ТИ-ийн зөвшөөрсөн автомат ажиллагаатай багаж хэрэгслийг авчирч ашиглана. Хучлагын тодорхой урттай хэсгийг дэвсэж дуусмагц түүний гадаргуугийн тэгш байдлыг шалгаж, үр дүнг ТИ-т танилцуулна. Шалгах хэсгийн уртыг ТИ тогтооно. Тэгш байдлын шаардлага хангаагүй хэсгүүдэд ТИ-ээс зааварчилсан засвар ба давхарлагааг Гүйцэтгэгч өөрийн зардлаар хийнэ.

1605 ГАДАРГУУГ БЭЛДЭХ

Битумэн хольцыг дэвсэхийн өмнө гадаргуу дахь бүх сул болон илүүдэл материалыг механик шүүрээр буюу өндөр даралттай хийн цоргиураар эсвэл өөр бусад зөвшөөрөгдсөн аргаар цэвэрлэж зайлуулна.

Гадаргуугийн аливаа согогийг арилгах ёстой бөгөөд гадаргууг ТИ-ээр баталгаажуулах хүртэл битумэн хольц тавихгүй.

Хэрэв ТИ өөрөөр заагаагүй бол Гүйцэтгэгч битумэн хольцыг дэвсэхээс өмнө битумэн бус суурийн гадаргуу буюу хуучин хучилттай гадаргууд ТШ-ын зүйл 1615-д заасан дагуу битумэн цацлага, эсвэл түрхлэг хийж өгнө.

Битумэн цацлага, эсвэл түрхлэг хийсэн гадаргуу нь хольц дэвсэхээс өмнө шингэж хатсан байх шаардлагатай. Харин битумэн түрхлэгийг арчлах хугацааг аль болох бага байлгах үүднээс түүнийг асфальт хольц дэвсэхийн өмнөхөн хийх хэрэгтэй.

Асфальтан хольц дэвсэхээс өмнө битум цацлага буюу түрхлэг хийсэн гадаргуугийн өө сэвийг засаж янзлах бөгөөд хэрэв битумэн хольцтой харьцах замын бусад хийцүүд байвал тэдгээрийн гадаргууд битумэн түрхлэг хийж өгнө.

Хуучин гадаргууд Асфальтан хольц дэвсэхээс өмнө хөндлөн болон дагуу заадсуудыг зөвшөөрөгдсөн материалаар чигжинэ. Аль ч тохиолдолд дэвсэх ажиллагаагаа эхлэхээс өмнө Гүйцэтгэгч ТИ-ээс ажил эхлэх зөвшөөрөл авна.

Хэрэв ажлын арга барилаас шалтгаалан ажил удааширч, үүний улмаас битумэн хольц дэвсэхээс өмнө урьд хийсэн битумэн цацлага дээр буюу эсвэл хоёр үеийн завсар битумэн түрхлэг хийх шаардлагатай гэж ТИ үзэн зааварчилсан бол уг битумэн түрхлэгийн зардлыг Гүйцэтгэгч бүрэн хариуцна.

1606 АСФАЛЬТ ХОЛЬЦЫН ОРЦЫН НОРМЫГ ТОГТООХ

Гүйцэтгэгч асфальтбетон хольцын орцын нормыг тогтоож, ТИ-ээр батлуулна. Гүйцэтгэгч нь асфальтбетон хольцын орцыг тогтоож, холбогдох лабораторийн шинжилгээний дүнгийн хамтаар үйлдвэрлэл эхлэхээс 56-аас доошгүй хоногийн өмнө ТИ-т танилцуулна. ТИ орцын

нормыг шалгаж батлахад шаардлагатай шинжилгээг нэмж хийхийг Гүйцэтгэгчээс шаардах эрхтэй. Гүйцэтгэгч асфальтбетон хольц үйлдвэрлэхдээ зөвхөн ТИ-ээр батлагдсан орцыг мөрдлөг болгоно.

Хэрэв Гүйцэтгэгч хольцын орцыг өөрчлөх материалын төрөл, эх үүсвэрийг өөрчлөх саналтай бол энэ тухайгаа ТИ-т урьдчилан мэдэгдэж, өөрийн санал болгож буй орцын хувилбараа холбогдох баримт, лабораторийн шинжилгээний үр дүнгийн хамт ТИ-т танилцуулна. ТИ зөвшөөрөхөөс өмнө Гүйцэтгэгч дээрх өөрчлөлтийг хийхгүй. Хэрэв ТИ Гүйцэтгэгчийн ирүүлсэн орцыг хангалтгүй гэж үзвэл Гүйцэтгэгч хольц үйлдвэрлэхээсээ өмнө орцыг дахин тогтоож, холбогдох бичиг баримтын хамт ТИ-т танилцуулж батлуулна.

ТИ асфальтбетон үйлдвэрийн дэргэд нөөцөлсөн буталсан чулуун материал болон үйлдвэрээс гарсан хольцыг түр хугацаагаар зөвшөөрөх буюу эс зөвшөөрөх эрхтэй. Асфальтбетоныг талбайд дэвссэний дараа нягтруулахын өмнө хольцоос дээж авч шинжилгээнд оруулан орцын нормтой нийцэж байгаа эсэхийгшалгана.

Хэрэв орцын нормын дагуу хольцод нэмэлт бодис хийхээр бол нэмэлт бодисын эх үүсвэрийг ТИ-ээр батлуулна. Нэмэлт бодисын орц хэмжээг Гүйцэтгэгч тодорхойлж, лабораторийн дүн шинжилгээ болон орцын норм тогтоох лабораторийн журмыг үндэслэн ТИ батална. Мөн нэмэлт бодисын орц хэмжээг үйлдвэрлэлийн явцад талбайн лабораторид шалгаж баталгаажуулна.

1607 ТАЛБАЙН ТУРШИЛТ

Асфальбетон хучлагын ажлыг эхлэхийн өмнө холбогдох бүх төрлийн талбайн туршилтыг энэхүү ТШ-ын зүйл 423-ийн дагуу хийж гүйцэтгэнэ.

1608 АСФАЛЬТБЕТОН ХОЛЬЦЫГ ХОЛИХ

Асфальтбетон хольцыг холихдоо дараах шаардлагуудыг баримтална. Үүнд:

а/ Хольцын хуурай холилтын хугацаа 10 секундээс доошгүй, битумтэй холилтын хугацаа 40 секундээс доошгүй байна.

б/ Ердийн нөхцөлд битумтэй холилтын хугацааг 60 секундээс дээш гаргахгүй байх,

Гүйцэтгэгч битумыг жигд урсах болтол халаах ба хэт халаахаас сэргийлнэ. Битумыг түүний төрлөөс хамааруулан халаана. Асфальтбетон хольцыг бэлтгэх үеийн температурыг Хүснэгт 1608.1-д үзүүлэв.

Хүснэгт 1608.1 Асфальтбетон хольцыг холих үеийн температур

Битумын төрөл	Битум
Битумын марк *	
Битумыг халаах температур,°С	
Чулууны температур, °С,	Битумыг хаалаах температураас 10-15°С–ээр их байна.
Үйлдвэрээс гарах температур, °С,	
Асфальтбетон хольцыг хадгалах нөөцийн бункер	Хольцын температурын алдагдал 10°С –ээс бага байна.
Ажлын талбайд очих температур, °С	

Гүйцэтгэгч чулуун материалыг ширхэглэл тус бүрээр, мөн эрдэс нунтгийг тогтоосон орц хэмжээгээр холигчид өгч дараа нь битумыг тогтоосон хэмжээгээр нэмнэ. Чулуулаг материалыг битумээр жигд бүрхэгдтэл нь хольцыг холино.

Гүйцэтгэгч нь асфальт дэвсэлтийн ажлыг төлөвлөсөн хугацаанд тасралтгүй явуулахад хүрэлцэх тооны тээврийн хэрэгслээр хангах ба асфальтбетон хучилтын ажил явагдах цаг агаарын болон бусад тохиромжтой хугацааны туршид хуваарилагдсан машинуудыг өөр зориулалтаар ашиглахгүй.

Тээвэрлэх явцад асфальтбетон хольцыг бохирдох, ширхэглэлийн ялгаралт гарахаас сэргийлэх ёстой. Ачаа бүрийг сайтар бэхэлсэн зотон даавуун буюу ижил төстэй бүтээлгээр

ТӨНЬЮУКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
ГУЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛЛЫН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

бүтээж тээвэрлэх ба бүтээлэг нь тэвшний тал бүр лүү давж унжиж байхаар хэмжээтэй байна. Бүтээлгийг тээвэрлэлтийн явцад дэрвэж хийсэх, салж унагаалгүйгээр сайтар бэхэлсэн байх ёстой. Хэрэв бүтээлэг урагдсан, цоорсон байвал нэн даруй солих шаардлагатай. Бүтээлэг нь хольцыг цаг агаарын нөлөөллөөс хамгаалж, тээвэрлэх үед болон хольцыг дэвсэгч рүү буулгаж байх үед тоос, шороо, хог орохоос сэргийлэх зориулалттай байна. Зохих ёсоор бүтээгээгүй хольцыг хэрэглэж болохгүй. Мөн асфальтбетон хольц тээвэрлэх машинуудын тэвшний ёроол цэвэрхэн, гөлгөр байхаас гадна газрын тос, уусгагч болон хольцод муугаар нөлөөлөх бусад материалаар бохирдоогүй байна. Хольцыг тэвшний ёроолд наалдахаас сэргийлэх үүднээс ТИ-ийн баталсан тусгай бодис түрхэж болно.

Гүйцэтгэгч жишиг орцын нормд нийцсэн халуун хольц нийлүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

1609 ХОЛЬЦЫГ ДЭВСЭХ

Гадаргууг бэлдэж дуусан зөвшөөрөл авмагц хольцыг тогтоосон чиг, төвшинд материалын ялгарал, бөөгнөрөл гаргалгүйгээр дэвсэгч тоног төхөөрөмжөөр дэвсэнэ. Хучлагын чиг, хольцын дэвсэлтийн төвшнийг зориулалтын дуран ашиглан замын тэнхлэгээс 2 тийш хэмжиж тавина. Харин дэвсэлтийн төвшинг тааруулан тавьж, утас татахдаа энгийн шугам г.м гар багаж буюу нарийвчлал багатай багаж ашиглахыг хориглоно.

ТИ өөрөөр зааварчлаагүй бол хольцыг явах ангийн өргөнөөр дэвсэнэ. Асфальтбетоны нягтарсан үеийн зузаан нь ТШ-ын 200-р бүлэгт заасан шаардлагыг хангасан байна. Гэхдээ хучлагын аль нэг үеийн нягтарсан зузаан нь хольцын чулуулгийн хамгийн том хэмжээнээс 2.5 дахин их байна.

Өөрөө явагч асфальт дэвсэгчээр хольцыг дэвсэнэ. Дэвсэгч нь асфальт хольцыг ажлын зураг заасан зузаан, төвшин, налуутайгаар дэвсэнэ. Дэвсэлтийн ажил эхлэхээс өмнө дэвсэгчийн бруссыг 85-90°C хүртэл халааж, бункер болон хольц дамжуулах хусуурыг цэвэрлэсэн, доргиулагчийн ажиллагааг шалгаж бэлтгэсэн байна. Доргиулагчийн давтамжийг 4-12 мм байхаар тохируулна. Брусс нь зохих хэмжээнд халаагүй, мөн доргиулагч нь ажиллахгүй байгаа дэвсэгчийг ашиглахыг хориглоно.

Хольцыг жигд хурдаар явж, тасралтгүй дэвсэнэ. Дэвсэгчийн хурдыг 2-6 м/мин хооронд тохируулах бөгөөд хурд нь асфальтбетон зуурмагийн үйлдвэрийн хүчин чадлаас хамааралтай тул доорх томьёогоор тооцож дэвсэгчийн хурдыг тохируулна.

$$V = (100xQxC)/(60xDxWxT)$$

V - Дэвсэгчийн хурд (хурдм/мин)

D - Нягтруулсан асфальтбетоны нягт (тонн/м3)

Q-Асфальтбетон үйлдвэрийн хүчин чадал (тонн/цаг)

W- Дэвсэгчийн өргөн (м)

T- Нягтруулсны дараах зузаан (м)

C- Дэвсэгчийн ашигт үйлийн коэффициент

Хэрэв дэвсэлтийн явцад аль нэг хэсэгт зузаан, налуу алдагдах, нүх хонхор үүсэх, дэвссэн гадаргуу арзгар болох, брусс сайн халаагүйгээс мөр үүсэх зэрэг дутагдал гарвал дэвсэлтийг нэн даруй зогсоож, халуун хольцноос авч нарийн нүхтэй шигшүүрээр тухайн хэсэг дээр шигшээд дараа нь модон малтуураар хөнгөн гүйлгэж сайтар тэгшилнэ.

ТИ зөвшөөрсний дараа дэвсэлтийг үргэлжлүүлнэ. Гүйцэтгэгч асфальтбетоны ажлыг бүхэлд нь хариуцсан чадварлаг мэргэжилтнийг томилон ажиллуулах бөгөөд тэр нь дэвсэлт, нягтруулалтын болон үйлдвэрийн үйл ажиллагааг хооронд нь нягт уялдуулан зохион байгуулах ёстой. Дэвсэлтийг хийхдээ дэвсэгчийг ойр ойрхон зогсоохгүйгээр жигд явуулах ба хучилтын хөндлөн залгаасыг аль болох цөөн гаргахаар ажлыг зохион байгуулах хэрэгтэй. Ямар нэгэн шалтгааны улмаас дэвсэгч зогсох шаардлага гарвал 10 минутаас хэтрэхгүйгээр зогсолт хийж болох боловч сүүлчийн дэвссэн хольцын температур 100°C- ээс буусан тохиолдолд яаралтай ажлын заадсыг гаргах хэрэгтэй.

Хэрэв дэвсэгчийн автомат хянах систем эвдрэх эсвэл буруу ажиллах тохиолдолд ажлын

ТӨНӨӨЧКҮКИЙН ЗАМААС ЛАЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖҮҮЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРГЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

ердийн өдрийн үлдсэн хугацаанд гараар удирдаж ажиллуулж болно.

Хэрэв Гүйцэтгэгч гадаргуун тэгш байдал болон налууг шаардлагын хэмжээнд хүртэл гаргаж чадаагүй бол ТИ-ийн зөвшөөрөх хэмжээнд хүртэл гадаргууг дахин засварлаж, тоног төхөөрөмжийг засварлах буюу өөр тоног төхөөрөмжөөр солих арга хэмжээ автал хучилтын ажлыг түр зогсооно.

Хольцыг дэвсэх явцад чанарын шаардлага хангаагүй (шатсан, битум ихэдсэн, дутуу холигдсон, бага температуртай г.м) хольц ирвэл дэвсэгчид хүлээн авахгүйгээр талбайгаас шууд зайлуулж хаяна.

Дэвсэгчийг ашиглах боломжгүй жижиг талбайд хольцыг гараар дэвсэхийг зөвшөөнө. Гэхдээ гараар хийсэн дэвсэлтийн чанарыг Гүйцэтгэгч бүрэн хариуцах ба хэрэв ямар нэгэн ажил шаардлагад нийцээгүй бол түүнийг зайлуулж, оронд нь шинээр хийхийг ТИ зааварчилж болно. Дахин хийсэн ажлын зардлыг Гүйцэтгэгч хариуцна.

Өгсүүр хэсэгт дэвсэлт хийх үед хучилтын доогуур ус орохоос хамгаалсан арга хэмжээ авна.

1610 ХОЛЬЦЫГ НЯГТРУУЛАХ

Асфальтбетон хольцыг нягтруулах ажиллагаа нь хөндлөн залгаасыг индүүдэхээс эхэлнэ.

Хөндлөн залгаасыг дараах байдлаар индүүднэ. Эхлээд төмөр булталй индүүгээр индүүдэх ба ингэхдээ индүүний булыг шинэ дэвссэн асфальтбетон хучлагаас 15-20 см давуулна. Дараагийн явалт бүрт индүүний бул түрүүчийн явсан мөрнөөс 15-20 см-ээр давж индүүдсээр, булны нийт өргөнөөр шинэ дэвсэлтийг индүүдэх хүртэл үргэлжилнэ. Олон эгнээ дэвсэлтээр гарах дагуу заадсыг дээрхийн адилаар эхэлж нягтруулна. Замын хучлагын хөндлөн нягтруулалтыг дээрх байдлаар хийж дуусмагц тууш нягтруулалтад шилжин орно.

Хольцыг индүүдэж эхлэх үеийн хольцын хамгийн доод температур 125°C, нягтруулж дуусах үеийн хольцын хамгийн доод температур 90°C байна.

Хольцыг индүүдэхэд түрэгдэх буюу нүүхээр хэт зөөлөн биш, эсвэл шаардлагатай нягт авахгүй болтлоо хэт хатуурч царцаагүй тийм үед Гүйцэтгэгч нягтруулалтыг хийнэ. Индүүний төрөл, жин, тоо ширхэг нь хольцыг тохиромжтой температуртай үед нь нягтруулахад шаардлагатай нягт авахад бүрэн хангалттай байх ёстой. Ашиглах тоног төхөөрөмж болон нягтруулах ажилбарын дараалал болон индүүдэлтийн тоог Гүйцэтгэгч талбайн туршилтаар баталж үзүүлэн, Инженерээс зөвшөөрөл авсан байх ёстой.

Дор дурдсан ерөнхий зарчимд заасанчлан үеийг шаардлагатай нягт авах хүртэл индүүднэ.

Нягтруулах ажил эхлэхээс өмнө ажиллах индүүнүүдийн түлшний системийг сайтар шалгаж, хэрэв түлш дусах юм уу гоожиж байвал засаж янзалсан байна. Мөн булны услалтын системийг шалгаж тохируулсан байх хэрэгтэй.

Эхний нягтруулалтыг 6-8 тн жинтэй, ган булталй доргиурт индүүгээр дэвсэгч машины араас аль болох ойр зайд дагаж хийнэ. Дэвсэлтийн чиглэлд эхлээд хийх явалт бүрд доргиулагчийг ажиллуулахгүй, харин буцах явалт бүрийг доргиулагчтай хийнэ. Дараагийн шатанд 12-16тн жинтэй хийн дугуйт индүүгээр нягтруулалтыг хийж сүүлчийн нягтруулалтыг хүнд жинтэй 3 булт индүүгээр индүүдэж түрүүчийн индүүний мөрийг дарна. Бүх индүү нь арааараа ухарч ажиллах бөгөөд (өөрөөр хэлбэл индүүний хөтлөгч дугуй буюу бул нь дэвсэгчийн талд байрлалтай байна) цагт 2 км-ээс илүүгүй жигд хурдаар ажиллана.

Нягтруулалтыг хучилтын гадаад ирмэгээс эхэлж тэнхлэгийн шугам руу чиглэсэн байдлаар, индүүний явалт бүр урьд явсан мөрний хагасыг дарах маягаар хийнэ. Эргэцтэй хэсэгт хэвгийн нам талаас өндөр тал руу чиглэсэн байдлаар гүйцэтгэнэ. Индүүний хөдөлгөөний чиглэл нь замын тэнхлэгтэй аль болох параллель байхаар нягтруулалтыг хийх ба ялангуяа нэг, хоёрдугаар индүүдлэгийн үед огцом эргэж хажуу тийш шилжих, ташуу байдлаар явахыг хориглоно. Хучилтын захыг индүүдэх явцад индүүний дугуй дэвсэлтийн ирмэгээс 50-100 мм илүү гарч байх ёстой. Нягтралаа бүрэн аваагүй хучилт дээр индүү болон бусад техник зогсоож болохгүй, хэрэв ажлын явцад индүү эвдрэх буюу өөр шалтгаанаар зогсох бол түүнийг нягтарсан хэсэгт эсвэл талбайн гадна яаралтай гаргах арга хэмжээ авна.

Нягтруулалт хийж буй индүүнүүд түр зогсохоор бол урьд нь бүрэн нягтруулсан хэсэгт

ТӨНӨӨЖУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРТЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
ГҮЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

шилжиж зогсоно. Асфальтбетон хучлагын нягтыг энэхүү ТШ-ын зүйл 425-т заасан давтамжаар авсан дээжийн шинжилгээний үр дүнгээр тодорхойлно. Асфальтбетон хучлагын нягт нь ТШ-д дурдсан нягттай ижил буюу түүнээс их байх ёстой боловч дараалсан 10 туршилтаас 1-с илүүгүй тохиолдолд нягт нь 2%-иас доогуур байж болно.

Нягтруулсан үеийн хамгийн бага, шаардагдах нягтрал нь батлагдсан орцын нормын дагуу нягтруулсан Маршаллын загварын нягтралын 98%-тай тэнцэх ёстой. Нягт нь тогтоосон хэмжээнд хүрээгүй гадаргууг дахин шалгаж баталгаажуулна. Хэрэв дундаж нягт нь хамгийн бага шаардагдах нягтаас 1%-иар бага байгаа хучлагын хэсгийг Гүйцэтгэгч хуулж, шаардлага хангасан хэмжээнд хүргэж дахин дэвсэж нягтруулна.

Асфальтбетон хучлагын аль ч хэсэг дээр машин тоног төхөөрөмжийг түлшээр цэнэглэхийг хориглоно. Индүүдэлтийн бүх нөхцөлд огцом эргэж болохгүй.

Хольц наалдахаас сэргийлж индүүний дугуй болон булыг усаар бага зэрэг норгож өгнө. Харин усанд элдэв химийн бодис холих, усны оронд дизелийн түлш хэрэглэхийг хориглоно.

Индүү ажиллах боломжгүй хэт бага талбайд гар бага оврын нягтруулагч ашиглаж болно.

1611 АЖЛЫН ЗААДАС БА ЗАЛГААС

Өмнө нь хийгдсэн хучлагатай залгаж дараагийн хэсгийг дэвсэхдээ урьд дэвссэн үеийг нийт өргөн ба гүнд нь, индүүдлэгийн явцад нягтарч нимгэрсэн хэсгийг бүрэн хамруулж, шулуун шугамаар зүсэгч машин ашиглан хөндлөн зүснэ. Гар багаж (лоом, сүх г.м) ашиглаж болохгүй. Зүсэлт хийсэн босоо нүүрийг хийн халаагууураар халааж халуун битум түрхэх ба үүний дараа нэн даруй шинэ хольцоо залгаж дэвсэнэ. Урьд нь хийгдсэн хучлагаас үргэлжлүүлэн дэвсэлтийг хийхдээ дэвсэгчийн бруссыг ажлын заадаснаас хойш 20-30 см илүү гарсан байхаар байрлуулж, өмнө нь хийгдсэн хучлагын хэсгийг 20-иос доошгүй минут халаана. Шинэ хольцыг бункерт буулгамагц шнекээр татаж авсны дараа халуун хольцыг залгаасны хэсгийн хуучин хучилт дээр 5-10 минут орчим байлгаад, бруссыг хуучин хучлагын гадарга дээгүүр чирэх байдлаар хөдөлж, дэвсэлтийг эхэлнэ. Залгаасны хэсэгт дэвсэгч явж өнгөрмөгц гар аргаар нарийвчилсан тэгшилгээг хийж, тэгш байдлыг шалгасны дараа шаардлагатай тохиолдолд нарийн ширхэглэлтэй хольц цацаж индүүднэ.

Залгаас нь хучлагын бусад хэсэгтэй ижил байхаар хийгдсэн байна.

1612 АСФАЛЬТ БЕТОН ХОЛЬЦ БА ХУЧЛАГААС ДЭЭЖ АВАХ БА ШИНЖЛЭХ

Гүйцэтгэгч энэхүү ТШ-ын 400-р бүлгийн дагуу дээж авна.

1613 ХҮЛЦЭХ АЛДАА

Хучилтыг Техникийн шаардлагын 200-р Бүлэгт заасан геометр хүлцэх алдааны хүрээнд барина. Хольцын найрлагыг жишиг орцын норм болон талбайн туршилтуудаар тодорхойлсны дагуу Хүснэгт 1613.1-д үзүүлсэн хүлцэх алдааны хүрээнд байлгана.

Хүснэгт 1613.1 Асфальтбетон хольцын хүлцэх алдаа

Бүрэлдэхүүн хэсэг	Хүлцэх алдаа
Битумын агуулга	Хольцны нийт жингийн ±3%
4.75 мм ба түүнээс том шигшүүрээр өнгөрөх хувь	Эрдэс нунтгийг оролцуулан хуурай чулуулаг материалын нийт жингийн ±6%
2.36-0.15 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрөх хувь	Эрдэс нунтгийг оролцуулан хуурай чулуулаг материалын нийт жингийн ±4%
0.075 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрөх хувь	Эрдэс нунтгийг оролцуулан хуурай чулуулаг материалын нийт жингийн ±2%
Хольцын температур	± 10 °C

Нэг удаагийн шинжилгээгээр гарсан битумын агууламжаар тооцсон, аливаа үеийн нийт уртад шаардлагатай битумын дундаж хэмжээ нь орцоор тогтоосон хэмжээнээс багагүй байх ёстой.

Өдөр тутам үйлдвэрлэсэн хольцод хэрэглэсэн битумын заводын жингээр гарсан дундаж хэмжээ нь орцоор тогтоосон хэмжээнээс багагүй байх ёстой.

ТӨНЬЮЧУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХУРТЭЭХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

1614 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

а/ Зүйл: Асфальтбетон хучлага

Нэгж: м³

Асфальтбетон хучлагын хэмжээ нь нягтруулсан үеийн шоо метр байна. Асфальтбетон хучлагын ажлын эзлэхүүнийг зурагт заасан буюу ТИ-ийн зааварчилсны дагуу нягтруулсан үеийн хөндлөн огтлолын талбайг замын тэнхлэгийн дагуу ТИ-ийн зааварчилсны дагуу хэмжсэн уртаар үржүүлж гаргана.

Асфальтбетон хучлагын ажлын нэгж үнэлгээнд дараах ажлууд багтана. Үүнд:

- Барьцалдуулагч болон буталсан чулуу, элсийг бэлдэх, халаах, холих,
- Эрдэс нунтаг бэлдэх, холих,
- Шаардлагатай бол нэмэлт бодис бэлдэх, холих,
- Чулуу болон эрдэс нунтгийн хэмжээг өөрчлөх,
- Нэмэлт бодисын хэмжээг өөрчлөх,
- Тээвэрлэх,
- Гадаргууг бэлдэх,
- Өгсүүр, уруу газар ажиллах,
- Халаасан хольцыг нягтруулсан үеийн зузааныг хангахаар дэвсэх,
- Индүүдэх,
- Гадаргууг шаардагдах хэмжээнд хүртэл засах,
- Энэхүү ТШ-ын 1600-р шаардлагад нийцүүлэх,
- Асфальтбетон хучлагын ажлын нэгж үнэлгээнд мөн дараах ажлууд багтана. Үүнд:
    - Чулуу бутлах ба шигших тоног төхөөрөмжийг суурилуулах, ажиллуулах,
    - Орд газрыг бэлтгэх, чулууг олборлох,
    - Орд газрын зөвшөөрөл авах, холбогдох хураамжийг төлөх,
    - Ажил дууссаны дараа нөхөн сэргээлт хийх,
    - энэхүү техникийн шаардлагын 100, 200, 300 ба 600-р бүлгүүдийн шаардлагад нийцүүлэх.

б/ Зүйл: Барьцалдуулагчийн орцыг өөрчлөх

Нэгж: л

Ажлын үнэлгээг тогтоох зорилгоор Гүйцэтгэгч асфальтбетон хольцын нэгж үнэлгээнд барьцалдуулагчийн тооцоот агууламжийг 5.5%-иар тооцож оруулсан гэж үзнэ. Барьцалдуулагчийн орцыг өөрчлөх ажлыг литрээр хэмжинэ. Барьцалдуулагчийн орцыг өөрчлөх ажлыг дараах аргаар тооцно.Үүнд:

i. Барьцалдуулагчийн 5,5%-ийн тооцоот агууламж ба жишиг орцын нормын барьцалдуулагчийн агууламж хоёрын зөрүүг гаргах

ii. Асфальтбетоны эзлэхүүнийг бодож олох

iii. Асфальтбетоны хувийн жинг тооцох

iv. Дээр дурдсан I ба III дүнг үржүүлж барьцалдуулагчийн өөрчлөлтийн хувийн жинг тодорхойлох

v. Үйлдвэрлэгчийн гэрчилгээнд заасан нягтыг ашиглан барьцалдуулагчийн хувийн жинг IV литрт шилжүүлэх

vi. Литрт өгөгдсөн энэ эзлэхүүнийг нефтийн бүтээгдэхүүний хэмжилтийн жишиг хүснэгт (ASTM

D 1250)-ийг ашиглан 15,6°C-д засах

Гүйцэтгэгчид хийх төлбөрийг дараах аргуудын алийг нь ч хэрэглэн тохируулж болно. Үүнд:

- Жишиг орцын нормын барьцалдуулагчийн агууламж, 5,5%-ийн тооцоот агууламжаас их бол Гүйцэтгэгчид төлбөр хийх.
- Жижиг орцын нормын барьцалдуулагчийн агууламж, 5,5%-ийн тооцоот агууламжаас бага бол Захиалагчид нөхөн төлбөр хийнэ.

1615 БИТУМЭН ЦАЦЛАГА БА БИТУМЭН ТҮРХЛЭГ

а/ Битумэн цацлага ба битумэн түрхлэг

Битумэн цацлагад ашиглах барьцалдуулагч нь энэхүү ТШ-ын зүйл 414-д шаардлагад нийцсэн байна. Битум цацлага ба битум түрхлэгийн цацах хэмжээ нь Хүснэгт 1615.1 болон Хүснэгт 1615.2-т үзүүлсэн хэмжээнд байна.

Хүснэгт 1615.1. Битум цацлагын цацах хэмжээ

Цацах гадаргуу	Битумэн эмульс	Шингэрүүлсэн битум
	Хэмжээ л/м²	Хэмжээ л/м²
Ширхэглэлт гадаргуу	1.1-1.6	1.1-1.2
Хагас хатуу гадаргуу	0.7-1.1	0.6-1.0

* Хүснэгтэд битумын маркийг зургийн байгууллага тооцон, тусгана.

Хүснэгт 1615.2 Битум түрхлэгийн цацах хэмжээ

Цацах гадаргуу	Битумэн эмульс	Шингэрүүлсэн битум
	Хэмжээ л/м²	Хэмжээ л/м²
Ширхэглэлт гадаргуу	0.3-0.6	0.3-0.5
Хагас хатуу гадаргуу	0.3-0.5	0.2-0.4

Битумэн цацлага ба түрхлэгийг хийхээс өмнө ТИ-ийн зөвшөөрсөн талбайд ажилд хэрэглэгдэх цацлагын машинаар туршилтын цацлага хийж, цацах үеийн машины хурд, цацлагын хэмжээг тодорхойлсон байна.

Цацлага ба түрхлэг хийх боломжгүй булан тохой газруудад ТИ-ийн зөвшөөрсөн багаж хэрэгслээр гараар цацаж болно.

Цацлага болон түрхлэгийг 10 м/сек-ээс дээш салхитай, агаарын температур 10°C-аас доош болон бороотой өдрүүдэд, мөн гадаргуу нойтон үед хийхийг хатуу хориглоно.

Битумэн цацлага хийсний дараа гадаргуу нь 24 цагийн дотор хатсан байх ба цацлагын гадаргууд нэвчих гүн 3-10 мм байх ёстой. Хэрэв Гүйцэтгэгч цацлага хийсэн гадаргуугаар өөрийн машин техник, эсвэл нийтийн тээврийн хэрэгслийг нэвтрүүлэхээр бол тухайн хэсэгт шигшсэн материал цацаж хамгаалж өгнө. Битумэн цацлагатай гадаргууд цацах шигшсэн материал нь органик бодис, шавар болон бусад тохиромжгүй бодис агуулаагүй байх шаардлагатай ба нарийн ширхэгтэй буталсан чулуу, элс, бутлуураас гарсан чулууны тоос зэргийг ашиглана. Битумэн цацлага ба түрхлэгт хэрэглэх барьцалдуулагчийн болон шингэрүүлэгчийн зохистой харьцааг Гүйцэтгэгч лабораторид урьдчилан тогтоож, ТИ-ээр хянуулах ба үүний дараа талбайд тодорхой тооны туршилт хийж ТИ-ээс зөвшөөрөл авсны дараа ажлыг гүйцэтгэнэ.

Гүйцэтгэгч нь битумэн цацлага ба түрхлэгийг хийх бүрдээ хэрэглэх барьцалдуулагчийн температур, бүрэлдэхүүн материалуудын харьцаа, хийгдэх газрын байршил зэргийг харуулсан бүртгэлийг тогтмол хөтлөх ба Гүйцэтгэгчийн болон хяналтын багийн холбогдох хүмүүс гарын үсэг зурсан байна.

б/ Гадаргууг бэлтгэх

Гүйцэтгэгч цацлага ба түрхлэг хийх гадаргууг механик шүүрээр шүүрдэх, хийн шахуургаар

(компрессор) үлээлгэх, усаар шүршиж угаах, эсвэл бусад тохиромжтой аргаар сайтар цэвэрлэх ба суларсан хөрс болон бусад гадны материалыг зайлуулна.

Битумэн цацлага ба түрхлэг хийгдэх гадаргуу нийт өргөнөөс гадна тийш 20-30 см-т бүрэн цэвэрлэгдсэн байна.

Цацлага, түрхлэг хийгдэх гадаргуугийн чиг, хөндлөн хэвгий ба төвшнийг шалгаж, ажлыг эхлэхээс өмнө ТИ-ийн зөвшөөрөх хэмжээнд хүртэл гадаргууг засаж тэгшилнэ. Гүйцэтгэгч битумэн цацлага болон түрхлэгийн ажлыг эхлүүлэхийн өмнөхөн ТИ-т цацлага хийх зөвшөөрөл авах хүсэлт гаргана.

Ажил эхлэх зөвшөөрөл авмагцаа Гүйцэтгэгч цацлага хийхийн өмнө гадаргууг нийт өргөнд нь жигд байдлаар бага зэрэг ус цацаж өгөх ба ингэхдээ ус тогтох буюу үеийг усанд дэвтэж норохоос зайлсхийх ёстой. Тохиромжтой нөхцөлийг хангахын тулд усны хэмжээг бага багаар нэмж цацна. Гадаргууд ус тогтсон бол цацлаг хийхээс өмнө усыг гадагшлуулж, зохих хэмжээнд хүртэл хатаах арга хэмжээ авна.

в/ Битумэн цацлага ба битумэн түрлэг хийх

Гадаргууг ТШ-ын зүйл 1615-д заасны дагуу ТИ-ийн зөвшөөрөх хэмжээнд бэлтгэсний дараа битумэн цацлага буюу түрхлэгийг зохих орц, нормыг баримтлан хийнэ. ТИ гадаргуун бэлтгэлийг зөвшөөрснөөс хойш 4 цагийн дотор цацлага болон түрхлэгийг гүйцэтгэсэн байна.

Барьцалдуулагчийг гадаргуугийн нийт өргөнөөс бага зэрэг илүү гаргаж цацна. Цацалт, түрхлэгийн норм буруу байвал Гүйцэтгэгч ажлыг нэн даруй зогсоож энэ тухай ТИ-т мэдэгдэх ба ингэснээр ТИ норм хэмжээг өөрчлөх заавар өгнө.

Цацлага, түрхлэг хийх талбайн ирмэгийг замын шулуун хэсэгт 15 м, эргэлтэд 7.5 м-ээс илүүгүй зайтайгаар тэмдэглэсэн байна.

Барьцалдуулагчийг цацах машин нь 7000 литрээс багагүй багтаамжтай, жигд даралтаар цацдаг байна. Бага талбайд буюу цацагчийн хошуу бөглөрсний улмаас муу цацагдсан газруудыг засварлах зорилгоор ТИ-ийн зөвшөөрөлтэйгөөр гар аргаар цацаж болно.

Цацлага ба түрхлэг жигд хийгдэхээр цацагчийн хошууг тохируулах ба ажлыг эхлэхээс өмнө тохиромжтой материал (хар цаас, гөлмөн төмөр зэрэг) дээр буюу зориулалтын тавагт цацаж туршина. Туршилтыг замын гадаргуу дээр хийж болохгүй ба газар асгарсан аливаа битумыг зайлуулж цэвэрлэнэ.

Цацах явцад цацагчийн хошуу бөглөрөх буюу эвдэрвэл цацлагыг нэн даруй зогсооно. Дутуу цацсан хэсгийг гараар цацаж гүйцээнэ. Дараагийн цацлагыг эхлүүлэхээс өмнө цацагч машиныг зассан байна. Цацлага, түрхлэгийг эхлүүлэх, зогсоох үед талбайн эхлэл, төгсгөлийн ирмэгийг тод, цэвэрхэн гаргах зорилгоор 2 м-с доошгүй өргөнтэй материалыг цацлага хийж буй талбайн нийт өргөнд хөндлөн дэвсэж өгсөн байна. Цацлага хийх үед цацлага цацаж эхлэх байрлалд, цацлагын дундах байрлалд, цацлагыг цацаж дуусах байрлалд тавгууд байрлуулан, цацлагын хэмжээг тодорхойлно. Ажилбар бүрийн дараа тавгийг сайтар цэвэрлэнэ.

Цацалтын үед замын хашлага, замын тоноглол, хоолойн толгой, далавч, мод, бут зэрэг бохирдож болох зүйлсийг хамгаалах ба санамсаргүй байдлаар битум цацарч тэдгээрийг бохирдуулсан бол Инженерээс зөвшөөрсөн тохиромжтой аргаар сайтар цэвэрлэнэ.

г/ Цацах үеийн температур

Даралтаар шахах үеийн хамгийн бага температур, цацах үеийн температурын хязгаар болон шингэрүүлсэн битумыг халаах температурын хязгаарыг Хүснэгт 1615.3-т үзүүлэв.

Хүснэгт 1615.3 Дунд зэргийн хурдтай өтгөрдөг шингэрүүлсэн битумыг шахах, цацах ба халаах температур

Барьцалдуулагчийн Марк	Температур (*С)*			
	Шахах үеийн хамгийн бага температур	Цацах		Халаах хязгаар
		Цойлох шахалт	Шүрших Шахалт	
МС30	10	40-50	50-60	65
МС70	25	55-70	65-80	85

д/ Битумэн цацлагыг арчлах

Битумэн цацлага хийсний дараа энэхүү ТШ-ын зүйл 1615-д заасан хугацаанд барьцалдуулагч нь нэвчээгүй буюу эсвэл энэ хэсэгт тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг нэвтрүүлэх шаардлагатай болсон бол битумын илүүдлийг шингээж, цацлага хийсэн гадаргууг хамгаалах зорилгоор үйрмэг чулуун материалыг шаардлагатай хэмжээгээр цацаж өгнө. Машины дугуй хамгаалаагүй гадаргуу дээгүүр явахааргүй байхаар үйрмэг чулуун материал нийт талбайд жигд тараагдсан байна.

Цацлага хийсэн гадаргуу дахь үйрмэг чулуу болон бүх сул материалыг дараагийн барьцалдуулагчийг цацахаас өмнө зайлуулна.

е/ Хүлцэх алдаа

Нийт өргөнд нэг удаад цацах барьцалдуулагчийн хэмжээ нь тогтоосон нормоос ±10%-иас илүүгээр зөрж болохгүй. Битум болон шингэрүүлэгчийн харьцааг цацлага хийгдэхээс өмнө тухай бүрт нь шалгаж байна.

ё/ Ажлын хэмжилт ба төлбөр

Зүйл : Битумэн цацлага ба битумэн түрхлэг

Нэгж : м²

Битумэн цацлага ба түрхлэгийг энэхүү ТШ-ын зүйл 1615-ийг ханган хийгдсэн хавтгай дөрвөлжин метрээр хэмжинэ. Ажлын хэмжээг бодохдоо цацлага ба түрхлэг хийгдсэн цэвэр өргөнийг замын тэнхлэгийн дагууд хэмжсэн уртаар үржүүлж гаргана. Цацлага ба түрхлэг хийгдсэн өргөнийг 20-25 м тутамд хэмжиж, тэдгээрийн дунджаар цэвэр өргөнийг тодорхойлно. Заасан хэмжээнээс илүү гарсан талбайд төлбөр хийгдэхгүй. Битумэн цацлага ба түрхлэгийн нэгж үнэлгээнд дараах ажлууд багтана. Үүнд:

- Барьцалдуулагчийг бэлтгэх, тээвэрлэх ба тогтоосон орцоор цацах,
- Битумэн цацлаг ба түрхлэгийг зорчих хэсгийн захаас хоёр тийш тус бүр 150 мм илүү гарган гүйцэтгэх,
- Огцом налуу газар ажиллах,
- Үйрмэг чулуу цацах,
- Энэхүү ТШ-ын 100, 200, 400, 600 ба 1600-р бүлгүүдийн шаардлагад нийцүүлэх.

1616 ГАДАРГУУН БОЛОВСРУУЛАЛТ

а/ Гадаргуун боловсруулалтад ашиглах материал

1. Барьцалдуулагч

Барьцалдуулагч нь ТШ-ын зүйл 414-д заасан шаардлагад нийцсэн битум байна.

2. Жижиг ширхэглэлтэй буталсан чулуу

Буталсан чулуу нь нэгэн ижил хэмжээгээр бутлагдсан, шоо хэлбэртэй, хатуу, бат бэх байх ба чулууны тоос, шавар, давс, органик бодис агуулаагүй байна. Буталсан чулууны жингийн 90-с доошгүй хувь нь бутлах явцад нэг буюу түүнээс дээш хагарсан байна. Бутлуурт оруулах чулууны хамгийн бага хэмжээ нь хэрэглэх буталсан чулууны тогтоосон хэмжээнээс 4 ба түүнээс дээш дахин их байх шаардлагатай.

0.075 мм-ийн шигшүүрээр өнгөрөх чулууны жин нийт жингийн 0.5%-иас ихгүй байна. Гадаргуун боловсруулалтад хэрэглэх буталсан чулууг энэхүү ТШ-ын зүйл 1616-ын в-д заасны дагуу битумээр урьдчилан бүрсэн байх шаардлагатай бөгөөд чулууны ширхэглэл нь Хүснэгт 1616.2-т үзүүлсэн хязгаартай ижил буюу ойролцоо байна.

Хүснэгт 1616.2 Гадаргуун боловсруулалтад ашиглах буталсан чулууны ширхэглэлийн хэмжээ

Шигшүүрийн хэмжээ (мм)	Шигшүүрээр өнгөрсөн жингийн хувь	
	Чулууны хэмжээ	
	19 мм (1-р үед)	9.5 мм (2-р үед)
19.0	100	
12.5	85-100	
9.5	0-40	100
4.75	-	85-100
2.36	0-2	0-10
1.18	0-0.5	0-2
0.075	0-0.5	0-0.5

Буталсан чулуу нь дараах шаардлагуудыг хангасан байна. Үүнд:

- Лос Анжелесын элэгдлийн бат бэх ≤30%
- Содын сульфатын бат бэх ≤12%
- Ус шингээлт ≤2%
- Үзүүрлэг, шовх хэсгийн индекс ≤25%
- Бутрагдалтын харьцаа 90%-иас багагүй

б/ Талбайн туршилт

Гадаргуун боловсруулалтын ажлыг эхлэхийн өмнө холбогдох бүх төрлийн талбайн туршилтыг энэхүү ТШ-ын зүйл 423-ийн дагуу хийж гүйцэтгэнэ. Битум цацалтын болон чулуу дэвсэлтийн нарийвчилсан орцыг талбайд шаардлагатай тооны туршилт хийж тодорхойлох бөгөөд ингэхдээ нягтруулсны дараа буталсан чулуу нь нэг нягт үе болон барьцалдсан ба бага зэрэг илүү гарсан байхаар тооцоолж тохируулна. Эдгээр туршилтын үр дүн нь ТИ-ийн шаардлагад нийцсэн гэж үзвэл гадаргуун боловсруулалтад ашиглах материалуудын бодит орцыг тэрээр батална. Гадаргуун давхар боловсруулалт хийх үед ТИ өөрөөр заагаагүй бол битумыг цацах орц болон буталсан чулууны ширхэглэлийн хэмжээ нь дараах шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:

- Эхний цацалт 1.5 л/м²

  19 мм-ийн дундаж хэмжээтэй буталсан чулуу 25 кг/м²

- Хоёрдугаар цацалт 1.1 л/м²

  9.5 мм-ийн дундаж хэмжээтэй буталсан чулуу 12.5 кг/м²

Чулууны хамгийн бага дундаж хэмжээг (ALD) буталсан чулууны нөөц бүрд ТШ-ын зүйл 411-д заасны дагуу тодорхойлно. Буталсан чулууны хэлбэр болон тухайн үеийн цаг агаарын байдлаас хамааруулан битумын цацах хэмжээг ТИ өөрчилж болно.

в/ Буталсан чулууг урьдчилан бүрэх

Гадаргуун боловсруулалтад буталсан чулууг ТИ-ийн зааварласнаар зориулалтын төхөөрөмжид боловсруулалт хийж урьдчилан бүрнэ.

Буталсан чулууг урьдчилан бүрэхэд ашиглах барьцалдуулагч нь ТИ-ээс өөрөөр заагаагүй бол өтгөн битум байна. Буталсан чулууны бүрэлтийг зохих чанарын шаардлагыг хангасан хэмжээнд хийхийн тулд бүрсэн чулууг хөргөсний дараа хоорондоо наалдахгүй, чөлөөтэй урсаж байхаар бүрэх үеийн температур ба холих хугацааг тохируулна. Урьдчилан бүрэхэд шаардлагатай барьцалдуулагчийн хэмжээг ТИ-ийн зааварчилснаар ашиглах буюу дараах

жишиг харьцаагаар тогтооно. Үүнд:

- 19 мм-ийн хэмжээтэй чулууг жингийн 0.6-0.8%-иар
- 9.5 мм-ийн хэмжээтэй чулууг жингийн 0.9-1.1%-иар

Урьдчилж бүрсэн чулууг тоос шороо буюу бусад зүйлүүдээр бохирдохоос хамгаална.

г/ Гадаргуун өнгө боловсруулалтад ашиглах тоног төхөөрөмж

1. Битум цацагч Битум цацагч нь энэхүү ТШ-ын 1615 в-ын шаардлагыг хангасан байх ба гүйцэтгэгч энэ төхөөрөмжийг жилд нэг удаа шалгаж байна.

   Битум цацагч нь жигд хурдтай явж, барьцалдуулагчийг тогтоосон орцоор цацах бүрэн хүчин чадалтай машин байна. Машин нь цацалтын урт, өргөн, барьцалдуулагчийн орц, хэмжээ, температурыг жолоочид нарийвчлан харуулах компьютержсон хяналтын самбартай байхын дээр жолоочид сайн харагдахаар машинд холбосон чиглүүлэгч төмөр ба гинж буюу аливаа бусад зөвшөөрсөн захын чиг баригчаар тоноглогдсон байна. Түүнчлэн битум цацагдаагүй буюу муу цацагдсан жижиг талбайд дахин цацалт хийх зориулалт бүхий гар шахуургатай байна.

   Мөн битумийг байнга ажлын температурт байлгах халаагуур ба нарийвчлал сайтай термометрээр тоноглогдсон байна. Цацалтын даралт хэмжигч ба температур хэмжигчийг шүршигч хоолойд байрлуулсан байна.

   Битум цацагч нь халуун барьцалдуулагчийг цацалгүйгээр цистерн ба шүршигчийн дотор циркуляц хийж байх хүчин чадалтай шахуургаар тоноглогдсон байна. Шүршигч хоолойг бөглөрөхөөс сэргийлж шүүлтүүр хийж өгсөн байна. Цацаж эхлэхээс олно халуун барьцалдуулагчийг шахаж эргэлдүүлэн, шүршигч хоолой ба түүний хошууг урьдчилан халааж өгнө. Шүршигч хоолой нь 10 м-ээс доошгүй өргөнд шүрших, хөндлөн ба босоо чиглэлд тохируулах боломжтой байна. Ингэснээр жолооч бороо шаардлагатай ирмэгийг гаргах бололцоотой болно. Шүршигч хошуу нь хурдан салгагч ба дусахаас хамгаалсан төхөөрөмжөөр тоноглогдсон. Мөн барьцалдуулагчийг нэгэн жигд шүршиж цацахад хүрэлцэхүйц даралттай байна.

   Зэрэгцээ 3 хошуунаас цацагдсан битум давхарлах үедээ тогтоосон орцыг зурвасын нийт өргөнд жигд хангахуйцаар шүрших хоолойн өндөр болон цацах хошууны өнцгийг тохируулсан байх шаардлагатай. Цацагч нь битумэн барьцалдуулагчийг заасан хэмжээнээс ±10%-ийн хязгаарт цацах хүчин чадалтай байна.

   Ажил эхлэхээс өмнө буюу ТИ-ийн шаардсан тохиолдолд цацагчийг шалгаж тохиргоо хийсэн байна. Үүнд бүх хэмжигч багаж төхөөрөмжүүдийн тохиргоо болон хөндлөн цацалтын жигд байдлыг шалгах ажлууд багтана. Ялангуяа шүршигч хоолойн өндөр нь үйлдвэрлэгчийн зааврын дагуу тохирсон эсэх, мөн шүрших хошуунуудын цэвэрлэгээ, гэмтэл, өнцгийн тохиргоо, битумын температур зэргийг сайн шалгах шаардлагатай.

   Битум цацагч бүр "цацалтын орц хэмжээ/машин хурд гэсэн тохиргооны графикаар хангагдсан байна.

2. Буталсан чулуу тараагч

   Буталсан чулуу тараагч нь чулууг заасан орц хэмжээгээр, 10 м хүртэл оргоноор, нэгэн жигд тараах чадалтай өөрөө явагч буюу ТИ-ийн зөвшөөрсөн төхөөрөмж байна.

   Буталсан чулуу тараагчийн тоо болон хүчин чадал нь битумэн барьцалдуулагчийг цацсаны дараа нэн даруй буталсан чулууг шууд дэвсэхэд хүрэлцээтэй байх ёстой.

   Аливаа ажлыг эхлүүлэхээс өмнө буюу ТИ-ийн шаардлагаар буталсан чулуу тараагчийг шалгаж тохиргоо хийнэ. Битум цацагч болон буталсан чулуу тараагч нь нэг машин дээр суурилагдсан төхөөрөмж ашиглах тохиолдолд өргөний хязгаарыг ТИ-ийн зааснаар байна.

3. Индүү

6-8 тн жинтэй, резинээр бүрсэн төмөр булталй, доргиурт индүүгээр нягтруулна. ТИ зөвшөөрсөн тохиолдолд 8-12 тн жинтэй хийн дугуйт индүүг ашиглаж болно. Хийн дугуйт индууг ашиглах тохиолдолд дугуйн гадаргуу нь толигор, даралт нь 0.4мРа-аас дээш байна.

Төмөр булталй индүү ашиглахыг бүр мөсөн хориглоно. Индүүний тоо ба хүчин чадал нь буталсан чулуу тараагчийн араас хоцролгүй индүүдэхэд хүрэлцээтэй байх ёстой. Чулуу тараагч тус бүрийг хоёроос доошгүй индүү дагаж индүүднэ.

д/ Гадаргууг бэлдэх

Барьцалдуулагчийг цацахын өмнө гадаргуу дахь бүх сул болон илүүдэл материалыг механик шүүр болон хийн даралтаар цэвэрлэх ба ТИ шаардсан тохиолдолд бусад зөвшөөрөгдсөн аргаар цэвэрлэнэ. Барьцалдуулагчийг цацахаас өмнө гадаргууг сайтар шалгаж, гадаргууд нүх, хонхор үүссэн байвал ТИ-ийн зааварчилсан хэмжээгээр, тухайн үеийн нийт зузаанаар ухаж авч, оронд нь ижил төрлийн тохирох материалаар эргүүлж дүүргэн нягтруулна. Ингэхдээ чийгийн агуулгыг тохиромжтой хэмжээнд байлгах ёстой.

Гадаргуун боловсруулалтын тэгш байдал нь доод сууриас шууд хамаарах учраас боловсруулалтын ажил эхлэхийн өмнө суурийн тэгш байдлыг зохих багажаар шалгаж, шаардлагатай арга хэмжээг авах ба ажил эхлэхээс өмнө ТИ-ийн зөвшөөрөл авсан байна. Барилгын ажилтай холбоотой аливаа зөрчлийг ТИ-ийн зааварласны дагуу засаж залруулах ба ТИ-ээс зөвшөөрөл авах хүртэл барьцалдуулагчийг цацахгүй.

е/ Гадаргуун боловсруулалт хийх

ТИ-ээс ажил эхлүүлэх зөвшөөрөл авснаас хойш 4 цагийн дотор барьцалдуулагчийг зохих орц, хэмжээгээр жигд цацна.

Битумыг ТИ-ийн боломжтой гэж үзсэн цаг агаарын нөхцөлд цацна. ТИ-ээс өөрөөр авто зам, замын байгууламжийн барилгын ажлын жишиг техникийн шаардлага заагаагүй бол, Гүйцэтгэгч битумыг агаарын ба замын гадаргуугийн температур 10°С буюу түүнээс дээш, салхины хурд 30 км/цаг-аас бага нөхцөлд цацна.

Битумыг хучилтын нийт өргөнөөр цацаж гадаргуун боловсруулалтыг хийнэ. Гэхдээ зайлшгүй шаардлага гарсан тохиолдолд нэг зурваст цацаж, нөгөө зураасаар хөдөлгөөнийг нэвтрүүлэх байдлаар ажлыг зохион байгуулж болох бөгөөд үүнд ТИ-ээс зөвшөөрөл авсан байна. Битум цацах ажлыг замын тэнхлэгтэй параллелиар, зорчих хэсгийн захаас гадагш 75 мм-ээр давуулан гаргаж буюу эсвэл ТИ-ийн зааварласны дагуу хийнэ. Харин буталсан чулууг зөвхөн зорчих хэсгийн заагдсан өргөний хэмжээгээр тараана.

Цацагчийн хошууг цацлагыг жигд хийхээр тохируулах ба цацлагыг эхлэхээс өмнө тохиромжтой материал (хар цаас, лист темер зэрэг)-ын гадаргуу дээр буюу зориулалтын хавтгай тэвшинд цацаж туршина. Туршилтыг замын гадаргуу дээр хийж болохгүй ба газар асгарсан аливаа битумыг зайлуулж цэвэрлэнэ.

Цацах явцад цацагчийн хошуу бөглөрөх буюу эвдэрвэл цацлагыг нэн даруй зогсооно. Дутуу цацсан хэсгийг гараар цацаж гүйцээнэ. Дараагийн цацлагыг эхлүүлэхээс өмнө цацагч машиныг зассан байна.

Цацалтыг эхлүүлэх үед хөндлөн залгаасыг цэвэрхэн гаргах зорилгоор 2 м-с доошгүй өргөнтэй хар цаас буюу гөлмөн төмрийг цацалт хийж буй талбайн нийт өргөнд хөндлөн дэвсэж өгсөн байна. Харин ажлын явц дунд ажил зогсохоор болбол түрүүчийн хэсгийн цацсан тосны төгсгөлд 0,5 м-ээс багагүй зайд чулуу дэвсэлгүй орхино. Саатлыг арилгасны дараа ажлыг үргэлжлүүлэхдээ энэ хэсэг дээр тосыг давхарлан цацна. Тэгэхдээ урьд хийсэн гадаргуун боловсруулалтыг мөн л цаас буюу гөлмөн төмөр дэвсэж хамгаална. Эдгээр ажилбарууд нь гадаргуун боловсруулалтын ажил 3 минутаас илуу хугацаагаар зогсох тохиолдол бүрт давтагдан хийгдэнэ.

Хэрэв битумын цацалтыг хучилтын нэг зурвасаар хийж байгаа тохиолдолд дагуу залгаасыг сайн гаргахын тулд замын тэнхлэг талд 200-300мм өргөн хэсгийг чулуу дэвсэлгүй

орхиж, дараагийн зурвасыг хийхдээ энэ хэсэгт дахин битум цацаж, дараа нь буталсан чулууг дэвсэнэ.

Ажилбар бүрийн дараа гөлмөн төмрийг сайтар цэвэрлэх хэрэгтэй ба туршилтад ашигласан тэвшийг өдөр бурийн ажлын дараа цэвэрлэнэ. Цацалтын үед замын хашлага, замын тоноглол, хоолойн толгой, далавч, мод, бут зэрэг бохирдож болох зүйлсийг хамгаалах ба санамсаргүй байдлаар битум цацарч тэдгээрийг бохирдуулсан бол ТИ-ээс зөвшөөрсөн тохиромжтой аргаар сайтар цэвэрлэнэ.

Барьцалдуулагчийг цацсан даруйд цэвэр, хуурай бүрхмэл буталсан чулууг заагдсан орцоор нэгэн жигд дэвсэнэ. Барьцалдуулагч ба буталсан чулуу цацах ажиллагааны хоорондох хугацаа ямар ч тохиолдолд 30 секундээс хэтэрч болохгүй.

Гадаргуун давхар боловсруулалтын үед 2-р үеийг хийхийн өмнө анхны үеийн гадаргууг сайтар шүүрдэж, суларсан чулуу, хог, тоосыг бүрэн цэвэрлэсэн байна. Хэрэв гадаргууд ямар нэгэн эвдрэл гарсан бол ТИ-ийн шаардлагад нийцүүлэн засварлана. 1-р үеийн дэвсэлт нягтруулалт зохих хэмжээнд хийгдэж, гадаргуу бэлэн болсон гэж үзвэл ТИ-т шалгуулж дараагийн үеийг хийх зөвшөөрөл авна. Ер нь 1-р үеийн чулуу битумтай сайтар барьцалдаж бэхжилтийг бүрэн авсны дараа 2-р үеийг хийнэ.

Боловсруулалт хийгдсэн гадаргууг хэт их халуунд механик шүүрээр шүүрдэхийг хориглоно. Буталсан чулууг цаг хугацаанд нь нийлүүлэх боломжгүй болсон тохиолдолд барьцалдуулагч цацах ажлыг нэн даруй зогсоож буталсан чулууны зохих нөөцтэй болтол ажлыг дахин эхлэхгүй.

Чулууны дэвсэлт тохиромжтой хэмжээгээр хийгдсэн эсэхийг нүдэн баримжаагаар үнэлнэ. Ингэхэд барьцалдуулагч нь дэвссэн чулуунуудыг нэгэн жигд бүрхсэн байдалтайгаар нийт гадаргуудаа харагдаж байх ёстой. Дэвссэн үенд аливаа дутагдал илэрвэл Гүйцэтгэгч энэ тухай ТИ-т нэн даруй мэдэгдэх ба тэрээр цацалтын хэмжээг өөрчлөх заавар өгнө. Илүүдэл чулууг гараар зайлуулах ба дутуу дэвссэн талбайд гараар буталсан чулуу дэвсэж өгнө. Материалыг шүүрдэж тараах замаар буталсан чулууны дэвсэлтийг жигд бус болгохыг хориглоно.

Гүйцэтгэгч чулуу дэвсэгчийг өндөр хурдтай ажиллуулж болохгүй. Эсрэг тохиолдолд 1-р үеийн гадаргууд дэвссэн буталсан чулуу сулрахад хүрнэ. Буталсан чулууг дэвсэж дуусангуут индүүдлэгийг эхэлж чулууг барьцалдуулагчид наалдаж сайтар суутал индүүднэ.

Индүүний явалтын тохиромжтой тоог туршилт хийсний дараа тогтоох ба ТИ-тэй зөвшилцаж тохиролцсон байна. Гэхдээ гадаргуун давхар боловсруулалтын 1-р үеийг дор хаяж нэг мөрөөр 3-аас доошгүй удаа 2-р үеийг нэг мөрөөр 4-оос доошгүй удаа явж нягтруулна. Үеийг хэтрүүлэн индүүдэж чулууг хагалж бутлахаас зайлсхийх хэрэгтэй. ТИ-ээс өөрөөр заагаагүй бол өмнө дуусгасан хэсгийг нэмж индүүдэхээр бол 1-р үеийг резинээр бүрсэн төмөр бултай, доргиурт индүүгээр, 2-р үеийг хийн дугуйт индүүгээр өдрийн халуунд индүүдэх ба индүүний хурдыг 8 км/цаг-аас хэтрүүлэхгүй.

Хэрэв шинээр хийсэн гадаргууд битумын нэвчилт илэрвэл тухайн хэсэгт ижил төрлийн гэхдээ арай жижиг ширхэглэлтэй (5-8 мм) чулууг нэмж цацна.

ё/ Арчлалт ба тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг хянах

Дэвсэлт хийснээс хойш 48 цагийн дотор тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөн нээхгүй буюу барьцалдуулагч, буталсан чулуу хоёр хоорондоо сайн барьцалдаж чулуу сулрахааргүй болсон гэж ТИ гэсэн нөхцөлд замын хэсгийн хөдөлгөөнийг нээж болно. Шинэ дэвссэн гадаргуу дээр тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг нэвтрүүлэхээс сэргийлж түр хориглох тэмдэг, хаалт хамгаалалтыг ТИ-ийн зааварласнаар тавьж өгнө. Өнгө боловсруулалт хийсэн зам дээр хөдөлгөөн явж эхэлснээс хойш 2 хоногийн туршид бүх суларсан материалыг зорчих хэсгээс шүүрдэж цэвэрлэнэ. Суларсан чулуун үйрмэгийг замын хажууд цуглуулж хуримтлуулахыг зөвшөөрөхгүй ба замын зурвасаас зайлуулсан байна.

ж/ Хүлцэх алдаа

Гадаргуун өнгө боловсруулалтын 100 м-т хоорондоо ижил зайтай зургаан цэгт хэмжсэн дундаж өргөн нь зурагт заасан өргөнтэй ижил байна. Замын тэнхлэгийн шугамаас гадаргуун

өнгө боловсруулалтын зах хүртэлх зай нь аль ч цэгт зурагт заасан хэмжээнээс 20 мм-ээс илүү нарийссан байхыг зөвшөөрөхгүй. Зурвасын өргөнөөр цацах барьцалдуулагчийн орц заагдсан хэмжээнээс ±10%-иас илүүгээр зарж болохгүй ба зурвасын уртад нэг удаагийн явалтаар дэвсэх барьцалдуулагчийн дундаж орц хэмжээ нь зааварласан хэмжээнээс багагүй байна. Чулуу дэвсэгчийн явалтын дагууд ба хөндлөнгөөр нэг удаад дэвсэх чулууны дундаж орц хэмжээ заагдсан орц хэмжээгээс ±10%-иас илүүгээр зарж болохгүй.

з/ Хэмжилт ба төлбөр

Зүйл: Гадаргуун боловсруулалт

Нэгж: м²

Гадаргуун боловсруулалтын ажлыг хавтгай дөрвөлжин метрээр хэмжинэ. Талбайг хэмжихдээ боловсруулалт хийгдсэн цэвэр өргөнийг замын тэнхлэгийн дагуух заагдсан уртаар үржүүлж гаргана. Гадаргуун боловсруулалт хийгдсэн талбайн өргөнийг 20-25 м тутамд хэмжиж, тэдгээрийн дунджаар цэвэр өргөнийг тодорхойлно. Заагдсан хэмжээнээс илүү гарсан талбайд төлбөр хийгдэхгүй. Гадаргуугийн боловсруулалтын ажлын нэгж үнэлгээнд дараах ажлууд багтана. Үүнд:

- Гадаргууг барьцалдуулагч цацахад бэлдэх,
- Огцом налуу газар ажиллах,
- Барьцалдуулагчийг бэлтгэх, тээвэрлэх ба зааварласан хэмжээгээр цацах,
- Барьцалдуулагчийг зорчих хэсгийн заагдсан оргоноос гадагш 150 мм илүү гарган цацах,
- Нөөц газрыг ашиглах, түр зам, талбайн цэвэрлэгээ ба нөхөн сэргээлттэй холбоотой үйл ажиллагаа,
- Урьдчилан бүрсэн буталсан чулууг бэлтгэх, тээвэрлэх, тараах ба индүүдэх, Тоос болон бусад хог шороог зайлуулах,
- Ирмэгүүдийн тэмдэглэгээ хийх,
- Шаардлагатай нэмэлтүүдийг бэлтгэх, нэмж холих,
- Нэмэлтүүдийн хэмжээнд гарах өөрчлөлтүүд,
- Барьцалдуулагч ба буталсан чулууны хэмжээнд гарах өөрчлөлтүүд,
- Тухайн ажилтай холбогдолтой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх,
- Энэхүү ТШ-ын 100, 200, 400, 500, 600 ба 1600-р Бүлгүүдийн шаардлагад нийцүүлэх.

БҮЛЭГ 1700. ЯВГАН ХҮНИЙ ЗАМ

БҮЛЭГ 1700. ЯВГАН ХҮНИЙ ЗАМ 168
1701 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ 170
1702 ТОДОРХОЙЛОЛТ 170
1703 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ 170
1704 ЯВГАН ХҮНИЙ ХАВТАНД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА 170
1705 ЯВГАН ХҮНИЙ ЗАМЫН ХАВТАНГ СУУЛГАХ 170
1706 БУСАД ЗҮЙЛ 172
1707 ХҮЛЦЭХ АЛДАА 172
1708 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР 173

1701 БҮЛГИЙН ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Энэ бүлэгт явган хүний зам болон дугуйн замын хучлагыг хавтангаар хийх тохиолдолд ашиглана. Уг зураг төслийн хувьд хучлага нь асфальтбетон, суурь нь буталсан чулуу байна. Явган хүний зам болон дугуйн замын асфальтбетон хучлагыг энэхүү ТШ-н 1600, буталсан чулуун суурийг энэхүү ТШ-н 1400 тус тус бүлэгт заасны дагуу нийцүүлж гүйцэтгэнэ. Явган хүний зам, талбайд зориулсан явган хүний замын хавтангийн геометр хэмжээсийн хүлцэх алдаа, хавтанг өрж суулгах ажлыг хамруулсан.

1702 ТОДОРХОЙЛОЛТ

Авто замын дагуух замын хашлаганаас барилга байгууламжийн нүүр хүртэл зайг явган хүний зорчих чөлөө гэнэ. Зөвхөн хүн зорчиход зориулсан явган хүний зорчих чөлөөний нэг хэсгийг явган хүний зам гэнэ.

1703 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Явган хүний чөлөөтэй зорчих боломжийг хангасан явган хүний зам нь доор дурдсан шаардлагуудыг хангасан байна.

- Саад болох биет байхгүй
- Жигд, тогтвортой, халтиргаанаас хамгаалсан гадаргуутай
- Гэрэлтүүлэг сайтай
- Дагуу налуу бага (5%-иас бага)
- Хөндлөн хэвгий бага (2%-иас бага)

1704 ЯВГАН ХҮНИЙ ХАВТАНД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА

Явган хүний замын хавтан жигд өнгөтэй бөгөөд бетон хавтангийн чулуу нь ил гараагүй, завсаргүй, тэгш байхаас гадна явган зорчигчийг халтирахаас хамгаалсан хамгаалалттай байна. Явган хүний замын хавтанг барилгын ажилд ашиглахаас гадна өмнө үйлдвэрлэгчийн гэрчилгээг ТИ-т танилцуулж, зөвшөөрөл авсан байна.

Явган хүний замд ашиглах хавтангийн геометр хэмжээс нь Хүснэгт 1704.1-д заасан хүлцэх алдааны дотор байна.

Хүснэгт 1704.1. Явган хүний замын хавтангийн хүлцэх алдаа (мм)

Төрөл	Хүлцэх алдаа /мм/
Урт, өргөн	± 2.0
Зузаан	±2.0
Зузааны зөрүү	≤2.0
Гадаргуугийн тэгш байдал	≤1.0
Хажуу хананы босоо налуугийн зөрүү	≤1.0

1705 ЯВГАН ХҮНИЙ ЗАМЫН ХАВТАНГ СУУЛГАХ

Явган хүний замыг доор үзүүлсэн дарааллын дагуу суурилуулна.

- Улаан шугам тавих,
- Суурийг бэлтгэх,
- Явган хүний замын хашлагыг суурилуулах,
- Явган хүний замын хавтанг суурилуулах,
- Гадаргуун болон өндрийн хэмжилт хийх ,
- Зай завсрыг дүүргэх, арчлах.

Явган хүний замын хавтанг суулгахаас өмнө хэмжилт хийж, 5-10м тутамд хяналтын цэг байгуулан, дөрвөлжин тор татаж, өндөр болон чигийг тогтоосон байна. Явган хүний замд үзүүлэх ачааллын төрлөөс хамааруулан хавтанг төрөл бүрийн суурин дээр хийнэ.

1. Элсэн дэвсгэр үе дээр явган хүний зам барих

Явган хүний зам болон талбайд ирэх ачаалал харьцангуй бага тохиолдолд явган хүний замын чулуун ба бетон хавтанг элсэн дэвсгэр үе дээр суулгах ба дараах аргачлалын дагуу хийж гүйцэтгэнэ.

- Суурийг бэлтгэх: Урьдчилсан бэлтгэсэн талбайд элсийг 100-150м зузаантайгаар дэвсэж, элсийг зохих багаж хэрэгслийн тусламжтайгаар, налуу ба түвшнийг хангах хэмжээнд сайтар тарааж тэгшилнэ. Тэгшилсэн үеийг 1 м2-д 10л-ээс доошгүй усыг жигд цацаж услан, гар доргиулагчаар сайтар нягтруулна.
- Явган хүний замын хашлага суурилуулах: Хашлаганы суурийн нүхийг зохих өргөн, гүнд ухаж нягтруулан, ажлын зураг заасан маркийн бетон зуурмаг ашиглан дэвсгэр үе хийж, хашлагыг нэг талаас нь эхлэн суурилуулж, ар хананы манаасыг хийнэ.
- Явган хүний замын хавтанг угсарч суурилуулах: Ажлын зураг тусгасан дарааллын чулуун ба бетон хавтанг хооронд нь 2-3 мм зайтайгаар өрөх ба чулуун, бетон хавтанг сайтар суурилуулан, зэрэгцээ гадаргуугийн тэгш байдлыг хангахын тулд резин алхаар зөөлөн тоншиж тэгшилнэ.Алхаар тоншиж байх үедээ хавтангийн ирмэг буланг гэмтэхээс сэргийлнэ. Шаардлагатай тохиолдолд чулуун болон бетон хавтанг нямбай хуулж аваад доор нь элс нэмж, хасах замаар түвшнийг тааруулна. Явган хүний замын налууг тэгш усаар байнга шалгана.
- Завсар зайг дүүргэх: Хавтангийн хоорондох зайг шигшсэн элсээр дүүргэх ба үстэй шүүрээр тал тал тийш нь шүүрдэн тараах байдлаар дүүргэнэ. Гадаргуу дээр үлдсэн элснийг усаар зөөлөн шүршиж туух байдлаар дүүргэнэ. Гадаргуу дээр үлдсэн элсийг усаар зөөлөн шүршиж туух байдлаар цэвэрлэх бөгөөд заадасны хооронд дүүргэсэн элс угаагдахаас сэргийлэх хэрэгтэй.

2. Хуурай хольц бүхий буталсан чулуун суурин дээр явган хүний зам барих

Бага зэргийн ачаалалтай явган хүний замд болон хөнгөн тэрэгний зогсоолд чулуун ба бетон хавтанг хуурай хольц бүхий буталсан чулуун суурин дээр өрж суурилуулах ба дараах аргачлалын дагуу хийж гүйцэтгэнэ.

- Суурийг бэлтгэх

  Урьдчилан бэлтгэсэн талбай ба хайрцагт хуурай хольц бүхий буталсан чулууг 100-200 мм зузаантайгаар дэвсэж, тохирох багаж хэрэгслийн тусламжтайгаар, зохих налуу ба түвшнийг хангах хэмжээнд сайтар тарааж тэгшилнэ. Тэгшилсэн суурийг гар нягтруулагч, бага оврын индүү зэргийг ашиглан сайтар нягтруулна.

- Явган хүний замын хашлага суурилуулах

  Хашлаганы суурийн нүхийг зохих өргөн, гүнд ухаж нягтруулан, ажлын зураг заасан бат бэх бүхий бетон зуурмаг ашиглан дэвсгэр үе хийж, хашлагыг нэг талаас нь эхлэн суурилуулж, ар хананы манаасыг хийнэ.

- Явган хүний замын хавтанг угсарч, суурилуулах

  Бэлэн болсон буталсан чулуун суурин дээр элс-цементийн хуурай хольцыг 50-100 мм зузаантайгаар тарааж дэвсэн, ажлын зураг тусгасан схемийн дагуу чулуу ба цутгамал хавтанг хооронд нь 2-3 мм зайтайгаар өрж суулган, зэрэгцээ гадаргуугийн тэгш байдлыг хангахын тулд резин алхаар зөөлөн тоншиж тэгшилнэ. Шаардлагатай тохиолдолд чулуу болон бетон хавтанг нямбай хуулж аваад доор нь элс нэмж, хасах замаар түвшнийг тааруулна. Явган хүний замын налууг тэгш усаар байнга шалгана.

- Завсар зайг дүүргэх

  Хавтангийн хоорондох зайг шигшсэн элс-цементийн хуурай хольцоор бөглөх ба ингэхдээ түүнийг үстэй шүүрээр тал тал тийш нь шүүрдэн тараах байдлаар дүүргэнэ. Гадаргууг усаар шүршиж цэвэрлэх ба харин энэ үед заадасны хооронд дүүргэсэн хольцыг угааж урсгахгүй байх ёстой. Бүх зай завсар бүрэн бөгөөд нийт гүндээ сайн дүүргэгдсэн байхын зэрэгцээ зуурмаг бүрэн бэхжиж хатуурахаас өмнө шинээр

тавьсан явган хүний замын гадаргууг сайтар цэвэрлэж, зуурмагийн ул мөр, үлдэгдэл хогийг сайтар цэвэрлэнэ.

3. Бетон суурин дээр явган хүний зам барих

Дунд зэргийн ба түүнээс дээш ачаалалтай явган замд чулуун ба бетон хавтанг бетон суурин дээр өрж суулгах ба ажлуудыг дараах аргачлалын дагуу хийж гүйцэтгэнэ. Үүнд:

- Суурийг бэлтгэх

  Бэлэн болсон гадаргуу дээр бетон суурь цутгах хэсгийн өргөнөөр ТИ-ийн зөвшөөрсөн хэв хашмалыг угсарч, 600-1000 мм зайнд гадас зоож бэхэлнэ. Хэрэв арматурын тор хэрэглэх бол 30 мм зузаантай тэгшилгээний бетон урьдчилан цутгаж, дээр нь тороо байрлуулна. Суурийн бетоныг 50-150 мм зузаантай тарааж тэгшилнэ. Том хэмжээтэй талбайд цутгалт хийхдээ 3000 мм тутамд 5 мм өргөнтэй температурын заадас хийх ба заадсыг ТИ-ийн зөвшөөрсөн материалаар дүүргэнэ.

- Явган хүний замын хашлага суурилуулах

  Замын хашлагыг зохих түвшинд бетонд суурин дээр суулгаж, арын манаасыг зургийн дагуу хийнэ.

- Явган хүний замын хавтанг угсарч, суурилуулах

  Ажлын зургийн дагуу болон ТИ өөрөөр заагаагүй бол 10-30 мм зузаан элсэн үе дээр чулуун ба бетон хавтанг ажлын зурагт тусгасан схемийн дагуу, хооронд нь 2-3 мм зайтайгаар суулгана.

- Завсар зайг дүүргэх

  Хоорондын зайг элс-цементэн хольцоор дүүргэж, талбайг нийтэд нь усалж, гар доргиулагчаар нягтруулна.

  Энэ ажиллагааг ТИ-ээс зааварчилсан хугацаанд дахин давтан гүйцэтгэнэ.

1706 БУСАД ЗҮЙЛ

Барилгын ажлын явцад барьсан явган хүний замын хавтан дээр зуурмаг зуурах, буулгахыг хатуу хориглоно.

Явган хүний замын хавтанг угсарч суурилуулах ажил дууссаны дараагаар элс цементийн хольцоор завсар зайг дүүргэсэн тохиолдолд 3-аас доошгүй хоног ус цацаж арчлах шаардлагатай. Энэ хугацаанд явган зам дээр ямар нэгэн ачаалал өгөхийг хориглоно.

1707 ХҮЛЦЭХ АЛДАА

Явган хүний замын хавтанг тэгш, хөдөлгөөнгүй суурилуулсан байх шаардлагатай бөгөөд бусад инженерийн байгууламжтай ижил түвшинд холбогдсон байх ба ус цугларах, тогтох байдал үүсэхээргүй байна. Явган хүний замын барилгын ажил нь Хүснэгт 1707.1-т заасан хүлцэх алдааны дотор байна.

Хүснэгт 1707.1 Явган хүний замын барилгын үеийн хүлцэх алдаа

Төрөл	Хүлцэх алдаа (мм)	Шалгах давтамж		Шалгах арга
		Хамрах хүрээ (м)	Тоо	
Тэгш байдал	≤5	20	1	3 м-ийн рейкээр шалгах
Зэрэгцээ хоёр хавтангийн өндрийн зөрүү	≤2	20	1	Шугаман метрээр хэмжиж, хамгийн их үзүүлэлтээр авна.
Хөндлөн налуу хэмжих	±2%	20		Нивелир хэмжинэ
Дагуу залгаасын тэгш байдал	≤8	20	1	20 м-ийн урттай утас татаж хамгийн их үзүүлэлтийг авах

ТӨНЬӨЧҮКҮЙИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРГЭЛХ АВТО ЭАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
УЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

Хөндлөн залгаасын тэгш байдал	≤5	20	1	20 м-ийн урттай утас татаж хамгийн их үзүүлэлтийг авах
Зай завсрын өргөн /том хавтан/	≤3	20	1	Шугаман метрээр хэмжиж, хамгийн их үзүүлэлтээр авна.
Зай завсрын өргөн /жижиг хавтан/	≤2	20	1	Шугаман метрээр хэмжиж, хамгийн их үзүүлэлтээр авна.

1708 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

а/ Зүйл: Явган хүний зам

Нэгж: м²

Явган хүний замын хэмжих нэгж нь зурагт үзүүлсэн буюу ТИ-ийн заасан байршил бүрд хийгдсэн явган хүний замын метр квадрат байна. Явган хүний зам барих нэгж үнэлгээнд дараах ажлууд багтана. Үүнд:

- Явган хүний замын хавтанг ханган нийлүүлэх,
- Явган хүний замын хашлагыг ханган нийлүүлэх,
- Бүх шаардлагатай тээвэрлэлт,
- Явган хүний замын суурийг бэлтгэн, нягтруулах,
- Хашлагыг суурилуулах,
- Дэвсгэр үеийг барих,
- Хавтанг угсарч, суурилуулах,
- Зай завсрыг чигжчих материалыг бэлтгэж, заадсыг чигжих,
- Заадсыг арчлах,
- Шаардлагатай засвар,
- Ажил гүйцэтгэхэд шаардлагатай ажиллах хүч, багаж хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж ба эдгээртэй холбоотой зардлууд,
- Тухайн ажилтай холбоотой байгаль орчны нөхөн сэргээлт хийх,
- Энэхүү ТШ-ын 100,200,600,1000 ба 1700-р бүлгүүдийн шаардлагуудад нийцүүлэх.

БҮЛЭГ 1800. АВТО ЗАМЫН ТЭМДЭГЛЭЛ

БҮЛЭГ 1800. АВТО ЗАМЫН ТЭМДЭГЛЭЛ....174
1801 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ....176
1802 МАТЕРИАЛЫН ШААРДЛАГА....176
1803 ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ....176
1804 ГАДАРГУУН БЭЛТГЭЛ....176
1805 ЗАМЫН ТЭМДЭГЛЭГЭЭНИЙ УЛААН ШУГАМ ТАВИХ....176
1806 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХЯЗГААРЛАЛТ....176
1807 ЗАМЫН ТЭМДЭГЛЭГЭЭНИЙ АЖЛЫГ ГҮЙЦЭТГЭХ....177
1808 ШИЛЭН БӨМБӨЛГИЙГ ЦАЦАХ....177
1809 ХҮЛЦЭХ АЛДАА....192
1810 ТЭМДЭГЛЭЛИЙГ ХАМГААЛАХ....178
1811 ЧАНАРГҮЙ АЖИЛ БА МАТЕРИАЛ....178
1812 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР....178

1801 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Замын тэмдэглэгээ нь MNS 4759 : 2014 стандартын дагуу хийгдэнэ. Гүйцэтгэгч нь замын тэмдэглэлийг ТИ-ийн зөвшөөрсөн байршилд, ажлын зураг ба дээрх стандартад заасан дугаар, хэмжээ, зориулалт, хэлбэр дүрсийг хатуу баримтлан гүйцэтгэнэ.

1802 МАТЕРИАЛЫН ШААРДЛАГА

Замын тэмдэглэлд ашиглах материалууд нь энэхүү ТШ-ын зүйл 419-д дурьдсан шаардлагыг бүрэн хангаж байх ёстой.

Тэмдэглэлийн материалын орц хэмжээ нь замын хучлагын бүтэж ба гадаргуугийн байдлаас хамааран өөрчлөгдөж болох ба үүнийг туршилт хийж тогтоон ТИ-ээр батлуулж мөрдөнө. Шаардлагатай гэж үзвэл материалын орц хэмжээг өдөр бүр шалгаж, тохируулна. Пластик материалыг үйлдвэрлэгчийн зааврын дагуу хадгалж, хэрэглэнэ.

1803 ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ

Авто замын Тэмдэглэгээг гүйцэтгэхдээ ТИ-ийн баталсан ажлын төлөвлөгөө ба аргачлалд тусгасан, тухайн ажлыг тогтоосон шаардлагын хэмжээнд хийх чадвартай, байвал зохих нэмэлт хэрэгслүүдээр тоноглогдсон тоног төхөөрөмжийг ашиглана.

Тухайн төхөөрөмж нь зурах цагаан зураасны өргөн ба зузааныг тохируулах боломжтой байхаас гадна жигд хурдаар ажиллах, шугамыг тэгш ирмэгтэй, тогтмол өргөн ба жигд зузаантайгаар тогтоосон хүлцэх алдааны дотор зурах чадвартай байна.

Гүйцэтгэгч нь ашиглах тоног төхөөрөмжийн шаардлага хангаж байгаа эсэхийг талбайн туршилтаар харуулж, ТИ-ээс эцсийн зөвшөөрөл авна. Туршилтыг замын үндсэн талбайн хучлага дээр хийхгүй.

Хэрэв тоног төхөөрөмжид ямар нэгэн тохиргоо хийх шаардлагатай болбол Гүйцэтгэгч зохих тохиргоог хийж, эцсийн үр дүн батлагдах хүртэл талбайн туршилтыг дахин хийж гүйцэтгэнэ.

Талбайн туршилтууд хийгдэж дууссаны дараа тэдгээрийг дадлага, туршлагатай хүнээр ажиллуулан, байнгын ажилд ашиглана.

1804 ГАДАРГУУН БЭЛТГЭЛ

Битумэн гадаргуу дээр замын тэмдэглэгээг битумын дэгдэмтгий бодис ууршихад хангалттай хугацаа өнгөрсний дараа тавина.

Тэмдэглэгээ тавих гадаргууг усалж, шүүрдэж, хийн даралтаар шаардлагатай хэмжээнд хүртэл нийтэд нь цэвэрлэнэ. Тэмдэглэгээ тавьж эхлэхээс өмнө замын гадаргуу нь цэвэрхэн, хуурай ба шороо, тоос, тос, бензин болон бусад хортой бодисоор бохирдоогүй байна.

1805 ЗАМЫН ТЭМДЭГЛЭГЭЭНИЙ УЛААН ШУГАМ ТАВИХ

Тэнхлэгийн болон захын шугам зурах чигийг ТИ-ийн зөвшөөрсөн зориулалтын төхөөрөмжийг ашиглан тавина. Чигийн зураасыг тэмдэглэгээний шугамын аль захаар зурахаа замын зурвасын болон бэхэлгээтэй хөвөөний өргөнтэй нягт уялдуулан тогтоосон байх ба ажлыг гүйцэтгэхдээ үүнээс зөрүүлж болохгүй. Өөрөөр хэлбэл, бэхэлгээтэй хөвөөн дээр тавих чигийн зураасыг гадна ирмэгээс эсвэл 350 мм-т, эсвэл 500 мм-т зурна гэсэн үг юм. Чигийн зураасны өргөн 5 мм-ээс ихгүй байна.

Үсэг, цифр, тэмдэг тавих байршилыг урьдчилан тогтоохдоо замын тэмдэглэгээтэй ижил өнгийн будгаар 10 мм-ийн голчтой цэгүүд тавьж тэмдэглэнэ. Энэ цэгүүдийн хоорондох зай нь замын тэмдэглэгээг нягт нямбай хийхэд хангалттай, гэхдээ ямар ч тохиолдолд 1.5 м-ээс илүү байж болохгүй.

Өөр төрлийн шугамын эхлэл болон төгсгөлийг зам дээр тэмдэглэсэн байна. Замын тэмдэглэгээний тавигдсан чигийг ТИ-ээр шалгуулж зөвшөөрөл авсан дараа ажлыг эхэлнэ.

1806 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХЯЗГААРЛАЛТ

Дараах нөхцөлд замын тэмдэглэгээний ажлаа зогсооно. Үүнд:

- Замын гадаргуу чийгтэй,
- Агаарын харьцангуй чийгшэл 80%-иас их,
- Агаарын температур 10°С-аас доош,
- Салхины хурд нь замын тэмдэглэлийн ажилд сөргөөр нөлөөлнө гэж ТИ үзсэн нөхцөлд.

1807 ЗАМЫН ТЭМДЭГЛЭГЭЭНИЙ АЖЛЫГ ГҮЙЦЭТГЭХ

Халуун пластик материалаар үсэг, цифр, тэмдэг, үргэлжилсэн ба тасархай шугамыг ажлын зураг үзүүлсэний дагуу тавина.

Пластик материалыг хайлуулж тунгалаг лактай хамт гадаргуу дээр механик аргаар нэг үеэр тавина. Хэрэв ямар нэгэн тохиргоо хийх шаардлагатай болвол машинд зохих тохиргоог хийж, эцсийн үр дүн батлагдах хүртэл талбайн туршилтыг дахин хийж гүйцэтгэнэ. Талбайн туршилт хийгдэж дууссаны дараа дадлага, туршлагатай хүнээр, ТИ-ийн зөвшөөрөл бүхий машинаар замын тэмдэглэгээ тавина. Шаардлагатай гэж үзвэл өдөр бүр замын тэмдэглэгээ дэвсэх орц хэмжээг шалгаж тохируулна.

Пластик материалыг үйлдвэрлэгчийн зааврын дагуу хадгалж, бэлтгэнэ. Замын тэмдэглэгээний будгийг дэвсэх орц хэмжээ нь будах талбайг 3.2мм-ээс багагүй зузаантайгаар зогсолтгүй будахад хангалттай байна. Дэвсэх орц хэмжээ нь замын гадаргуугийн бүтцээс хамааран өөрчлөгдөж болох ба үүнийг ТИ талбайн туршилт хийх үеэр тогтооно.

1808 ШИЛЭН БӨМБӨЛГИЙГ ЦАЦАХ

Гүйцэтгэгч нь замынтэмдэглэгээний үндсэн материалыг тавьсан даруйдаа шилэн бөмбөлгийг төхөөрөмжийн үргэлжилсэн ажиллагаагаар жигд цацна. Цацалт ямар байдалтай болсон, гэрэл хир зэрэг ойлгож байгааг тогтоохын тулд Гүйцэтгэгч бэлэн болсон тэмдэглэгээг харанхуй үед шалгаж, шаардлага хангаагүй хэсгийг хэрхэн засч янзлах саналаа ТИ-т танилцуулах ба түүний зөвшөөрснөөр ажлыг гүйцэтгэнэ.

1809 ХҮЛЦЭХ АЛДАА

Замын хөдөлгөөний тэмдэглэгээг дараах хүлцэх алдааны хэмжээнд нягт нарийн тохируулан хийж гүйцэтгэнэ.

а/ Өргөн

Цагаан шугам ба бусад тэмдэглэгээний өргөн нь заасан өргөнөөс 5%-аас илүү хэлбэлзэж болохгүй.

б/ Байршил

Үсэг, цифр, тэмдэг, шугамуудын байршил нь ажлын зураг үзүүлсэнээс 20мм-ээс илүү зөрж болохгүй.

в/ Чиглэл

Замын тэнхлэгтэй параллель явах аливаа шугамын ирмэг нь ажлын зураг үзүүлсэнээс 15м тутамд 10мм-ээс илүү гажиж болохгүй.

г/ Тасархай шугам

Замын тэнхлэгтэй параллель тавигдах тасархай шугамын урт нь ажлын зураг үзүүлснээс 150мм-ээс илүү зөрж байж болохгүй.

д/ Эргэлт дээрх цагаан шугам

Эргэлт дээрх тасархай болон үргэлжилсэн шугамыг хөвч хэлбэрээр бус зөв арк хэлбэрээр, түүнээс 20мм-ээс илүү гажилгүйгээр тавина.

1810 ТЭМДЭГЛЭЛИЙГ ХАМГААЛАХ

Гүйцэтгэгч нь заах, хориглох тэмдэг, хаалт г.м хамгаалалтын хэрэгслүүдийг зохих газруудад байрлуулах ба бусад шаардлагатай нэмэлт арга хэмжээг авч, гэрэл ойлгогч , пластик материал гүйцэд хаттал нь замын тэмдэглэлийг тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнөөс хамгаална.

1811 ЧАНАРГҮЙ АЖИЛ БА МАТЕРИАЛ

Гүйцэтгэгч шаардлага хангаагүй хийсэн материалыг арилгаж зайлуулах юм уу дахин ил гарахааргүй байдлаар янзлах ажлыг өөрийн зардлаар гүйцэтгэнэ.

Хэрэв зурагдсан цагаан зураас ба бусад тэмдэглэл, мөн түүнчлэн үсэг, тоо зэрэг нь муруй хазгай, будаг нь гадагш урссан, барзгар гадаргуутай, эсвэл нимгэн болсон, будаг нь энд тэндгүй цацарч үсэрсэн зэргээр чанаргүй болсон байвал ийм хэсгийг ТИ-ийн зөвшөөрсөн аргаар засч хэвийн байдалд оруулах ба тэмдэглэгээг дахин хийнэ.

1812 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

Замын тэмдэглэгээний халуунаар дэвсдэг гэрэл ойлгогч пластик материал

- Зүйл: 150мм-ийн өргөнтэй үргэлжилсэн цагаан шугам

  нэгж: м^2
- Зүйл: 150мм-ийн өргөнтэй тасархай цагаан шугам

  нэгж: м^2
- Зүйл: 100мм-ийн өргөнтэй үргэлжилсэн цагаан шугам

  нэгж: м^2
- Зүйл: Цагаан үсэг, цифр, тэмдгүүд

  нэгж: м^2

Замын тэнхлэгтэй паралель цагаан шугамын ажлыг километрээр хэмжинэ. Замын тэнхлэгийг хөндлөн огтлох шугамыг метрээр хэмжинэ. ТИ-ийн зааврын дагуу тавьсан шугамны хэмжсэн уртад төлбөр хийгдэнэ. Тасархай шугамын төлбөрт тасархай зайны хасалт хийхгүй.

Үсэг, цифр, тэмдгүүдийг хавтгай дөрвөлжин метрээр хэмжинэ. ТИ-ийн зааврын дагуу тавьсан үсэг, цифр, тэмдгүүдийг хэмжсэн талбайд төлбөр хийгдэнэ.

Замын тэмдэглэгээний ажлын нэгж өртөгт дараах ажлууд багтана. Үүнд:

- Бүх шаардлагатай материалын хангалт, туршилт, тээвэрлэлт, хадгалалт,
- Замын тэмдэглэгээний тоног төхөөрөмж нийлүүлэлт,
- Шаардагдах ажиллах хүч,
- Улаан шугам тавих,
- Замын тэмдэглэгээ тавих ба тээврийн хөдөлгөөний хяналт,
- Материалыг дэвсэх хэмжээний өөрчлөлт,
- Хамгаалах арга хэмжээ,
- Техникийн шаардлагын бүлэг 400-д заасан шаардлагыг биелүүлэх ба бүлэг 1800-т заасан шаардлагыг биелүүлэх.

БҮЛЭГ 1900. ЗАМЫН ТОНОГЛОЛ

БҮЛЭГ 1900. ЗАМЫН ТОНОГЛОЛ 179
1901 ЗАМЫН ШОН 181
1902 ЗАМЫН БАЙНГЫН ТЭМДГҮҮД 181
1903 ГУДАМЖНЫ ГЭРЭЛТҮҮЛЭГ 182
1904 ТӨМӨР ХАШЛАГА 182
1905 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР 182

1901 ЗАМЫН ШОН

(а) Дохионы шон

Зурагт заасан хэсгүүдэд дохионы шонг, одоо мөрдөж буй стандарт ба зурагт заасан зай хэмжээний дагуу байрлуулна. Дохионы шонг замын хөвөөн дээр дохионы шонгийн орой зорчих хэсгийн түвшингээс жигд өндөр байхаар байрлуулна.
Дохионы шон нь цагаан ба улаан өнгийн эпокси цавуутай будгаар хоёр давхарлаж, ажлын зургийн дагуу будаж, ажил хүлээж авсан тухай гэрчилгээг гарах хүртэл хугацаанд цэвэрлэж арчилна. Хугарсан, гэмтсэн тохиолдолд шонг ижил шонгоор сольж байна.

(б) Гэрэл ойлгогч бүхий дохионы шон

Гол зам аа туслах замуудтай огтлолцож байгаа уулзвар дээрх арлуудын төгсгөлд гэрэл ойлгогч бүхий дохионы шонг зурагт заасны дагуу байрлуулна.

1902 ЗАМЫН БАЙНГЫН ТЭМДГҮҮД

Гүйцэтгэгч энэ зүйл ажлыг Гэрээний нөхцөлтэй холбон авч үзнэ.

Хэрэв ажлын зурагт өөрөөр заагаагүй бол замын бүх тэмдгүүд нь MNS 4597: 2014 стандартын дагуу үйлдвэрлэгдэж, тавигдсан байна.

Гүйцэтгэгч нь ТИ-ийн зөвшөөрсөн үйлдвэрлэгчээс замын тэмдгийг авах ба замын тэмдгийг үйлдвэрлэгчид аливаа захиалга өгөхөөс өмнө дараах мэдээлэл бүхий бичиг баримтыг хоёр хувь ТИ-т өгч танилцуулсан байна. Үүнд:

a) үйлдвэрлэгчийн нэр, хаяг;
b) нийлүүлэх бүтээгдэхүүний тодорхойлолт,
c) бүтээгдэхүүний чанар, зэрэглэл, жин ба бат бөхийн үзүүлэлтүүд бүхий үйлдвэрлэгчийн гэрчилгээ, тодорхойлолт;
d) үйлдвэрлэгчийн ТИ-ийн зөвшөөрсөн байгууллага буюу лабораторид хийлгэсэн шинжилгээний гэрчилгээ буюу ижил төстэй зүйл төрөл дээр хамгийн сүүлд хийсэн туршилтын дүн;
e) ТИ-ийн зөвшөөрөл авахад үзүүлэх зорилгоор талбайд хураасан тэмдэг, шон ба бэхэлгээний дээж;

Үйлдвэрлэгч буюу ханган нийлүүлэгчээс дараахи мэдээллийг гаргуулан авч ТИ-т өгнө. Үүнд:

- замын тэмдгийг угсрах заавар,
- байршил буюу ашиглалтад тавигдах хязгаарлалтууд,
- тэмдгийн ашиглалтын ба засвар арчлалтын заавар.

Үйлдвэрлэгч нь бараандаа 1 жилийн баталгааг ТИ /хяналтын инженер буюу хяналтын зөвлөх багийн ахлагч/-ийн зөвшөөрсөн маягтаар гаргаж өгнө.

Замын байнгын тэмдгийг гэрэл ойлгодог будгаар будсан байна. Гэрэл ойлгодог будаг нь Бүлэг 200-д заасан шаардлагыг хангасан байх ба ТИ-ийн зөвшөөрлөөр механик вакууман халаах аргаар будна. Гэрэл ойлгогч материал үйлдвэрлэгчийн зөвлөмжийн дагуу, тэмдгийн самбарыг тунгалаг лакаар өнгөлсөн байна.

Замын байнгын тэмдгийн хүрээ рам, шон ба бэхэлгээний урьдчилсан будалт болон хамгаалалтын будгийн чанар нь BS 873 стандартын Бүлэг 2, 6 ба 7-д заасан чанарын шаардлагыг хангасан байна. Өөрөөр зааварчлаагүй бол шон, рам, бэхэлгээ болон тэмдгийн арыг саарал өнгөөр будаж өнгөлсөн байна. Тэмдгийг угсарсны дараа боолт болон гайкийг хулгайлагдахаас сэргийлж цэгэн гагнуураар гагнаж бэхлэх ба гагнаасыг саарал өнгийн эпокси цавуутай будгаар будсан байна.

Замын тэмдгийн нүхийг ухаж М 20 маркийн бетоныг нүхний ёроол рүү цутгах ба шонг тойруулан цутгана. Ухалтаас гарсан үлдэгдэл материалыг буцааж булна. Эдгээр ажлыг Зурагт заасны дагуу гүйцэтгэнэ. Тэмдгийн суурийн 5м^2-аас дээш талбайтай нүхийг ТИ-т үзүүлж зөвшөөрөл авахаас нааш буцааж булахгүй.

Замын тэмдгийн үзэгдэх орчинг хангахын тулд ойр хавийн бут, ургамлыг тайрахаас гадна тэмдгийн орчимд материал овоолж буулгахыг зөвшөөрөхгүй.
Тэмдгүүдийг ТИ Баталгаат засварын гэрчилгээг гаргах хүртэл арчилж цэвэр байлгах ба хугарсан, гэмтсэн тохиолдолд шон болон тэмдгийг сольж байна.

1903 ГУДАМЖНЫ ГЭРЭЛТҮҮЛЭГ

Ажлын зурагт тусгагдсан тохиолдолд гудамжны гэрэлтүүлгийг бэлтгэж угсарна. Гэрэлтүүлгийг суурилуулахын өмнө түүний бүтцийн эд ангиуд, хэмжээ, суурилуулах өндөр болон байршил, гэрлийн төрөл ба хүчин чадал, суурь, цахилгааны утас, угсрах аргачлал гэх мэтийн нарийвчилсан төлөвлөгөөг ТИ-т танилцуулж батлуулна. Ялгаруулах гэрэл нь гялбадаг байж болохгүй.

1904 ТӨМӨР ХАШЛАГА

i. Хашлага тавих

Замын тодорхой хэсгүүдэд төмөр хашлагыг зурагт үзүүлсний дагуу тавина. Ул хөрсний нягтрал 98%-иас багагүй байна. Хашлаганы доод ул болон арын манаасанд 15/20 маркийн бетон хэрэглэнэ. Манаасны бетон, бэхжилтээ бүрэн авсны дараа арын шороон дүүргэлтийг хийж ТИ-ийн зөвшөөрөх хэмжээнд хүртэл нягтруулна.

ii. Хүлцэх алдаа

Хашлаганы хоорондын зай зурагт зааснаас ±2мм-ээс илүү байж болохгүй. Зэрэгцээ тавигдсан хоёр хашлаганы нүүрэн талын гадаргуу болон дээд талд хэмжсэн төвшин нь 1мм-ээс илүү зөрүүтэй байж болохгүй.

1905 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

a) Ажлын нэр: Дохионы ба километрийн шон

Хэмжих нэгж: ширхэг

Дохионы ба километрийн шонг заасан төрөл тус бүрийн ширхэгээр хэмжинэ.

Дохионы ба километрийн шонгийн ажлын үнэлгээнд дараах ажлууд орно. Үүнд:

- Ажиллах хүч ба материал
- Улаан шугам тавих
- Нүхийг тодорхой гүнд ухах
- Дохионы ба тэмдгийн шонг үйлдвэрлэх, дагалдах хэрэгслийг бэлдэх, тэдгээрийг хадгалах тээвэрлэх
- Шаардлагын дагуу будах
- Шонгийн суурынд цутгах 15/20 ангиллын бетон бэлдэх, цутгах, нягртуулах, ухсан нүхийг шороогоор булах ба нягтруулах
- Ухсан нүхийг шороогоор булах ба нягтруулах
- Нүхнээс гарсан илүүдэл шороог зөвшөөрөгдсөн газарт аваачиж хаях
- Энэхүү техникийн шаардлагын 1901-р зүйлийн шаардлагатай нийцүүлэх

b) Замын байнгын тэмдгүүд

Замын байнгын тэмдгүүдийн ажлын үнэлгээнд дараах ажлууд орно. Үүнд:

- Ажиллах хүч, шон ба бусад материал, бэхэлгээг бэлдэх
- Тэмдгийг үйлдвэрлэх, тээвэрлэх ба хураах
- Тэмдгийн шонгийн нүхийг ухах
- Түр тулгууруудыг бэлдэх, угсарч суулгах
- 15/20 ангиллын бетон бэлдэх, цутгах, нягтруулах
- Нүхийг шороогоор булах ба нягтруулах
- Нүхнээс гарсан илүүдэл шороог зөвшөөрөгдсөн газарт аваачиж хаях

- Энэхүү техникийн шаардлагын 400-р бүлгийн шаардлагатай нийцүүлэх
- Энэхүү техникийн шаардлагын 1902-р зүйлийн шаардлагатай нийцүүлэх

- Ажлын нэр: анхааруулах тэмдэг

  Хэмжих нэгж: ширхэг

  Анхааруулах тэмдгийг ТИ-ийн зааварчилсан тэмдгийн төрөл тус бүрийн ширхэгээр хэмжинэ.

- Ажлын нэр: зохицуулах, хориглох ба заах тэмдэг

  Хэмжих нэгж: ширхэг

  Зохицуулах, хориглох ба заах тэмдгийг ТИ-ийн зааварчилсан тэмдгийн төрөл тус бүрийн ширхэгээр хэмжинэ.

- Ажлын нэр: мэдээллийн самбар

  Хэмжих нэгж: ширхэг

  Мэдээллийн самбарыг ТИ-ийн зааварчилсан самбарын хэмжээ тус бүрийн ширхэгээр хэмжинэ.

- Ажлын нэр: Чиглэлийн самбар

  Хэмжих нэгж: м2

  Чиглэлийн самбарыг зурагт үзүүлсэн буюу ТИ-ийн зааварчилсан самбар тус бүрийн талбайн хэмжээгээр хэмжинэ.

- Ажлын нэр: Замын гэрэлтүүлэг

  Хэмжих нэгж: ширхэг

  Замын гэрэлтүүлгийг ТИ-ийн зааварчилсан гэрэлтүүлгийн ширхэгээр хэмжинэ.

  Замын гэрэлтүүлгийн нэгж үнэлгээнд дараах ажлууд багтана. Үүнд:

- Ажиллах хүч, шон ба бусад материал, бэхэлгээг бэлдэх
- Шонгийн нүхийг ухах
- Шаардлагатай хэсэгт тулгууруудыг бэлдэх, угсарч суулгах, будах
- 15/20 ангиллын бетон бэлдэх, шонгийн дор болон шонг тойруулан бетон цутгах, нягтруулах
- Нүхийг шороогоор булах ба нягтруулах
- Нүхнээс гарсан илүүдэл шороог зөвшөөрөгдсөн газарт аваачиж хаях
- Энэхүү техникийн шаардлагын 1903-р зүйлийн шаардлагатай нийцүүлэх

- Ажлын нэр: Төмөр хашлага

  Хэмжих нэгж: м

  Ажлыг ТИ-ийн тодорхойлсон уртаар хэмжинэ. Төмөр хашлага тавих ажлын нэгж үнэлгээнд дараах ажлууд багтана. Үүнд:

- Ул хөрсийг нягтруулах
- Хашлагыг ачих, тээвэрлэх, суурилуулж тавих, заадсыг чигжих
- Хашлагын дор хийх 15/20 ангиллын бетон бэлдэх, бетон цутгах, нягтруулах
- Арын манаас, чигжээсийг хийх, нягтруулах
- Тавьсан хашлагыг арчлах
- Ажил гүйцэтгэхэд шаардлагатай ажиллах хүч, багаж хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж ба эдгээртэй холбогдох жижиг зардлуудын бүрэн төлбөр
- Энэхүү техникийн шаардлагын 1904-р зүйлийн шаардлагатай нийцүүлэх

БҮЛЭГ 2000. ӨДРӨӨР ТООЦОХ АЖИЛ

БҮЛЭГ 2000. ӨДРӨӨР ТООЦОХ АЖИЛ 184
2001 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ 186
2002 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР 186

2001 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Гэрээний холбогдох нөхцөлийн дагуу ТИ зарим нэг нэмэлт ажлыг өдрөөр тооцон төлбөр хийх зарчмаар гүйцэтгэх шийдвэрийг Гүйцэтгэгчид өгч болно. Гүйцэтгэгч нь зөвхөн ТИ-ээс албан бичгээр урьдчилан зааварчилгаа өгсөн ажилд л төлбөрийг нөхөн авна. Гүйцэтгэгч нь өдрөөр тооцон төлбөр авах зарчмаар ажил гүйцэтгэх тухайгаа ТИ-т 24 цагийн өмнө мэдэгдэнэ.

Ажлын тоо хэмжээний Хүснэгтийн өдөр ажил гэсэн бүлэгт ТИ-ийн зааврын дагуу Гүйцэтгэгч буюу түүний туслан гүйцэтгэгчийн хийсэн өдрөөр тооцох ажилд ашигласан машин тоног төхөөрөмж, хүн хүч болон материалын зардлыг санхүүжүүлэх дүнг ойролцоогоор тусгасан байдаг. Гэрээний холбогдох заалтын дагуу ТИ-ээс олгосон ажил эхлэх мэдэгдэл хүлээн авсан өдрөөс хойш 56 хоногийн дотор Гүйцэтгэгч өдрөөр тооцох ажлыг бүртгэх маягтын загварыг ТИ-т танилцуулж батлуулна.

Гүйцэтгэгч өдрөөр тооцох ажлыг гүйцэтгэж дууссаны дараа тухайн ажилд ажилласан ажиллах хүч, машин тоног төхөөрөмж болон ашигласан материалын нарийвчилсан бүртгэл ба тайланг дээрх маягтаар 2 хувь гаргаж, 24 цагийн дотор ТИ-т хүргүүлнэ. Уг бүртгэлд дараах мэдээллийг хамруулсан байна. Үүнд:

а/ Тухайн ажилд оролцсон гүйцэтгэгчийн ИТА-ийн ажилчдын нэр, албан тушаал, ажилласан цаг

б/ Ажилласан үйлдвэр, машин, тоног төхөөрөмжийн төрөл, марк, хүчин чадал, улсын дугаар ажилласан цаг

в/ Ашигласан материал, хийцийн нэр төрөл, хэмжээ

Хэрэв дээрх бүртгэл нь үнэн зөв бөгөөд зөвшөөрөхүйц бол ТИ гарын үсэг зурж батлан, хуулбар хувийг Гүйцэтгэгчид буцааж өгнө. Гүйцэтгэгч үүнийг ажлын тоо хэмжээний хүснэгтэд тусгасан нэгж үнээр үнэлэн сарын гүйцэтгэтгэлдээ оруулна.

2002 ХЭМЖИЛТ БА ТӨЛБӨР

а/ Гүйцэтгэгчийн машин, тоног төхөөрөмж

Өдрөөр тооцох ажилд ажилласан машин, тоног төхөөрөмж бүрийн нэр төрлөөр, ажилласан хугацааны төлбөрийг хийнэ. Тоног төхөөрөмж бүрийн ажилласан хугацааг мотор/цагийн хэмжигчийн үзүүлэлтээр, эсвэл талбайн зураг авалтаар буюу ТИ-ийн зөвшөөрсөн бусад аргаар хэмжинэ. Хэрэв өдрөөр тооцох ажлыг гүйцэтгэж байгаа тоног төхөөрөмж нь хэсэг хугацаанд сул зогссон бөгөөд түүний ажилласан цагийг моторын ажилласан цагаар бус, нийт ажилласан цагаар бүртгэсэн бол төлбөрийг ажлын тоо хэмжээний хүснэгтэд тусгасан нэгж үнэлгээний 50%-иар хийнэ.

Машин, тоног төхөөрөмжийн үнэлгээнд дараах зардлууд багтана. Үүнд:

i. Багийн ахлагч, даамал, бригадын дарга зэрэг хүмүүсийн тавих хяналт ба хяналтын ажилтнуудыг тээвэрлэх

ii. Өдрөөр тооцох ажилд ашиглах машин, тоног төхөөрөмжийг талбай руу болон буцааж тээвэрлэх

iii. Хүнд механизмын оператор, машины жолооч, тэдгээрийн туслах, засварын ажилчдын цалин ба илүү цагийн нэмэгдэл

iv. Цахилгаан, ус, түлш, шатахуун, тослох материал ба түргэн элэгддэг эд анги болон бусад тоног төхөөрөмж

v. Тоног төхөөрөмжийн найдвартай ажиллагааг хангахад шаардагдах цахилгааны утас, хүргэх болон буцаах хоолой шугам, уурын хоолой болон бусад багаж хэрэгсэл

vi. Засвар арчлалт, сэлбэг хэрэгсэл, өрөмний хошуу, ир болон бусад багаж хэрэгсэл

vii. Элэгдэл хорогдлын зардал, лиценз авах, даатгал, татвар, ашиг, орлого ба бусад зардал

viii. Энэхүү ТШ-ын бүх бүлэг ба зүйл 2001-д заасантай нийцүүлэх

ТОНЬОУКУКИЙН ЗАМААС ПЛЭЙТАЙМ АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЦОГЦОЛБОР ГАЗАР ХҮРГЭЛХ АВТО ЗАМ, ЗАМЫН БАЙГУУЛАМЖ
ГУЛААНБААТАР ХОТ, НАЛАЙХ ДҮҮРЭГ, 3 ДУГААР ХОРООЛОЛ-ИЙН ЗУРАГ ТӨСӨЛ

б/ Гүйцэтгэгчийн ажиллах хүч

Өдрөөр тооцох ажлыг гүйцэтгэсэн ажилчдын ажилласан цаг, зэргээр төлбөрийг хийнэ. Төлбөрийг зөвхөн гар ажиллагааг гүйцэтгэсэн ажилчид болон мастеруудад хийнэ. Үйлдвэрлэлийн бус хяналтын ажилтнуудын зардлыг Гүйцэтгэгчийн нэмэгдэл зардлын хувьд орсонд тооцно. Ажиллах хүчний зардлыг Гүйцэтгэгчийн цалингийн бүртгэлд заасан үнэлгээний дагуу ажилчид болон мастеруудад төлсөн цагийн хөлсийг үндэслэн нөхөн төлнө. Ажилчдад олгосон цалингийн нотолгоог Гүйцэтгэгч өдрөөр тооцох ажлын тайландаа гаргаж өгнө. Өдрөөр тооцох ажлыг ТИ-ээс бичгээр урьдчилан зөвшөөрөл өгсний дараа, ажлын бус цагаар гүйцэтгэх ба илүү цагийн хөлсийг зөвхөн ТИ зааварчилгаа өгсөн тохиолдолд хуулиар тогтоосон хэмжээгээр нөхөн олгоно.

в/ Зүйл 2002/б/ дээр нэмэгдэх Гүйцэтгэгчийн ашгийн хувь

Өдрөөр тооцох ажил гүйцэтгэсэн ажиллах хүчний зардал дээр Гүйцэтгэгчийн ашгийг нөхөх зорилгоор тодорхой хувийг нэмж төлбөр хийнэ. Ажилчид болон мастеруудад төлсөн цагийн хөлсөн дээр нэмэгдэх хувь нь дараах зардлуудыг багтаана. Үүнд:

i. Хяналтын зардал, үүний дотор үйлдвэрлэлийн бус даамал, багийн ахлагч, даамал, бригадын дарга гэх мэт

ii. Ажилчид, мастер, хяналтын ажилтнуудыг өдрөөр тооцох ажил хийх газар руу хүргэх ба буцааж тээвэрлэх

iii. Дээрх ажиллах хүчний тогтвор суурьшил, шагнал, байр, амралт, хээрийн нэмэгдэл, даатгал

iv. Ердийн ажлын цагаар гүйцэтгэсэн өдрөөр тооцох ажлын илүү цагийн нэмэгдэл

v. Жоотуу, хүрз, тэргэнцэр, нийвий, дамнуурга, шат, алх, цүүц, цахилгаан өрөм,, дискэн зүлгүүр гэх мэт өдрөөр тооцох ажилд хэрэглэсэн багаж хэрэгсэл болон ажлын хувцсаар, хангах тэдгээрийг талбайд тээвэрлэж авчрах, засварлах, шинэчлэх

vi. Ажилчдын цалин, хоол хүнс, ашиг зэрэг Гүйцэтгэгчээс ажиллах хүчтэй холбоотойгоор гарсан бүх зардал

vii. Элэгдэл хорогдлын зардал, лиценз авах, даатгал, татвар, ашиг, орлого ба бусад зардал

viii. Энэхүү ТШ-ын бүх бүлэгт нийцүүлэх

г/ Материал

Өдрөөр тооцох ажилд ашигласан материалын үнийг тухайн үеийн зах зээлийн үнээр тооцно. Тухайн үеийн зах зээлийн үнэ гэдэг нь аливаа татвар буюу хямдралыг тооцсон, тухайн орон нутгийн зах зээлийн үнийг үндэслэн тооцсон үнэ болно. Гүйцэтгэгч төлбөрийн баримт, падааныг үнийн баталгаа болгож танилцуулна. Байнгын ажилд ашигласан материалын цэвэр жин, хэмжээ, талбайг хяналтын инженерээр шалгуулж төлбөрийг баталгаажуулна. Материалын хаягдлыг материалын цэвэр хэмжээнд оруулж тооцохгүй.

д/ Зүйл 2002 г дээр нэмэгдэх Гүйцэтгэгчийн ашгийн хувь

Өдрөөр тооцох ажилд ашигласан материалын зардлаас гадна материалын хаягдал, тухайн орог нутгийн зах зээлээс талбай руу болон талбай дотор тээвэрлэх зардал, хадгалалт, хамгаалалтын болон бусад зардалд Гүйцэтгэгчийн ашгийг нөхөх зорилгоор тодорхой хувийг нэмж төлбөр хийнэ.